

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

INHOUD : Enige beschouwingen over huidige monetaire problemen, in het bijzonder met betrekking tot de toestand in Nederland, door Prof. S. Posthuma — Bijdrage tot de studie van het statuut der buitenlandse munten : Het statuut van de Franse frank en van de Duitse mark (Hoofdst. III en IV) — Literatuur betreffende de monetaire en financiële toestand van België — Economische wetgeving — Grafieken van de economische toestand van België — Statistieken.

ENIGE BESCHOUWINGEN OVER HUIDIGE MONETAIRE PROBLEMEN, IN HET BIJZONDER MET BETREKKING TOT DE TOESTAND IN NEDERLAND

door Professor S. POSTHUMA.

Sedert de laatste wereldoorlog heeft het niveau van de kosten van levensonderhoud in alle landen van de Westerse wereld vrijwel ononderbroken een stijging vertoond. De verwachting die sedert de devaluaties van 1949 en in het bijzonder sedert de Koreahaussse van 1951 in toenemende mate veld won dat aan verdere stijgingen geleidelijk wel een einde zou komen, is vooralsnog niet bewaarheid. Dit heeft niet nagelaten in brede kringen onrust te verwakken, ondanks de opvatting van een aantal economen dat een « beetje voortgezette inflatie » meer goed dan kwaad zou doen.

Een voortdurende stijging van de kosten van levensonderhoud brengt in de eerste plaats met zich mede dat het reële inkomen van bepaalde categorieën van de bevolking daalt. Indien niet tevens het totale reële inkomen terugloopt betekent dit dat het reële inkomen van een andere categorie stijgt. Een dergelijke ontwikkeling kan niet nalaten de gehele sociale structuur te beïnvloeden.

Voor zover het gaat om een tegenstelling tussen de categorie van de ondernemers enerzijds, en de andere deelnemers van de samenleving anderzijds, werkt een algemene verhoging van de prijzen als een prikkel op de investeringen. Overigens is dit terecht of ten onrechte de basis waarop de voorstanders van « een beetje voortgezette inflatie » hun standpunt verdedigen. Het is intussen duidelijk dat

dit slechts één aspect is van de verschuivingen die het gevolg zijn van de geldontwaarding.

In de eerste plaats zal er tussen de groepen die niet behoren tot de categorie der ondernemers nog weer een tegenstelling bestaan tussen degenen die er wel en die er niet in slagen zich aan de bedreiging van een vermindering van hun werkelijke levensstandaard te onttrekken. Onder de laatsten zal men een groot gedeelte van de z.g. onafhankelijken aantreffen en meer in het bijzonder de bejaarden wier inkomsten voortvloeien uit particuliere verzekeringen. Verder zal er een scheidslijn lopen tussen de gesalarieerden en loontrekkers die wel en die niet georganiseerd zijn. In het algemeen zullen degenen die tot een of andere machtsgroep behoren minder kwetsbaar zijn, niet alleen wat betreft hun reële beloningen in de tijd waarin zij werkzaam zijn, maar ook ten aanzien van hun toekomstig inkomen. Een constante geldontwaarding zal dan ook niet nalaten de structuur van de samenleving een steeds straffer georganiseerd karakter te geven, terwijl ook de min of meer vrijwillige beperkingen van de individuele vrijheid ertoe zullen bijdragen belangrijke essentiële kenmerken van de Westerse samenleving grondig te wijzigen.

Een voortgezette stijging van de kosten van levensonderhoud betekent bovendien dat alle vermogens die bestaan uit geld en geldvorderingen in

waarde dalen. Men zou hier kunnen spreken van een vorm van belasting, ware het niet dat deze onteigening eerder het karakter draagt van een beroving, aangezien er geen enkel verband bestaat tussen de mate van heffing en de draagkracht van de getroffen. Bovendien betreft het hier een vorm van onteigening, die als zodanig niet berust op enige wettelijke grondslag. Wanneer men bedenkt met welk een zorg in Nederland de voorbereidingen van de vermogensheffingen na de oorlog zijn getroffen, dan komen de vermogensheffingen die een gevolg zijn van het huidige proces van geldontwaarding wel in een zeer schril daglicht te staan. Men bedenke slechts dat een voortgezette geldontwaarding van 3 à 4 pct. per jaar reeds na enige jaren leidt tot een vermogensvermindering die kwantitatief beschouwd gelijk staat met de zo nadrukkelijk als « bijzondere » heffingen aangekondigde belastingen na de oorlog, die tot doel hadden de economische wederopbouw mogelijk te maken.

Individuele pogingen om zich tegen een dergelijke vermogensaanslag te beschermen door indexeringen zijn gedoemd van ondergeschikte betekenis te blijven. Het gunstige effect op de algemene produktiviteit dat de voorstanders van een beetje voortgezette inflatie daaraan terecht of ten onrechte (naar mijn mening ten onrechte) menen te moeten toekennen, is dan ook in ieder geval alleen maar te verwezenlijken ten koste van de sociale rechtvaardigheid.

Verder dient te worden opgemerkt dat in het systeem van progressieve belastingen een algemene prijsstijging leidt tot een relatieve verzwaring van de belastingdruk, zelfs wanneer de belastingtarieven ongewijzigd blijven. Derhalve zal zelfs in het geval waarin een prijsstijging gepaard gaat met een stijging van het reële nationale inkomen per hoofd van de bevolking, een toenemend deel van deze stijging genationaliseerd worden. Doordat de voordelen van de sociale politiek zelfs voor degenen die daar verhoudingsgewijze in dezelfde mate van profiteren door de begunstigden zeer verschillend worden gewaardeerd, zal ook langs deze weg de kloof tussen produktieve prestatie en individuele beloning steeds groter worden.

Als een typisch voorbeeld van de innerlijke tegenstrijdigheid waartoe de voorafgaande verschijnselen kunnen leiden, moge het volgende dienen.

In een tijd waarin geldontwaarding leidt tot een ontwaarding van de uitkeringen van de particuliere verzekeringen is de sociale politiek, die voor een deel zelf de oorzaak is van deze ontwikkeling, er in toenemende mate op gericht bepaalde sociale groepen niet alleen gedeeltelijk ten laste van de Schatkist ouderdomsuitkeringen te verzekeren maar deze zelfs te binden aan een index van de kosten van levensonderhoud.

In het bedrijfsleven leidt een verhoging van het prijspeil tot een relatieve verzwaring van de fiscale lasten. Aangezien de fiscaal toegelaten afschrijvingen

gebaseerd zijn op de oorspronkelijke kostprijs, wordt een stijgend percentage van de fiscale winst, die bedrijfshuishoudkundig nodig is voor de instandhouding van de substantie van de onderneming, genationaliseerd.

Ten slotte leidt een toenemende aarzeling van de spaarders om hun spaargelden ter beschikking te stellen van de overheid tot moeilijkheden, niet alleen bij een in verband met de bevolkingstoename normale vergroting, maar zelfs bij een vernieuwing van de reeds uitstaande staatsschuld. In bepaalde landen heeft dit verschijnsel reeds bedenkelijke vormen aangenomen. Een en ander leiden tot de noodzaak, of wel tot verhoging van de belastingen, of wel tot een financiering met dadelijk opvraagbare middelen. De eerste oplossing gaat ten koste van een ontwikkeling van de particuliere sector en een stijging van het toekomstige nationale produkt. De tweede uitweg — zelfs wanneer hij niet ogenblikkelijk een verhoging van het prijsniveau ten gevolge heeft — leidt tot een onderminning van het evenwicht van de gehele monetaire structuur met alle bedreigingen die dit inhoudt voor de politieke en sociale stabiliteit.

Een toenemend verzet tegen een voortgezette stijging van de kosten van levensonderhoud is derhalve volkomen begrijpelijk. Daarbij zal men zich rekenschap dienen te geven van de punten waar en de ogenblikken waarop stabiliserende maatregelen het grootste nuttige effect zullen hebben.

Uiteraard dient al dadelijk onderscheid te worden gemaakt tussen een inflatoire ontwikkeling waarvan de oorzaak ligt op het terrein van de staatshuishouding en één die het gevolg is van krachten die werkzaam zijn in het bedrijfsleven.

In het eerste geval is het alleen de regering zelf die het in haar macht heeft deze tendensen te onderdrukken of de vrije loop te laten. Inter parentheses zij opgemerkt dat wij ons hier niet behoeven bezig te houden met de vraag of en in hoeverre de overheid mogelijke deflatoire tendensen in het bedrijfsleven door tegenmaatregelen zou moeten opheffen, aangezien ons uitgangspunt niet is het tegengaan van deflatoire tendensen, maar van de huidige algemene tendens tot inflatie. Uitgaande van deze feitelijke situatie behoeven wij ons alleen af te vragen: in welke mate kan de overheid de bestaande inflatoire ontwikkeling door beperkingen in haar eigen huishouding tegengaan? Een tweede vraag die men zich kan stellen is: door welke maatregelen kan de regering een inflatoire ontwikkeling in het bedrijfsleven bestrijden?

Wat de eerste vraag betreft, dient men zich duidelijk voor ogen te houden dat in geval van een inflatoire ontwikkeling in het bedrijfsleven de regering, praktisch gesproken, gedwongen zal zijn deze ontwikkeling te volgen op al die gebieden, waarin de publieke diensten zich van nature dienen aan te passen aan de omvang van de particuliere productie. Voor zover de overheidsdiensten comple-

mentair zijn, kan er bij een inflatoire ontwikkeling van het bedrijfsleven van een anti-cyclische investeringspolitiek geen sprake zijn. Integendeel, hierbij bestaat veeleer het gevaar van een versterking van de reeds bestaande inflatoire tendensen.

Wat betreft de andere werkzaamheden van de overheid, waar geen directe complementariteit bestaat met de werkzaamheden van het bedrijfsleven, stuiten wij op de reeds eerder genoemde verschijnselen die eveneens een conjunctuurversterkende tendens hebben.

Bij ieder begrotingsstelsel dat gebaseerd is op progressieve belastingen (en meer in het algemeen op de gedachte van een sociaal verantwoorde belastingdruk), leidt een verhoging van de prijzen en lonen tot een meer dan proportionele vergroting van de overheidsinkomsten. Dit zal de overheid er bijna onafwendbaar toe brengen haar sociale uitgaven te vergroten, een ontwikkeling die gelijk staat met een vergroting van het verbruik ten laste van de besparingen. Een dergelijke ontwikkeling heeft een bijna automatisch karakter en zal niet nalaten het inflatoire proces te versterken.

In ieder geval is het monetaire stelsel dermate gecompliceerd en zijn daardoor de overheidssector en de particuliere sector zodanig verweven, dat het een oversimplificatie zou zijn te veronderstellen, dat wanneer in een periode van hoogconjunctuur de regering er maar voor zorgt dat haar uitgaven door haar inkomsten worden gedekt, het evenwicht in de particuliere sector zich betrekkelijk eenvoudig zou laten verwezenlijken door een beperking van het kredietvolume door de monetaire autoriteiten.

Alvorens nader in te gaan op de interdependenties tussen beide sectoren dienen wij eerst een ogenblik stil te staan bij de mogelijkheden en de grenzen van een monetaire expansie in de particuliere sector.

Wij dienen hier in de eerste plaats een onderscheid te maken tussen de inflatoire impulsen, die er in de particuliere economie toe kunnen leiden, dat de uitgaven in een bepaalde periode de inkomsten van de direct daaraan voorafgaande periode overtreffen en de wijze waarop deze impulsen zich via het monetaire mechanisme kunnen verwezenlijken.

Van de zijde van de ondernemers vindt de tendens tot de zoëven genoemde overinvestering zijn oorsprong voornamelijk in een verhoogde winstverwachting. De oorsprong kan echter ook schuilen in een negatieve factor, nl. in een bedreiging van de winstmarge door loonsverhogingen die de produktiviteit van de arbeiders te boven gaan, een bedreiging die alleen kan worden afgewend door een verhoging van de kapitaalintensiviteit van de onderneming, d.w.z. door diepte-investeringen.

De sterkte van deze primaire impulsen wordt in het algemeen bepaald door veranderingen in de feitelijke omstandigheden. In het eerste geval is het vooral de ontwikkeling van de techniek, in het tweede geval de toegenomen macht van de vakverenigingen

die van overwegende betekenis is. Daarnaast wordt zij echter ook bepaald door psychologische factoren, in zoverre niet alleen reële veranderingen, maar ook verwachtingen ten aanzien van de toekomstige ontwikkeling, hun invloed uitoefenen. Aangezien individuele verwachtingen vaak aanstekelijk zijn, kunnen deze spoedig het karakter krijgen van een massa-psychologie waardoor zij een factor worden van macro-economische betekenis.

Inflatoire impulsen die leiden tot een vergroting van het verbruik, kunnen het gevolg zijn (a) van een verschuiving van inkomens ten laste van een bevolkingsgroep met een grote spaarquote en ten gunste van een bevolkingsgroep met een grote consumptiequote en (b) van een vermindering in de spaarquote binnen bepaalde groepen van de bevolking. Ofschoon het laatste verschijnsel verschillende oorzaken kan hebben, is een oorlogsdreiging wel de belangrijkste. Tussen (a) en (b) kan in zoverre een relatie bestaan dat bijv. een sprongsgewijze verhoging van salarissen leidt tot een vergroting van de aankoop van duurzame verbruiksgoederen, waarvan de totale koopsom de directe vermeerdering van het inkomen overtreft. Dit leidt dan tot een negatieve besparing in de vorm van een vergroting van de huurkopen.

Een andere factor die de neiging heeft de nationale consumptiequote te vergroten, is gelegen in een uitbreiding van de sociale verzorgingen, waardoor het economisch welzijn van een ieder persoonlijk beter wordt verzekerd.

Op hetzelfde ogenblik waarop de primaire impulsen de kans krijgen zich op de een of andere wijze te realiseren door een stijging van de uitgaven boven de inkomsten, ontstaat een inductieproces. Iedere impuls, die leidt tot een vergroting van de consumptieve uitgaven, betekent een vergroting van de afzetmogelijkheden van de industrie en vormt als zodanig een stimulans tot een vergroting van de investeringen boven het bedrag van de afschrijvingen en eventueel van de winsten. Een dergelijke stijging van de investeringen leidt echter op haar beurt tot een vergroting van inkomsten die overwegend zijn gericht op het verbruik. De eerste impuls kan evengoed zijn oorsprong vinden in de investeringen als in het verbruik. Wezenlijk is alleen dat deze impulsen zich in feite kunnen doorzetten. Een stijging van het totaal der investeringen staat gelijk met een stijging van het totaal der inkomsten. Hoe geringer de spaarquote en in het bijzonder hoe geringer de spaarquote in die sectoren van de bevolking waarvan de inkomens toenemen, des te beter worden de vooruitzichten ten aanzien van de afzetmogelijkheden van de ondernemingen. Anders gezegd, iedere inflatoire impuls draagt bij een elastisch geldstelsel de kiem in zich tot zelfinductie.

Massapsychologische verschijnselen kunnen dit proces verlengen en een cumulatief karakter geven. Wanneer een expansieproces zich gedurende een zekere periode heeft voortgezet, wekt dit in toenemende mate de verwachting dat dit zo zal voortgaan.

De neiging om toekomstverwachtingen te baseren op een lineaire extra-polatie van een ontwikkeling in het verleden, is weliswaar irrationeel, maar is niettemin een algemeen menselijke eigenschap. Zij leidt echter spoedig tot een totaal van investeringsplannen, waarvan de gelijktijdige uitvoering niet verwezenlijkbaar is. Voor zover de produktiefactoren ontbreken, loopt een dergelijke ontwikkeling onvermijdelijk uit op een stijging van de prijzen van deze produktiefactoren. Op het gebied van de werkgelegenheid staan een en ander gelijk met een toestand van « overfull-employment » en een stijging van het loonpeil.

Aangezien iedere stijging van de lonen gelijk staat met een vermeerdering van de produktiekosten, zou men zich kunnen afvragen of van de zijde van de ondernemers zelf geen verzet daartegen zal ontstaan, een verzet dat sterk genoeg is om een verdere loonstijging te verhinderen. Het antwoord moet echter negatief zijn. De stijging van de lonen houdt in een vergroting van de vraag en een versterking van de optimistische verwachtingen ten aanzien van de verkoopmogelijkheden.

Daarentegen is het evenzeer waar dat de verschillende vertragsfactoren, die in iedere menselijke samenleving aanwezig zijn, ertoe kunnen leiden dat de gevolgen van een loonstijging op de produktiekosten worden onderschat. In dit verband moet men bijv. denken aan de pensioenlasten. De premies te betalen aan de pensioenfondsen van ondernemingen zijn in het overgrote deel van de gevallen gebaseerd op een actuariële berekening, die uitgaat van de veronderstelling dat de loonsverhogingen slechts afhankelijk zijn van de leeftijd van de werknemer en niet van een verhoging van het niveau van de loonschalen. Een stijging van het niveau van de lonen betekent dus dat een maximumpensioen eerder wordt bereikt dan was voorzien. Hieruit volgt dat om de verplichtingen uit hoofde van de pensioenen te dekken het niet voldoende is het bedrag van de premie te verhogen, maar dat het bovendien noodzakelijk is over te gaan tot een speciale storting voor « back-service ». En hoewel het absolute plafond van de pensioenen contractueel is vastgelegd, zal de ondernemer in een periode van een algemene stijging van het loonpeil zich vroeger of later voor de noodzakelijkheid gesteld zien, dit plafond te verhogen. Wanneer een algemene stijging van lonen en prijzen optreedt, zal de ondernemer op de lange duur zich er nauwelijks aan kunnen onttrekken toe te stemmen in een verhoging van pensioenen, die al zijn ingegaan. In het geval de ondernemers als totaliteit dit niet doen, zullen zij in de vorm van een belastingverhoging toch hun deel moeten betalen aan een verhoging van de inkomens van deze z.g. vergeten groepen van de bevolking, wanneer de autoriteiten besluiten de zorg voor deze groepen op zich te nemen via een begrotingspost.

Verder betekent een stijging van het prijsniveau, niet alleen dat de voor de bedrijfsvoering van een onderneming noodzakelijke afschrijvingen, berekend

naar de vervangingswaarde, moeten worden verhoogd, maar ook dat een groter bedrag aan middelen nodig is voor de financiering van de ijzeren voorraad, waarvan de waarde ook is gestegen.

Ten slotte moet men denken aan de kostenverhogingen die eveneens in causaal verband staan tot de loonstijgingen in de sector van de particuliere ondernemingen maar die zich over het algemeen pas veel later doen gevoelen. Er bestaat bepaaldelijk een causaal verband tussen loonstijgingen in de particuliere sector en de aanpassing van de lonen in de openbare nutsbedrijven en de publieke diensten. De verhogingen van tarieven en belastingen, die hieruit voortvloeien, worden echter nooit in aanmerking genomen bij de berekening van het effect van de loonsverhogingen, die een ondernemer verantwoord acht voor zijn eigen onderneming.

Afgezien van het gebrek aan synchronisatie tussen oorzaak en gevolg, die de ondernemers verleidt tot overinvesteringen, dwingen de overinvesteringen zelf de ondernemers om op een gegeven moment lonen te betalen die uitgaan boven de produktiviteit van de werknemers. In een situatie waarin gebrek ontstaat aan arbeidskrachten, komt de ondernemer vroeg of laat voor de keus, of wel zijn begonnen investeringen onvoltooid te moeten laten, of deze af te maken tegen betaling van hogere lonen. Zijn beslissing kan slechts gebaseerd worden op een vergelijking van het totale verlies van de reeds verwezenlijkte investeringen met de waarschijnlijke opbrengsten van de investeringen die nog gedaan moeten worden en die dan samenvallen met de opbrengsten van het gehele project. Een strikt rationele berekening zal hem er dan al spoedig toe brengen toe te stemmen in lonen die aanzienlijk boven de produktiviteit van de werknemers liggen.

Een verhoging van de lonen boven het niveau van de geleverde arbeid drijft hem tot het doen van diepte-investeringen. Deze investeringen zullen op de duur arbeidsbesparend kunnen werken, maar in eerste instantie zullen zij in vele gevallen nog extra arbeidskrachten vergen. Deze arbeidskrachten kunnen onder de veronderstelde voorwaarden tot weer nieuwe loonsverhogingen leiden.

Op de duur zal een dergelijke ontwikkeling, waarbij het acceleratiebeginsel en multipliereffect elkaar versterken en waar psychologische massareacties en rationele calculaties dooreenlopen, spanningen teweeg brengen die niet zullen nalaten de aanvankelijke elasticiteit van het geldmechanisme te vernietigen. Slechts wanneer de Centrale bank bereid is deze elasticiteit te herstellen door een voortdurende geldcreatie, zal de ontwikkeling voortgang vinden.

*
**

Met betrekking tot de elasticiteit van het geldwezen zijn er theoretisch twee uitersten : enerzijds een situatie waarbij iedere prikkel tot vergroting van de investeringen wordt verwezenlijkt. Anderzijds een

situatie waarin de impulsen tot een geldbesteding die het bruto-inkomen overtreft niet worden verwezenlijkt (of niet kunnen worden verwezenlijkt), omdat het geldwezen volkomen inelastisch is (of geworden is). In een dergelijke toestand zal niemand méér kunnen uitgeven dan zijn bruto-inkomen bedraagt. Een ondernemer die meer wil investeren dan hij uit hoofde van zijn afschrijvingen en ingehouden winsten ontvangt, ziet zich genoodzaakt de overwaarde elders te lenen of zijn winstuitering te beperken; hieruit volgt in ieder geval een verminderde geldbesteding elders. Een dergelijke redenering geldt ook in het geval waarin de lonen worden verhoogd boven de produktiviteit van de arbeidskrachten die hiermee gemoeid zijn. In een dergelijke maatschappij is een inflatoire ontwikkeling onbestaanbaar. Alles wat tendeert naar een vergroting van investeringen zal zich onmiddellijk in zijn geheel reflecteren in een rentestijging zowel op de geld- als op de kapitaalmarkt, op een wijze die ongetwijfeld alles zal overtreffen wat wij in het verleden hebben gezien en wat wij ooit in de praktijk hier in de toekomst zullen zien.

In werkelijkheid beweegt de toestand zich voortdurend tussen deze twee uitersten.

*
**

Welke zijn ten slotte in principe de mogelijkheden tot vergroting van de koopkracht die zich op een gegeven moment op de markt zal kunnen doen gevoelen boven de waarde van het reële nationale produkt ontstaan in deze periode?

a) Een vergroting van de kredietverlening van het bankwezen;

b) Een vergroting van de omloopsnelheid van de in principe reeds aanwezige koopkracht;

c) Een omzetting van secundaire liquiditeiten in geld (onder secundaire liquiditeiten te verstaan kortlopende vorderingen op geldscheppende instellingen, of wel op de overheid en overheidsorganen, waarvoor de houder op de vervaldag geld kan eisen door het krediet niet te verlengen of wel eerder door een herdiscontering of belening die hem niet kunnen worden geweigerd onder de bestaande institutionele omstandigheden).

ad a) De geldcreatie door de banken is van nature gebonden aan de produktieve functie van het te verlenen krediet. Op het eerste gezicht kan men zich afvragen hoe het mogelijk is dat meer bankkrediet gebruikt wordt dan overeenkomt met een toeneming van de produktie. Het is een bekend feit dat de aanhangers van het « currency principle » in de XIXe eeuw zich onvoldoende van deze mogelijkheid rekenschap hebben gegeven en eveneens dat hiervan vooral in de kringen van het bankwezen reminiscenties zijn blijven hangen. De beschouwingen van Keynes die zijn gebaseerd op een baisseperiode waar er een overvloed is van braakliggende produktiefactoren raken niet aan deze kwestie.

Voorals in een periode van volledige bezetting waarin zich zeer sterke impulsen tot vergroting van investeringen voordoen, moet het antwoord echter bevestigend luiden. Onze voorafgaande analyse heeft aangetoond dat, wanneer deze impulsen worden gerealiseerd, hier onvermijdelijk uit voortvloeit dat op een gegeven moment niet langer het reële inkomen, maar alleen nog maar het *nominale* inkomen toeneemt, d.w.z. dat geldontwaarding optreedt.

De eerste vraag is derhalve of het expansiemechanisme remmen heeft en zo ja welke. Talrijk zijn de conjunctuurtheorieën die uitgaan van de veronderstelling dat een expansie uitsluitend en alleen mogelijk is door middel van een vergroting van het totale volume van de kredieten verleend door de totaliteit van het particuliere bankwezen (1).

Iedere kredietuitbreiding staat gelijk met een uitbreiding van de koopkracht. Ieder bankkrediet staat althans in eerste instantie gelijk met een toename van het geldvolume in zoverre ieder bankkrediet een gelijke som aan deposito's en dus giraal geld schept. Dit brengt slechts liquiditeitsproblemen met zich mee voor die individuele banken die hun kredieten vergroten, wanneer het tempo van de uitbreiding van hun kredietverlening vooruitloopt op dat der andere banken. Voor het particuliere bankwezen in zijn geheel doen liquiditeitsproblemen zich alleen voor wanneer het girale geld wordt omgezet, hetzij in fiduciair geld, hetzij in buitenlandse valuta. Dit is het moment waarop de particuliere banken een beroep zullen moeten doen op de Centrale bank.

Wanneer de Centrale bank bereid is de particuliere banken te hulp te komen met krediet, beperkt het restrictieve effect van de bovengenoemde illiquiditeit zich tot repercussies op het disconto van de Centrale bank. De betekenis die hieraan moet worden toegekend, vormt nog altijd een onderwerp van discussie en het is waarschijnlijk dat bepaalde schrijvers dit belang overschatten.

De kosten voortvloeiend uit een discontoverhoging met betrekking tot de winstgevendheid van een investering of een herinvestering, vooral in een periode van opgaande conjunctuur, zijn miniem. In de eerste plaats worden uitsluitend en alleen de kredieten, gebezigd voor de financiering van de voorraden, getroffen. Dit zal ongetwijfeld een directe en aanzienlijke terugslag hebben op de betalingsbalans, maar niet op de investeringsactiviteit. Deze laatste zal slechts direct worden getroffen, wanneer de verhoging van de geldmarktrente op de kapitaalmarktrente doorwerkt. Men kan zich echter afvragen of de vennootschapsbelasting (die op het ogenblik in Nederland 47 pct. is) en de sociale politiek vooral door de subsidies voor de woningbouw — een sector

(1) Wij zullen later zien dat deze stelling niet opgaat voor de huidige ontwikkeling die in Nederland valt waar te nemen.

bij uitstek gevoelig voor veranderingen in de kapitaalrente — het effect hiervan niet hebben verminderd.

In ieder geval kan de verstoring van het causale verband tussen de geldmarktrente en de investeringsprojecten zeker een goede reden vormen om de Centrale banken nieuwe instrumenten in handen te geven waarmede zij de expansiemogelijkheden kunnen beperken. Daar de Centrale banken het als haar traditionele taak beschouwen tijdelijke spanningen op de geldmarkt zoveel mogelijk op te vangen, zullen zij er niet spoedig toe overgaan kredietbeperkingen aan te leggen aan een tijdelijke individuele vraag naar kortlopende kredieten. Dit geldt ook met betrekking tot een omzetting van giraal geld in chartaal geld als gevolg van een opvraging van deposito's. Ook in dit vlak schrijft de traditie de Centrale banken voor deze transacties mogelijk te maken door middel van discontofaciliteiten en voorschotten.

Dit brengt echter een min of meer paradoxale toestand teweeg. Naarmate de Centrale bank zich meer inzet haar traditionele taak, die bestaat uit het opvangen van tijdelijke individuele spanningen op de geldmarkt en het bevorderen van de omzetting van de ene geldvorm in de andere, te vervullen, des te meer zullen de mogelijke vertragingseffecten, voortvloeiend uit een gelokaliseerde liquiditeitsspanning in een periode waarin zich een algemene expansietendens openbaart, worden verzwakt.

In het licht van het voorafgaande is het begrijpelijk dat er een algemene tendens valt waar te nemen, het instrumentarium ter beperking van het kredietvolume van de Centrale banken te vergroten door meer directe middelen.

In vele landen heeft dit aanleiding gegeven tot het instellen van « plafonds » bij de kredietverlening van de Centrale bank aan de verschillende individuele particuliere banken.

Een andere mogelijkheid tot beperking van de kredietverlening bestaat in het beperken van het discontabele materiaal en meer in het bijzonder van de voor belening in aanmerking komende waardepapieren. Ook langs deze meer indirecte weg kan de omvang van het beroep op de Centrale bank en dientengevolge van het kredietvolume van de particuliere banken aan het bedrijfsleven beperkt worden.

In Nederland heeft de Centrale bank enige jaren geleden op grond van de wet en een daarop gebaseerd gentlemen's agreement met de particuliere banken de mogelijkheid verkregen zo nodig kwantitatieve beperkingen in te voeren bij een vergroting van de kredietverlening van de particuliere banken. In oktober 1956 heeft de Nederlandsche Bank er voor het eerst bij wijze van waarschuwing op gewezen dat zij de faciliteiten die zij verleent bij discontering en belening niet beschouwt als een verplichting; haarzijds, maar als een gunst die afhankelijk kan worden gesteld van de omstandigheden en de duur van het beroep.

ad b) Wanneer geen beroep wordt gedaan op krediet, maar men terugvalt op kasmiddelen, zijn iedere particulier en iedere particuliere onderneming uiteraard gebonden door de omvang van deze middelen. Iedere ondernemer heeft voor de financiering van zijn dagelijkse transacties een groot gedeelte van deze kasmiddelen nodig. Naar analogie van de eerder beschreven mogelijkheid tot vergroting van het totale kredietvolume van het particuliere bankwezen, die zich in beginsel kan voltrekken zonder hulp van de Centrale bank, doordat bij een gelijktijdige vergroting van de kredietverlening van de banken individueel wederzijdse debet- en creditposities tegen elkaar wegvallen, is ook in dit geval de mogelijkheid aanwezig van een algemene vergroting van de effectieve koopkracht voor zover ieder extraberoep van een ondernemer op zijn kasmiddelen gecompenseerd wordt door een overeenkomstige actie van een ander. Bij een dergelijke situatie kan het totaal van de transacties stijgen zonder dat dit gepaard hoeft te gaan met een vergroting van de geldhoeveelheid en zonder dat dit tot meer dan tijdelijke en individuele liquiditeitsspanningen hoeft te leiden. Wat dit laatste betreft zal ook hier, juist door het tijdelijke van deze spanningen, het bankwezen geneigd zijn deze door kredietverlening op te heffen. Met andere woorden, hoe beter de particuliere banken hun traditionele taak vervullen, des te sterker zal de koopkracht die op een bepaald moment op de markt komt, kunnen stijgen, zonder dat dit noodzakelijkerwijze gepaard hoeft te gaan met een vergroting van de totale omvang van de in omloop zijnde kasmiddelen.

Ook op dit punt schiet de economische literatuur nog wel eens tekort. Er zijn nog altijd schrijvers die verkondigen dat een vergroting van de omloopsnelheid van het geld (want dit is waar het voorafgaande op neerkomt) geen wezenlijk inflatoire gevolgen heeft, aangezien zij afhankelijk zou zijn van een vergroting van de reële produktie, terwijl daartegenover een stijging van de omvang van de beschikbare geldhoeveelheid wel zou kunnen leiden tot een algemene prijsstijging. Voor zover de werkelijkheid van een toenemende neiging tot investeren afhankelijk is van een vergroting van de koopkracht, is de vraag of deze laatste zich hetzij in de ene, hetzij in de andere vorm zal voltrekken, uitsluitend afhankelijk van een vergelijking van de kosten van nieuw krediet enerzijds en de financieel-technische bezwaren van een vermindering van de liquiditeitspositie anderzijds, rekening houdende met de institutionele omstandigheden op het ogenblik van de beslissing.

Men mag aannemen dat, wanneer de tendens tot vergroting van de uitgaven een algemeen verschijnsel is, deze zich eerder zal weerspiegelen in een vergroting van de omloopsnelheid dan in een stijging van de hoeveelheid van het geld. Een meer intensief gebruik van de totaal beschikbare liquiditeiten behoeft niet noodzakelijkerwijze de lokalisatie van de individuele kasvoorraden in het productieproces ingrijpend te veranderen. Voor zover zich niettemin

individuele spanningen voordoen, zullen deze over het algemeen een tijdelijk karakter hebben. Wanneer het bankwezen als geheel hierop reageert, behoeft de totale krediethoeveelheid slechts in zeer beperkte mate te stijgen. In tegenstelling tot hetgeen de formule $MV = PT$ suggereert leidt de logica ons tot de conclusie dat in een periode van algemene hoogconjunctuur veeleer een vergroting van de omloopsnelheid (V) dan van de geldhoeveelheid (M) aan een algemene prijsstijging (P) ten grondslag zal liggen. In een dergelijke periode zal een vergroting van de krediethoeveelheid die op haar beurt weer de grondslag is van een vergroting van M slechts een min of meer bijkomstig en afgeleid verschijnsel zijn. Zij zal slechts een overwegende rol spelen, hetzij in het begin van de hausse wanneer enkele individuele ondernemers tot nieuwe investeringen overgaan, hetzij in de laatste fase van de hausse, wanneer de relatieve vermindering van de kasvoorraden gaat klemmen.

ad c) Behalve door het vragen van bankkrediet en een intensiever gebruik van beschikbare liquiditeiten, hebben de particuliere ondernemingen nog een andere mogelijkheid zich geld te verschaffen. Zij kunnen overgaan tot een monetisering van hun secundaire liquiditeiten. Hierbij dient dan nog onderscheid te worden gemaakt tussen niet-verlenging op de vervaldag of een herdiscontering of belening vóór de vervaldag. Dit onderscheid is van belang in zoverre het in het eerste geval gaat om een conversie waarvan de beslissing enkel en alleen afhankelijk is van de crediteur, en het in het tweede geval gaat om een transactie, waarbij de Centrale bank in de een of andere vorm haar medewerking moet verlenen. De Centrale bank kan in dat geval niet alleen haar tarieven bepalen, maar haar medewerking ook afhankelijk stellen van bijkomstige voorwaarden. Hoe groter het volume van de secundaire liquiditeiten, des te meer reden zal er zijn tot het treffen van maatregelen, die de Centrale bank in staat stellen op deze monetisering invloed uit te oefenen. Wij hebben er reeds op gewezen, dat deze beperkingen in de eerste plaats kunnen bestaan in het vaststellen in de vervalttermijnen van de waardepapieren, die in beginsel voor discontering of belening in aanmerking komen. In de tweede plaats in het stellen van termijnen ten aanzien van de duur van de belening en ten slotte in het instellen van « plafonds » en eventueel zelfs het uitsluiten van bepaalde groepen van debiteuren.

Wat betreft de beslissing tot al of niet-verlenging van secundaire liquiditeiten op de vervaldag, hebben wij er reeds op gewezen dat dit uitsluitend afhankelijk is van de crediteuren. De overheid en haar organen kunnen deze beslissing slechts beïnvloeden door een eventuele verhoging van de interest bij het uitgeven van nieuw papier, maar in geval de crediteuren deze voorwaarde onvoordelig vinden, wordt het een zaak van de overheid te zien hoe zij aan geld kan komen. Zolang de overheid nog beschikt over een batig saldo of een wettelijk vastgelegd

recht heeft op kredietfaciliteiten bij de Centrale bank, behoeft een dergelijke situatie haar niet in moeilijkheden te brengen. In dat geval is de kans zelfs niet uitgesloten dat zij een besluit tot verhoging van de interest op schatkistpapier uitstelt tot een latere datum, ongeacht het feit dat van economisch standpunt beschouwd het beroep op een batig saldo bij de Centrale bank of op een wettelijk vastgelegde kredietfaciliteit onmiskenbaar een inflatoir karakter draagt. Eerst wanneer de overheid een beroep moet doen op de medewerking van de Centrale bank en, in geval van een weigering, het gevaar loopt een conflict in het leven te roepen, zal zij in de noodzakelijkheid komen te verkeren, bijzondere maatregelen te treffen.

Deze bijzondere maatregelen kunnen enerzijds bestaan in een beperking van haar eigen uitgaven, anderzijds in een verhoging van de belastingen, of een beroep op reële besparingen, door middel van een lening op de kapitaalmarkt.

Ofschoon de eerste weg ongetwijfeld mogelijkheden biedt, zal het haar moeilijk vallen deze te volgen. De tweede weg opent meer mogelijkheden, maar kan haar eveneens in een moeilijke positie brengen aangezien daarvoor de medewerking van het Parlement noodzakelijk is. De laatste weg opent de minste moeilijkheden, maar kan alleen worden gevolgd, wanneer er voldoende ruimte is op de kapitaalmarkt. De overheid zal dan in concurrentie moeten treden met het particuliere bedrijfsleven. Zij kan in dat geval trachten haar aandeel in de beschikbare spaargelden te vergroten door het aantrekkelijker maken van haar voorwaarden, maar wanneer dit niet voldoende succes oplevert, rest haar slechts de mogelijkheid in de een of andere vorm druk uit te oefenen op degenen die fondsen voor investering ter beschikking hebben, deze in de eerste plaats aan de overheid te doen toekomen, of over te gaan tot het plaatsen van een gedwongen lening. In ieder geval is er geen sprake meer van een automatisme zoals in de onder (a) en (b) genoemde gevallen. De overheid komt hier voor een aantal beleidsbeslissingen. Dit zal te eerder het geval zijn, naarmate de omvang van de totale uitstaande vlottende schuld groter is.

In Nederland is van de totale vlottende schuld der overheidsorganen bijna f. 3,7 miljard in handen van het bedrijfsleven, voor zover geen banken (d.w.z. een derde van de totale geldvoorraad, ad f. 9,4 miljard). Een bedrag van ongeveer f. 2,5 miljard van de vlottende schuld bevindt zich in handen van de banken.

Voor zover de secundaire liquiditeiten zich overwegend bevinden in handen van niet-banken is het nog moeilijker de inflatoire effecten, die van een monetisering het gevolg kunnen zijn, te bestrijden dan wanneer deze liquiditeiten worden gehouden door het bankwezen. In het eerste geval valt de impuls tot inflatie samen met de mogelijkheid deze monetair te verwezenlijken en bestaat op zijn best

de mogelijkheid het effect daarvan later door elders genomen beperkende maatregelen weer teniet te doen.

Daarentegen is in vele landen de verhouding tussen de Centrale bank en de particuliere banken van dien aard, dat een zekere directe invloed kan worden uitgeoefend op een vergroting van de kredietverlening aan het particuliere bedrijfsleven. De situatie wordt echter anders wanneer de banken behoefte hebben hun secundaire liquiditeiten te monetiseren, niet ten einde de aldus verkregen middelen te gebruiken voor het verlenen van nieuwe kredieten, maar ten einde het hoofd te bieden aan het wegtrekken van gelden door hun crediteuren in geval deze hun gelden elders op voordeliger wijze menen te kunnen uitgeven.

Juist op dit punt kan de omstandigheid dat de overheidssector geen gesloten geheel vormt tot een vergroting van de moeilijkheden leiden. Wanneer met name de lagere overheden van mening zijn dat zij hun investeringsprogramma's moeten uitbreiden, maar zich de middelen niet kunnen verschaffen op de kapitaalmarkt, kunnen zij nog altijd een beroep doen op de geldmarkt. Wanneer de ondernemers kortlopende kredieten aan een publiekrechtelijk orgaan beschouwen als een liquiditeit die maar weinig achterstaat bij een saldo in rekening-courant bij een bank, zullen zij er al spoedig toe bereid zijn een gedeelte van hun banktegoeden om te zetten in kortlopende vorderingen op lagere overheden. Deze laatste gebruiken deze middelen echter voor investering op lange termijn. De terughoudendheid die in het particuliere bedrijfsleven zowel de vraag naar als het aanbod van krediet binnen zekere grenzen houdt, speelt hier nauwelijks een rol zolang de crediteur er terecht of ten onrechte van overtuigd is dat de regering de lokale overheden altijd wel met de nodige kasmiddelen zal bijspringen, wanneer deze schulden vervallen en de crediteur zijn geld terug wil hebben.

De banken die geheel buiten deze kredietschepping staan, zullen in eerste instantie ongetwijfeld hun creditgelden in rekening-courant zien teruglopen. Deze zullen echter al spoedig weer terugvloeien en in dat geval heeft de gehele transactie voor hen slechts het karakter van een verandering van crediteuren.

Niettemin zal de toeneming van de effectief uitgeoefende koopkracht leiden tot een stijgende behoefte aan chartaal geld (in Nederland verhoudt het volume van het chartaal geld zich ten opzichte van dat van het giraal geld als ongeveer 45-55). Voor zover de kredieten niet in de sfeer van het bankwezen terugkomen, zullen de banken gedwongen zijn op hun eigen secundaire liquiditeiten terug te vallen. Aangezien de omvang van deze liquiditeiten in Nederland nog altijd ongeveer 80 pct. bedraagt van het totaal van de handelskredieten, kan men nauwelijks verwachten dat uit dezen hoofde een vertraging van de inflatoire beweging zal optreden.

Hetzelfde geldt voor zover de inflatie haar neerslag vindt in een tekort op de betalingsbalans en een transformatie van binnenlands geld in vreemde deviezen het saldo van de crediteuren in rekening-courant bij de banken doet afnemen.

Samenvattend moet worden geconstateerd, dat het monetaire mechanisme onveranderd dezelfde mogelijkheden biedt tot expansie als in het verleden, maar dat de remmen aan werkzaamheid hebben ingeboet.

Dit laatste is vooral een gevolg van het gezwollen volume der secundaire liquiditeiten, waardoor een groot gedeelte van de geldmarkt aan de directe invloed van de Centrale bank is onttrokken. Daarnaast heeft de toegenomen betekenis van de overheidssector als zodanig de toestand veranderd doordat zij ten gevolge heeft gehad dat de particuliere sector van het bedrijfsleven belangrijk is ingekrompen, waardoor niet alleen een aantal min of meer automatisch werkende krachten vervangen zijn door willekeurige overheidsbeslissingen, maar waarbij men ook nog in aanmerking moet nemen dat in de overheidssector zelf verschillende krachten werken die vrijwel automatisch leiden tot een versterking der inflatoire impulsen.

Wat deze primaire impulsen betreft zijn vooral de prikkels tot consumptievergroting versterkt. De groei van de vakverenigingen en de evolutie van de publieke opinie inzake de sociale zekerheid hebben ertoe geleid dat iedere vergroting van het nationale produkt zich bijna ogenblikkelijk weerspiegelt in de lonen en in die gedeelten van het nationale inkomen, die als het ware voorbestemd zijn om direct te worden verbruikt. Zodoende is een toestand geschapen waarbij de inductieverschijnselen terstond in werking treden, zodra de investeringen de beschikbare besparingen overtreffen. Ofschoon de elasticiteit van het geldstelsel en de neiging tot zelf-inductie van de primaire impulsen verschijnselen zijn van verschillende aard, zijn zij niettemin in de praktijk onafscheidelijk met elkaar verbonden. Evenzeer bestaat er een enge band tussen de dienst van de vlottende schuld en de financiering van de overheidshuishouding in engere zin. Dit laatste geldt zelfs wanneer de groei van de overheidshuishouding het tempo van de groei van het nationale produkt niet overtreft. In een groeiende maatschappij is het een normaal verschijnsel dat de overheid van tijd tot tijd een beroep doet op de kapitaalmarkt voor bedragen die de aflossingen te boven gaan. Wanneer dit beroep samenvalt, zowel met een vergroting van de consumptiequote van het nationaal produkt, als met de neiging van het particuliere bedrijfsleven tot een vergroting van hun investeringen (ongeacht de vraag welke van deze verschijnselen primair is, aangezien zij elkaar versterken), ziet de overheid zich niet alleen geplaatst voor de taak de middelen te vinden, die nodig zijn voor de aflossing van haar kortlopende schulden, maar ook voor het feit dat zij op de kapitaalmarkt de langlopende middelen niet meer kan vinden voor de financiering van haar

eigen huishouding. Het is dan een open vraag of men een dergelijke toestand moet karakteriseren als een looninflatie of een investeringsinflatie van het particuliere bedrijfsleven of als een overheidsinflatie. Het praktisch meest bruikbare criterium ware hier wellicht de relatieve verschuivingen in de onderlinge verhoudingen tussen de drie genoemde sectoren. Het is echter duidelijk dat aan een dergelijk criterium geen absolute betekenis kan worden toegekend.

Al deze overwegingen leiden niet alleen tot de noodzaak de elasticiteiten van het geldwezen in de opeenvolgende stadia van de conjunctuur en de problemen betreffende een eventuele versterking van de beperkende middelen, die de Centrale bank tot haar beschikking heeft, aan een nadere analyse te onderwerpen, maar ook de taak en de grenzen van de overheid te bestuderen. De Westerse economie is in wezen een vrije economie. Haar geldwezen is geworteld in de vrijheid van de inkomensbesteding. Anderzijds brengt deze vrijheid mogelijkheden voor een spontane expansie met zich mede, die onder de naoorlogse omstandigheden kunnen leiden tot een ineenstorting van dit liberale systeem zelve. De toegenomen gevoeligheid van de particuliere sector voor de ontwikkeling van een inductieproces en de verzwakking van de zuiver monetaire remmen door een verweving van de particuliere sector en de overheidssector in het monetaire vlak zelf, hebben ertoe geleid, dat de overheid verplicht is — onder bepaalde omstandigheden — direct te handelen ten aanzien van de primaire impulsen. Indien zij om de een of andere reden niet wil trachten bepaalde expansieve impulsen tot investering of consumptie te voorkomen, moet zij in ieder geval tegengestelde krachten opwekken of indien aanwezig deze versterken.

Met betrekking tot de versterking van de bevoegdheden van de monetaire autoriteiten, moet men er zich rekenschap van geven dat er een fundamenteel verschil bestaat tussen het algemene probleem van een beperking van de effectieve koopkrachtvermeerdering, die een vergroting van het reële nationale inkomen te boven gaat, en het specifieke probleem van een kredietbeperking, die beoogt de gevolgen van een toeneming van de omzetsnelheid van het geld te neutraliseren.

Indien, in het economische proces, een bepaald volume aan bankkrediet zijn plaats heeft gekregen, betekent een eventuele beperking geen rationele druk op de marginale bestedingsvergrotingen, maar een willekeurige last op ondernemingen die zich ten dele (en dan nog veelal slechts seizoenmatig) plegen te bedienen van kortlopende kredieten. Dit wil zeggen dat het gebruik van de geijkte instrumenten tot bestrijding van een monetaire overbesteding, zich in het algemeen zal moeten beperken tot een vertraging van *het tempo van de expansie* van het kredietvolume veeleer dan tot een beperking van de *totale omvang*. Dit werpt eens te meer licht op de noodzakelijkheid van een bestrijding van de inflatoire impulsen zelve wanneer deze beginnen de kop

op te steken in een periode van volledige werkgelegenheid en bij het op volle toeren draaien van het productieapparaat in het algemeen.

In dit verband denke men in de eerste plaats aan afschaffing van bestaande verbruikerssubsidies en van belastingfaciliteiten gericht op bevordering van investeringen, verder aan een vergroting van de fiscale lasten. Ook ware het logisch een systeem van tijdelijke afroming van winsten in te voeren, die eventueel weer terugbetaald kunnen worden op het moment, waarop de economische activiteit begint te tanen. Het lijkt noodzakelijk deze gedachte nader uit te werken.

Indien dit alles niet voldoende is om een toestand op de arbeidsmarkt te voorkomen waarbij de ondernemers onder de drang van de heersende expansie genoodzaakt zijn lonen te betalen, die uitgaan boven de productiviteit van de loontrekkers, is het aan de overheid handelend op te treden door het invoeren van tegengestelde maatregelen.

In Nederland is de overheid opgetreden met een verbod tot prijsverhogingen die kunnen voortvloeien uit een loonstijging. Maar wanneer een dergelijke interventie niet wordt aangevuld met maatregelen gericht op een besnoeiing van de uitgaven in het algemeen loopt zij het gevaar haar doel voorbij te schieten doordat zij dan de besteding van het nationale inkomen aan consumptieve uitgaven in de hand werkt ten koste van het gedeelte bestemd voor investeringen. Dit zal niet nalaten het toekomstige nationale product te verminderen.

Wanneer de lonen op de lange duur buiten verhouding stijgen, kan de overheid zich niet aan de taak onttrekken om de algemene consumptie binnen de perken te houden door compenserende maatregelen in welke vorm dan ook. In dit verband dringen de volgende opmerkingen zich op.

Ten eerste wordt de praktische uitvoering van deze taak belemmerd zo niet onmogelijk gemaakt, wanneer de verwezenlijking van het gestelde doel wordt vertroebeld door de behoefte bepaalde sociale doelstellingen als sacro-sanct te beschouwen. Men denke hierbij bijv. aan het verlangen om zekere consumentencategorieën te ontheffen van beperkingen, of zelfs aan de zucht om bepaalde inkomens te vergroten (sociale zekerheid, consumentensubsidies, rente, huur- en pachtplafonds), of wel aan de zucht om de taak van de overheid te vergroten in verschillende investeringssectoren zelve (woningbouw, ontwikkeling van grote overheidsbedrijven).

Verder zal men in aanmerking moeten nemen dat consumptiebeperking, door een verhoging van prijzen of tarieven van de openbare nutsbedrijven, op zichzelf reeds een prijsverhogend element bevat en daardoor gelijk staat aan een bekrachtiging van de geldontwaarding.

Ten slotte moet men niet uit het oog verliezen dat de inkomstenbelasting altijd min of meer een terugslag zal hebben op de besparingen, in het bij-

zonder wanneer deze slechts een klein aantal belangrijke belastingschuldigen treft.

Hieruit volgt dat de overheid een inflatoire beweging alleen in de hand kan houden, wanneer zij bereid is haar bevoegdheden te bundelen met die van de monetaire autoriteiten en dit niet alleen incidenteel maar in groot verband en over de gehele linie. Dit geldt vooral in een tijdperk van technische revoluties.

Het is verheugend te constateren dat de problemen — overal dezelfde — die in de Westerse wereld rijzen, niet alleen aanleiding hebben gegeven tot een diepgaand onderzoek, maar dat zij tevens aanleiding hebben gegeven tot min of meer gelijke reacties. Dit is van eminent belang; in een vrije verkeershuishouding, waar de wederzijdse banden tussen de verschillende landen door de internationale handel nauw zijn verweven, kan de samenhang van de Westerse wereld slechts bewaard blijven wanneer er een zekere gelijkheid van reageren bestaat.

Een inflatoire ontwikkeling heeft, wanneer zij zich tot één land beperkt, een betalingsbalanstekort tot gevolg. Vooral wanneer het gaat om een land als Nederland, waar de marginale invoergeneigdheid meer dan 50 pct. bedraagt, treedt dit tekort zeer spoedig op. Het verschijnsel is op zichzelf gunstig; in de eerste plaats omdat uit een technisch oogpunt dit de monetaire elasticiteit binnenslands verkleint; vervolgens omdat beter dan enig zuiver intern verschijnsel dit de monetaire autoriteiten en de overheid dwingt maatregelen tot verbetering onder ogen te zien. In principe doet deze werking op en door middel van de betalingsbalans zich slechts voor wanneer één enkel land toegeeft aan een inflatoire druk. Ingeval alle landen zich op het pad der inflatie begeven, wordt de beteugeling van de inflatie door middel van het betalingsbalansmechanisme ten dele teniet gedaan. Weliswaar zal in dat geval de gang van zaken waarschijnlijk niet zo zijn dat het effect uitgeoefend op de betalingsbalans door binnenlandse inflatoire krachten van een land volkomen zal worden geneutraliseerd door inflatoire tendensen elders; het is daarom beter van een verzwakking dan van een opheffing van de remmende werking te spreken. Deze verzwakking kan echter een ernstig aspect krijgen, wanneer men te vlug geneigd is deficit-landen in het internationale verkeer min of meer automatisch met kredieten te hulp te komen, vooral wanneer die dan bovendien een permanent karakter krijgen.

Het ware in bepaalde gevallen dan ook te verkiezen, dat een deficit-land zijn eigen problemen oplost door een eenzijdige daad (al ware het door een devaluatie of invoering van deviezencontroles).

Indien wij de voorafgaande min of meer theoretische overwegingen toetsen aan de toestand in Nederland zoals deze bestond tijdens het afgelopen jaar, lijken de volgende cijfers de meest veelzeggende: in 1956 is het reële nationale product toegenomen met 3 ad 4 pct., de nominale stijging

bedroeg 7 pct. Het nominale inkomen bevatte der halve een « inflationary gap » van 3 tot 4 pct.

De « inflationary gap » vloeide voort zowel uit een stijging van de consumptie als uit een vergroting van de investeringen.

De totale vergroting van de consumptieve bestedingen binnenslands steeg met 8 ad 9 pct. in volume en met 10 pct. in waarde.

De netto-investeringen zijn in totaal toegenomen met 24 pct.

Het effect op de werkgelegenheid was een daling van de gemiddelde werkloosheid van de mannelijke beroepsbevolking tot 1,2 pct. Dit cijfer ligt ver beneden het percentage, dat als gevolg van « ongeschiktheid » en « frictie » als normaal kan worden beschouwd. Belangrijke verschuivingen van de arbeidskrachten hebben zich voorgedaan; in een honderdtal industrietakken bedroeg het verloop ongeveer één derde van het totaal. Het gemiddelde loon per arbeider steeg met 10 pct., terwijl de productiviteit in de industriële sector slechts met 3 ½ pct. toenam.

De kosten van levensonderhoud waren in 1956 gemiddeld 2 pct. hoger dan in 1955; de stijging in de loop van 1956 is echter ongeveer 4 pct. geweest en de tendens is nog steeds omhooggaand.

Het totaal van de overheidsuitgaven exclusief vermogensoverdrachten en bouwsubsidies steeg met 5 pct. in volume en met 12 ½ pct. in waarde. De investeringen van de Staat der Nederlanden namen met 27 pct. toe, die van de plaatselijke overheden met 41 pct., exclusief die in de woningbouw.

De toeneming van de investeringen ging echter gepaard met een daling der besparingen van 5 pct. van het nationale inkomen en van 10 pct. van de netto particuliere inkomens. De spaarquote in verhouding tot het totale, nationale inkomen is gedaald van 20 pct. tot 18 pct.

Hoewel de totale bedragen nauwelijks van belang zijn, is het belangwekkender erop te wijzen dat de besparingen uit de lonen alleen zijn gedaald met 25 pct., voor zover deze zijn af te leiden uit de inlegelden, onder de berusting van de spaarbanken. In hoeverre deze toestand het gevolg is van de bijzondere aankopen gedurende de Suez-crisis en in hoeverre het kopen van duurzame consumptiegoederen op afbetaling hierbij een rol hebben gespeeld, valt uit deze cijfers niet op te maken.

Dit alles heeft zijn neerslag gevonden in de betalingsbalans, waarvan het surplus van f. 300 miljoen op lopende rekening in 1955 is omgeslagen in een deficit van f. 600 miljoen. Dit laatste cijfer staat gelijk aan 2,2 pct. van het nationaal product. De marginale invoergeneigdheid bedroeg meer dan 50 pct.

De vergroting van de koopkracht, die deze ontwikkeling mogelijk heeft gemaakt, is in de eerste plaats het gevolg geweest van een aanzienlijke vergroting van de omloopsnelheid. Het bedrag van het gemiddelde interne geldvolume in 1956 overtrof

het overeenkomstige cijfer van het voorgaande jaar met 2 $\frac{1}{2}$ pct. De gemiddelde toeneming van de omloopsnelheid nam in 1956 met 4 pct. toe vergeleken bij 1955. Deze twee bewegingen hebben geleid tot een toeneming van de effectieve koopkracht op de binnenlandse markt van 7 à 8 pct.

Het is nog interessant te vermelden dat het geldvolume van het begin tot het eind van 1956 is *afgenomen* met 3,7 pct.

De kredietverlening door de particuliere banken aan de binnenlandse ondernemingen, de geherdisconterde handelswissels bij de « Nederlandsche Bank N. V. » inbegrepen, maar zonder de voorfinanciering van emissies, steeg tot een bedrag van f. 345 miljoen; de kredietverlening aan gemeenten met f. 45 miljoen. De Staat heeft behalve voor het opnemen van overheidspapier dat de banken niet op de vervaldag hebben vernieuwd en waarmee in totaal bijna f. 800 miljoen gemoeid waren ook nog f. 380 miljoen aan schatkistpapier moeten aflossen dat zich in handen bevond van het bedrijfsleven. Door een en ander heeft de Staat zich gedwongen gezien een beroep te doen op zijn saldo bij de Nederlandsche Bank en op zijn mogelijkheden tot het onderbrengen van schatkistpapier bij deze instelling tot een totaal bedrag van f. 343 miljoen, terwijl hij daarenboven nog tot een bedrag van f. 123 miljoen heeft getrokken op zijn bijzondere rekening bij de Nederlandsche Bank, op welke rekening de tegenwoordig gelden van de Marshallhulp zijn geboekt. Voor het overige heeft de Schatkist aan haar verplichtingen kunnen voldoen door haar begrotings-surplussen en dank zij een vervroegde heffing van belasting waartoe reeds in het voorafgaande jaar was besloten ten einde de ruimte op de geldmarkt te beperken. Met dit laatste was een bedrag gemoeid van ongeveer f. 400 miljoen. Aangezien dit bedrag echter opnieuw in omloop is gebracht om aan de reeds vermelde liquiditeitsmoeilijkheden het hoofd te bieden, is het monetaire effect van deze vervroegde heffing weer teniet gedaan.

De gemeenten hebben zich op de kapitaalmarkt middelen kunnen verschaffen tot een bedrag dat maar weinig achterbleef bij het cijfer van 1955, maar de *vergroting* van hun uitgaven hebben zij volledig met kort geld moeten financieren. Hun liquiditeitstekort heeft in 1956 f. 460 miljoen bedragen, waardoor het totaal van hun brutoverplichtingen op korte termijn in 1956 is gestegen tot f. 900 miljoen. De middelen die nodig waren om het tekort van 1956 te financieren, zijn verstrekt door het bedrijfsleven, dat in de eerste plaats zijn schatkistpapier heeft omgezet in korte gemeenteleningen met een hoger rendement en dat voor het overige een gedeelte van zijn deposito's en rekening-courant-gelden daarvoor heeft gebruikt.

Zoals reeds gezegd kan de daling van deze creditgelden hiermee niet in direct verband worden gebracht. De vermindering van de creditgelden is veeleer de resultante van het inflatieproces in zijn geheel voor zover dit laatste geleid heeft tot een ver-

lies aan deviezen en een geringe vergroting van de behoefte aan chartaal geld.

Het verlies aan deviezen, de kapitaalrekening inbegrepen, heeft in totaal meer dan f. 900 miljoen bedragen, d.w.z. 20 pct. van de totale goud- en deviezenvoorraad van de Nederlandsche Bank. De verkrapping van de binnenlandse geldmarkt die hiervan het gevolg is geweest, heeft zich zoals wij reeds gezien hebben vooral weerspiegeld in een vergroting van de omloopsnelheid van het geld (en in het bijzonder van het chartale geld), die in haar betekenis bijna twee keer zo groot is geweest als de totale vermeerdering van het geldvolume.

Overigens tonen de genoemde cijfers ook aan hoezeer de verschillende expansiemogelijkheden die oorspronkelijk in het geldmechanisme aanwezig waren, zijn uitgeput.

De omloopsnelheid van het geld heeft een hoogte bereikt die sedert de tweede wereldoorlog slechts is overtroffen in het jaar van de Koreacrisis (1951) en daarvoor in het topjaar 1929. Men mag aannemen dat een voortgezette kredietexpansie van het bankwezen en het Nederlandse bedrijfsleven in toenemende mate op beperkende maatregelen van de Centrale bank zal stuiten. De enorme omvang van de vlottende schulden van de gemeenten zal niet nalaten ten slotte nieuwe kredietverstrekkers af te schrikken.

Daarenboven heeft de regering verschillende maatregelen voorgesteld, die erop zijn gericht het evenwicht te herstellen door een directe vermindering zowel van het verbruik als van de investeringen. Als voornaamste maatregelen mogen worden genoemd : afschaffing van subsidies en verhoging van de omzetbelasting zonder compenserende loonsverhogingen; gedeeltelijke betaling door de arbeiders zelf van de premies voor de algemene ouderdomsverzekering, die onlangs is ingevoerd. In de publieke sector zullen zowel beperkingen van lopende uitgaven als voor investeringen worden ingevoerd, terwijl de drang tot investeren in het particuliere bedrijfsleven wordt afgeremd door een tijdelijke afschaffing van de belastingfaciliteiten voor nieuwe investeringen en een eveneens tijdelijke verhoging van de belasting op de winsten. Voor het overige zullen de reeds vermelde grootte van de omloopsnelheid van het geld en de beperking van de kredietverlening waarschijnlijk effecten hebben die op zijn minst genomen gelijk zijn, doch vermoedelijk zelfs groter zullen zijn dan die van de zoëven genoemde maatregelen.

Ofschoon men mag hopen dat op deze wijze het evenwicht zonder ernstige verstoringen in een niet al te ver verwijderde toekomst zal worden hersteld, blijft het nodig te komen tot een diepere bestudering zowel van de resultaten van de strijd tegen de inflatoire impulsen als van de vertragende werking die het gevolg is van de toenemende verkrapping van het gehele geldstelsel.

De Engelse econoom Lord Keynes heeft zijn leerlingen doordrongen van twee beginselen. In de eerste

plaats van de gedachte dat het totaal der investeringen beslissend is voor het totaal van het nationale inkomen en vervolgens van de gedachte dat om een periode van depressie te boven te komen, men niet — en zeker niet alleen — mag rekenen op de werking van het monetaire mechanisme.

Vraagstukken waaraan hij geen bijzondere aandacht heeft geschonken omdat zij niet actueel waren in de conjunctuurperiode die hij onder ogen had toen hij zijn « Algemene Theorie » schreef, maar die juist onder de huidige omstandigheden van overwegende betekenis moeten worden geacht, zijn de volgende :

1) in een periode van hoogconjunctuur moet men zich rekenschap geven van het feit dat op het ogenblik waarop de toestand van volledige werkgelegenheid is bereikt, een vergroting van de investeringen weliswaar zal leiden tot een vergroting van het nationale inkomen, maar dat deze vergroting slechts een *nominaal* karakter zal dragen en derhalve gelijk staat met een geldontwaarding;

2) niet alleen in een periode van baisse en bij een strijd tegen de bedreiging met een algemene depressie, maar ook in een periode van hoogconjunctuur en ter verdediging van het monetaire evenwicht, kan men niet alleen vertrouwen op de werkzaamheid van het monetaire mechanisme, maar dient men in te zien, dat dit mechanisme dient te worden gesteund door maatregelen van algemene politiek :

a) omdat — vooral in het begin van een hausseperiode — de elasticiteit van het geldwezen vrijwel onbeperkt is en derhalve de remmen die ongetwijfeld in dit mechanisme schuilen op zichzelf genomen niet werkzaam zijn;

b) omdat zonder de aangeduide complementaire maatregelen de monetaire remmen eerst in een laat stadium en dan op een abrupte en willekeurige wijze in werking treden.

Dit zou leiden tot hevige verstoringen die als zodanig aanvechtbaar zijn, niet alleen van sociaal standpunt, maar ook van economisch standpunt, zelfs wanneer daar niet een catastrofe uit zou voortvloeien als in het begin van de dertiger jaren.

Wanneer de loonquote van het nationale inkomen stijgt, zal bij een gegeven elasticiteit van de geldvoorziening het effect van de stijgende consumptie en het inductieverschijnsel worden versterkt. Hoe groter de elasticiteit van de geldvoorziening, des te groter wordt de werking van de zelfinductie. Hoe algemener de verwachting dat een hoogconjunctuur zich zal voortzetten en hoe beter geperfectioneerd de geldmarkt, des te meer zal een stijging van de kredietverlening door het bankwezen in zijn geheel de inflatie stimuleren, zelfs wanneer deze kredietexpansie geen spectaculaire vormen aanneemt. Hoe duidelijker deze tendenties tot uiting komen in een bepaalde periode van de hoogconjunctuur, des te noodzakelijker is het de bestaande remmen te versterken en aan te vullen door maatregelen die er direct op zijn gericht de aandrang tot een vergroting van de uitgaven op directe wijze te bedwingen. Wat betreft de vraag waar deze tegenwerkende krachten moeten worden ingezet (in de produktiesector of in de consumptiesector) is een vraag van betrekkelijk bijkomstige betekenis. Wanneer de oorspronkelijke impulsen tot een vergroting van de uitgaven hun oorsprong vinden in een verhoging van de lonen uitgaande boven een stijging van de produktie, doet hun werking zich gelden in de sector van de investeringen. Wanneer anderzijds overinvestering bestaat, zal een verhoging van de lonen onvermijdelijk blijken. In ieder geval dienen de te nemen maatregelen tot gevolg te hebben, dat de stijging van het verbruik de vergroting van de produktie niet te boven gaat en dat de investeringen de besparingen niet overtreffen. Een en ander zijn noodzakelijk niet alleen omdat een dergelijke ontwikkeling een kwaad op zichzelf betekent, maar ook omdat zij onevenwichtigheden schept, die juist die gevaren in het leven roepen, die Keynes heeft willen voorkomen.

Er blijft op dit gebied nog veel te onderzoeken en voordat een diepgaand wetenschappelijk onderzoek van kwantitatieve aard heeft plaatsgehad, kan er geen sprake zijn van een werkelijke « Algemene Theorie ».

BIJDRAGE TOT DE STUDIE VAN HET STATUUT DER BUITENLANDSE MUNTEN (1)

HOOFDSTUK III

HET STATUUT VAN DE FRANSE FRANK

1. Muntstandaard en -pariteit.

De wetgeving van de Revolutie streefde ernaar een munt gesteund op het decimaal stelsel in te voeren. Bij de wet van 7 december 1793 (17 frimaire jaar II) werden de « sous » en « deniers » van het Oude Regime vervangen door de decimes en centimes, doch de munteenheid behield de naam van « livre ». De uitdrukking « franc » werd slechts wettig bekrachtigd op 7 april 1795 (18 germinal jaar III). De vervanging van het oude pond door de nieuwe munteenheid gaf aanleiding tot een revaluatie van 1/80 ten gunste van deze laatste. Het geldstelsel bleef gesteund op het bimetallisme.

Het statuut van de frank werd slechts onder het Consulaat nader omschreven. De wet van 7 april 1803 (17 germinal jaar XI) bepaalde de munteenheid als volgt : « vijf gram zilver met een gehalte van negen tienden fijn », d.i. 4,5 gram fijn zilver. Het zilvergeld omvatte de stukken van 25, 50 en 75 centimes, 1, 2 en 5 frank, waarvan het gewicht evenredig was met dat van de frank. De aanmaak van goudstukken van 20 en van 40 frank, met een gehalte van 900/1000, werd toegestaan naar rato van 155 stukken van 20 frank of 77,5 stukken van 40 frank per kg. De verhouding tussen beide metalen was van 15,5 tot 1 ten gunste van het goud.

Aangezien beide metalen voor particulieren vrij mochten aangemunt worden, was het geldstelsel dit van het bimetallisme.

In weerwil van de invoering van de frank en zijn onderverdelingen waren de munten van het duodecimaal stelsel in omloop gebleven — goudstukken van 48, 24 en 12 pond, zilverstukken van 6 en 3 pond, van 24, 12 en 6 sous. Bij een wet van 14 juni 1829 werden zij ontmunt en werd aan hun omloop onder particulieren uiterlijk op 1 april 1834 een einde gesteld; zij werden tot 1 juli 1834 in de openbare kassen ontvangen. Op die datum werd de frank werkelijk en uitsluitend de Franse munt.

Een decreet van de Voorlopige Regering van 3 mei 1848 besloot tot de aanmunting van goudstukken met een tekenwaarde van fr. 10 en een gehalte van 900/1000 naar rato van 310 stukken

per kg, evenals van zilverstukken van 20 centimes met hetzelfde gehalte en met een gewicht van een gram. De aanmunting van stukken van 75 en van 25 centimes werd niet meer voorzien. De stukken van 25 centimes werden bij decreet van 30 april 1852 uit de omloop getrokken; die van 75 centimes, waarvan sprake in de wet van 7 april 1803, werden nooit uitgegeven.

Een keizerlijk decreet van 12 december 1854 verleende toelating tot de vervaardiging van goudstukken van 100 en van 50 frank, met een gehalte van 900/1000 fijn, naar rato van 31 stukken van 100 frank of van 62 stukken van 50 frank per kg. De aanmunting van goudstukken van 40 frank werd daarentegen bij hetzelfde decreet geschorst.

Het stelsel van de dubbele muntstandaard functioneerde in de eerste helft van de XIXe eeuw zo goed en zo kwaad als het kon en het goud en het zilver maakten achtereenvolgens opgeld naargelang de schommelingen van hun produktie. Vanaf 1850 veroorzaakte de waardevermindering van het goud echter ernstige moeilijkheden. Verschillende landen troffen verdedigingsmaatregelen. De zilverstukken verdwenen uit de omloop in Frankrijk. Om het hoofd te bieden aan de schaarste aan kleingeld werd bij keizerlijk decreet van 12 januari 1854 een goudstuk van 5 frank in het leven geroepen naar rato van 620 stukken per kg, terwijl de wet van 25 mei 1864 het gehalte der zilverstukken van 50 en 20 centimes van 900 op 835/1000 terugbracht; tegelijkertijd werd de aanmunting van die beide stukken aan de Staat voorbehouden.

Bij de Monetaire Conventie van 23 december 1865, goedgekeurd bij de wet van 16 juli 1866, vormden Frankrijk, Zwitserland, België en Italië, waarbij zich op 26 september 1868 Griekenland voegde, een unie wat het gewicht, het gehalte, de maat en de koers van hun goud- en zilvergeld betrof.

De Conventie erkende twee muntstandaarden, d.w.z. de goudstukken van 100, 50, 20, 10 en 5 frank en de zilverstukken van 5 frank mochten op dezelfde wijze door elk dier landen vrij worden aangemunt en de stukken waren onbeperkt wettig betaalmiddel. Zij vestigde tussen beide muntmetalen een vaste wettelijke verhouding van 1 tot 15,5. De verdragsluitende partijen verbonden zich ertoe de

(1) De eerste twee hoofdstukken van dit artikel zijn verschenen in het Augustusnummer 1957 van het *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting*, blz. 102-118.

lopende goud- en zilvermunten, die volgens de bepalingen van de Conventie in een der lidstaten waren vervaardigd, zonder beperking en zonder onderscheid in hun openbare kassen te aanvaarden.

De Conventie regelde eveneens het statuut der zilveren pasmunten; hierop zal in een volgende paragraaf teruggekomen worden.

Van 1873 af verminderde het zilver op zijn beurt in waarde ten gunste van het goud en de landen van de Latijnse Unie moesten beschermingsmaatregelen tegen het slechte zilvergeld treffen. Op de Conferentie van 31 januari 1874 besloten zij de aanmunting van zilverstukken van 5 frank te beperken: de jaarlijks door de Conferentie vastgestelde plafonds beliepen voor Frankrijk fr. 60 miljoen in 1874 en in 1875 en fr. 54 miljoen in 1876. Die beperkingen bleken in Frankrijk onvoldoende. Een wet van 5 augustus 1876 verleende de uitvoerende macht toelating de aanmunting van de 5-frankstukken tot 31 januari 1878 te schorsen, welke datum bij de wet van 31 januari 1878 werd verlengd tot 31 maart 1879 en sine die bij de wet van 24 december 1878. Bij decreet van 6 augustus 1876, genomen in toepassing van de wet van 5 augustus, werd de aanmaak der staven, stukken of grondstoffen voor de fabricatie van zilverstukken van 5 frank voor rekening der particulieren geschorst. Het 5-frankstuk werd dus staatsgeld. Bij de Conventie van Parijs van 5 november 1878, goedgekeurd bij de wet van 30 juli 1879, werden de in Frankrijk getroffen maatregelen tot gans de Latijnse Unie uitgebreid.

De biljetten van de Banque de France, die in februari 1800 werd opgericht, waren geen wettig betaalmiddel. Zij waren op zicht en in speciën betaalbaar en werden lange tijd slechts aangewend voor de grote betalingen, daar het publiek zich verder uitsluitend van gemunt geld bleef bedienen.

Gedurende de politieke, economische en monetaire crisis van 1848 schorste de Voorlopige Regering volledig de inwisselbaarheid der biljetten in speciën, vooreerst voor de Banque de France (decreet van 15 maart 1848), vervolgens voor de departementsbanken (decreet van 25 maart 1848). Tegelijk met de gedwongen koers vaardigde de regering de wettige koers uit voor de biljetten van de Banque de France en van de departementsbanken.

Na de crisis werden de wettige en de gedwongen koers ingetrokken bij de wet van 6 augustus 1850. Zij werden opnieuw van kracht gedurende de oorlog van 1870 (wet van 12 augustus 1870). De gedwongen koers werd ingetrokken op 1 januari 1878, doch de wettige koers bleef van toepassing.

In het begin van de eerste wereldoorlog werd de gedwongen koers bij de wet van 5 augustus 1914 opnieuw ingesteld. Gedurende die tijd en in de loop der daaropvolgende jaren brachten de verdwijning der goud- en zilverstukken en de uiteenlopende wisselnoteringen van de Franse, Italiaanse, Zwitserse, Belgische en Griekse frank de feitelijke verdwijning van de Latijnse Unie met zich, doch haar

wettig bestaan nam voor Frankrijk slechts in de loop van het tweede halfjaar van 1927 een einde ten gevolge van een diplomatieke briefwisseling met Italië en Griekenland. De frank bewaarde nochtans zijn bimetalistische bepaling: hij stemde overeen met een gewicht zilver en een gewicht goud. De Banque de France behield het recht de inwisselbaarheid der biljetten te verzekeren in zilverstukken van 5 frank.

De gouden standaard werd ingevoerd bij de stabilisatiewet van 25 juni 1928: « De frank, Franse munteenheid, bestaat uit 65,5 milligram goud met een gehalte van 900/1000 fijn ». Deze wet, die het einde betekende van de « franc de germinal », bezegelde terzelfder tijd een devaluatie van 79,69 pct. De nieuwe frank vertegenwoordigde 1/4,925 van de frank van het jaar XI.

De stabilisatiewet schafte eveneens de gedwongen koers af. De biljetten werden inwisselbaar in goud en het goud kon in biljetten omgezet worden. Het stond de Banque de France trouwens vrij die terugbetalingen en die omwisselingen slechts in haar hoofdzetel uit te voeren en voor minimumbedragen vastgesteld na akkoord tussen de minister van Financiën en de Bank. De minimumhoeveelheid werd vastgesteld op fr. 215.000, d.i. bij benadering de tegenwaarde van de staaf standaardgoud van 400 ons (ongeveer 12 kg).

De stabilisatiewet voorzag de aanmunting van goudstukken van 100 frank. Het Bestuur van de Munt begon met de aanmaak ervan in toepassing van het decreet van 4 april 1929, doch de stukken werden nooit in omloop gebracht en de vrije aanmunting van het goud voor rekening der particulieren werd niet hersteld.

Op 26 september 1936, enkele dagen voordat tot de nieuwe devaluatie van de frank was besloten, werd de convertibiliteit praktisch geschorst door verhoging van fr. 215.000 op fr. 5 miljard van het minimumbedrag in ruil waarvan goud tegen biljetten kon verkregen worden. De nieuwe muntwet van 1 oktober 1936 trok die van 1928 in, schafte de goudbepaling van de frank af en stelde de gedwongen koers in. De wet liet aan de uitvoerende macht de zorg om bij decreet het nieuwe goudgehalte van de frank vast te stellen, doch bepaalde dat dit noch lager dan 43 milligram mocht liggen, nog hoger dan 49 milligram goud met een gehalte van 900/1000 fijn, d.i. resp. 38,7 en 44,1 milligram fijn goud. Een te dier gelegenheid opgericht Stabilisatiefonds, dat een bedrag van fr. 10 miljard goud kreeg toegewezen, was belast met de handhaving van de waarde van de frank op de wisselmarkt tussen de officiële limieten.

Een decreetwet van 30 juni 1937 schafte de twee op 1 oktober 1936 vastgestelde grenzen af en bepaalde dat het nieuwe goudgehalte van de frank later bij decreet zou worden vastgesteld.

Vanaf 5 mei 1938 werd voor de frank een laagtegrens aangeduid, welke geen wettekst, doch een

eenvoudige ministeriële verklaring tot grondslag had. Deze limiet verwees niet naar het goud, doch naar het pond sterling, waarvan de koers geen fr. 179 mocht overschrijden.

Op grond van de wet van 19 maart 1939, die aan de uitvoerende macht speciale bevoegdheden toekende, werd bij een decreet van 9 september 1939 de wisselcontrole ingevoerd en aan een nieuwe instelling, het Office des Changes, de zorg toevertrouwd de verhoudingen tussen de frank en de buitenlandse geldsoorten te bepalen. Deze instelling blokkeerde de koers van de dollar op fr. 43,80 en de koers van het pond op fr. 176,625. Een Frans-Brits akkoord van 4 december 1939 bevestigde deze officiële koersen. Met die notering stemde de frank overeen met 20,3 milligram fijn goud.

Bij een verordening van 17 mei 1940 bepaalde de Duitse militaire regering in Frankrijk de verhouding frank-mark in de bezette zone op basis van fr. 20 voor één Reichsmark. Buiten het Franse moederland bleef het Frans-Britse akkoord van 4 december 1939 van kracht. Op 2 februari 1943 stelden echter de Engelsen en de Amerikanen te Algiers een koers vast van fr. 200 voor één pond en van fr. 49,625 voor één dollar. Bij decreet van het Nationaal Bevrijdingscomité van 8 februari 1944 werden die nieuwe pariteiten tot het ganse Rijk uitgebreid en nadien, in juni 1944, tot de bevrijde gebieden van het Franse moederland. Die koersen brachten het goudgehalte van de frank terug op 17,91 milligram fijn goud.

Einde 1945 besloot de Franse regering de koers van de dollar, met ingang van 26 december, op fr. 119,10 vast te stellen en die van het pond sterling op fr. 480. De waarde van de frank stemde aldus overeen met 7,46 milligram fijn goud. Deze pariteit werd op 18 december 1945 aan het Internationaal Monetair Fonds medegedeeld.

Een kennisgeving van het Office des Changes van 26 januari 1948 bracht de officiële pariteit van de frank tegenover de dollar van 119,10 op 214,39, doch schreef de opening voor van een vrije wisselmarkt waarop een gedeelte der aan- en verkopen van harde deviezen zou worden uitgevoerd. Voor het pond sterling en de andere geldsoorten werd slechts één koers, nl. de officiële, toegepast. Hij werd berekend in functie van de dollar tegen fr. 214,39 tot 18 oktober 1948 en nadien in functie van een « referentiekopers », d.i. het gemiddelde tussen de officiële en de vrije dollarkoers op het einde van de maand, met dien verstande dat de pariteiten zouden herzien worden indien de vrije dollar met meer dan 2 pct. in verhouding tot zijn vorige maandgemiddelde of met meer dan 5 pct. in één zitting bewoog.

Wegens de meervoudige pariteiten die door de hervorming van 1948 werden ingesteld, werd de koers van de dollar door het Internationaal Monetair Fonds niet als de officiële pariteit van de frank goedgekeurd. Deze laatste bestaat sedert die datum niet meer.

De dollar, die bij de opening van de vrije markt op 2 februari 1948 tegen fr. 306 noteerde, werd vervolgens op fr. 330 gebracht in april 1949 en op fr. 350 bij de devaluatie van het pond op 18 september 1949. Vanaf die datum werden de pariteiten van de niet op de vrije markt verhandelde munten berekend in functie van de koers van fr. 350 voor één dollar. Het gewicht fijn goud van de frank bedroeg aldus 2,54 milligram, d.i. 1/114 van het goudgehalte van de « franc de germinal ».

*
**

2. Dekking en grenzen der uitgifte van bankbiljetten.

De Franse Revolutie, die de privileges vijandig gezind was, had het beginsel van de vrije bankbiljettenuitgifte gehuldigd. De oprichting van de Banque de France in februari 1800 bracht geen wijziging aan de toestand, doch de biljetten van deze instelling bezaten het voorrecht in de openbare kassen aanvaard te worden.

Een wet van 14 april 1803 (24 germinal jaar XI) kende aan de Banque de France het uitsluitend privilege toe voor de emissie van bankbiljetten te Parijs voor een periode van vijftien jaar, welke termijn achtereenvolgens door latere wetten werd verlengd. Een decreet van 8 september 1810 breidde het emissieprivilege uit tot de steden waarin de Bank discountkantoren had opgericht en de Algemene Raad van de Bank bepaalde het bedrag der door iedere zetel uit te geven biljetten.

Een gezamenlijk emissieplafond werd voor de eerste maal toegepast bij de val van Napoleon. Op 21 januari 1814 besloot de Algemene Raad van de Banque de France de biljettenuitgifte te beperken tot een totaal van fr. 45 miljoen, bedrag dat op 7 februari 1814 tot fr. 35 miljoen werd teruggebracht.

Overeenkomstig de wet van 14 april 1803 bedroeg de kleinste coupure fr. 500 voor de Banque de France en fr. 250 voor de discountkantoren. Die twee grenzen werden op fr. 200 teruggebracht bij een wet van 10 juni 1847 en op fr. 100 bij de decreten van de Voorlopige Regering van 15 en 25 maart 1848.

De discountkantoren van de Banque de France verdwenen en werden vanaf 1817 door van de Banque de France onafhankelijke departementsbanken vervangen. Van 1817 tot 1838 werden er negen opgericht. Deze banken bezaten in hun gebied het uitgifteprivilege, doch waren volgens hun statuten verplicht een kasvoorraad metalen stukken aan te houden gelijk aan het derde van hun dadelijk opeisbare verplichtingen.

De twee crisisdecreten van 15 en 25 maart 1848 stelden, voor de eerste maal, plafonds vast voor de emissie der bankbiljetten (fr. 350 miljoen voor de Banque de France en fr. 102 miljoen voor de departementsbanken). Doch ingevolge de decreten van 27 april en 2 mei 1848, die de samensmelting der departementsbanken in de schoot van de Banque de

France voorzagen, werd het plafond van de biljetten-emissie dezer laatste van fr. 350 tot fr. 452 miljoen verhoogd. Een wet van 22 december 1849 bracht het op fr. 525 miljoen, doch een andere van 6 augustus 1850 schafte deze grens af.

De nominale waarde der toegelaten coupures onderging enige wettelijke wijzigingen. De minimumgrens van die waarde werd van fr. 100 tot fr. 50 verlaagd bij de wet van 9 juni 1857, van fr. 50 tot fr. 25 bij die van 12 augustus 1870, van fr. 25 tot fr. 20 bij decreet van 12 december 1870 en van fr. 20 tot fr. 5 bij de wet van 29 december 1871.

Tijdens de oorlog van 1870 werden de uitzonderingsmaatregelen van 1848 opnieuw ingevoerd en o.m. de instelling van een plafond dat op fr. 1,8 miljard werd vastgesteld bij de wet van 12 augustus 1870, op fr. 2,4 miljard bij de wet van 14 augustus 1870, op fr. 2,8 miljard bij de wet van 29 december 1871 en op fr. 3,2 miljard bij de wet van 15 juli 1872. Van 1884 tot 1911 werd het plafond vijfmaal verhoogd en wel van fr. 3,2 miljard tot fr. 6,8 miljard.

De wet van 5 augustus 1914 bracht het maximum van de uitgifte op fr. 12 miljard en voorzag dat de limiet nadien kon verhoogd worden bij decreet van de uitvoerende macht. Van 11 mei 1915 tot 25 februari 1919 verhoogden een reeks decreten het plafond geleidelijk van fr. 12 tot fr. 36 miljard.

Een wet van 5 maart 1919 onttrok aan de uitvoerende macht het recht het plafond te verhogen, doch enkele maanden later, nl. op 17 juli 1919, bracht het Parlement de emissiegrens op fr. 40 miljard. Achtereenvolgende wetten of decreten genomen in uitvoering van wetten verhoogden ze geleidelijk tot 59,5 miljard op 22 juli 1926.

De wet van 7 augustus 1926 verleende de Banque de France toelating op de markt goud, zilver en deviezen aan te kopen en buiten het plafond biljetten in tegenwaarde van die aankopen uit te geven.

De stabilisatiewet van 25 juni 1928 schafte definitief het stelsel der plafonds af, doch legde daarentegen een metaaldekking van de uitgifte op : de Banque de France moest voortaan een voorraad goudstaven en -munten aanhouden gelijk aan ten minste 35 pct. van het gezamenlijk bedrag der circulerende biljetten aan toonder en der creditsaldi in rekening-courant. Deze wettelijke dekking werd afgeschaft bij het decreet van 1 september 1939 genomen krachtens de wet van 19 maart 1939 houdende toekenning van speciale machten aan de regering.

De coupures van 5, 10 en 20 frank, die bij de wet van 25 juni 1928 waren afgeschaft en die sedert 31 december 1933 geen wettig betaalmiddel meer waren, werden bij het decreet van september 1939 opnieuw ingevoerd. Thans mag de Banque de France biljetten van 10.000, 5.000, 1.000, 500, 300, 100, 50, 10 en 5 frank uitgeven. De biljetten van 300, 100, 50, 10 en 5 frank werden nochtans geleidelijk door tekenmunten vervangen.

*
**

3. Schatkistgeld.

a) Metaalgeld.

De wet van germinal van het jaar XI voorzag de aanmunting voor rekening van de Staat van koperstukken van 1, 2, 5 en 10 centimes met een gewicht van resp. 1, 2, 5 en 10 gram; zij werden pasmunt krachtens het keizerlijk decreet van 18 augustus 1810, waarbij zij nog slechts ten belope van fr. 5 wettig betaalmiddel werden.

Een decreet van de Voorlopige Regering van 3 mei 1848 ontmunte de oude pasmunten en verving ze door een kopermunt van het type van de Republiek. Het bedrag van de nieuwe uit te geven munten mocht niet meer dan fr. 5 miljoen de nominale waarde der ontmunte stukken overtreffen.

Een wet van 6 mei 1852 stond een nieuwe her-smelting der kopermunten toe evenals hun vervanging, stuk voor stuk, door bronzen munten met hetzelfde gewicht en maat, doch samengesteld uit 95/100 koper, 4/100 tin en 1/100 zink.

Een nieuwe emissie van bronzen muntstukken volgens dezelfde criteria als de voorgaande werd toegestaan bij een wet van 18 juli 1860 voor een maximumbedrag van fr. 12 miljoen.

Het keizerlijk decreet van 12 januari 1854, dat het gehalte der zilverstukken van 50 en 20 centimes van 900 tot 835/1000 terugbracht, en de Conventie der Latijnse Unie van 23 december 1865, die al de zilveren pasmunten unificeerde, gaven aanleiding tot de ontmunting der zilverstukken van 2 en 1 frank, 50 en 20 centimes. De wetten van 25 mei 1864 en 14 juli 1866 voorzagen in hun vervanging door nieuwe stukken met een gehalte van 835/1000, die voor rekening van de Staat werden uitgegeven. Hun aanmunting mocht het bedrag van fr. 239 miljoen niet overschrijden. De stukken van 50 en 20 centimes, uitgegeven krachtens de wet van 25 mei 1864, waren wettig betaalmiddel voor betalingen tot fr. 20; dit bedrag werd bij de wet van 14 juli 1866 tot fr. 50 voor al de zilverstukken verhoogd.

Een keizerlijk decreet van 17 juni 1868, genomen in uitvoering der wetten van 25 mei 1864 en 14 juli 1866, bepaalde de uiterste datum voor de omloop der oude zilveren pasmunten op 1 oktober 1868 voor het verkeer onder particulieren en op 1 januari 1869 voor de aanvaarding door de openbare kassen.

Een nieuwe uitgifte van bronzen munten voor een bedrag van maximum fr. 10 miljoen werd toegestaan bij de wet van 2 augustus 1862.

De wet van 5 augustus 1876, waarbij de uitvoerende macht toelating kreeg de aanmunting der zilverstukken van 5 frank voor rekening der particulieren te schorsen, en het decreet van 6 augustus 1876, genomen in toepassing van die wet, maakten van de zilverstukken van 5 frank staatsgeld. De wet van 24 december 1878, waarbij de verklaring werd goedgekeurd die op 5 november 1878 te Parijs. onder

Frankrijk, België, Griekenland, Italië en Zwitserland werd getekend in verband met de fabricatie van zilvergeld, en het decreet van 30 december 1878, genomen overeenkomstig die wet, schorsten de aanmaak van zilverstukken van 5 frank eveneens voor rekening van de Staat.

De verklaring van 5 november 1878 van de lidstaten der Latijnse Unie stelde een grens aan de emissie der zilverstukken van 2 en 1 frank, van 50 en 20 centimes; die stukken mochten slechts geslagen worden voor een waarde overeenstemmend met fr. 6 per inwoner. Een decreet van 1 augustus 1879, genomen overeenkomstig de wet van 24 december 1878, bepaalde op fr. 240 miljoen het maximumbedrag van de uitgifte van zilveren pasmunten voor Frankrijk en Algerië, van welk bedrag de reeds uitgegeven stukken werden afgetrokken.

Een monetaire overeenkomst van 6 november 1885, afgesloten onder de landen van de Latijnse Unie en in Frankrijk bekrachtigd bij de wet van 29 december 1885, bracht het maximumbedrag der zilveren pasmunten die Frankrijk voor het moederland, Algerië en de kolonies mocht uitgeven van fr. 240 op fr. 256 miljoen.

Een aanvullend bedrag van fr. 130 miljoen werd aan Frankrijk toegekend bij de conventie van 29 oktober 1897 en goedgekeurd bij de wet van 18 december 1897. Doch, behoudens voor een bedrag van fr. 3 miljoen, was het Bestuur van de Munt verplicht het metaal van vroegere hersmeltingen voor de nieuwe aanmuntung te gebruiken.

Gelet op het tekort aan zilverstukken stelde een nieuwe internationale conventie van 4 november 1908, bekrachtigd bij de wet van 22 maart 1909 en van kracht geworden op 15 mei 1909, nieuwe contingenten pasmunten vast op basis van fr. 16 per inwoner, hetgeen het contingent van Frankrijk en zijn kolonies van fr. 394 miljoen op fr. 948,8 miljoen bracht. Frankrijk ging de verbintenis aan uitsluitend oude vijffrankstukken aan te wenden voor de fabricatie der nieuwe stukken en de aanmuntung ervan over een periode van ten minste vijftien jaar te spreiden.

Het maximumbedrag der uitgifte van bronzen munten, dat overeenkomstig de wetten van 6 mei 1852, 18 juli 1860 en 2 augustus 1872 geleidelijk tot fr. 70,5 miljoen verhoogde, werd bij de wetten van 13 april 1900, 24 december 1910 en 21 oktober 1919 achtereenvolgens op fr. 94 miljoen gebracht.

Aangezien het zilverstuk van 20 centimes sedert 1869 niet meer werd vervaardigd wegens zijn onpraktische afmetingen, werd bij een wet van 31 maart 1903 een nikkelstuk van 25 centimes in omloop gebracht als schakel tussen het stuk van 50 en van 10 centimes. Het nieuwe stuk, dat uit zuiver nikkel was samengesteld, mocht worden uitgegeven voor een maximumbedrag van fr. 10 miljoen, waarvan fr. 4 miljoen in 1903; het was wettig betaalmiddel tot 5 frank.

De wet van 4 augustus 1913 en het decreet van 10 juli 1914, genomen in uitvoering van die wet, voorzagen de intrekking der koperen pasmunten en hun vervanging door stukken van 25, 10 en 5 centimes in zuiver nikkel met een gewicht van resp. 5, 4 en 3 gram. Daar het onmogelijk bleek bedoelde nikkelstukken te vervaardigen, werd de aanmuntung van bronzen stukken van 10 en van 5 centimes, krachtens een decreet van 11 juli 1915, voorlopig voortgezet. Een zekere hoeveelheid geperforeerde nikkelstukken van 10 en 25 centimes kon nochtans van 1914 tot 1916 geslagen worden.

In afwijking van de wet van 4 augustus 1913 stond een wet van 2 augustus 1917 de vervaardiging toe van stukken van 25, 10 en 5 centimes met een gehalte van 750/1000 koper en 250/1000 nikkel en een gewicht van resp. 5, 4 en 3 gram. Het bedrag van de emissie, dat aanvankelijk op fr. 15 miljoen was vastgesteld, werd op fr. 25 miljoen gebracht bij een wet van 16 oktober 1919, op fr. 50 miljoen bij de wet van 8 augustus 1920, op fr. 90 miljoen bij de wet van 13 juli 1923, op fr. 150 miljoen bij de wet van 30 december 1925 en op fr. 300 miljoen bij de wet van 8 april 1931.

Een wet van 12 augustus 1914 verleende machtiging tot aanmaak van zilveren pasmunten van 2 frank, 1 frank en 50 centimes uit staven, daar de hersmelting van de merendeels opgepotte vijffrankstukken niet meer toereikend was. De contingenten door de Latijnse Unie vastgesteld, werden nochtans geëerbiedigd.

Zodra de oorlog uitbrak, heerste er een tekort aan pasmunt. Evenals in 1871 werd ze dan ook door noodgeld vervangen. Gemeenten, spaarkassen en mijnmaatschappijen brachten betaalbons in omloop. De kamers van koophandel gaven kleine coupures uit die geheel door biljetten van de Banque de France gewaarborgd waren. De minister van Financiën keurde de kamers van koophandel goed, doch weigerde hen de wettelijke toelating tot het uitgeven van biljetten. Al deze noodbiljetten waren nooit wettig betaalmiddel.

In de bezette gebieden deed zich een gelijkaardig verschijnsel voor. De gemeenten, de spaarkassen, de kamers van koophandel gaven oorlogsbiljetten van alle bedragen uit: van 100 frank tot 10 centimes. Hun intrekking werd voorzien bij een wet van 11 februari 1919, welke aangevuld werd bij een decreet van 18 februari 1919 en bij een wet van 31 mei 1921: de biljetten in de bevrijde gebieden werden ingewisseld tegen speciën of biljetten van de Banque de France voor de bedragen kleiner dan 5.000 frank en gedeeltelijk tegen bons van de Landsverdediging voor de hogere bedragen.

Na de oorlog bleef er een nijpende schaarste aan kleingeld heersen wegens de prijsstijging van het zilver. De kamers van koophandel gaven met ingang van 15 september 1921, te Parijs, en van 15 november 1922, in de provincie, aluminiumbronzen penningen uit welke samengesteld waren uit 91 pct.

koper en 9 pct. aluminium, ten einde de tijdens de oorlog uitgegeven noodbiljetten geleidelijk uit de omloop te nemen. De penningen droegen de vermelding « Chambre de Commerce de France » en « Bon pour » 2 frank, 1 frank of 50 centimes. Bij een ministeriële beslissing van 5 juni 1925 werd machtiging verleend tot aanmunting van een totaal contingent van 975 miljoen frank dier penningen. De wet van 12 januari 1926 bekrachtigde de verdwijning van de « plaatselijke biljetten » en gaf de houders ervan drie maanden tijd om ze tegen metalen penningen of biljetten van de Banque de France uit te wisselen.

De stabilisatiewet van 25 juni 1928 schiep de eerste zilverstukken van 10 en 20 frank ten behoeve van de Staat. Die stukken, met een gehalte van 680/1000 en met een gewicht van resp. 10 en 20 gram, vertegenwoordigden een intrinsieke waarde die belangrijk kleiner was dan hun wettige koers. Het bij de wet van 25 juni 1928 vastgestelde maximum van fr. 3 miljard voor de uitgifte werd bij de wet van 23 december 1933 tot fr. 3,5 miljard verhoogd.

Samen met die zilverstukken werden nieuwe munten van 2 frank, 1 frank en 50 centimes uitgegeven met een gehalte van 910 tot 915/1000 koper en van 90 tot 85/1000 aluminium met een gewicht van resp. 8, 4 en 2 gram, welke stukken niet meer door de kamers van koophandel, maar door de Staat werden geslagen. Hun eigenschap van wettig betaalmiddel werd beperkt tot 250 frank voor de zilvermunten, 50 frank voor de aluminium-bronzen stukken en 20 frank voor de nikkel- en bronzen stukken.

De uitgiftegrens der stukken in aluminiumbrons werd bij de wet van 8 april 1931 vastgesteld op 1,5 miljard frank.

De wetgeving van 1928 had een metalen munt van 5 frank niet voorzien. Die leemte werd aangevuld bij de wet van 28 februari 1933 die machtiging verleende tot de aanmaak van één miljard vijf franknikkelstukken met een gewicht van 12 gram.

Die munten waren wettig betaalmiddel tot een maximumbedrag van 100 frank. Een wet van 28 februari 1933, die de wet van 25 juni 1928 wijzigde, stelde de grens van wettig betaalmiddel der nikkelbronzen stukken en der bronzen stukken op 10 frank vast.

Een decreet van 28 juni 1933 schreef de intrekking voor van munten in zuiver nikkel van 25 centimes, waarvan de ontminting reeds bij de wet van 4 augustus 1913 was beslist geworden.

Een decreet van 31 oktober 1934, eveneens in uitvoering van de wet van 4 augustus 1913 genomen, voorzag de intrekking der oude bronzen stukken van 10 en 5 centimes uiterlijk op 28 februari 1935.

Een decreet van 24 februari 1938 gaf machtiging tot vervanging van het koper en het nikkel door

zink in de muntstukken van 25, 10 en 5 centimes, die overeenkomstig de wet van 2 augustus 1917 waren aangemunt geworden.

Een wet van 24 november 1940 stelde, met ingang van 1 januari 1941, de bronzen stukken van 1 en 2 centimes, ingevoerd bij de wet van 6 mei 1852, buiten omloop, alsook de stukken van 5 centimes in nikkelbrons voorzien bij de wet van 2 april 1917 en de nieuwzilverstukken van 5 centimes waarvan de aanmunting op 24 februari 1938 was uitgevaardigd. Die wet voorzag eveneens in beginsel de intrekking der 25-centimesstukken, doch deze laatste verdwenen pas op 15 februari 1942 uit de omloop (besluit van 30 januari 1942).

Een wet van 31 december 1937 had de regering bij decreet machtiging verleend tot wijziging van de legering, de kenmerken, met name het gewicht en de doormeter, alsook de toegelaten afwijkingen voor het gewicht en het gehalte van al de Franse munten, waarvan de aanmaak bij de bestaande wetten in een ander metaal dan goud of zilver was voorzien.

Zo beval een decreet van 21 december 1940 de aanmunting van stukken van 10 centimes (ingevoerd bij decreet van 24 februari 1938) in een legering met zink als basis (zuiver zink of verbonden met aluminium of koper) en kende ze de eigenschap van wettelijk betaalmiddel tot beloop van 10 frank toe.

Een wet van 26 maart 1941 voorzag de aanmunting van 20-centimesstukken in onedel metaal. De totale uitgifte der 10-centimes en 20-centimesstukken mocht het bedrag der reeds voor de pasmunt toegelaten contingenten niet overschrijden. Een besluit van 30 juni 1941 bepaalde dat de 20-centimesstukken uit zink zouden geslagen worden en een besluit van 17 februari 1944 voorzag dat het zink door het ijzer zou vervangen worden.

De decreten van 20 december 1941 en 3 februari 1943 voerden aluminiumstukken van 1 frank, 50 centimes en 2 frank in, die tot hetzelfde bedrag als dat van de gelijkwaardige stukken in aluminiumbrons wettig betaalmiddel werden, nl. 50 frank, doch dit bedrag werd bij een wet van 26 augustus 1943 op 100 frank gebracht.

Een besluit van 22 september 1944 herstelde de aanmunting van 2-frank-, 1-frank-, en 50-centimesstukken in aluminiumbrons en van 10-centimes- en 20-centimes-nikkelstukken, doch een wet van 24 december 1946 ontmuntte deze laatste. Wat de 50-centimesstukken betreft, zij waren vanaf 31 juli 1950 niet meer gangbaar (wet van 27 mei 1950 en besluit van 26 juni 1950).

Bij een wet van 13 februari 1941 werd de aanmunting voorzien van 5-, 10- en 20-frankstukken in metalen andere dan goud en zilver voor een maximumbedrag van 5 miljard. Die wet, waarop nooit een uitvoeringsbesluit volgde, werd uitdrukkelijk vernietigd bij verordening van 2 februari 1945 die overigens de aanmaak van 5-frankstukken in aluminium en niet meer in nikkel herstelde en waarvan

het uitgiftebedrag 1,5 miljard frank mocht bereiken (achtereenvolgens verhoogd tot 3 miljard en tot 5 miljard frank bij de wetten van 26 september 1948 en 22 juli 1949). Die munten verkregen de eigenschap van wettig betaalmiddel onder particulieren voor de som van 250 frank. Een verordening van 31 maart 1945 ontmuntte de 10- en 20-frankstukken in zilver, welke krachtens de wet van 25 juni 1948 geslagen werden.

Een wet van 27 mei 1950 herstelde de aanmaak der 10- en 20-frankstukken en voerde 50- en 100-frankstukken in. De 10-, 20- en 50-frankstukken uit « onedel metaal » vervaardigd, verkregen de eigenschap van wettig betaalmiddel onder particulieren voor de som van 250 frank wat de 10- en 20-frankstukken betreft, en voor de som van 500 frank voor de 50-frankstukken. Het totaal bedrag van de uitgifte werd voor het geheel der drie soorten specie vastgesteld op 25 miljard frank. Wat de 100-frankstukken betreft, die in beginsel uit zilver met een gehalte van 720/1000 werden vervaardigd (doch voorlopig uit onedel metaal), zij moeten ter betaling door de particulieren worden aanvaard tot beloop van fr. 2.000 en mogen uitgegeven worden ten belope van fr. 50 miljard.

De besluiten van 7 juni 1950 en van 7 juli 1953, genomen krachtens de wet van 27 mei 1950, vaardigden de aanmuntning uit van 10-, 20- en 50-frankstukken in aluminiumbrons en van 100-frankstukken in cupro-nikkel.

Uit dit overzicht blijkt dat het thans door de Schatkist uitgegeven Franse metaalgeld samengesteld is uit stukken van 1 tot 100 frank.

De 1- en 2-frankstukken zijn wettig betaalmiddel tot 100 frank; de 5-, 10- en 20-frankstukken tot 250 frank, de 50-frankstukken tot 500 frank en de 100-frankstukken tot 2.000 frank; de openbare kassen zijn echter gedwongen al die stukken zonder beperking te aanvaarden.

Het uitgifteplafond is vastgesteld op 1,5 miljard frank voor de 1- en 2-frankstukken, op 5 miljard frank voor de 5-frankstukken, op 25 miljard frank voor de 10-, 20- en 50-frankstukken en op 50 miljard frank voor de 100-frankstukken.

b) *Muntbiljetten.*

In tegenstelling met het geldwezen der andere landen werd er sedert de intrekking der tijdens de Omwenteling in omloop gebrachte assignaten nooit meer papiergeld voor rekening van de Staat uitgegeven.

*
**

4. **Het giraal geld.**

Het giraal geld, d.w.z. het totaal der dadelijk opeisbare bankdeposito's, ontsnapt als zodanig aan de controle van de Banque de France. Nochtans oefent de centrale bank door het beïnvloeden der bankliquiditeiten, die het volume der deposito's bepalen, een indirecte invloed uit op het giraal geld.

Tot 1938 bezat de Banque de France alleen het recht wissels voor discontering te aanvaarden of te weigeren en de discontovoet te wijzigen om de giraalgeldschepping te beïnvloeden. Die middelen waren echter ten dele afhankelijk van de houding der banken die het bedrag der voor herdiscontering aangeboden wissels konden veranderen.

Die leemte werd aangevuld bij de decreetwet van 17 juni 1938 die de Banque de France machtigde open-markttransacties uit te voeren. Het beginsel en de voorwaarden van die tussenkomst liggen besloten in die decreetwet, welke o.m. bepaalt : « Ten einde het kredietvolume te beïnvloeden en de geldmarkt te regulariseren, is de Banque de France gemachtigd op de vrije markt, binnen de grenzen en onder de voorwaarden door de Algemene Raad vastgesteld, kortlopende verhandelbare overheidsfondsen en disconteerbare particuliere wissels aan te kopen en de voordien verkregen wissels zonder rugtekening te verkopen ».

Het kredietcontrole-apparaat zoals het thans nog bestaat dagtekent van na de oorlog en werd opgericht om de na de vijandelijkheden ontstane inflatie te bestrijden.

De wet van 2 december 1945 betreffende de nationalisatie van de Banque de France en de grote kredietbanken, alsook de ordening van het krediet, riep de Conseil National du Crédit in het leven, onder het voorzitterschap van een door de regering aangeduide minister, die zijn macht aan de gouverneur van de Banque de France, van rechtswege ondervoorzitter, kan overdragen. De Conseil National du Crédit beveelt de minister van Financiën elke maatregel aan die de bankdeposito's kan uitbreiden. Hij dient de minister van de Nationale Economie van advies over de algemene kredietpolitiek en oefent, door tussenkomst van de Banque de France, al de bevoegdheden uit die voorheen aan het Comité d'Organisation bancaire waren toevertrouwd, een instelling die op 13 juni 1941 werd opgericht o.m. om de krediettechniek te regelen (1).

Het tweede controleorgaan voor het krediet is de Commission de Contrôle des Banques, bij de wet van 13 juni 1941 opgericht en bij die van 2 december 1945 gewijzigd. Het oefent alle machten uit inzake onderzoek, controle en tucht en deelt al zijn beslissingen aan de Conseil National du Crédit mede.

In de loop van 1946 stelde de Conseil National du Crédit een dienst voor centralisatie der bankrisico's in en vertrouwde het beheer ervan aan de Banque de France toe. Op 9 januari 1947 voerde hij het regime der voorafgaande machtigingen in : elke kredietverlening door een bank ten belope van fr. 30 miljoen of een kredietverlening die het totaal der door een of verscheidene banken of financiële instellingen aan een zelfde onderneming verleende

(1) Het Comité d'Organisation bancaire werd op 2 december 1945 bij de oprichting van de Conseil National du Crédit ontbonden.

kredieten tot dit bedrag doet stijgen, werd aan zijn goedkeuring onderworpen. De minimumgrens werd op 12 februari 1948 van fr. 30 miljoen op fr. 50 miljoen gebracht, op 27 april 1950 van fr. 50 miljoen tot fr. 100 miljoen en op 11 oktober 1951 van fr. 100 miljoen op fr. 500 miljoen.

In overeenstemming met de door de Banque de France getroffen maatregelen stelde de Commission de Contrôle des Banques, op 11 februari 1948, een liquiditeitscoëfficiënt in, die de depositobanken dwong een minimum van 60 pct. hunner verplichtingen op korte termijn in liquide of bij de Banque de France mobiliseerbare waarden aan te houden.

De toepassing van selectieve maatregelen kon echter niet de uitbreiding van de kredietverlening en van het giraal-geldvolume verhinderen. Daarom was het dat de Banque de France, in september 1948, ertoe genoodzaakt werd algemene maatregelen te treffen die op een kwantitatieve beperking neerkwamen. Het herdisconto werd begrensd door toepassing op alle banken van herdiscontoplafonds welke iets hoger waren dan hun werkelijke verplichtingen op 30 september 1948. Die maximumgrenzen worden niet op volstrekt starre wijze vastgelegd; zij worden individueel en algemeen herzien, al naar gelang het conjunctuurverloop. Nadat zij van 1948 tot begin 1957 van fr. 185 miljard tot fr. 620 miljard waren gestegen, werden zij tweemaal met 10 pct. verlaagd, de eerste maal na de juni-ultimo en de tweede maal na de juli-ultimo 1957. Verscheidene veiligheidsmaatregelen werden voorzien om te voorkomen dat kredietinstellingen voor onoverwinnelijke moeilijkheden zouden komen te staan: enerzijds zijn de wissels die krediet op halflange termijn mobiliseren en door tussenkomst van gespecialiseerde instellingen worden aangeboden, niet in de herdiscontoplafonds begrepen, en anderzijds kunnen de instellingen met moeilijke kaspositie, mits zij een hoger percentage betalen, de herdiscontering van hogere contingenten dan de plafonds bekomen.

De andere in september 1948 uitgevaardigde toezichtsmaatregelen bestaan in de instelling van « planchers » van schatkistpapier, waarbij de banken verplicht zijn 95 pct. van de op 30 september 1948 aangehouden portefeuille van dit papier te handhaven en 20 pct. der eventuele toeneming van de deposito's in schatkistpapier te beleggen. In juli 1956 werden die bepalingen vereenvoudigd en de banken zijn ertoe gedwongen 25 pct. van hun lopende liquiditeiten in schatkistbons aan te houden.

De gouverneur van de Banque de France is voorzitter van de Commission de Contrôle des Banques. Hij is van rechtswege ondervoorzitter en feitelijke voorzitter van de Conseil National du Crédit. Door zijn aanwezigheid in beide instellingen mag terecht beweerd worden dat de Banque de France een belangrijke rol vervult in de controle van het krediet en van het giraal geld.

*
**

5. Het deviezenregime.

De muntwet van 1 oktober 1936 richtte in Frankrijk het Fonds de Stabilisation des Changes in en belastte het met de regeling der verhoudingen tussen de frank en de deviezen.

Het Fonds, dat door de Banque de France voor rekening en onder verantwoordelijkheid van de Schatkist wordt beheerd, kreeg de opdracht al te grote fluctuaties in de deviezennoteringen te verhinderen, veeleer dan een vaste wisselkoers te handhaven.

Tot 1939 bleef het deviezenverkeer volledig vrij. Het Stabilisatiefonds legde geen enkele hinderpaal op het internationaal kapitaalverkeer.

Dadelijk na het uitbreken der vijandelijkheden op 9 september 1939, stelde een decreet, berustend op de wet van 19 maart 1939 die de regering bijzondere machten toekende, de wisselcontrole in. Het Office des Changes, op die datum opgericht en aanvankelijk door de Banque de France beheerd, werd ermee belast het geheel der regelen op het deviezenverkeer vast te stellen.

Bij de wet van 18 oktober 1940 werd dit orgaan opgericht in de vorm van een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid en financiële zelfstandigheid, en geplaatst onder het gezag van de minister van Financiën.

Het besluit van 15 juli 1947 moest het Office machtigen zijn bevoegdheden voor bepaalde verrichtingen over te dragen aan bankinstellingen of effectenmakelaars, welke door de minister van Financiën op voorstel van de gouverneur van de Banque de France waren erkend.

De instelling van de wisselcontrole had de afschaffing van de wisselmarkt tot gevolg en de centralisatie door het Stabilisatiefonds van alle deviezenverrichtingen zowel in de sector van het kapitaalverkeer als in die van de handelstransacties.

Die verrichtingen werden tot 1948 uitgevoerd tegen vaste koersen. Een bericht van het Office des Changes gedagtekend van 26 januari 1948 richtte te Parijs een vrije markt in, onafhankelijk van het Stabilisatiefonds, waar bepaalde deviezen verhandeld worden. Bij de opening van de markt, op 2 februari 1948, werden er alleen de dollar en de Portugese escudo verhandeld en slechts voor bepaalde verrichtingen. Vervolgens werden andere deviezen toegelaten: de Zwitserse frank op 1 april 1948, de franc de Djibouti op 20 maart 1949, de Belgische frank op 10 juni 1949, de Canadese dollar op 3 oktober 1950 en de Mexicaanse peso in november 1955. Sedert september 1949 worden alle transacties, betaalbaar in een op de vrije markt genoteerde valuta, geheel door tussenkomst en tegen de koersen van die markt afgewikkeld. Het Stabilisatiefonds komt alleen tussenbeide in de mate die voor het evenwicht van de markt of de versteviging van zijn reserves vereist is.

Sedert augustus 1950 bestaat er, naast de vrije markt, een nieuwe, zogenaamde « officiële markt », waar de erkende banken onder elkaar de deviezen verhandelen welke niet op de vrije markt worden verkocht, mits de noteringen er binnen de grenzen der officiële koop- en verkoopkoersen van het Fonds blijven en met dien verstande dat dit laatste desgevallend optreedt om tegen beide koersen het netto-aanbod- of -vraagsurplus te salderen.

Zo komt het Fonds niet meer tussenbeide op de twee markten, tenzij om als tegenpartij voor het saldo op te treden. Het onderscheid tussen beide markten is vooral theoretisch en het enige verschil ligt hierin dat het Fonds stelselmatiger optreedt op de officiële markt.

Krachtens de muntwet van 1 oktober 1936 bezit de Banque de France het recht bij het Stabilisatiefonds goud en deviezen tegen franken te verkopen en te kopen. De beschikbare middelen in franken van dit Fonds worden in rekening-courant bij de Banque de France aangehouden. Deze laatste dekt anderzijds de behoeften aan franken van het Fonds door middel van renteloze voorschotten.

*
**

HOOFDSTUK IV

HET STATUUT VAN DE DUITSE MARK

1. Muntstandaard en -pariteit.

Met de politieke eenmaking van Duitsland in 1871 werd de fundamentele en onmisbare voorwaarde van de monetaire eenmaking geschapen.

Een wet van 4 december 1871 legde de grondslagen van de eenmaking door het scheppen van een voor het Keizerrijk gemeenschappelijke munt met een snede van 139,5 stukken uit een gouden pond (fijn); de koers ervan werd op 10 mark rekeneenheid vastgesteld. De wet voorzag bovendien dat later goudstukken van 20 mark zouden aangemunt worden. Het aanmunten van goudstukken was echter niet vrij voor particulieren. De Rijkskanselier stelde, met de goedkeuring van de Bondsraad, de contingenten voor de aanmaak vast en leverde aan de muntateliers het vereiste goud voor de aanmuntingen. De wet vaardigde de intrekking der te dien tijde in omloop zijnde goudmunten van de geconfedereerde Duitse Staten uit.

De aanmunting van zilverstukken werd geschorst en de Rijkskanselier werd gemachtigd de intrekking der gangbare zilvermunten van de geconfedereerde Duitse Staten uit te vaardigen.

Dit geldstelsel was niet de zuivere gouden standaard, vermits de aanmunting voor particulieren niet vrij was en de zilverstukken hun karakter van wettige munt behielden.

De muntwet van 9 juli 1873 regelde duurzamer het muntstatuut van het Duitse Keizerrijk. De mark, zoals hij bepaald was bij de wet van 1871, werd wettige rekenmunt. Naast de in de wet van 1871 vermelde goudmunten, voorzag de nieuwe wet de aanmunting van goudstukken van 5 mark, waarvan er 279 uit een pond goud fijn geslagen werden. De zilverstukken werden pasmunt, behalve enkele tijdelijke uitzonderingen. Wij komen hierop terug in de paragraaf gewijd aan het schatkistgeld.

Het muntstelsel bij de wet van 1873 vastgesteld, moest bij een keizerlijke verordening die ten minste drie maanden vóór haar inwerkingtreding zou worden uitgevaardigd, voor het gehele grondgebied van het Rijk op het vastgestelde ogenblik en met de goedkeuring van de Bondsraad van kracht worden. Krachtens die beschikking bepaalde een verordening van 22 september 1875 dat het geldstelsel van het Keizerrijk, over het gehele Duitse grondgebied, met ingang van 1 januari 1876 zou in werking treden.

De vrije aanmunting ten behoeve van particulieren werd bij de wet van 1873 ingevoerd voor de goudstukken van 20 mark, op voorwaarde dat de ateliers niet werden in beslag genomen met de aanmunting voor het Keizerrijk. Aldus had Duitsland het regime van de zuivere gouden standaard aangenomen, althans zo geen rekening gehouden wordt met de tijdelijke uitzonderingen die de hoedanigheid van onbeperkt wettig betaalmiddel aan sommige zilverstukken verleenden. Die uitzonderingen verdwenen pas in 1907 volledig; een verordening van 27 juni 1907, genomen krachtens een wet van 28 februari 1892, schafte inderdaad, vanaf 1 oktober 1907, de hoedanigheid van onbeperkt wettig betaalmiddel der oude zilverstukken, de zogenaamde Vereinsthaler, af.

Het muntstelsel onderging vóór 1914 geen grondige wijzigingen meer. Een wet van 1 juni 1900 ontmuntte de goudstukken van 5 mark; met ingang van 1 oktober 1900 hadden die stukken geen wettige koers meer, doch zij werden in de openbare kassen tot 30 september 1901 aanvaard.

Bij een wet van 1 juni 1909 werden de oude muntwetten gecodificeerd, met dit verschil dat de snede der munten uitgedrukt werd in aantal stukken per kilogram goud fijn en niet meer per pond: er werden verder 139,5 stukken van 20 mark of 279 stukken van 10 mark uit één kilogram goud fijn geslagen. Herinneren wij eraan dat alleen de aanmunting van eerstgenoemd stuk voor de particulieren vrij was.

Een wet van dezelfde datum op de Reichsbank stelde, met betrekking tot het karakter van wettig betaalmiddel, de biljetten van de Bank gelijk met de wettelijke munten. Reeds de bankwet van 14 maart 1875 had de vrije inwisselbaarheid der biljetten in standaardmunt ingevoerd. Bovendien was de Reichsbank ertoe gehouden de aan haar loketten aangeboden goudstaven tegen de vaste koers van 1.392 mark per pond fijn aan te kopen.

De werking van de gouden standaard werd dadelijk bij het uitbreken van de eerste wereldoorlog

geschorst. Reeds op 30 juli had de centrale bank de terugbetaling van haar biljetten stopgezet. Die bestuurlijke maatregel werd bekrachtigd bij een wet van 4 augustus 1914 die de private circulatiebanken machtigde de biljetten van de Reichsbank voor de terugbetaling van haar biljetten aan te wenden. Andere bepalingen van die wet betroffen de kasbons van het Rijk; wij zullen het hierover hebben in de paragraaf gewijd aan het schatkistgeld. Ten slotte verbood de Bondsraad, overeenkomstig een wet van 4 augustus 1914 waarbij hij gemachtigd werd sommige economische maatregelen uit te vaardigen, bij een verordening van 23 november 1914, de agiotage op de goudstukken van het Rijk. De gouduitvoer en -doorvoer werden bij een verordening van 13 november 1915 verboden.

Ten gevolge van de politieke en monetaire onrust duurde het nog tot de muntwet van 30 augustus 1924 vooraleer de Duitse republiek een nieuw muntstatuut bepaalde. Krachtens die wet werd de mark als reken-eenheid door de Reichsmark vervangen. De goudstukken van 20 en 10 RM behielden hun gewicht en gehalte van vóór 1914; die welke krachtens de wetten van 1871, 1873 en 1909 waren geslagen, bleven wettige munt zonder enigerlei beperking, evenals de door de Reichsbank uitgegeven en in RM luidende biljetten. De particulieren behielden het recht munten van 20 RM voor eigen rekening te slaan. De nieuwe goudstukken werden evenwel nooit uitgegeven.

Een andere wet van 30 augustus 1924, de zogenaamde Bankwet, bepaalde dat de Reichsbank verplicht was al de op dat ogenblik in omloop zijnde biljetten in te trekken en tegen biljetten in Reichsmark uit te wisselen; de omruiling moest geschieden ten belope van één triljoen mark tegen één Reichsmark. De Bank was ertoe gehouden haar biljetten aan toonder terug te betalen in Duitse goudmunt, in goudstaven van ten minste 1.000 RM elk en van ten hoogste 35.000 RM, in cheques of betalingsopdrachten in buitenlandse in goud convertibele munt. Een overgangsbepaling van de wet voorzag dat voor de inwerkingtreding van dit voorschrift betreffende de inwisselbaarheid in goud, een eenparige beslissing van het Direktorium van de Reichsbank en van de Algemene Raad noodzakelijk was. Die beslissing werd in een bericht van 17 april 1930 bekendgemaakt.

De financiële crisis van 1931 dwong de Duitse regering een deviezencontrole in te voeren bij de verordeningen van 15 en 18 juli en van 1 augustus, genomen krachtens een verordening van de Rijks-president, die op 15 juli 1931 door de Duitse regering werd aangenomen, en krachtens de toepassing van het artikel 48 van de Duitse grondwet door de Rijks-president. Dit stelsel sloot de schorsing van de vrije inwisselbaarheid der bankbiljetten in goud in.

De muntwet van 1924 werd gewijzigd bij die van 5 juli 1934, doch het fundamenteel statuut van de standaardmunt onderging geen wijziging. Ten slotte bepaalde de wet op de centrale bank van 15 juni

1939 dat de Reichsbank het goud waarover zij zou kunnen beschikken, contant tegen de prijs van RM 2.790 per kilogram fijn goud zou verkopen (d.w.z. de sedert 1871 vigerende oude pariteit), in die gevallen waarin het gebruik van dit goud voor economisch gerechtvaardigde doeleinden verzekerd is. Die bepaling bekrachtigde aldus de schorsing van de vrije inwisselbaarheid der biljetten in goud. Bovendien bleef de Bank ertoe gehouden goud in staven in haar zetel te Berlijn aan te kopen tegen de vaste koers van RM 2.784 per kilogram fijn goud (d.w.z. het sedert 1875 geldende tarief). Nochtans had die bepaling nog slechts een theoretische waarde.

Na de tweede wereldoorlog schafte de muntwet van 20 juni 1948 het vroegere muntstelsel af, ontmuntte de oude stukken en voerde de Duitse mark als wettelijke rekeneenheid in. De Bank deutscher Länder verkreeg het monopolie van de uitgifte der bankbiljetten en der metalen muntstukken; die biljetten en muntstukken waren voortaan de enige wettige betaalmiddelen. Krachtens de wet van 26 juli 1957, werd ze op 1 augustus 1957 door de Deutsche Bundesbank vervangen.

Er werd geen wettelijke pariteit van de Duitse mark tegenover het goud of de dollar vastgesteld. Zoals verder zal blijken uit de paragraaf gewijd aan het deviezenregime, waren de handelstransacties met het buitenland sedert 1 januari 1947 in de Joint Export-Import Agency (J.E.I.A.) gecentraliseerd; dit orgaan paste een stelsel van meervoudige wisselkoersen toe. Met ingang van mei 1948 werd evenwel slechts één enkele officiële wisselkoers toegepast, op de grondslag van 30 U.S. cent = 1 Duitse mark. Aldus kan men berekenen dat de Duitse mark 0,26660 g fijn goud waard was.

Die pariteit werd bij bestuurlijke maatregelen tot 19 september 1949 zonder enige wijziging gehandhaafd. Op die datum bracht de Bondsregering, op voorstel van de Zentralbankrat en met de goedkeuring van de Hoge Geallieerde Commissie, de pariteit van de Duitse mark tegenover de dollar terug van \$ 0,30 tot \$ 0,238095 voor DM 1, hetgeen gelijkwaardig is aan 0,211588 g fijn goud. Uitgedrukt in verhouding tot de dollar bedraagt die pariteit DM 4,20 = \$ 1. Zij werd erkend door het Internationaal Monetair Fonds bij de toetreding van de Duitse Bondsrepubliek tot die instelling op 2 februari 1953.

*
**

2. Dekking en grenzen der uitgifte van bankbiljetten.

Krachtens de muntwet van 4 december 1871 werden de contingenten voor de aanmuntning van goudstukken door de Rijkskanselier, met de goedkeuring van de Bondsraad, vastgesteld. Die beperking op de uitgifte van goudmunten opgelegd, werd gehandhaafd in de latere muntwetten, behoudens het feit dat bij de muntwet van 30 augustus 1924 de macht van de Kanselier aan de minister van Financiën werd overgedragen.

Na de stichting van het Keizerrijk werd een centrale bank opgericht, waarvan de taak en de werking bij de wet van 14 maart 1875 werden bepaald. Nochtans mochten de circulatiebanken die door de verschillende Duitse Staten waren ingesteld, onder bepaalde voorwaarden hun bedrijvigheid voortzetten. De wet van 1875 bevatte echter verscheidene bepalingen welke de eenmaking van de bankbiljettenomloop bevorderden, door geleidelijke uitschakeling van de private circulatiebanken.

De wet stelde twee grenzen aan de biljettenuitgifte voor al de circulatiebanken samen. Zij dwongen hen de biljettencirculatie te dekken door een reserve samengesteld uit Duitse munten met wettige koers, uit kasbons van het Keizerrijk, uit goudstaven of uit vreemde munten. Die reserves mochten niet beneden één derde van het bedrag der omlopende biljetten dalen.

Dezelfde wet van 1875 stelde voor iedere circulatiebank een maximumbedrag vast voor de ongedekte biljettenomloop. Het bedroeg 250 miljoen mark voor de centrale bank en 385 miljoen mark voor al de andere circulatiebanken samen. (Het contingent voor iedere bank werd in een bijlage tot de wet vastgesteld). Gaf een bank een bedrag aan ongedekte biljetten uit dat het wettelijk plafond overtrof, dan moest zij een belasting van 5 pct. 's jaars op het surplus betalen.

De wet legde een bijkomende beperking op aan de biljettenomloop van de private circulatiebanken. Zij verplichtte de Reichsbank of de private bank, die biljetten uitgegeven door een andere private bank ontvangen had, hetzij ze ter terugbetaling aan de emitterende bank aan te bieden, hetzij ze ter betaling aan te wenden in de plaats waar deze laatste haar hoofdzetel gevestigd had. Aldus waren de biljetten van de centrale bank de enige die zonder beperking in geheel het Keizerrijk mochten omlopen. Wanneer het recht van een private bank tot uitgifte van biljetten ophield te bestaan, werd het contingent dat haar in het totaal bedrag der niet gedekte en niet aan de belasting onderworpen biljetten was toegekend geworden, bij het aandeel van de Reichsbank gevoegd. Overigens was deze laatste gemachtigd schikkingen met andere Duitse banken te treffen voor de afstand van hun uitgifterecht.

Een laatste beperking betrof de nominale waarde der uitgegeven coupures; inderdaad mochten slechts biljetten van 100, 200, 500 en 1.000 mark of een veelvoud van 1.000 mark in omloop worden gebracht.

Ten gevolge van de snelle uitbreiding van de Duitse economie namen de behoeften aan betaalmiddelen vlug uitbreiding. Krachtens de nieuwe oprichtingsakte van de Reichsbank van 7 juni 1899 was de hoogtegrens van het bedrag der biljetten die de centrale bank ongedekt mocht in omloop brengen zonder de belasting te moeten betalen, met ingang van 1 januari 1900 gebracht op 450 miljoen mark. Tegelijkertijd werd het totaal bedrag der

toegelaten uitgiften op 541,6 miljoen mark vastgesteld. Bij een wet van 1 juni 1909 werd het bedrag der ongedekte circulatie van de centrale bank vanaf 1 januari 1910 verhoogd tot 550 miljoen mark, terwijl de totale uitgifte der ongedekte biljetten tegelijkertijd op 618,8 miljoen mark werd gebracht. Anderzijds machtigde een wet van 20 februari 1906 de centrale bank bankbiljetten in coupures van 20 en 50 mark uit te geven.

In 1914 vertegenwoordigden de biljetten van de centrale bank ongeveer 93 pct. van het totaal der biljettencirculatie; de biljetten van de private banken hadden geen wettige koers.

Bij het begin van de eerste wereldoorlog schorste een wet van 14 augustus 1914 de verplichting voor de centrale bank een belasting te betalen op het bedrag der boven de wettelijke grens uitgegeven biljetten. Krachtens een andere wet van dezelfde datum betreffende de voorschotbanken werden de Darlehnskassenscheine gelijkgesteld met de Reichskassenscheine met het oog op het aanleggen van een goud- en deviezendekking voor de biljetten.

Gedurende de oorlog kon de bankbiljettenuitgifte binnen redelijke grenzen worden gehouden, doch tijdens de eerste naoorlogsjaren ontwikkelde de inflatie zich in een snel tempo. In 1922 stond de mark voor de ondergang. Toen kwam men op het denkbeeld de Deutsche Rentenbank op te richten. Haar werking werd bij een presidentiële verordening van 15 oktober 1923 geregeld. De Rentenbank werd gemachtigd in rentenmark gestelde bankbiljetten uit te geven tot het beloop van het kapitaal en de aanvangsreserve (3,2 miljard goudmark); ze waren gedekt door een algemene hypotheek op het geheel der industriële, landbouw- en commerciële eigendommen. De rentenmark, waarvan de uitgifte op 15 november van hetzelfde jaar begon, verkreeg nochtans niet het statuut van wettelijke munt en hij mocht niet voor betalingen met het buitenland worden gebruikt.

Opdat handel en nijverheid zich de vereiste geldmiddelen voor hun transacties zouden kunnen aanschaffen, werd een speciale gouddiscountobank (Golddiskontbank) krachtens een wet van 13 maart 1924 opgericht. Zij mocht voor 100 pct. door buitenlandse kredieten gedekte biljetten uitgeven. In werkelijkheid moest zij van die machtiging geen gebruik maken uit hoofde van hervorming van het muntstatuut in de zomer van 1924.

Een wet van 30 augustus 1924 wijzigde het juridisch statuut van de centrale bank, die voortaan Reichsbank genoemd werd. Krachtens die wet was de Bank ertoe gehouden het bedrag van haar biljettencirculatie te dekken door middel van een gouden deviezenvoorraad (waarvan ten minste drie vierden in goud) ten belope van minimum 40 pct. van de circulatie. Viel die verhouding beneden dit percentage gedurende meer van een week, dan moest ze een progressieve belasting betalen en haar discountovoet op ten minste 5 pct. vaststellen.

Telkens een belasting op de biljetten moest betaald worden, moest de discontovoet met ten minste één derde van het percentage van de verschuldigde belasting worden verhoogd.

In ieder geval mocht de dekking niet beneden de 40 pct. worden verlaagd, tenzij bij beslissing van de Algemene Raad op voorstel van het Directiecomité; die beslissing mocht bij eenparigheid min een stem worden genomen.

Bankbiljetten in coupures kleiner dan 10 RM mochten met de toestemming van de regering slechts voor voorlopige handelsbehoeften worden uitgegeven.

Op dat tijdstip gaven nog vier banken biljetten uit. Bij de wet van 30 augustus 1924 op de centrale bank werd hun uitgiftegrens op 194 miljoen RM vastgesteld. Krachtens een wet van dezelfde datum betreffende het statuut van de private circulatiebanken, moest iedere bank bestendig een dekking van ten minste 40 pct. in goud of deviezen van het bedrag harer biljetten in circulatie aanhouden; zoals in het geval van de centrale bank moest die dekking voor ten minste drie vierden in goud worden aangelegd.

De biljetten van de private circulatiebanken moesten uitgegeven worden in coupures van 50, 100 of veelvoud van 100 RM. Zoals voorheen waren die biljetten geen wettig betaalmiddel. De regering behield zich het recht voor, de eerste maal op 1 januari 1925 en vervolgens om de tien jaar, het uitgifte-recht met de goedkeuring van de Reichsrat af te schaffen. Inderdaad stelde de wet van 18 december 1933 de datum van afloop van het uitgifte-privilege voor de vier particuliere banken op 31 december 1935 vast.

Wat de Rentenbank betreft, werd de Reichsbank ermee belast binnen een maximumtermijn van tien jaar, het totaal bedrag aan biljetten (1.200 miljoen rentenmark) door die bank in omloop gebracht, uit de omloop te nemen. Hiertoe werd een speciaal delgingsfonds gesticht. Doch een presidentiële verordening van 1 december 1930 verschoof de definitieve liquidatie van die omloop tot 31 december 1942.

In uitvoering van de wet van 30 augustus 1924 verleende de Algemene Raad van de Reichsbank, op 7 juli 1931, machtiging de goud- en deviezendekking beneden de grens van 40 pct. te verlagen. Een presidentiële verordening van 22 juli 1931 liet de private banken toe hun goud- en deviezendekking in dezelfde verhoudingen als de centrale bank te verminderen; zo deze laatste haar dekkingspercentage opnieuw verhoogde, zouden de particuliere banken binnen de drie maanden moeten volgen.

De door het nationaal-socialisme ingeluide economische politiek bracht een wijziging aan de statuten van de Reichsbank. Een wet van 27 oktober 1933 bepaalde dat in buitengewone omstandigheden de goud- en deviezendekking beneden de grens van 40 pct. mocht vallen mits eenparige beslissing van het Direktorium en de Algemene Raad van de

Reichsbank. Zij schafte de progressieve belasting op het surplus der biljettenomloop boven de goud- en deviezendekking af.

Ten slotte werd bij een wet van 15 juni 1939 de gouddekking der biljetten opgeheven. De Reichsbank moest voortaan een goud- en deviezenvoorraad aanhouden die zij nodig achtte voor het betalingsverkeer met het buitenland en het behoud van de waarde van de munt.

Na de tweede wereldoorlog werd het federale Duitsland door de geallieerde bezettingsoverheid op 1 maart 1948 met een nieuwe circulatiebank uitgerust. Nochtans werd pas op 1 november van hetzelfde jaar het voorlopig statuut van de Bank deutscher Länder vastgesteld.

De wet van 20 juni 1948 huldigde het stelsel van het plafond der bankbiljettenuitgifte, want het federale Duitsland bezat geen goudvoorraad meer voor de dekking van haar biljettencirculatie. Nochtans bepaalde de wet dat, om te voorzien in de toeneming der behoeften aan baar geld, het oorspronkelijk vastgestelde plafond van 10 miljard DM met één miljard mocht worden verhoogd telkens zes Länder en de Zentralbankrat bij meerderheid der drie vierden van de leden zulks beslisten. Het plafond werd zodoende vijfmaal verhoogd en het bedraagt 15 miljard DM.

De Bank deutscher Länder verkreeg eveneens het recht tekenmunten uit te geven. Nochtans nam de Bondsrepubliek dit recht met ingang van 8 juli 1950 over.

Krachtens de wet van 26 juli 1957, die op 1 augustus van kracht werd, heeft de Deutsche Bundesbank, die de Bank deutscher Länder vervangt, het privilege van de emissie van biljetten overgenomen; deze laatste zijn het enige wettige betaalmiddel tot ieder bedrag. Het plafond van de biljettenuitgifte werd nochtans afgeschaft. Bovendien mag de Deutsche Bundesbank slechts met het akkoord van de Duitse Bondsregering coupures van minder dan 10 Duitse mark uitgeven.

*
**

3. Schatkistgeld.

Als staatsgeld beschouwen wij het metaalgeld, waarvan de aanmunting voor rekening van het publiek niet vrij is, alsook het voor rekening van de Schatkist uitgegeven muntpapier.

a) Metaalgeld.

Krachtens de wet van 9 juli 1873 werd de uitgifte van zilver-, nikkel- en kopermunten voorbehouden aan het Keizerrijk in het kader van de eenmaking van het geldwezen. De wet voorzag de aanmunting van zilverstukken van 5, 2 en 1 mark, alsook van 50 en 20 pfennig. De intrinsieke waarde van het zilvergeld werd vastgesteld op 100 stukken

van één mark per pond fijn zilver. De wet voorzag verder de aanmunting van nikkelstukken van 10 en 5 pfennig en van koperstukken van 2 en 1 pfennig. De totale hoeveelheid zilvermunten van het Keizerrijk mocht geen 10 mark per inwoner te boven gaan; voor de nikkel- en kopermunten mocht zij geen 2,5 mark per inwoner overschrijden. Niemand kon gedwongen worden meer dan 20 mark in zilvermunt van het Keizerrijk ter betaling te aanvaarden, noch meer dan één mark in nikkel- en kopermunt van het Keizerrijk. Nochtans ontvingen de openbare kassen zilvermunten van het Keizerrijk voor betaling tot ieder bedrag. De Bondsraad duidde kassen aan die, op aanvraag, goud tegen zilverstukken van het Rijk omwisselden per hoeveelheden van ten minste 200 mark of tegen nikkel- en koperstukken per hoeveelheden van ten minste 50 mark. De aanmaak en de uitgifte van pasmunten werden aan het toezicht van het Keizerrijk onderworpen.

De goudstukken van 5 en 10 mark waren eveneens staatsgeld, vermits hun aanmunting niet vrij was. Doch, in tegenstelling met de metalen pasmunten, waren zij wettig betaalmiddel tot elk bedrag.

Een wet van 1 april 1886 verleende machtiging tot uitgifte van nikkelstukken van 20 pfennig.

Andere wetten stonden op verschillende tijdstippen de uitgifte toe van vreemde pasmunten in sommige delen van het land en wel in de grensstreken.

Bij een wet van 1 juni 1900 werd het plafond van de zilvermuntcirculatie opgevoerd van 10 tot 15 mark per inwoner. Tegelijkertijd stelde die wet de munten van 20 pfennig in zilver en nikkel buiten koers. Daarentegen werden bij een wet van 19 mei 1908 zilverstukken met een nominale waarde van 3 mark en nikkelstukken van 25 pfennig ingevoerd. Meteen werd het totaal bedrag der toegelaten uitgiften van zilvermunten tot 20 mark per inwoner verhoogd.

Daar het publiek de nikkel- en kopermunten oppotte, zag de regering er zich toe verplicht tijdens de oorlog ijzeren munten van 10 en 5 pfennig, zinken munten van 10 pfennig en aluminiummunten van 1 en 50 pfennig uit te geven. Die emissies werden op verschillende data aangekondigd door middel van berichten steunend op een wet van 4 augustus 1914; zij geschieden buiten het maximumbedrag van 2,5 mark per inwoner zoals vastgesteld bij de vorige wetten en met name bij die van 1 juni 1909. De nikkelmunten van 10 en 25 pfennig werden aan de omloop onttrokken door middel van berichten van 29 november 1917 en van 1 augustus 1918.

De zilverstukken verdwenen volledig uit de omloop. Zij werden onwettig betaalmiddel verklaard bij een verordening van 13 april 1920 berustend op een wet van 17 april 1919. Een andere verordening van 7 februari 1920 betreffende de goud-, zilver- en platinahandel verleende de centrale bank de uitsluitende macht zilverstukken aan te kopen tegen

koersen die de wettelijke overtroffen. Dit monopolie van de circulatiebank werd bij een wet van 11 juni 1923 afgeschaft.

In vervanging van de zilverstukken werd bij de wet van 26 mei 1922 de uitgifte van aluminiumstukken van 1, 2, 3 en 5 mark voorzien. Die munten werden slechts enkele maanden geslagen. Een wet van 2 februari 1923 verleende de Reichsrat toelating munten met een nominale waarde tot 1.000 mark te slaan. Die maximumwaarde werd bij de wet van 23 augustus 1923 tot één miljoen mark verhoogd; die wet werd echter nooit toegepast.

De hierboven vermelde wetten van 1922 en 1923 werden afgeschaft bij een wet van 20 maart 1924 die de aanmunting van zilverstukken van 1, 2 en 3 mark met een gehalte van 500/1000 voorzag. Die muntstukken moesten wettig betaalmiddel zijn voor betalingen die geen 20 goudmark te boven gingen. Hun totale uitgifte mocht niet meer dan 5 mark per persoon bedragen. De openbare kassen moesten die munten als betaling zonder beperking aanvaarden.

Het muntstelsel werd bij de muntwet van 30 augustus 1924 volledig hervormd. Deze laatste voorzag de aanmunting van zilverstukken van 1 tot 5 RM en van stukken van 1, 2, 5, 10 en 50 pfennig zonder dat het metaal werd bepaald. De oude nikkelen, aluminium, ijzeren en zinken stukken werden ontmunt. Tot nader bericht bleven sommige zilver- en kopermunten, die krachtens vroegere wetten aangemunt waren, wettig betaalmiddel. Het totaal bedrag aan pasmunt mocht geen 20 RM per inwoner overschrijden. Niemand kon ertoe gedwongen worden zilverstukken in betaling te ontvangen voor een bedrag groter dan 20 RM of munten waarvan de waarde in pfennig was aangeduid, tenzij het zilverstukken waren, voor een hoger bedrag dan 5 RM. Zoals voorheen werd de pasmunt ter betaling door de openbare kassen zonder beperking van bedrag aanvaard. Het publiek mocht zijn pasmunt tegen standaardmunt, overeenkomstig de beschikkingen van de wet van 1873, omwisselen.

Herinneren wij er nog aan dat het goudstuk van 10 RM, waarvan de aanmunting bij de wet voorzien was, eveneens staatsgeld was, vermits zijn aanmunting voor de particulieren niet vrij was.

Op grondslag van de wet van 30 augustus 1924 voorzag een reeks berichten en decreten in de daaropvolgende jaren de uitgifte van zilverstukken met een nominale waarde van 3 en 5 RM met een gehalte van 500/1000 en een snede van 133,3 stukken van 3 RM per kg fijn zilver.

Bij een verordening van 5 oktober 1929, genomen krachtens de wet van 1924, werden de stukken van 50 pfennig in brons en in aluminium uit de omloop genomen.

Een verordening van de Rijkspresident van 18 juli 1931, genomen krachtens het artikel 48 van de grondwet, verhoogde van 20 tot 30 RM

het maximum per inwoner voor de stukken van 5 RM en minder die mochten geslagen worden. In die bedragen waren de zilverstukken begrepen, die krachtens de wet van 20 maart 1924 waren aangemunt, en de koperen pfennigen, welke bij de wetten van 9 juli 1873, 1 juni 1909 en 8 november 1923 waren geslagen.

Een verordening van 8 december 1931 voorzag de aanmunting van stukken van 4 pfennig, terwijl een andere van 18 maart 1933 de aanmunting van stukken van 1 mark voorzag en de 4-pfennigstukken ontmunte. Bij een decreet van 28 oktober 1933 werd tot de aanmunting van 1-Reichsmarkstuk in zuiver nikkel besloten.

Een decreet van 7 november 1933, dat de aanmunting van zilverstukken van 2 en 5 RM toestond, wijzigde de intrinsieke waarde van de zilverstukken: de waarde van het 2-Reichsmarkstuk, met een gehalte van 625/1000, werd vastgesteld op 5 gram fijn en die van het 5-Reichsmarkstuk, met een gehalte van 900/1000, op 12,5 gram fijn. De stukken van 3 RM werden krachtens een verordening van 6 juli 1934 ontmunt.

Een nieuwe muntwet van 5 juli 1934, die de wet van 30 augustus 1924 wijzigde, schafte de mogelijkheid af om munten van 4 pfennig te slaan, versterkte de macht van de minister van Financiën inzake controle en regeling van de aanmunting en wijzigde de bepaling betreffende de beperking van de wettige koers van de pasmunt: voortaan was niemand meer gedwongen zilverstukken en stukken van 1 RM ten belope van een hoger bedrag dan 20 RM, noch stukken van 1 mark voor een bedrag groter dan 5 RM in betaling te ontvangen.

Bekendmakingen gedaan in 1936 en 1939 op grond van de wet van 5 juli 1934 regelden de uitgifte van de stukken van 1, 2, 5 en 10 pfennig, van de aluminiummunten van 50 pfennig en van de 1-markstukken in zuiver nikkel. Een verordening van 29 december 1936 stelde de stukken van 1 mark, 1 Reichsmark en 5 mark, geslagen krachtens de in de jaren 1924-1932 uitgevaardigde decreten, buiten omloop.

Ten slotte werden de nikkelen stukken bij het begin van de oorlog eveneens buiten koers gesteld. Met ingang van 1940 traden de zinken stukken geleidelijk in de plaats van de andere metalen munten.

Na de tweede wereldoorlog droeg de militaire overheid, bij de wet van 20 juni 1948, het uitgifteprivilege voor metaalgeld aan de Bank deutscher Länder over.

Bij een wet van 1 juli 1950 heeft de Hoge Gealheerde Commissie het recht van uitgifte van metaalgeld aan de Duitse Bondsrepubliek toevertrouwd, doch het in omloop brengen van dit geld bleef aan de centrale bank voorbehouden. Een wet van 8 juli 1950 stelt het uitgifteplafond vast op 30 DM per inwoner, doch er is een machtiging van de Centrale-Bankraad vereist om de grens van 20 DM te

overschrijden. De stukken van 1 Duitse mark en meer zijn wettig geld voor betalingen welke geen 20 DM te boven gaan en de in pfennigen luidende stukken voor betalingen niet groter dan 5 DM. De openbare kassen zijn echter verplicht die munten zonder beperking te aanvaarden. De metalen pasmunt bestaat uit stukken van 1, 2 en 5 DM en uit 1, 2, 5 en 10 pfennig. De winst verkregen door de aanmunting dient tot financiering van de woningbouw.

b) Muntbiljetten.

De muntwet van 9 juli 1873 betreffende de eenmaking van het Duitse geldstelsel bepaalde dat de door de verschillende geconfedereerde Staten uitgegeven muntbiljetten uiterlijk op 1 januari 1876 uit de omloop zouden worden genomen; die operatie moest ten minste 6 maanden bij voorbaat worden aangekondigd.

Zij kondigde een nieuwe wet tot regeling van de uitgifte van het muntpapier van het Rijk aan. Krachtens die wet, gedagtekend van 30 april 1874, werd de Rijkskanselier gemachtigd voor een totaal bedrag van 120 miljoen mark Reichskassenscheine te laten aanmaken in coupures van 5, 20 en 50 mark en ze onder de geconfedereerde Staten naar verhouding van hun bevolking te verdelen. Met ingang van 1 januari 1876 moest niemand meer het door een federale Staat uitgegeven muntpapier aanvaarden tenzij de staatskassen die het hadden uitgegeven. De nieuwe Reichskassenscheine werden ter betaling aangenomen in al de kassen van het Rijk en van de federale Staten; zij werden steeds, op aanvraag, uitgewisseld voor rekening van het Rijk, tegen baar geld bij de Centrale Rijkskas. Nochtans waren die biljetten geen wettig betaalmiddel onder particulieren.

Die muntbons, uitgegeven bij de oprichting van de Reichsbank, werden aanvankelijk voorzien om de biljettenomloop te zuiveren door intrekking van de staatsbiljetten die te dien tijde in omloop waren. Het aanvankelijk op 120 miljoen mark vastgestelde plafond, dat juist overeenstemde met het bedrag van de oorlogsschat in goud te Spandau opgeborgen, werd tot 240 miljoen verhoogd bij de wet van 3 juli 1913 en tot 360 miljoen bij die van 22 maart 1915.

De Reichskassenscheine werden wettige munt bij een wet van 4 augustus 1914 die de gedwongen koers uitvaardigde. De muntwet van 30 augustus 1924 ontnam hen opnieuw het karakter van wettig geld. Zij verdwenen uit de omloop toen de mark in Reichsmark werd omgezet. De omrekeningskoers van 1 Reichsmark voor 1 miljard mark had tot gevolg dat de Reichskassenscheine praktisch geen waarde meer hadden.

Tijdens de inflatieperiode na de eerste wereldoorlog had de waardevermindering van de mark een afnemende van de totale waarde van de biljettenomloop en een gebrek aan betaalmiddelen tot gevolg. Bij de wet van 17 juli 1922 werden

bepaalde openbare en private instellingen gemachtigd noodgeld uit te geven. Dit geld moest gedekt worden door een inbewaringgeving van stabiele waarden welke ten gunste van de minister van Financiën van het Rijk werden geblokkeerd en gelijk waren aan het in omloop gebrachte bedrag, na aftrek der reële of vermoede kosten van uitgifte. De dekking mocht eveneens bestaan uit schatkistbons op 3 maanden; in dit geval was het de Reichsbank die het noodgeld uitgaf en die de tot zekerheid aangeboden schatkistbons in bewaring nam. Nochtans werden talrijke noodmunten uitgegeven zonder toelating van de Duitse regering en zonder het aanleggen van een waarborg zowel door de openbare lichamen als door private instellingen en zelfs particulieren.

Het noodgeld verdween uit de omloop na de muntwet van 30 augustus 1924, te meer daar het uit hoofde van de inflatie elke waarde verloren had.

Na de tweede oorlog gaf de militaire overheid muntpapier in marken uit dat als staatsgeld kan worden beschouwd. Sedert de geldhervorming van 1948 is er echter geen papiergeld meer voor rekening van de Staat in omloop.

*
**

4. Het giraal geld.

De bankcrisis in juli 1931 maakte de Duitse overheid opmerkzaam op de noodwendigheid de schepping van giraal geld door de kredietinstellingen te regelen en de centrale bank nieuwe instrumenten voor controle en leiding van het giraal-geldvolume te schenken.

Krachtens de aanvullende Bankwet van 27 oktober 1933 werd de Reichsbank gemachtigd vastrenoderende, op de beurs verhandelbare effecten voor de regeling van de geldmarkt aan te kopen en te verkopen en de aldus verkregen effecten in de dekking der biljetten op te nemen. Bij de tot aankoop toegelaten effecten ging het in wezen om obligaties van het Reich, de Länder, de gemeenten, de Duitse rijks-spoorwegen, alsook om pandbrieven van de instellingen voor grondkrediet. Deze laatste spelen op de Duitse geld- en kapitaalmarkt een belangrijke rol.

Daarenboven werd bij de wet op het bankwezen van 5 december 1934 een reeks bepalingen voorzien, die de geldscheppingsmacht der banken in zekere mate moesten beperken. Zo dienden de kredietinstellingen, met inbegrip van de spaarkassen, een bepaalde verhouding tussen hun eigen kapitaal en hun totale verplichtingen te eerbiedigen (1). De vaststelling van die verhouding was onderworpen aan een Controledienst voor het kredietwezen onder het voorzitterschap van de president van de Reichsbank.

(1) Hieronder dient verstaan : depositogelden, spaardeposito's, tegoeden in rekening-courant van de cliëntele, kredieten door de cliëntele bij derden opgenomen, verplichtingen op «*nostro*»-rekeningen, wisselaccepten en trekkingen van wissels en promessen voor zover zij in circulatie zijn.

In voornoemde wet was verder voorzien dat de kredietinstellingen liquiditeitsreserves dienden aan te houden. Zij moesten samengesteld zijn uit kasmiddelen en uit een liquiditeitsreserve van de tweede graad gevormd uit handelswissels tot 90 dagen looptijd of uit waarden die bij de Reichsbank als onderpand voor leningen konden dienen. De Controledienst was daarbij verplicht de percentages voor de kasreserves op niet meer dan 10 pct. en die voor de liquiditeitsreserves van de tweede graad op niet meer dan 30 pct. van de totale verplichtingen vast te stellen.

In de hierboven vermelde bepalingen van de wet op het bankwezen gaat het om kadervoorschriften waarvoor echter geen uitvoeringsbepalingen verschenen.

In dit verband zij er nog op gewezen dat, bij een verordening van 15 september 1939, de bevoegdheden van de Controledienst voor het kredietwezen, die tot dusver aan de Reichsbank waren toevertrouwd, naar het Ministerie van Economische Zaken werden overgedragen.

Met de geldhervorming van 20 juni 1948 werd in West-Duitsland, op grond van de tweede wet op de nieuwe ordening van het geldwezen (Emissionsgesetz) van 18 juni 1948, een nieuw instrument der kredietpolitiek voor de regeling der giraal-geldschepping door de banken ingevoerd; hierbij ging het om het procédé der veranderlijke minimumreserves naar het voorbeeld van de Verenigde Staten. De kredietinstellingen hebben dienovereenkomstig renteloze tegoeden bij de centrale bank in een bepaalde verhouding tot hun verplichtingen aan te houden. De grootte ervan wordt in het bijzonder bepaald door de aard der verplichtingen, de grootte van de instelling (1), alsook door de omstandigheid of de betreffende kredietinstelling haar zetel heeft in een plaats waar zich een vestiging van de bevoegde Landes-zentralbank bevindt (Bankplatz) of niet (Nebenplatz). De Zentralbankrat der Bank deutscher Länder stelt de reservepercentages in overeenstemming met de momentele toestand van het krediet vast en wel binnen de bij de wet voorziene grenzen van 8 à 20 pct. voor de dadelijk opeisbare verplichtingen en 4 à 10 pct. voor de verplichtingen op termijn en de spaardeposito's.

De overdreven vraag, die kenmerkend was voor de economische toestand in de Bondsrepubliek ten tijde van de Koreaoorlog, noodzaakte de monetaire overheid ertoe in januari 1951, ter aanvulling van de reeds in de herfst van het vorige jaar getroffen kredietbeperkende maatregelen, bepaalde richtpercentages voor het kredietbedrijf en de liquiditeit der kredietinstellingen vast te stellen; de herfinancieringshulp bij het centrale-banksysteem was afhankelijk van de naleving dier verhoudingen. Het volume van de kortlopende (vanaf 6 maart 1952 ook halflange)

(1) De indeling bij een bepaalde klasse wordt bepaald door het totaal bedrag der reserveplichtige verbintenissen, na aftrek van de spaardeposito's.

bedrijfskredieten der kredietbanken mocht niet twintigmaal (vanaf 6 maart 1952 achttienmaal) de eigen middelen overschrijden. De som der debiteuren mocht 70 pct. (vanaf 6 maart 1952 60 pct.) der eigen middelen en der deposito's niet te boven gaan. Ten slotte mocht de som der liquide middelen niet kleiner zijn dan 20 pct. van de vreemde gelden. Voor bepaalde groepen instellingen werden hiervan afwijkende percentages vastgelegd.

Ten einde de — tot 1955 zeer kleine — marge voor een doelmatige open-marktpolitiek te verruimen, werd op 15 mei 1955 tussen de Bank deutscher Länder en de Bondsminister van Financiën een overeenkomst gesloten, krachtens welke de Bank zich in ruil van een overeenkomstig deel van haar vereveningsvorderingen (Ausgleichsforderungen) — d.w.z. de door de geldhervorming ontstane vorderingen zonder termijn op de Bund — schatkistbons mocht laten overhandigen ten belope van DM 2 miljard (vanaf 10 januari 1956 DM 3 miljard, vanaf 12 april 1957 DM 4 miljard en op het einde van juni 1957 DM 5 miljard). De Bank deutscher Länder koopt en verkoopt dit papier met een looptijd van ten hoogste twee jaar tegen rentepercentages welke zijzelf vaststelt en die zij, mits inachtneming van de wisselende toestand op de markt, af en toe herziet.

De Bank deutscher Länder — sedert 1 augustus de Deutsche Bundesbank — kan de giraalgeldschepping van de kredietinstellingen verder nog beïnvloeden door de kwalitatieve eisen die zij aan de herdisconteerbare wissels stelt, te veranderen of bepaalde wissels tot het herdisconto eenvoudig niet toe te laten. Dergelijke maatregelen werden bijv. genomen in verband met afbetalingswissels die geleidelijk uit herdisconto van het centrale-banksysteem uitgesloten werden. Bovendien bezit de Bank deutscher Länder nog tussenkomstmogelijkheden door verhoging of verlaging der (in april 1952 voor de eerste maal ingevoerde) herdisconteringscontingenten waarover depositobanken bij het centrale-banksysteem beschikken en waarvan de grootte bepaald wordt door de eigen middelen der kredietinstellingen.

De Duitse Bondsrepubliek bezit aldus een reeks actiemogelijkheden die het de centrale bank mogelijk maken de kredietverlening door de banken en derhalve het scheppen van giraal geld doelmatig te beïnvloeden.

*
**

5. Het deviezenregime.

Gedurende de eerste wereldoorlog werden de eerste beperkingen aan het buitenlands betalingsverkeer opgelegd. Een verordening van de Bundesrat van 20 januari 1916, getroffen op grond van een wet van 4 augustus 1914, bracht de gehele deviezenhandel in de Reichsbank en in enkele grote banken samen. De verordeningen van 8 februari 1917 en van 31 augustus 1917 verleenden de Reichsbank de macht de afgifte van elke valuta en van elke in vreemde geldsoort luidende vordering te eisen en de verdeling ervan te doen volgens de behoeften der Duitse debiteuren tegenover het buitenland. Die wisselcontrole werd definitief op 22 februari 1927 afgeschaft.

Tijdens de bankcrisis van 1931 werd bij verordeningen van de Reichspräsident van 15 en 18 juli 1931 en van 1 augustus 1931, steunend op het artikel 48 van de grondwet, de handel in deviezen, de omwisseling van buitenlands geld en van vorderingen in vreemd geld tegen Duits geld onderworpen aan een vergunningsstelsel onder het toezicht van de centrale bank. Alleen de Reichsbank en de erkende banken, de zgn. Devisenbanken, waren gerechtigd deviezen tegen de op de Berlijnse Beurs vastgestelde koersen te kopen en te verkopen.

Bij latere verordeningen werd de deviezencontrole verscherpt en uitgebreid tot alle transacties met het buitenland. De wet van 4 februari 1935, gewijzigd bij die van 12 december 1938, codificeerde de gehele wisselreglementering, die tot aan de Duitse overgave in 1945 van kracht bleef.

Na de tweede wereldoorlog werd de wisselcontrole door de geallieerde bezettingsoverheid gehandhaafd en door de Joint Import-Export Agency tot 1949 uitgeoefend. De wet n° 53 van de geallieerde militaire overheid, dd. 19 september 1949, droeg de bevoegdheden van dit orgaan over aan de Bank deutscher Länder, die nochtans aan het toezicht van de Hoge Geallieerde Commissie onderworpen bleef. Die controle werd geleidelijk verzacht. Eerst na ondertekening, op 27 februari 1953, der Londense akkoorden betreffende de buitenlandse schulden van Duitsland, herwon de Duitse Bondsrepubliek haar volledige onafhankelijkheid op het gebied van de deviezenpolitiek.

Sindsdien bepaalt de centrale bank zelfstandig dit beleid. Zij is eigenares der goud- en deviezenreserves, met uitzondering van relatief geringe hoeveelheden welke in het bezit van de Devisenbanken zijn.

LITERATUUR BETREFFENDE DE MONETAIRE EN FINANCIËLE TOESTAND VAN BELGIE

Onderstaande literatuuropgave sluit aan bij diegene die wij gepubliceerd hebben in ons Augustusnummer 1957 van het *Tijdschrift*. Er weze opgemerkt dat in deze literatuuropgave noch de verslagen van de verschillende instellingen, noch de statistische bronnen zijn overgenomen.

1. GELD- EN BANKWEZEN

Comment les classes moyennes peuvent avoir accès au crédit. (*Institut d'Etudes économiques et sociales des Classes moyennes*, Brussel, 1957, 135 blz.)

DE GREEF G., Problèmes du crédit à l'économie indigène. (*Revue de l'Institut de Sociologie*, Brussel, n° 1, 1957, blz. 41-73.)

DELMOTTE L., De Belgische geld- en kapitaalmarkt. (*Economisch-Statistische Berichten*, Rotterdam, n° 2094, 14 augustus 1957, blz. 661-662.)

DE SCHUTTER R., Le financement interne au Congo Belge. (*Institut de Science Economique Appliquée*, Cahiers série F, n° 6, Parijs, 1957, 85 blz.)

Les ventes à tempérament en 1956. (*Bulletin hebdomadaire de Fabrimétal*, Brussel, n°s 580-581, 12 augustus 1957, blz. 635-640.)

MASERA F., Struttura della regolamentazione valutaria Belgo-Lussemburghese. (*Moneta e Credito*, Banca Nazionale del Lavoro, Rome, maart 1957, blz. 78-89.)

STENGERS J., Combien le Congo a-t-il coûté à la Belgique? (*Académie Royale des Sciences Coloniales*, Brussel, 1957, 394 blz.)

2. BEURS- EN SPAARWEZEN

DELMOTTE L., De Belgische geld- en kapitaalmarkt. (*Economisch-Statistische Berichten*, Rotterdam, n° 2094, 14 augustus 1957, blz. 661-662.)

3. PRIJZEN EN LONEN

Comparaison des revenus réels des travailleurs des industries de la Communauté. Analyse statistique. (*Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier*, Luxemburg, 1956, 131 blz.)

La nouvelle législation sur la pension des employés. (*Bulletin de la Fédération des Industries Belges*, Brussel, XII, n° 20, 15 augustus 1957, blz. 1403-1417.)

4. BEGROTING EN OPENBARE FINANCIËN

DERNOUCHAMPS G., Le rôle actuel et virtuel de l'inspection des finances dans l'organisation du contrôle administratif interne en Belgique. (*Revue Internationale des Sciences Administratives*, Brussel, XXIII, n° 2, 1957, blz. 207-212.)

DE SCHUTTER R., Le financement interne au Congo Belge. (*Institut de Science Economique Appliquée*, Cahiers série F, n° 6, Parijs, 1957, 85 blz.)

Le budget de 1957 et la situation économique et financière. (*Statistiques et Etudes Financières*, Parijs, IX, n° 103, juli 1957, blz. 849-866.)

LEGRAND S., L'évolution de la politique d'économies en Belgique. (*Energie*, Bulletin de l'Association des Centrales électriques industrielles de Belgique, Brussel, n° 140, 1957, blz. 307-312.)

STENGERS J., Combien le Congo a-t-il coûté à la Belgique? (*Académie Royale des Sciences Coloniales*, Brussel, 1957, 394 blz.)

5. FINANCIËLE ORGANEN BEHEERST DOOR BIJZONDERE WETTELIJKE BESCHIKKINGEN OF GEPLAATST ONDER DE WAARBORG OF DE CONTROLE VAN DE STAAT

Comment les classes moyennes peuvent avoir accès au crédit. (*Institut d'Etudes économiques et sociales des Classes moyennes*, Brussel, 1957, 135 blz.)

LEMMENS J., Les problèmes de structure administrative et financière dans le secteur de la construction de logements. (*Le Progrès Social*, Bulletin de l'Association Belge pour le Progrès Social, Luik, XLV, n° 52, juni 1957, blz. 65-88.)

7. INTERNATIONALE FINANCIËLE VERRICHTINGEN

BERNSTEIN E., Progressi verso la convertibilità delle monete. (*Rassegna Economica*, Banco di Napoli, Napoli, n° 2, april-juni 1957, blz. 199-209.)

von MANGOLT-REIBOLDT H., Währungspolitische Probleme der europäischen Wirtschaftsintegration. (*Institut für Weltwirtschaft an der Universität Kiel*, 1957, 18 blz.)

8. FINANCIËLE ASPECTEN VAN BENELUX

SCHAUS L., Le Benelux devant le marché commun. (*Imprimerie Saint-Paul*, Luxemburg, 1957, 15 blz.)

SOLOVEYTCHEK G., Benelux. (*Canadian Institute of International Affairs*, Toronto, 1956, 26 blz.)

9. SCHUMAN-PLAN

De kolenindustrie in de Belgische economie. (*De Kolenindustrie*, Brussel, I, n° 4, augustus 1957, blz. 16-18.)

GUILMOT J., Le problème des stocks de houille excédentaires. (*Annales de Sciences Economiques Appliquées*, Université catholique de Louvain, XV, n° 3, juli 1957, blz. 279-310.)

RIEBEN H., La Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier et les cartels — II. (*Cartel*, Revue trimestrielle des développements des monopoles et de la protection du consommateur, Brussel, VII, n° 2, april 1957, blz. 46-55 en blz. 79.)

10. ALGEMEEN

SERMON L., L'économie belge face au marché commun européen. (*Industrie*, Revue mensuelle de la Fédération des Industries Belges, Brussel, II, n° 8, augustus 1957, blz. 480-485.)

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in de loop van de maand aan deze van de publikatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij « in extenso » overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan ervan te vergemakkelijken, hebben wij bovenbedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. — *Algemene economische wetgeving*
- II. — *Overheidsfinanciën (incl. begrotingswetten), munt-, bank- en financiële wetgeving*
- III. — *Landbouw*
- IV. — *Nijverheid*
- V. — *Arbeid*
- VI. — *Binnenlandse handel*
- VII. — *Buitenlandse handel*
- VIII. — *Verkeerswezen*
- IX. — *Prijzen en lonen*
- X. — *Sociale wetgeving (pensioenen, sociale verzekeringen en diverse sociale voordelen)*
- XI. — *Oorlogsschade*

I — ALGEMENE ECONOMISCHE WETGEVING

Koninklijk besluit van 15 maart 1957

tot wijziging en aanvulling van de koninklijke besluiten van 30 december 1954, 13 mei 1955 en 5 juni 1956, betreffende het toekennen, tijdens het laatste kwartaal van 1954 en het eerste kwartaal van 1955, van de perekwatietoelagen voorzien in littera c van paragraaf 26/2 van de Overeenkomst betreffende de overgangsbepalingen gevoegd bij het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor kolen en staal (Staatsblad, 15 augustus 1957, blz. 5.746).

Artikel 1. — In artikel 2 van het koninklijk besluit van 5 juni 1956 wordt vóór het laatste lid de volgende bepaling ingelast :

« Voor de maand december 1954 mogen deze verminderingen evenwel met hoogstens fr. 89, 70, 78 per verkochte ton verhoogd worden, indien het om kolen gaat die met werkelijk vertrek uit de bekkens van de Borinage, van het Centrum of van Charleroi verkocht zijn. »

Art. 2. — De maximumverminderingen voor de geperekwaterde leveringen met bestemming naar Duitsland, tijdens het vierde kwartaal van 1954 en het eerste kwartaal van 1955 uitgevoerd, verminderingen die voorkomen in de tabellen gevoegd bij de koninklijke besluiten van 30 december 1954 en van 13 mei 1955, worden ingetrokken en vervangen door de verminderingen die voortspruiten uit de toepassing van de formule aangeduid op de (bij het koninklijk besluit gevoegde) tabel.

Art. 3. — De maximumverminderingen door de Hoge Autoriteit toegelaten voor de geperekwaterde leveringen met bestemming naar Nederland tijdens het eerste kwartaal 1955, verminderingen die voorkomen in de tabel gevoegd bij het koninklijk besluit van 13 mei 1955, mogen ten hoogste met fr. 89, 70, 78, 24 of 33 per verkochte ton verhoogd worden, naargelang het werkelijk vertrekpunt van de kolen zich in het bekken van de Borinage, van het Centrum, van Charleroi, van Luik of van de Kempen bevindt.

Art. 4. — Wat de leveringen betreft die tijdens het eerste kwartaal van 1955 met bestemming naar Nederland gedaan werden, mogen de soorten « ongewassen kolen 0/2 » in dezelfde voorwaarden verkocht worden als de soorten « ongewassen kolen 0/5 ».

Art. 5. — Onze Minister van Economische Zaken wordt belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 17 juli 1957

tot instelling van een Adviserende Raad voor de Energie (Staatsblad, 7 augustus 1957, blz. 5.595).

Artikel 1. — Bij het Ministerie van Economische Zaken wordt onder de benaming « Adviserende Raad voor de Energie » een adviserend orgaan ingesteld.

Art. 2. — De Raad heeft tot taak de Regering adviezen te verstrekken over de algemene energievraagstukken en inzonderheid over de aan te bevelen politiek tot dekking van 's lands energiebehoeften.

Koninklijk besluit van 17 juli 1957

tot wijziging van het koninklijk besluit van 17 juni 1931, houdende algemene verordening betreffende het toezicht op de levensverzekeringsondernemingen (Staatsblad, 11 augustus 1957, blz. 5.681).

Wet van 29 juli 1957

tot wijziging van artikel 20, 5°, van de wet van 16 december 1851 op de voorrechten en hypotheeken en van artikel 546 van de wet van 18 april 1851

over de faillissementen, bankbreuken en uitstellen en tot afschaffing van artikel 80, 1° van het koninklijk besluit n° 64 van 30 november 1939, houdende het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten (Staatsblad, 5-6 augustus 1957, blz. 5.568).

Ministerieel besluit van 17 augustus 1957

betreffende de aangifte van de voorraden gerst en mout in de mouterij en de mouterij-brouwerij (Staatsblad, 19-20 augustus 1957, blz. 5.816).

Artikel 1. — Ieder mouter en ieder mouter-brouwer die, op de dag der bekendmaking van dit besluit, in om het even welke hoedanigheid, bezitter of houder is van inlandse of ingevoerde gerst en van mout, is ertoe gehouden deze produkten, binnen de acht dagen, aan te geven bij de Economische Algemene Inspectie van het Ministerie van Economische Zaken, 55, Kunstlaan, te Brussel.

Art. 2. — De aangifte, voorzien bij artikel 1, moet, afzonderlijk per soort produkt, benevens de identiteit en het adres van de aangever, vermelden :

1° de hoeveelheid inlandse gerst in voorraad;

2° de hoeveelheid inlandse gerst die het voorwerp uitmaakt van bestaande contracten die geen begin van uitvoering hebben gekregen;

3° de hoeveelheid inlandse gerst nog te ontvangen op bestaande contracten die reeds een begin van uitvoering hebben gekregen;

4° de hoeveelheid inlandse gerst die, op de dag van aangifte, onderweg is tussen de verkoper en de mouter of de mouter-brouwer;

5° de hoeveelheid buitenlandse gerst in voorraad;

6° de hoeveelheid buitenlandse gerst die het voorwerp uitmaakt van bestaande contracten;

7° de hoeveelheid buitenlandse gerst die, op de dag van de aangifte, onderweg is tussen de verkoper en de mouter of de mouter-brouwer;

8° de hoeveelheid mout in voorraad;

9° de plaats waar de koopwaren zich werkelijk bevinden op de dag van de aangifte.

Art. 3. — De aangifte, waarvan sprake in voornoemde artikels 1 en 2, zal opgemaakt worden in drie exemplaren, op een los blad.

Het oorspronkelijk exemplaar en een afschrift moeten opgestuurd worden aan bovengenoemde Economische Algemene Inspectie, terwijl het derde exemplaar op de zetel der firma dient bewaard.

Art. 4. — De inbreuken op de bepalingen van dit besluit worden opgespoord, vastgesteld, vervolgd en bestraft overeenkomstig de bepalingen van hoofdstukken II en III van de besluitwet van 22 januari 1945, betreffende de beteugeling der inbreuken op de reglementering betreffende de bevoorrading van het land.

Art. 5. — Onderhavig besluit wordt van kracht de dag waarop het in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

II — OVERHEIDSFINANCIEN (INCL. BEGROTINGSWETTEN), MUNT-, BANK- EN FINANCIËLE WETGEVING

Koninklijk besluit van 15 maart 1957

tot wijziging en aanvulling van de koninklijke besluiten van 30 december 1954, 13 mei 1955 en 5 juni 1956, betreffende het toekennen, tijdens het laatste kwartaal van 1954 en het eerste kwartaal van 1955, van de perekwatietoelagen voorzien in littera c van paragraaf 26/2 van de Overeenkomst betreffende de overgangsbepalingen gevoegd bij het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor kolen en staal (Staatsblad, 15 augustus 1957, blz. 5.746). (Zie tekst, rubriek I.)

Wet van 4 juni 1957

houdende de begroting van het Ministerie van Openbaar Onderwijs voor het dienstjaar 1957 — Erratum (Staatsblad, 2 augustus 1957, blz. 5.518).

Wet van 10 juli 1957

houdende de gewone begroting van Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi voor het dienstjaar 1957 (Staatsblad, 23 augustus 1957, blz. 5.857).

Artikel 1. — De gewone ontvangsten van Belgisch-Kongo voor het dienstjaar 1957 worden gezamenlijk geraamd op de som van elf miljard driehonderdvijfentwintig miljoen vijftien-duizend frank (fr. 11.325.015.000).

Art. 2. — Er worden voor de gewone uitgaven van Belgisch-Kongo voor het dienstjaar 1957 kredieten geopend voor een totaal bedrag van elf miljard tweehonderddrieënnegentig miljoen vierhonderdenzevendertig frank (fr. 11.293.407.000).

Art. 3. — De verrichtingen aangaande de vereffening, de ordonnancering en betaling der gewone uitgaven alsook de invordering der sommen zullen tot 31 oktober 1958 kunnen geschieden.

Art. 4. — De ontvangsten en uitgaven voor orde van het dienstjaar 1957 worden onderscheidenlijk geraamd op de som van dertien miljard zeshonderdeenentwintig miljoen veertien-duizend zevenhonderddrieëntachtig frank (fr. 13.661.014.783).
.....

Art. 5. — De gewone ontvangsten van Ruanda-Urundi voor het dienstjaar 1957 worden gezamenlijk geraamd op de som van zevenhonderdachtenvijftig miljoen zevenhonderd eenen-negentigduizend frank (fr. 758.791.000).

Art. 6. — Er worden voor de gewone uitgaven van Ruanda-Urundi voor het dienstjaar 1957 kredieten geopend voor een totaal bedrag van negenhonderdveertig miljoen vijfhonderd-twintigduizend frank (fr. 920.520.000).

Art. 7. — Het overschot der bij artikel 6 uit deze wet toegestane uitgaven op de bij artikel 5 voorziene ontvangsten, zal gedekt worden door de algemene middelen der Schatkist van Ruanda-Urundi.

Art. 8. — De verrichtingen aangaande de vereffening, de ordonnancering en betaling der gewone uitgaven, alsook de invordering der sommen, zullen tot 31 oktober 1958 kunnen geschieden.

Art. 9. — De ontvangsten en uitgaven voor orde van het dienstjaar 1957 worden onderscheidenlijk geraamd op de som van één miljard negenhonderdeen miljoen tweehonderdenzesduizend frank (fr. 1.901.206.000).
.....

Wet van 10 juli 1957

houdende de begroting der buitengewone ontvangsten en uitgaven van Belgisch-Kongo voor het dienstjaar 1957 (Staatsblad, 24 augustus 1957, blz. 5.913).

TITEL I. — Begroting der buitengewone ontvangsten en uitgaven van Belgisch-Kongo voor het dienstjaar 1957.

Buitengewone uitgaven.

Artikel 1. — Er worden voor de buitengewone uitgaven van Belgisch-Kongo van het dienstjaar 1957, aanwendingsmachtigingen geopend tot een gezamenlijk bedrag van twee miljard negenhonderdvijfenvijftig miljoen vijfhonderdeenenvijftigduizend frank (fr. 2.955.551.000).

Art. 2. — Er worden voor de buitengewone uitgaven van Belgisch-Kongo voor het dienstjaar 1957 betalingskredieten geopend tot een gezamenlijk bedrag van vijf miljard negenhonderdtweënnegentig miljoen achthonderdnegenendertigduizend frank (fr. 5.992.839.000).

Art. 3. — Met ingang van 1 januari 1957 mogen, gedurende drie jaar, aanrekeningen worden gedaan op de aanwendingsmachtigingen tot uitgaven bij het eerste artikel van deze wet geopend en op de betalingskredieten bij artikel 2 geopend, onder voorbehoud van de term bepaald voor de aanwendingsmachtigingen voorzien bij artikel 23 van (*de bij de wet gevoegde*) tabel I.

De op het einde van elk dienstjaar beschikbare overschotten van de aanwendingsmachtigingen tot uitgaven en der betalingskredieten zullen worden overgebracht op het volgende dienstjaar.

Buitengewone ontvangsten.

Art. 4. — De buitengewone ontvangsten van Belgisch-Kongo voor het dienstjaar 1957 worden geraamd op de som van driehonderdzeventig miljoen negenhonderdtachtigduizend frank (fr. 370.980.000).

Art. 5. — Het teveel der uitgaven door deze wet voorzien onder artikel 2 op de bij artikel 4 voorziene buitengewone ontvangsten wordt hetzij door middel van de overschotten der ontvangsten der gewone begrotingen van Belgisch-Kongo hetzij door middel van lening gedekt.

Art. 6. — De Minister van Koloniën wordt door deze wet gemachtigd, voor rekening van Belgisch-Kongo, tot beloop der aan te gane lening, uit te geven hetzij schatkistbons waarvan de modaliteiten om de zes maanden bij koninklijk besluit worden goedgekeurd, hetzij effecten van geconsolideerde lening, waarvan een koninklijk besluit, waarover door de in Raad vergaderde Ministers zal beraadslaagd worden, vooraf de modaliteiten zal bepalen.

TITEL II. — Verscheidene bepalingen.

Art. 7. — In geval van noodzaak, worden de Minister van Koloniën en de gouverneur-generaal gemachtigd afkortingen te storten vóór de uitvoering van aankopen of overeenkomsten voor werken en leveringen ten laste van de buitengewone begroting van Belgisch-Kongo.

Art. 8. — De Minister van Koloniën wordt gemachtigd leningen in geld toe te staan aan de vennootschappen en organismen die de waarborg van de Kolonie genieten, en dit binnen de perken en voor de doeleinden vastgesteld door de wetten die deze waarborg verleend hebben.

Art. 9. — De Minister van Koloniën wordt door onderhavige wet gemachtigd ten belope van het door artikel 8 toegestane bedrag der leningen hetzij schatkistbons uit te geven waarvan de modaliteiten halfjaarlijks bij koninklijk besluit zullen goedgekeurd worden, hetzij effecten van geconsolideerde schuld uit te schrijven waarvan een koninklijk besluit, waarover door de in Raad vergaderde Ministers zal worden beraadslaagd, vooraf de modaliteiten zal bepalen.

Art. 10. — De Minister van Koloniën wordt gemachtigd de waarborg van Belgisch-Kongo te verlenen voor de terugbetaling ten belope van een aanvullend bedrag van vijfhonderd miljoen frank en voor de betaling der interesten der leningen

waarvan hij vooraf de modaliteiten zal goedgekeurd hebben, uit te geven door de Dienst der Afrikaanse Wijken, openbare instelling opgericht bij decreet van 30 maart 1952.

Art. 11. — De Minister van Koloniën wordt gemachtigd de waarborg van Belgisch-Kongo te hechten :

a) Aan de betaling der interesten en aan de terugbetaling der hoofdsom van de leningen uit te geven voor een totaal bedrag van fr. 580 miljoen door de « Société des Forces hydro-électriques du Bas-Congo »;

b) Aan de betaling der interesten en aan de terugbetaling der hoofdsom van de leningen uit te geven voor een totaal bedrag van fr. 350 miljoen door de « Société des Forces hydro-électriques de l'Est de la Colonie ».

Art. 12. — De Minister van Koloniën wordt gemachtigd de waarborg van Belgisch-Kongo te verlenen :

1° Voor de terugbetaling tot een beloop van fr. 200.000.000 nominaal, en voor de betaling van de erop betrekking hebbende interesten, der leningen uit te geven door de « Société des Transports et commun de Léopoldville » (op te richten) en waarvan de modaliteiten en de voorwaarden tot uitgifte voorafgaandelijk door de Minister van Koloniën werden goedgekeurd;

2° Voor de betaling van een eerste winstaandeel *pro rata temporis* van 4 pct. 's jaars, vrij van werkelijke belastingen, op het opgevraagd en volgestort kapitaal van genoemde vennootschap in de mate waarin de nettowinst deze betaling niet mogelijk maakt;

3° Voor het tekort der uitbetalingsrekening, in zover dit tekort voortvloeit uit :

a) De toepassing van de tarieven en inningsschalen vastgesteld door de Minister van Koloniën;

b) Elke bijkomende last door de openbare besturen aan de concessiehouder opgelegd.

Art. 13. — Deze wet is uitvoerbaar in België en in Belgisch-Kongo de dag waarop zij is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* en in het *Ambtelijk Blad van Belgisch-Kongo*.

Zij treedt wat de opening der aanwendingsmachtigingen tot uitgaven en der betalingskredieten betreft, in werking met ingang van 1 januari 1957.

Koninklijk besluit van 15 juli 1957

betreffende de lening van \$ 4.800.000 aangegaan door Ruanda-Urundi bij de Internationale Bank voor Wederopbouw en Economische Ontwikkeling te Washington (Staatsblad, 10 augustus 1957, blz. 5.650).

Artikel 1. — Onze Minister van Koloniën wordt gemachtigd een lening aan te gaan voor een maximumbedrag van vier miljoen achthonderd duizend dollar U.S.A. bij de Internationale Bank van Wederopbouw en Economische Ontwikkeling te Washington (International Bank for Reconstruction and Development — Washington).

Art. 2. — De lening wordt aangegaan tegen een jaarlijkse interest van 5 5/8 pct.

Art. 3. — De interest is halfjaarlijks betaalbaar op 15 januari en 15 juli van elk jaar.

Art. 4. — De terugbetaling van het kapitaal zal geschieden volgens een aflossingstabel die bij dit besluit gevoegd is.

Art. 5. — De betaling der interesten en de terugbetaling van het kapitaal worden vrijgesteld van de mobiliënbelasting en van alle werkelijke of bij de bron geïnde, tegenwoordige of toekomstige Kongolese en Belgische belastingen en taksen. Zij zullen geschieden aan de kassen van de door de inschrijvers op de lening aan te wijzen inrichtingen.

Art. 6. — De andere voorwaarden van de lening zullen door de Minister van Koloniën bepaald worden.

Het leningscontract zal door de Minister van Koloniën of door zijn gedelegeerde ondertekend worden.

Art. 7. — Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 29 juli 1957

waarbij de Nationale Maatschappij voor de huisvesting ertoe gemachtigd wordt, onder staatswaarborg, een lening van fr. 200 miljoen aan te gaan (Staatsblad, 7 augustus 1957, blz. 5.595).

Artikel 1. — De staatswaarborg wordt gehecht aan een lening van een werkelijk bedrag van tweehonderd miljoen frank, uit te geven door de Nationale Maatschappij voor de huisvesting.

Art. 2. — De lening zal uitgegeven worden per sneden, en tegen de voorwaarden welke vooraf door de Minister van Financiën zullen goedgekeurd worden.

Art. 3. — Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit.

Ministerieel besluit van 1 augustus 1957

houdende vaststelling van het bedrag der premies toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen (Staatsblad, 18 augustus 1957, blz. 5.793).

Dit besluit stelt voor de maand augustus 1957 de categorieën van zuivelprodukten vast, waarvan de produktie aanleiding geeft tot het toekennen van premies voorzien bij het koninklijk besluit van 2 mei 1951, alsmede het bedrag van deze premies.

Koninklijk besluit van 7 augustus 1957

tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 augustus 1951 betreffende de toekenning van een toelage tot aanmoediging van het verbruik van melk (Staatsblad, 18 augustus 1957, blz. 5.793).

Art. 2. — Artikel 3 van het koninklijk besluit van 3 augustus 1951, wordt door volgende bepaling vervangen :

Art. 3. Het bedrag van de toelage is als volgt vastgesteld :

- 1° fr. 0,40 per liter gepasteuriseerde hoeve- of melkerijmelk;
- 2° fr. 1,20 per liter gepasteuriseerde hoeve- of melkerijmelk met controlemerk A;
- 3° fr. 2,50 per liter gepasteuriseerde hoeve- of melkerijmelk met controlemerk AA.

Art. 3. — Het huidig besluit treedt in werking op 1 juli 1957.

Art. 4. — Onze Minister van Landbouw is belast met de uitvoering van het huidig besluit.

Koninklijk besluit van 7 augustus 1957

tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 januari 1938 tot instelling van een Nationale Zuiveldienst (Staatsblad, 18 augustus 1957, blz. 5.795).

Artikel 1. — Artikel 29 van het koninklijk besluit van 15 januari 1938 wordt door volgende bepaling vervangen :

« Art. 29. De jaarlijkse overschotten van de ontvangsten op de uitgaven van de dienst zullen gestort worden in een reservefonds waarvan de raad van beheer het beheer en het gebruik zal regelen onder de goedkeuring van de Minister van Landbouw. »

Art. 2. — Onze Minister van Landbouw en Onze Minister van Financiën worden belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 16 augustus 1957

tot instelling van een bijzonder recht op de invoer van sommige landbouw- en voedingsprodukten (Staatsblad, 19-20 augustus 1957, blz. 5.813).

Artikel 1. — Ter gelegenheid van de aflevering der invoervergunningen voor de hierna vermelde produkten wordt een bijzonder recht geheven, waarvan het bedrag naast elk produkt of elke groep produkten vastgesteld is, met voorbehoud van het recht van Onze gezamenlijk optredende Ministers van Landbouw en van Economische Zaken de aldus vastgestelde rechten tot een lager bedrag te herleiden.

Nummer van het douanetarief	Produkten	Maximumbedrag per 100 kg
69	Rogge	fr. 50
71	Gerst	fr. 50
72	Haver	fr. 50
ex 73	Maïs (met uitsluiting van de in de stijfelsen glucosefabrieken en in de maïseries verwerkte maïs)	fr. 30
74	Boekweit, gierst en andere granen	fr. 30
75	Meel van granen :	
	a) van tarwe, van spelt en van mengkoren	fr. 60
	b) van rogge	fr. 83
	d) van gerst	fr. 83
	e) van haver	fr. 83
	f) van maïs	fr. 50
	g) ander	fr. 50
76	Grutten, griesmeel en gepelde of geparelde graankorrels :	
	b) van gerst	fr. 83
	c) van haver	fr. 83
	d) van maïs	fr. 50
	e) andere, met uitzondering van gepelde rijst	fr. 50
80	Mout	fr. 66
89	Planten, plantendelen, zaden en vruchten, voor voeding van mens en dier, elders niet genoemd noch elders onder begrepen :	
	f) andere, daaronder begrepen schillen en andere bruikbare afvalfen van appels, peren, enz.	fr. 50
ex 136	Peperkoek	fr. 35
168	Plantaardige afval voor de voeding van dieren, niet elders genoemd	fr. 50
169	Veevoeder samengesteld met melasse	fr. 60
170	Bereid voedsel voor de dieren, niet elders genoemd	fr. 60

Art. 2. — De invoer van de in artikel 1 vermelde produkten is onderworpen aan de voorafgaande overlegging van een na de inwerkingtreding van onderhavig besluit afgeleverde vergunning. De vóór de inwerkingtreding van onderhavig besluit afgeleverde vergunningen of geldigverklaarde bescheiden ter vervanging van deze laatste, zijn niet langer geldig. Ze zullen op aanvraag van de betrokkenen door nieuwe vergunningen worden vervangen.

De bepalingen, waarvan sprake in de vorige alinea, kunnen eveneens toepasselijk zijn in geval van wijziging van de bij artikel 1 van onderhavig besluit en bij de ministeriële uitvoeringsbesluiten vastgestelde bedragen der bijzondere rechten.

Art. 3. — Op aanvraag van de betrokkenen en in de behoorlijk vastgestelde gevallen van wederuitvoer der ingevoerde produkten of van uitvoer der met behulp van ingevoerde produkten verkregen produkten, kunnen de bij toepassing van artikel 1 van onderhavig besluit geheven bijzondere rechten geheel of gedeeltelijk worden terugbetaald hetzij aan de invoervergunninggerechtigden of aan de verwerkers, die deze produkten met het oog op de uitvoer der verwerkte produkten hebben gekocht en verwerkt. Ze worden terugbetaald, wanneer de voorziene invoer niet plaats vond.

De opeisbare bijzondere rechten kunnen worden gewaarborgd. De borgstellingen kunnen worden terugbetaald en de borgen bevrijd in de hierboven bedoelde gevallen.

Art. 4. — Wat de bijzondere rechten betreft, die opeisbaar zijn voor de invoervergunningen afgeleverd bij toepassing van het gemeenschappelijk regime inzake reglementering van de in-, uit- en doorvoer, waarvan sprake in de bij de wet van 26 juli 1935 goedgekeurde Belgisch-Luxemburgse overeenkomst, wordt de heffing ervan door de Belgisch-Luxemburgse Gemengde Administratieve Commissie verzekerd; zij beveelt de terugbetaling der rechten en borgstellingen, alsook de bevrijding der borgen; zij bepaalt de voorwaarden en modaliteiten van voornoemde borgstellingen en borgen, alsook de modaliteiten van terugbetaling der rechten en borgstellingen en van bevrijding der borgen.

Het aandeel van België in de opbrengst van het recht wordt in de Belgische Schatkist gestort om op de creditzijde van het Landbouwfonds te worden ingeschreven.

Onze Minister van Financiën oefent dezelfde bevoegdheden uit, wanneer het gaat om bijzondere rechten, die opeisbaar zijn voor produkten welke niet onder toepassing vallen van het bij de overeenkomst van 23 mei 1935 ingevoerd gemeenschappelijk regime, namelijk : rogge, meel van tarwe, van spelt of van mengkoren en roggemeel.

De opbrengst der rechten wordt op de creditzijde van het Landbouwfonds ingeschreven.

Art. 5. — De produkten, welke het voorwerp niet uitmaken van het gemeenschappelijk regime waarvan sprake in de derde alinea van voormeld artikel 4, zijn vergunningsplichtig tussen België en het Groothertogdom Luxemburg.

Art. 6. — Elke inbreuk op onderhavig besluit en op de ministeriële besluiten welke ter uitvoering ervan zullen worden uitgevaardigd, wordt bestraft overeenkomstig de artikelen 1 en 4 der bij de wet van 30 juni 1951 betreffende de douanen en accijnzen gewijzigde wet van 20 december 1897 betreffende de beteugeling van het bedrog inzake in-, uit- en doorvoer van verboden goederen.

Art. 7. — Onze Ministers van Landbouw, van Economische Zaken, van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel en Onze Minister van Financiën zijn, elk wat hem betreft, met de uitvoering van onderhavig besluit belast.

Art. 8. — Onderhavig besluit treedt in werking de dag waarop het in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

Ministerieel besluit van 16 augustus 1957

betreffende het bedrag der speciale rechten bij de invoer van sommige landbouw- en voedingsprodukten (Staatsblad, 19-20 augustus 1957, blz. 5.815).

Artikel 1. — De speciale rechten, vastgesteld bij artikel 1 van voornoemd koninklijk besluit dd. 16 augustus 1957, worden herleid tot de volgende bedragen :

Nummer van het douanetarief : 80.

Produkt : Mout; Bedrag per 100 kg : fr. 20.

Art. 2. — Onderhavig besluit wordt van kracht de dag waarop het in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

Ministerieel besluit van 16 augustus 1957

betreffende de tussenkomst van het Landbouwfonds inzake de in de mouterij gebruikte mout en gerst (Staatsblad, 19-20 augustus 1957, blz. 5.815).

Artikel 1. — Met uitzondering van de gerst, die kan genieten van de terugbetaling voorzien bij artikel 3 van het koninklijk besluit van 16 augustus 1957 houdende instelling van een speciaal recht bij de invoer van sommige landbouw- en voedingsprodukten, geniet de inlandse gerst en de ingevoerde gerst verwerkt in de mouterij, van een vergoeding van fr. 35 per 100 kg.

Art. 2. — Aan de mouters wordt een vergoeding toegekend van fr. 20, per 100 kg uitgevoerde mout, die voortkomt van inlandse gerst.

Art. 3. — Het voordeel der beschikkingen voorzien in artikel 1 wordt slechts toegestaan aan de inlandse en ingevoerde gerst aangekocht na het van kracht worden van dit besluit en waarvan de mout geleverd werd aan een Belgische brouwerij.

Het voordeel der beschikkingen voorzien in artikel 2 wordt slechts toegestaan aan de uitgevoerde mout voortkomende van inlandse gerst aangekocht na het van kracht worden van dit besluit.

Art. 4. — De vergoedingen voorzien bij voornoemde artikelen 1 en 2 worden aan de mouter slechts toegekend, zo hij zich schikt naar de richtlijnen van de Minister van Economische Zaken.

Art. 5. — De Handelsdienst voor Ravitaillering wordt gelast met het uitkeren der vergoedingen voorzien bij voornoemde artikelen voor rekening van het Landbouwfonds.

Art. 6. — Onderhavig besluit wordt van kracht de dag waarop het in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

Koninklijk besluit van 26 augustus 1957

tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding der wet van 9 juli 1957 tot regeling van de verkoop op afbetaling en van zijn financiering (Staatsblad, 29 augustus 1957, blz. 6.045).

Artikel 1. — De wet van 9 juli 1957 tot regeling van de verkoop op afbetaling en van zijn financiering treedt in werking op 1 januari 1958.

Nochtans wordt het hoofdstuk V van deze wet van kracht op 1 november 1957.

.....

III — LANDBOUW

Koninklijk besluit van 15 juli 1957

betreffende melkconserven (Staatsblad, 10 augustus 1957, blz. 5.651).

Ministerieel besluit van 18 juli 1957

houdende inrichting van een officiële en facultatieve controle op ingedikte melk (Staatsblad, 10 augustus 1957, blz. 5.655).

Artikel 1. — Er wordt een officiële controle ingesteld op de fabricage van de ingedikte melk om de kwaliteit en de Belgische herkomst van dit produkt te waarborgen. Onderhavig besluit is van toepassing op de geëvaporeerde volle

melk en op de gesuikerde gecondenseerde melk bekomen uit inlandse verse melk, en overeenkomstig de eisen van artikel 11.

De aansluiting bij de controle is facultatief en uitsluitend aan de aangenomen zuivelfabrieken voorbehouden.

Zij geeft recht op het gebruik van een officieel controlemerk.

.....

Ministerieel besluit van 1 augustus 1957

houdende vaststelling van het bedrag der premies toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen (Staatsblad, 18 augustus 1957, blz. 5.793). (Zie ook rubriek II.)

Koninklijk besluit van 7 augustus 1957

tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 augustus 1951 betreffende de toekenning van een toelage tot aanmoediging van het verbruik van melk (Staatsblad, 18 augustus 1957, blz. 5.793). (Zie ook rubriek II.)

Koninklijk besluit van 7 augustus 1957

tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 januari 1938 tot instelling van een Nationale Zuiveldienst (Staatsblad, 18 augustus 1957, blz. 5.795). (Zie ook rubriek II.)

Koninklijk besluit van 16 augustus 1957

tot instelling van een bijzonder recht op de invoer van sommige landbouw- en voedingsprodukten (Staatsblad, 19-20 augustus 1957, blz. 5.813). (Zie ook rubriek II.)

Ministerieel besluit van 16 augustus 1957

betreffende het bedrag der speciale rechten bij de invoer van sommige landbouw- en voedingsprodukten (Staatsblad, 19-20 augustus 1957, blz. 5.815). (Zie ook rubriek II.)

Ministerieel besluit van 16 augustus 1957

betreffende de tussenkomst van het Landbouwfonds inzake de in de mouterij gebruikte mout en gerst (Staatsblad, 19-20 augustus 1957, blz. 5.815). (Zie ook rubriek II.)

Bericht

betreffende de samenstelling van het tarwemeel (Staatsblad, 11 augustus 1957, blz. 5.684).

Bij toepassing van artikels 1 en 2 van het koninklijk besluit van 20 september 1956 betreffende de inmenging der inlandse tarwe, dienen de nijverheidsmolens vanaf maandag 12 augustus 1957, te 6 uur 's morgens, 60 pct. inlandse tarwe in hun gemaal te mengen.

IV — NIJVERHEID

Ministerieel besluit van 16 augustus 1957

betreffende de tussenkomst van het Landbouwfonds inzake de in de mouterij gebruikte mout en gerst (Staatsblad, 19-20 augustus 1957, blz. 5.815). (Zie ook rubriek II.)

Ministerieel besluit van 17 augustus 1957

betreffende de aangifte van de voorraden gerst en mout in de mouterij en de mouterij-brouwerij (Staatsblad, 19-20 augustus 1957, blz. 5.816). (Zie ook rubriek I.)

IX — PRIJZEN EN LONEN

Ministerieel besluit van 30 juli 1957

tot verlenging van de ministeriële besluiten van 23 november 1956 en 29 maart 1957 betreffende de reglementering op de verkoop van rund- en varkensvlees (Staatsblad, 1 augustus 1957, blz. 5.477).

.....
Gelet op het ministerieel besluit van 23 november 1956 betreffende de reglementering op de verkoop van rund- en varkensvlees, verlengd door het ministerieel besluit van 29 maart 1957;

Overwegende dat tussen het Ministerie van Economische Zaken en de vertegenwoordigers der vleeshouwers-spekslagers een overeenkomst bereikt werd aangaande het verlengen tot 31 oktober 1957 van het akkoord waarbij de vleesprijzen binnen normale grenzen dienen gehouden te worden;

Overwegende derhalve, dat de verbruikers verzekerd zijn zich de in de considerans van het voornoemde ministerieel besluit van 29 maart 1957 aangeduide vleesstukken te kunnen aanschaffen tegen de hierin vermelde prijzen;

Gelet op de wet van 23 december 1946 houdende instelling van een Raad van State, en inzonderheid op artikel 2, alinea 2, ervan;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid,

Artikel 1. — De termijn gedurende dewelke het voornoemd ministerieel besluit van 23 november 1956, verlengd door het ministerieel besluit van 29 maart 1957, van toepassing is, wordt tot 31 oktober 1957 verlengd.

Art. 2. — Dit besluit treedt in werking op 1 augustus 1957.

Ministerieel besluit van 10 augustus 1957

tot opheffing van het ministerieel besluit van 27 juli 1957 houdende reglementering van de prijzen der verbruiksaardappelen (Staatsblad, 12-13 augustus 1957, blz. 5.701).

Artikel 1. — Het ministerieel besluit van 27 juli 1957, houdende reglementering van de prijzen der verbruiksaardappelen, wordt opgeheven.

Art. 2. — Onderhavig besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad is bekendgemaakt.

Koninklijk besluit van 12 augustus 1957

tot verhoging van de binnenlandse telegraaf-taksen
(Staatsblad, 22 augustus 1957, blz. 5.845).

Ministerieel besluit van 13 augustus 1957

tot verhoging van de binnenlandse telegraaf-taksen
(Staatsblad, 22 augustus 1957, blz. 5.846).

Ministerieel besluit van 27 augustus 1957

houdende wijziging van de ministeriële besluiten dd. 1 en 19 april en 18 mei 1957, tot vaststelling van de maximumverkoopprijzen aan verbruiken van gesteriliseerde melk in flessen (Staatsblad, 30 augustus 1957, blz. 6.065).

Artikel 1. — De maximumverkoopprijs aan verbruiker van de gesteriliseerde melk in flessen, mag fr. 7,50 voor de flessen van een liter, en fr. 4 voor de flessen van een halve liter niet overschrijden.

X — SOCIALE WETGEVING

(PENSIOENEN, SOCIALE VERZEKERINGEN EN DIVERSE SOCIALE VOORDELEN)

Koninklijk besluit van 26 juni 1957

tot wijziging van het koninklijk besluit van 24 oktober 1936 houdende wijziging en samenordering van de statuten van de Hulp- en Voorzorgskas voor zeevarenden onder Belgische vlag (Staatsblad, 11 augustus 1957, blz. 5.676).

Koninklijk besluit van 30 juli 1957

tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor bedienden (Staatsblad, 1 augustus 1957, blz. 5.462).

Koninklijk besluit van 8 juli 1957

tot vaststelling van de overeenkomstig de wetgeving betreffende de vergoeding der schade voortvloeiende uit de arbeidsongevallen over het dienstjaar 1957 te innen bijdrage voor het Waarborgfonds (Staatsblad, 3 augustus 1957, blz. 5.532).

Wet van 1 augustus 1957

tot wijziging van de wet van 21 mei 1955, betreffende het rust- en overlevingspensioen voor arbeiders (Staatsblad, 10 augustus 1957, blz. 5.644).

Koninklijk besluit van 29 juli 1957

houdende regeling van de organisatie en de werking van de Nationale Kas voor bediendenpensioenen (Staatsblad, 2 augustus 1957, blz. 5.508).

Koninklijk besluit van 9 augustus 1957

tot wijziging van het organiek koninklijk besluit van 22 september 1955 van de ziekte- en invaliditeitsverzekering (Staatsblad, 12-13 augustus 1957, blz. 5.696).

Artikel 1. — De Nationale Kas voor bediendenpensioenen is een openbare instelling opgericht bij het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg in toepassing van de artikelen 16 en 17 van de wet van 18 juni 1930 betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood, en van artikel 20 van de wet van 12 juli 1957 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor bedienden.
.....

Koninklijk besluit van 13 augustus 1957

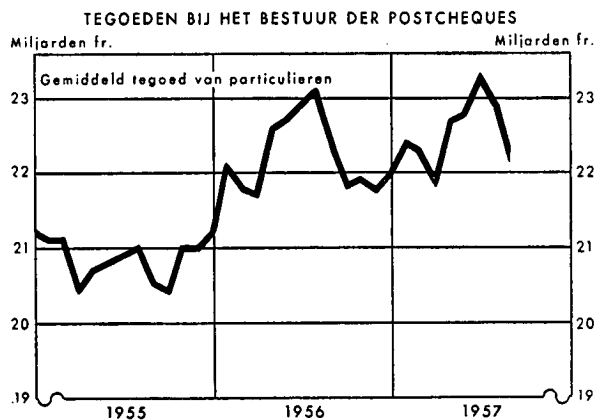
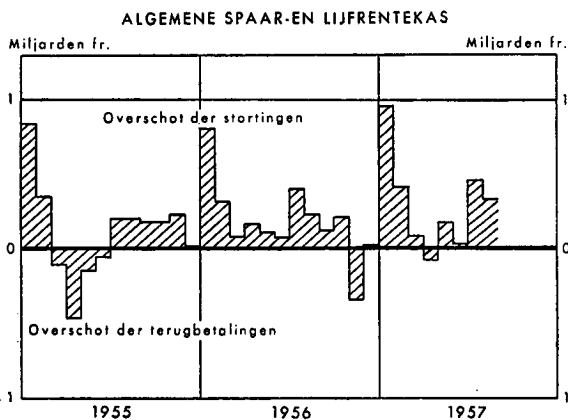
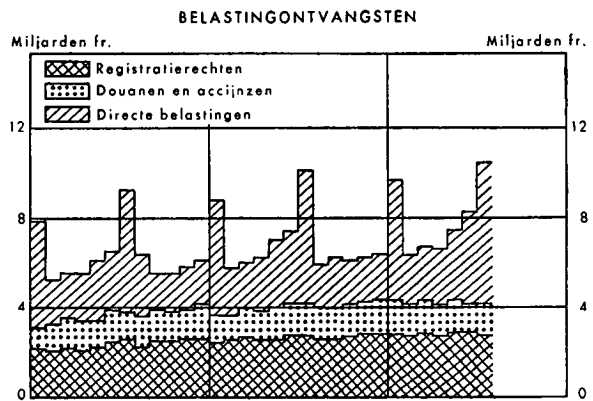
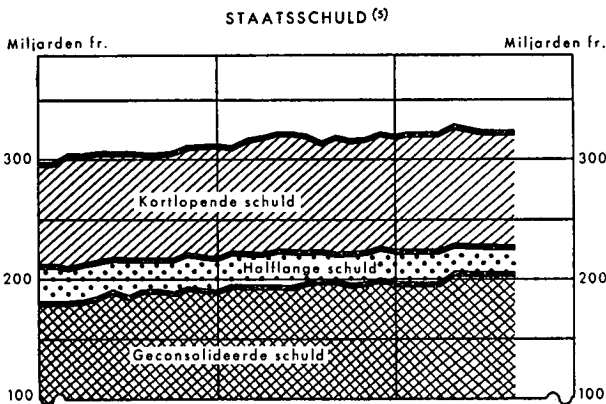
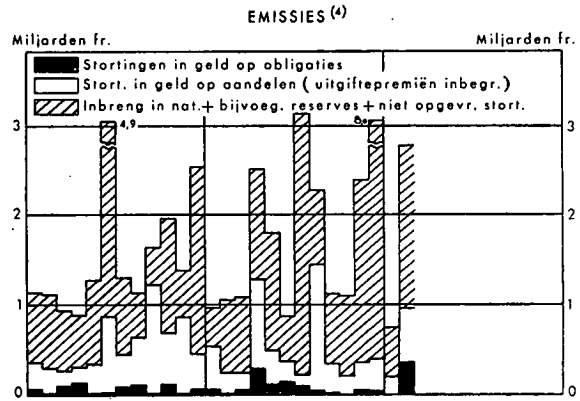
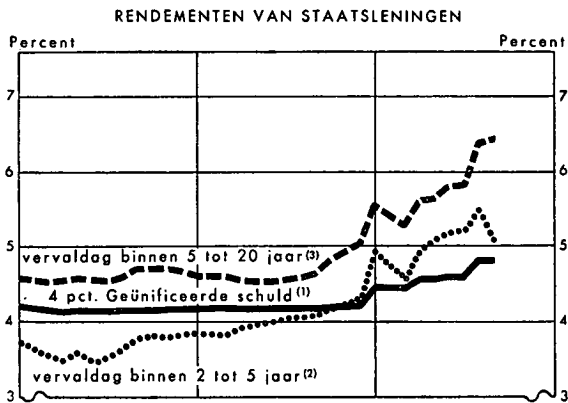
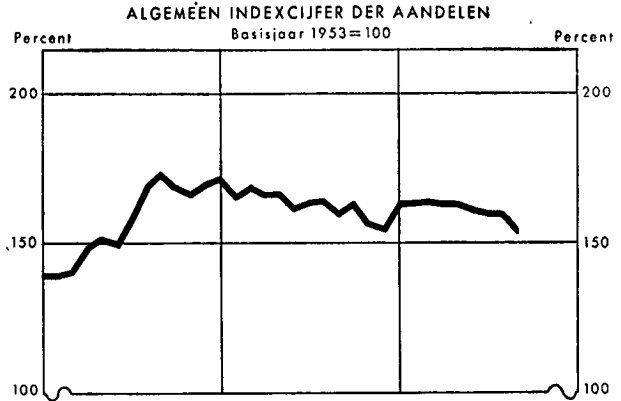
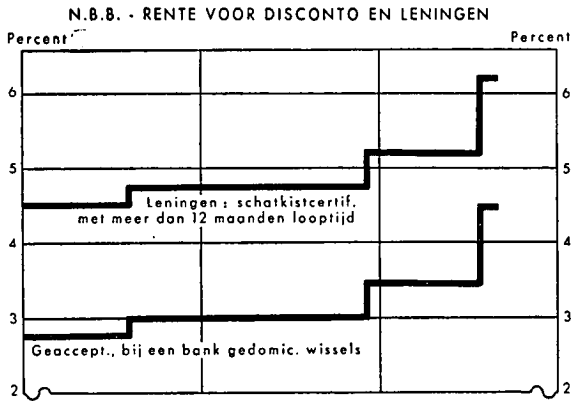
houdende vaststelling van de tarieven toepasselijk op de uitkeringen bepaald bij artikel 7 van de wet van 12 juli 1957 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor bedienden (Staatsblad, 25 augustus 1957, blz. 5.953).

XI — OORLOGSSCHADE

Koninklijk besluit van 9 augustus 1957

betreffende de vaststelling inzake oorlogsschade aan woongebouwen, van de integrale vergoedingscoëfficiënt welke van toepassing is voor de periode van 1 juli 1957 tot 31 december 1957 (besluit n° 30) (Staatsblad, 23 augustus 1957, blz. 5.856).

GRAFIEKEN VAN DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIE

(1) Rendement alleen berekend volgens de notering

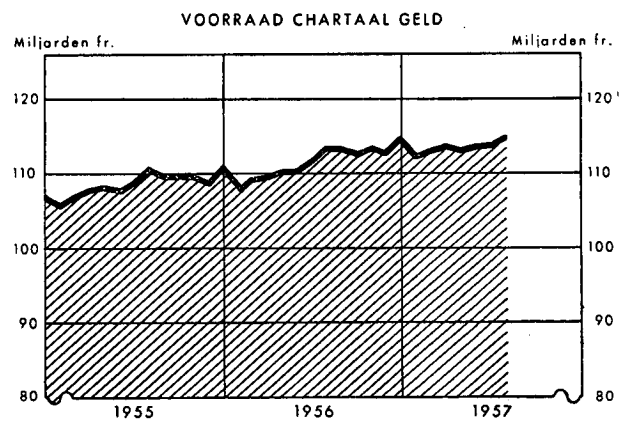
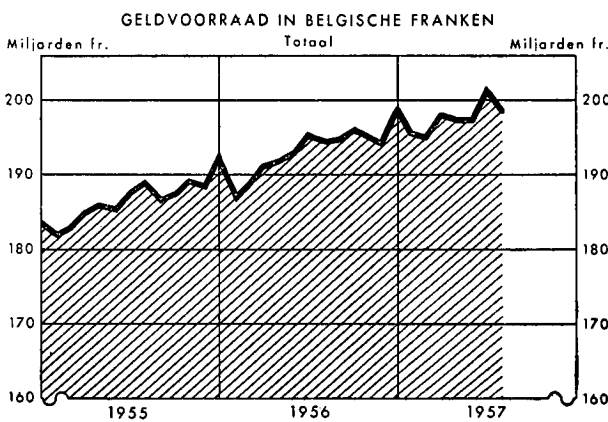
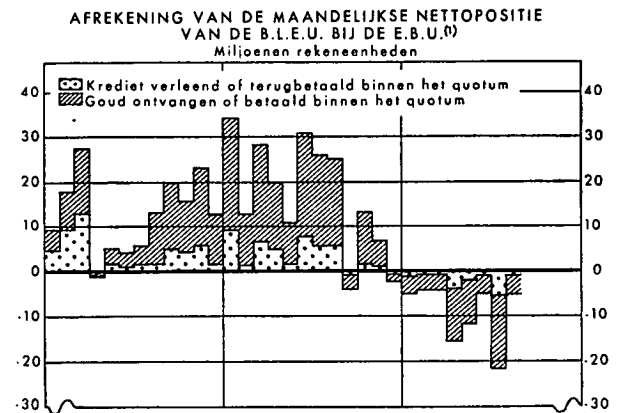
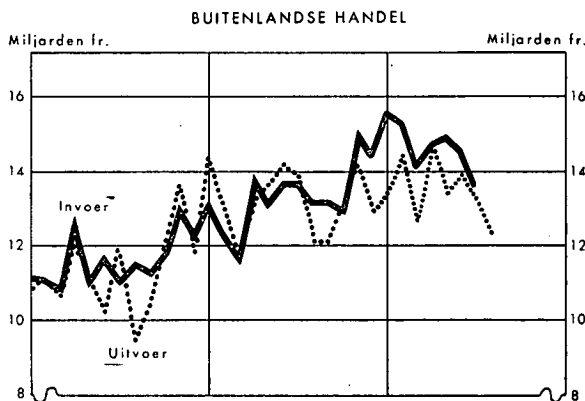
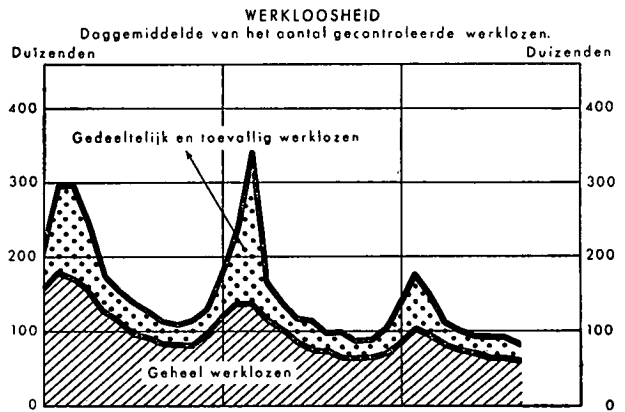
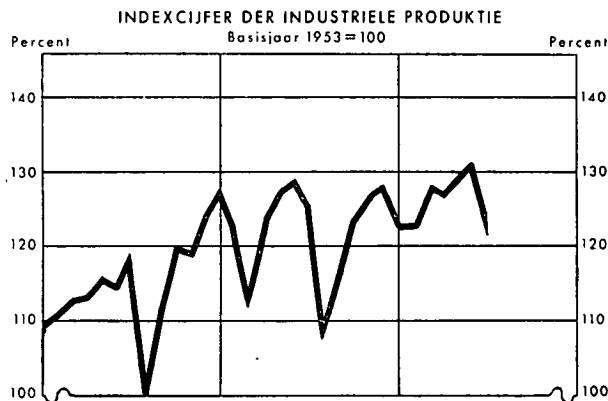
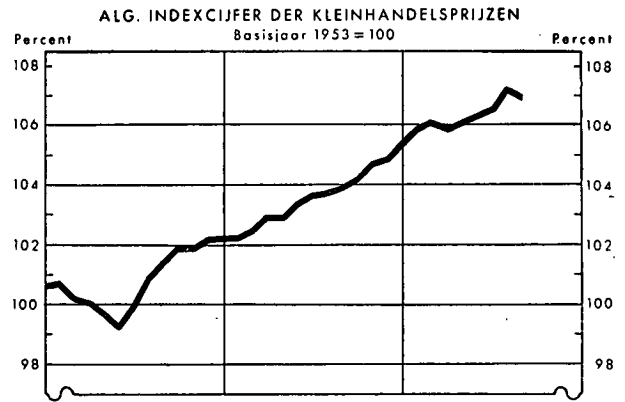
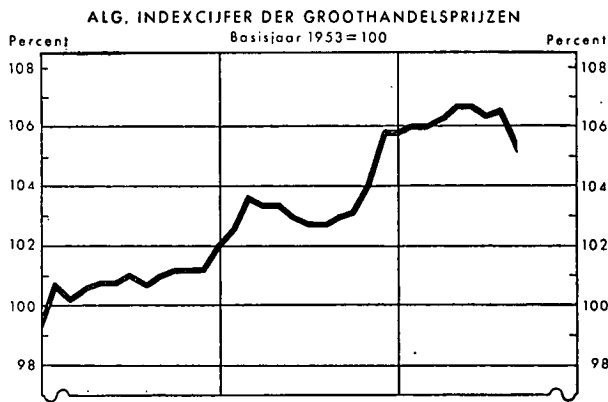
(2) Op vaste datum terugbetaalbaar (3,5 tot 4 pct. nominaal)

(3) Terugbetaalbaar met veranderlijke annuïteiten (4 tot 4,5 pct. nominaal)

(4) Emissies van Belgische naamloze vennootschappen, commanditaire op aandelen, P.V.B.A. en Kongolese vennootschappen

(5) Excl. de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementele schulden

GRAFIEKEN VAN DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIE

(1) Excl. de bilaterale terugbetalingen

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Inhoud, zie laatste bladzijde van het Tijdschrift)

GELDMARKT

Ia. — OFFICIEEL RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELENINGEN (in pct.)

2

Tijdvak	Officiële rentetarieven van de Nationale Bank van België						
	Disconto				Voorschotten in rekening-courant en beleningen *		
	Geaccepteerd in een bank gedomicileerd papier, warrants en bankaccepten vooraf door de Nationale Bank van België gevisieerd	Geaccepteerd niet in een bank gedomicileerd papier	Niet geaccepteerd in een bank gedomicileerd papier	Niet geaccepteerd, niet in een bank gedomicileerd papier, promessen	Schatkistcertificaten, uitgegeven op maximum 366 dagen	Speciale schatkistcertificaten, uitgifte december 1956/ januari 1957	Alle andere overheidsfondsen
1955 Gemiddelde	2,85	3,46	4,35	1	2		4,60
1956 Gemiddelde	3,04	3,79	4,54	4,79	2,1919		4,79
1956 Juni	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875		4,75
Juli	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875		4,75
Augustus	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875		4,75
September	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875		4,75
Oktober	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875		4,75
November	3,—	3,75	4,50	4,75	2,1875		4,75
December (vanaf 6)	3,50	4,25	5,—	5,25	2,25	3,50 ⁴	5,25
1957 Januari	3,50	4,25	5,—	5,25	2,25	3,50	5,25
Februari	3,50	4,25	5,—	5,25	2,25	3,50	5,25
Maart (vanaf 21)	3,50	4,25	5,—	5,25	3	3,50	5,25
April	3,50	4,25	5,—	5,25	3	3,50	5,25
Mei	3,50	4,25	5,—	5,25	3	3,50	5,25
Juni	3,50	4,25	5,—	5,25	3	3,50	5,25
Juli (vanaf 25)	4,50	5,25	6,—	6,25	3	4,50	6,25
Augustus	4,50	5,25	6,—	6,25	3	4,50	6,25

1 Gemiddelde in 1955 van de rentevoeten der niet geaccepteerde niet in een bank gedomicileerde wissels : 4,46; der promessen : 4,00.

2 Gemiddelde in 1955 van de rentevoet der voorschotten op certificaten met ten hoogste 120 dagen looptijd : 2,078; certificaten met ten hoogste 12 maanden looptijd : 2,297.

3 Rentevoet van het certificaat plus 5/16 pct., minimum 2,25 pct..

4 Vanaf 27 december 1956.

* *Quotiteit van het voorschot op 31 augustus 1957*

Schatkistcertificaten uitgegeven op maximum 366 dagen	max. 95 pct.	4 ½ pct. Obligaties Lening 1952/1964 met 12 jaar looptijd	max. 80 pct.
Speciale schatkistcertificaten, uitgifte dec. 1956/jan. 1957	> 95 pct.	3 ½ pct. Obligat. Muntsaneringslen. 3e r. (paar) 4e en 5e r.	> 90 pct.
Schatkistcertificaten, uitgegeven op meer dan 366 dagen	> 90 pct.	4 pct. Schatkistc. 1950 van Belg. Kongo met 5 of 10 j. loopt.	> 90 pct.
4 ½ pct. Obligaties Lening 1951 met 10 of 15 jaar looptijd	> 90 pct.	4 pct. Koloniale Schuld 1950/1960	> 90 pct.
4 ½ pct. Obligaties Lening 1952/1962 met 10 jaar looptijd	> 90 pct.	Andere overheidsfondsen	> 80 pct.

Alleen de effecten en overheidsfondsen « aan toonder » in Belgische franken luidend, worden in onderpand aanvaard.

Worden niet in onderpand aanvaard :

- de schatkistcertificaten met 5, 10 of 15 dagen looptijd;
- de schatkistcertificaten uitgegeven in vervanging der certificaten uitgegeven door de Emissiebank te Brussel;
- de obligaties uitgegeven door de Zelfstandige Kas voor Oorlogsschade.

Ib. — RENTEVOET VAN HET CALLGELD EN DE SCHATKISTCERTIFICATEN OP ZEER KORTE TERMIJN

Gemiddelden	Daggeld 1			Schatkistcertificaten op zeer korte termijn		
	1 dag	5 dagen	10 dagen	5 dagen	10 dagen	15 dagen
1955	1,35	—	—	—	—	—
1956	1,58	1,70 ²	1,80 ²	1,66 ³	1,76 ³	1,85 ³
1956 Juni	1,46	1,63	1,72	1,60	1,71	1,78
Juli	1,58	1,68	1,78	1,65	1,75	1,85
Augustus	1,64	1,74	1,84	1,65	1,75	1,85
September	1,65	1,75	1,85	1,65	1,75	1,85
Oktober	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90
November	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90
December	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90
1957 Januari	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90
Februari	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90
Maart	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90
April	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90
Mei	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90
Juni	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90
Juli	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90
Augustus	1,70	1,80	1,90	1,70	1,80	1,90

1 In en buiten verrekening.

2 Gemiddelden van 27 februari 1956 tot 31 december 1956.

3 Gemiddelden van 7 mei 1956 tot 31 december 1956.

II. — RENTETARIEF VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOEDE BIJ DE ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

4

Tijdvak	Banken — Depositerekeningen *						Algemene Spaarkas (inlagen op spaarboekjes)		
	onmiddellijk opvraagbaar	15 dagen vooropzeggig	1 maand	3 maanden	6 maanden	tot fr. 100.000	fr. 100.001 tot 150.000	boven fr. 150.000	
1955 Gemiddelde	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
1956 Gemiddelde	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
1956 Juni	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
Juli	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
Augustus	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
September	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
Oktober	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
November	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
December	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	
1957 Januari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	2,—	—	
Februari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	2,—	—	
Maart	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	2,—	—	
April	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	2,—	—	
Mei	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	2,—	—	
Juni	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	2,—	—	
Juli	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	2,—	—	
Augustus	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	2,—	—	

* Gemiddelde van vier banken.

1 Sedert 1 juli 1957 : tot 200.000 fr. : 3 pct.; boven 200.000 fr. : 2 pct.

III. — Callgeldmarkt ¹

(miljoenen franken)

Daggemiddelden	Gelden uitgeleend door de			Ontleende gelden		
	verrekenende instellingen			niet verrekenende instellingen ³	In verrekening ⁴	Buiten verrekening ⁵
	Deposito-banken	Overige instellingen ²	Totaal			
1955	2.325	338	2.663	2.976	2.663	2.976
1956	2.428	312	2.741	2.482	2.726	2.497
1956 December ..	2.630	336	2.966	3.301	2.960	3.307
1957 Januari ...	2.483	415	2.898	3.054	2.898	3.054
Februari ...	2.267	227	2.494	3.281	2.494	3.281
Maart :	2.730	187	2.917	3.353	2.917	3.353
April	2.513	212	2.725	2.496	2.725	2.496
Mei	2.489	242	2.731	3.455	2.731	3.455
Juni	2.295	298	2.593	3.187	2.593	3.187
Augustus :	1.917	215	2.132	3.263	2.132	3.263
9 tot 14 ..	1.996	193	2.189	3.619	2.189	3.619
16 tot 22 ..	2.179	362	2.541	2.969	2.541	2.969
23 tot 29 ..	1.914	224	2.138	3.188	2.138	3.188
30 tot 5/9 ..	1.865	70	1.935	2.991	1.935	2.991
September: 6 tot 12 ..	1.979	123	2.102	3.218	2.102	3.218

¹ Vanaf 27 februari 1956 bevatten de cijfers, desgevallend, de uitstaande callgelden op 5 en 10 dagen.² Incl. het Gemeentekrediet van België en de Centrale Bank van Belgisch Kongo en Ruanda-Urundi.³ Incl. de Algemene Spaar- en Lijfrentekas en de Rijkdienst voor Maatschappelijke Zekerheid.⁴ Incl. het Herdisconterings- en Waarborginstituut en de Nationale Delcrederdienst.⁵ Incl. het Rentenfonds en het Centraal Bureau voor Hypotheekcredit.Notering der edele metalen ¹

Daggemiddelden	Londen		Bombay ²	
	Goud in sh. en d. per oz. fijn	Goud Omrekening in sh. en d. per oz. fijn	Goud Omrekening in pence per oz. fijn	Zilver Omrekening in pence per oz. fijn
1955	250/11	376/5	79	
1956	250/3	409/10½	84	
1956 Juni	249/7½	409/9½	82	
Juli	250/6½	404/10¼	83	
Augustus ..	251/7¼	414/2½	83	
September ..	251/6¾	412/4	83	
Oktober ...	251/5¾	414/6¾	83	
November ..	251/3¼	420/3	83	
December ..	250/6¾	419/10¼	83	
1957 Januari ...	249/6¾	426/1½	87	
Februari ...	249/4¼	432/10½	89	
Maart	249/11½	421/8¼	85	
April	250/3¾	422/1¾	87	
Mei	250/3¾	432/6½	89	
Juni	250/9¼	424/2½	88	
Juli	251/0	425/9¾	87	
Augustus ..	251/3¾	431/3	87	

¹ Prijs van een oz. fijn goud te New-York : 85 \$ vanaf 1 februari 1934.² Oorspronkelijke noteringen in roepieën per fine tola en per 100 fine tolas resp.

VALUTAMARKT

I. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers

(Belgische franken)

10¹

Gemiddelden	1 Zwitserse frank	1 dollar U.S.A.	100 Franse frank	1 Canadese dollar *		1 Pond Sterling	100 Escudos	1 Nederl. gulden	1 Zweedse kroon	1 Deense kroon	1 Deutsche Mark	1 Noorse kroon	\$ B.L.E.U. Argentinië Akk.	100 Italiaanse lire	100 Oostenr. schilling
				Kabel	Post										
1955	11,41	50,23	14,27	50,94		139,56	174,04	13,15	9,64	7,21	11,89	6,98	49,29 ¹	7,97 ²	—
1956	11,41	49,92	14,19	50,73		139,48	174,03	13,11	9,63	7,21	11,91	6,98	49,96 ³	7,96	—
1956 Juni	11,40	49,92	14,18	50,66		139,18	174,02	13,06	9,61	7,19	11,91	6,96	50,00 ⁴	7,95	—
Juli	11,41	49,81	14,18	50,74		139,00	174,02	13,06	9,64	7,19	11,91	6,95	—	7,96	—
Augustus ..	11,42	49,87	14,18	50,82		139,11	174,01	13,07	9,66	7,19	11,90	6,96	—	7,97	—
September ..	11,41	49,83	14,18	50,96		139,20	174,01	13,10	9,66	7,20	11,90	6,97	—	7,99	—
Oktober ...	11,42	49,79	14,21	51,14		139,65	174,01	13,14	9,65	7,22	11,93	6,98	—	7,97	—
November ..	11,42	49,95	14,21	51,81		139,54	174,02	13,15	9,68	7,22	11,93	7,00	—	7,96	—
December ..	11,44	50,14	14,25	52,20		140,08	174,01	13,17	9,70	7,23	11,96	7,03	—	7,99	—
1957 Januari ...	11,45	50,23	14,25	52,28		140,48	174,02	13,18	9,69	7,24	11,97	7,03	—	7,99	192,92 ⁵
Februari ...	11,46	50,25	14,26	52,44		140,66	174,02	13,18	9,70	7,25	11,97	7,03	—	7,99	193,05
Maart	11,47	50,25	14,26	52,54 ⁶		140,67	174,02	13,19	9,71	7,24	11,97	7,04	—	7,99	193,18
April	11,48	50,29	14,27	52,411	52,407	140,88	174,01	13,22	9,71	7,24	11,98	7,05	—	8,01	193,42
Mei	11,49	50,35	14,28	52,704	52,699	140,78	174,01	13,21	9,73	7,24	11,99	7,04	—	8,01	193,57
Juni	11,49	50,31	14,28	52,785	52,781	140,50	174,01	13,19	9,72	7,24	11,99	7,03	—	8,03	193,73
Juli	11,48	50,23	14,28	52,825	52,820	139,98	174,02	13,16	9,69	7,24	11,99	7,00	—	8,05	193,64
Augustus ..	11,46	50,35	12,63	53,142	53,138	139,48	174,02	13,11	9,66	7,21	11,95	6,98	—	8,03	193,05

¹ Gemiddelde van 1 maart tot 31 december 1955. — ² Gemiddelde van 22 augustus tot 31 december 1955. — ³ Gemiddelde van 1 januari tot 31 juni 1956. — ⁴ Rekening afgesloten op 30 juni 1956; geen koersnotering meer te Brussel. — ⁵ Te Brussel genoteerd sedert 2 januari 1957. — ⁶ Gemiddelde van 1 tot 22 maart 1957.

* Vanaf 25 maart 1957 wordt de Canadese dollar afzonderlijk genoteerd onder de vorm van Canadese dollar te leveren per kabel en per post. Gemiddelde van 25 tot 31 maart 1957: 1) Canadese dollar-kabel: 52,654 belgische fr.; 2) 1 Canadese dollar-post: 52,652 belgische fr.

II. — Officiële wisselkoersen per 31 augustus 1957 vastgesteld door de Nationale Bank van België

krachtens besluit n° 6 genomen door de Ministerraad te Londen op 1 mei 1944(« Belgisch Staatsblad » van 5 september 1944, n° 22)

(Belgische franken)

10²

Valuta	Contractuele of gemiddelde koers	Transfers	
		Aankoopkoers	Verkoopkoers
100 Kongolese frank	—	100,—	100,—
100 Luxemburgse frank	—	100,—	100,—
100 Tsjechoslowaakse kroon	694,44225	692,50	696,50

I. — NOTERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN — VERGELIJKENDE TABEL

Aard der effecten	Notering voor	Notering per				
		2 mei 1957	8 juni 1957	1 juli 1957	1 augustus 1957	2 september 1957
I. — Rechtstr. Belg. binnenl. Staatsch. (Rente bij te rek.).						
3 1/2 pct. Schuld 1937 ^{1 2}	100,—	86,90	86,40	86,40	82,40	82,40
3 1/2 pct. Schuld 1943 ^{1 2}	100,—	83,20	81,75	81,55	76,55	76,40
4 pct. Geünificeerde Schuld 1 ^o reeks ^{1 2}	100,—	87,75	87,—	87,—	83,—	83,—
4 pct. Bevrijdingslening, 1945 ²	100,—	85,90	85,55	85,80	82,—	81,60
4 1/2 pct. Lening, 1952-1962, op 10 jaar ²	100,—	98,55	97,85	97,65	96,70	96,50
4 1/2 pct. Lening, 1952-1964, op 12 jaar ²	100,—	96,70	95,55	95,05	93,30	93,10
4 1/2 pct. Lening, 1953-1973, op 20 jaar ²	100,—	91,75	91,30	91,35	85,50	85,55
4 1/2 pct. Lening, 1953-1968, op 15 jaar ²	100,—	92,15	91,25	91,65	89,25	89,10
4 1/2 pct. Lening, 1954-1972, op 18 jaar ²	100,—	90,30	89,25	89,25	84,—	83,75
4 1/4 pct. Lening, 1954-1974, op 20 jaar, 1 ^o reeks ²	100,—	89,05	88,65	88,50	82,75	82,40
4 1/4 pct. Lening, 1954-1974, op 20 jaar, 2 ^o reeks ²	100,—	87,80	87,35	86,70	82,—	81,90
4 pct. Lening, 1955-1975, op 20 jaar ²	100,—	85,75	84,50	84,20	79,50	79,65
4 1/4 pct. Lening 1956-1971, op 15 jaar ²	100,—	89,95	88,85	88,75	86,10	85,95
4 1/4 pct. Lening 1956-1973, op 17 jaar ²	100,—	89,—	87,40	87,30	84,30	84,30
3 1/2 pct. met ten hoogste 15 j. loopt. Schatkistc. 1942, 2 ^o r. ^{1 2}	100,—	114,50	114,80	114,90	114,90	114,75
4 pct. Schatkistcert. met ten hoogste 20 j. loopt., 1943, ^{1 2} ...	100,—	105,80	105,60	106,05	104,50	106,35
4 pct. Vijf- of tienjaarsschatkistcertificaten, 1948 ²	100,—	107,35	107,50	108,05	107,55	108,30
4 pct. Vijf- of tienjaarsschatkistcertificaten, 1949 ²	100,—	100,85	100,75	100,80	100,40	101,50
4 pct. Vijfjaarsschatkistcertificaten, 1954 ²	100,—	98,45	98,50	99,25	97,65	99,—
3 3/4 pct. Vijfjaarsschatkistcertificaten, 1954 ²	100,—	98,—	97,75	97,80	96,30	97,—
Lotenlening 1941 (4 pct. sedert 1951)	1.000,—	947,—	936,—	926,—	920,—	922,—
Lotenlening 1953 (2 pct., 5 pct. vanaf 1967) ²	1.000,—	1.008,—	1.021,—	1.019,—	1.012,—	1.013,—
2 pct. Lotenlening van de Tentoonstelling 1958 ²	1.000,—	1.007,—	1.012,—	1.011,—	1.003,—	1.005,—
II. — Indir.- en gewaarb. Staatsschuld (Rente bij te rek.).						
4 pct. Lotenlening der Verwoeste Gewesten 1923 ^{1 2}	1.050,—	1.044,—	1.034,—	1.034,—	1.006,—	1.008,—
Len. tot Wederopb. 1 ^o schijf 1947 (5 pct. vanaf 1957) ²	1.000,—	1.001,—	1.000,—	994,—	987,—	986,—
Len. tot Wederopb. 2 ^o schijf 1949 (2 pct., 5 pct. vanaf 1958) ²	1.000,—	1.012,—	1.010,—	1.004,—	996,—	996,—
Len. tot Wederopb. 3 ^o schijf 1950 (2 pct., 5 pct. vanaf 1960) ²	1.000,—	1.015,—	1.028,—	1.027,—	1.010,—	1.012,—
4 1/4 pct. Lening van het Wegenfonds op 10 jaar, 1955-1965 ²	100,—	91,55	91,—	90,70	87,—	87,15
4 pct. pref. aandelen van de N.M.B.S. (Belgische Schijf) ^{1 2}	500,—	478,—	467,—	456,—	435,—	427,—
5 pct. Zelfst. Kas voor Oorlogsschade - 1 ^o schijf 1953 ²	100,—	96,60	96,—	95,10	89,75	89,65
4 1/2 pct. Vijftienjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1953, 1 ^o r. ²	100,—	95,70	94,90	94,20	89,50	90,35
4 1/2 pct. Vijftienjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1953, 2 ^o r. ²	100,—	94,80	94,20	93,80	89,30	89,25
4 1/4 pct. Twintigjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1954, 1 ^o r. ²	100,—	89,—	87,90	87,20	82,25	82,10
4 1/4 pct. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1954-1974 ²	100,—	88,15	88,65	88,10	81,85	81,85
4 pct. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1955-1975, 1 ^o r. ²	100,—	86,35	85,10	84,30	78,—	78,20
4 1/2 pct. Tienjaarslen. v.d. Nat. M. v ^r Kred. a.d. Nijv. 1951 ²	100,—	98,55	99,15	99,—	98,—	98,—
4 1/2 pct. Tienjaarsl. v.d. Nat. M. v ^r Kr. a.d. Nijv. 2 ^o r. 1952 ²	100,—	100,15	100,—	99,20	98,—	97,85
III. — Rechtstreekse Koloniale Schuld.						
Renteloos : Belgisch-Kongo, Lotenlening 1888	100,—	230,—	228,—	219,—	212,—	213,—
<i>Rente bij te rekenen :</i>						
4 pct. Koloniale Schuld 1936	100,—	84,65	83,25	82,—	79,75	79,—
4 1/4 pct. Koloniale Schuld 1954-1974 ²	100,—	87,80	86,50	86,—	81,—	82,35
4 pct. Vijf- of tienjaarsschatkistcertificaten, 1950 ²	100,—	101,80	101,—	101,—	99,60	100,85

¹ Effecten waarvoor een operatie in uitvoering is, krachtens de besluiten van 6 oktober 1944. — ² Effecten na 6 oktober 1944 gecreëerd.

II. — MAANDINDEXCIJFERS DER AANDELENNOTERINGEN TER BEURZE VAN BRUSSEL EN ANTWERPEN

CONTANTMARKT : BELGISCHE EN KOLONIALE EFFECTEN

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Datum	Algemeen indexcijfer	Financiële en onroerende sector	Beleggingsmaatschappijen (niet-gespecieerd)	Holdings (vervoer en elektriciteit)	Vervoer	Gas- en elektriciteits-ondernemingen	Waterverdeling	Metaalindustrie	Metaalverwerkende bedrijven	Non-ferro metalen	Scheikundige nijverheid	Steenkolonmijnen	Glas- en spiegelglas-fabrieken	Bouwnijverheid	Textielnijverheid	Voedingsbedrijven	Diverse industrieën	Handel en diensten	Koloniale ondernemingen	Plantages
Indexcijfers t.o.v. de noteringen der voorgaande maand																				
1957 1 augustus	100	103	103	100	98	103	99	104	102	102	100	103	103	104	102	101	95	100	99	99
2 september	96	97	95	96	96	96	100	99	97	94	98	98	96	96	100	99	93	100	95	99
Indexcijfers t.o.v. het gemiddelde van 1953																				
1956 3 september	160	138	173	168	146	144	164	169	124	221	141	135	256	190	85	169	197	190	159	145
1 oktober	163	139	180	173	150	144	163	185	126	232	144	144	246	200	89	169	201	200	160	146
2 november	156	135	172	164	142	134	159	165	120	218	140	125	240	187	93	167	188	197	157	141
3 december	155	136	169	159	144	135	160	165	117	217	135	135	233	181	93	161	180	191	156	136
1957 2 januari	163	139	180	169	151	139	157	176	119	228	141	136	240	188	96	164	191	200	166	138
1 februari	163	144	184	172	149	140	165	173	121	226	140	138	239	182	105	164	195	203	163	133
1 maart	164	145	184	172	150	139	167	176	121	220	144	147	231	182	108	168	203	206	163	135
1 april	163	147	183	173	147	135	165	172	122	217	144	148	243	179	107	168	201	206	160	137
2 mei	163	144	184	174	146	138	185	173	122	212	143	149	241	175	109	165	208	209	160	136
3 juni	161	146	186	178	145	136	187	179	123	196	144	150	234	173	109	166	207	209	154	135
1 juli	160	143	186	180	144	134	179	174	122	190	141	149	232	168	108	166	226	206	150	135
1 augustus	160	147	192	180	141	138	178	181	124	194	141	153	239	174	110	168	215	207	148	134
2 september	154	142	182	173	135	132	178	180	120	182	138	150	230	167	110	166	198	208	141	132

III. — OMZET OP DE BEURS TE BRUSSEL

15²

Bron : Bulletin mensuel des statistiques publié par la Commission de la Bourse de Bruxelles.

Tijdvak	Aantal beursdagen	Obligaties van vennootschappen		Aandelen ¹		Totaal ¹	
		Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)
1955	246	126	126	23.523	37.187	23.649	37.313
1956	246	104	111	15.451	27.653	15.555	27.764
1956 Juni	21	8	8	1.276	2.169	1.284	2.177
Juli	21	9	9	1.334	2.591	1.343	2.600
Augustus	22	11	12	1.208	2.188	1.219	2.200
September	20	8	9	1.086	2.122	1.094	2.131
Oktober	23	11	11	1.451	2.511	1.462	2.522
November	20	10	10	1.222	2.088	1.232	2.098
December	18	8	9	1.200	2.064	1.208	2.073
1957 Januari	22	13	13	2.184	3.180	2.197	3.193
Februari	20	9	9	1.493	2.309	1.502	2.318
Maart	21	10	11	1.601	2.456	1.611	2.467
April	20	11	11	1.268	1.982	1.279	1.993
Mei	20	9	10	1.372	2.181	1.381	2.191
Juni	19	11	12	1.635	2.403	1.646	2.415
Juli	22	12	13	1.663	2.168	1.675	2.181
Augustus	20	7	8	1.492	2.052	1.499	2.060

¹ Kontant- en termijnmarkt.

IV. — RENDEMENT VAN VAST RENTENDE WAARDEN OP DE BEURS TE BRUSSEL
(in procenten)

16

Begin der maand	Geïnfi- ceerde schuld (rende- ment alleen berekend volgens de notering)	Vervaldag binnen 2 tot 5 jaar		Vervaldag binnen 5 tot 10 jaar			Vervaldag binnen 5 tot 20 jaar		Vervaldag over meer dan 20 jaar		Midden- rendement (excl. de Geïnfi- ceerde schuld)
		Staat	Parastat. en Steden	Parastat. en Steden (terugbe- taling op vaste datum en in vaste annuit.) ¹	Vennootschaps- leningen uitgegeven		Staat	Parast. en Steden	Staat Lotenleningen		
					van 1936 tot 1938	van 1948 tot 1948			Directe Schuld	Indirecte Schuld	
		4 pct. 1e r.	3,5 tot 4 pct.	4 tot 4,5 pct.	4 tot 4,5 pct.	4,5 en 5 pct.	4 en 4,5 pct.	4 tot 4,5 pct.	8 tot 4,5 pct.	4 pct.	
1956 Juli	4,18	4,04	4,10	4,46	4,48	5,08	4,58	4,65	4,37	4,88	4,6
Augustus	4,18	4,04	4,09	4,48	4,43	5,02	4,60	4,65	4,37	4,88	4,6
September	4,18	4,08	4,14	4,47	4,34	5,14	4,66	4,67	4,35	4,88	4,6
Oktober	4,21	4,16	4,36	4,66	4,53	5,31	4,85	4,89	4,38	4,94	4,8
November	4,22	4,21	4,52	4,72	4,55	5,17	4,95	5,04	4,39	4,94	4,9
December	4,22	4,31	4,71	4,74	4,81	5,38	5,06	5,08	4,46	4,98	5,0
1957 Januari	4,47	4,93	5,17	5,21	4,94	5,50	5,54	5,59	4,53	5,03	5,4
Februari	4,46	4,72	5,05	5,24	4,59	5,75	5,41	5,50	4,51	5,02	5,3
Maart	4,45	4,58	4,80	5,25	4,60	5,60	5,30	5,38	4,53	5,04	5,2
April	4,54	4,96	5,13	5,39	4,93	5,85	5,62	5,55	4,61	5,11	5,4
Mei	4,56	5,09	5,17	5,55	5,13	5,81	5,66	5,57	4,69	5,11	5,4
Juni	4,60	5,18	5,03	5,80	5,49	5,96	5,80	5,65	4,75	5,26	5,6
Juli	4,60	5,20	5,13	5,93	6,19	6,33	5,82	5,71	4,79	5,38	5,7
Augustus	4,82	5,47	5,56	6,34	5,45	6,44	6,41	6,44	4,91	5,61	6,2
September	4,82	5,06	5,53	6,43	5,53	6,53	6,44	6,43	4,90	5,58	6,2

¹ Vanaf januari 1957 omvat de rubriek alleen nog 4 pct. leningen door steden uitgegeven en terugbetaalbaar in vaste annuïteiten.
N. B. Voor de samenstelling : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting van februari 1956, blz. 84.
g : geresitueerde cijfers.

Retrospectief overzicht

(miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Oprichting van vennootschappen			Kapitaalverhogingen				Obligatie-uitgiften		Geramenlijke uitgiften	Uitgiftepremiën	Stortingen andere dan in geld			Netto-uitgiften
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Nominaal bedrag		1	Inbreng in natura	Bijvoeging van reserves	

A. — Belgische vennootschappen (naamloze en commanditaire op aandelen, personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)

1955	2.304	4.772	4.421	839	12.351	10.582	9.897	125	1.901	17.255	731,1	4.955	5.315	6.339 ⁵
1956	2.467	5.444	5.162	767	17.061	12.521	11.869	113	1.896	19.861	245,0	8.985	4.269	5.523 ⁶
1956 Eerste 2 m. ...	483	611	560	91	1.264	615	521	3	45	1.271	29,4	594	35	526
1957 Eerste 2 m. ...	517	1.467	1.379	102	2.853	941	918	3	350	2.758	57,9	1.643	97	965
1956 Mei	168	239	225	86	3.999	1.186	985	2	95	1.520	0,4	444	526	335
Juni	206	217	184	62	239	224	207	2	110	551	3,0	151	99	254
Juli	176	105	98	41	2.377	2.731	2.722	2	65	2.901	—	2.701	14	170
Augustus	147	67	61	29	2.416	1.179	1.110	1	30	1.276	81,9	39	67	1.177
September	187	145	129	33	284	266	236	2	4	415	51,5	132	58	230
Oktober	233	176	170	87	4.208	873	854	—	—	1.049	4,6	544	290	195
November	158	237	147	63	1.873	1.976	1.974	2	45	2.258	63,8	550	1.390	290
December	260	3.222	3.202	126	4.444	1.492	1.438	4	41	4.755	0,1	3.773	653	255
1957 Januari	285	418	344	49	410	209	188	—	—	627	—	277	56	199
Februari	232	1.050	1.035	53	2.443	732	730	3	350	2.132	57,9	1.365	42	766
Maart	—	425	396	—	—	890	886	1	250	1.565	258,4	394	80	1.316
April	—	1.588	1.578	—	—	653	589	—	20	2.261	13,9	1.570	474	157
Mei	—	558	534	—	—	385	374	—	400	1.343	20,1	607	206	515
Juni	—	588	343	—	—	1.765	1.619	—	—	2.353	1,2	1.041	672	250
Juli	—	3.016	2.014	—	—	397	377	—	—	3.413	11,8	1.867	104	432

B. — Kongolese vennootschappen (aandelen- en personenvennootschappen)

1955	314	1.104	790	108	2.918	2.445	1.928	9	459	4.008	32,0	690	737	1.639 ⁷
1956	275	1.641	879	116	8.220	5.581	5.362	4	256	7.478	14,6	767	4.146	1.599
1956 Eerste 2 m. ...	51	439	240	19	328	281	272	1	20	740	—	251	23	258
1957 Eerste 2 m. ...	59	363	155	21	450	325	317	—	—	688	—	91	148	233
1955 December	28	105	96	11	455	368	322	—	—	473	1,0	247	64	108
1956 Januari	21	63	59	10	278	229	221	1	20	312	—	138	5	157
Februari	30	376	182	9	50	52	51	—	—	428	—	113	17	103
Maart	17	46	44	7	112	46	40	—	—	92	—	40	—	44
April	17	540	148	8	36	35	35	—	—	575	—	35	16	132
Mei	28	138	120	11	402	151	126	—	—	289	0,5	82	—	164
Juni	23	38	38	10	475	286	233	—	—	324	13,4	76	80	129
Juli	22	47	42	14	300	197	197	—	—	244	—	110	65	64
Augustus	27	193	93	15	847	738	701	—	—	931	—	49	456	289
September	21	43	38	10	576	618	567	—	—	661	—	30	486	89
Oktober	21	22	19	3	27	12	5	—	—	34	—	8	—	16
November	26	63	55	4	28	21	6	—	—	84	—	26	2	33
December	23	72	44	15	5.125	3.183	3.166	—	—	3.255	0,7	60	3.020	131
1957 Januari	33	33	29	8	332	91	89	—	—	124	—	29	57	32
Februari	26	330	126	13	117	234	228	—	—	564	—	62	91	201

1 In de gestorte bedragen niet begrepen.

2 In de oprichtingen en kapitaalverhogingen begrepen.

3 In de kapitaalverhogingen begrepen.

4 Omvatten de gestorte bedragen op aandelen, de obligatieuitgiften, de uitgiftepremiën, verminderd met de stortingen andere dan in geld, en de emissies tot terugbetaling van vroegere leningen.

5 Niet inbegrepen de conversieleningen voor een bedrag van 341 miljoen frank.

6 Niet inbegrepen de conversieleningen voor een bedrag van 395 miljoen frank.

7 Niet inbegrepen de conversieleningen voor een bedrag van 148 miljoen frank.

V. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN
 Ingedeeld naar de ligging en naar de grootte van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

174

(miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Omschrijving	Oprichtingen van vennootschappen						Kapitaalverhogingen (naamloze vennootsch.) (comm. ven. op aand.) (personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid)			Obligatie-uitgiffen			Uitgiftepremies (in de gestorte bedragen niet begrepen)	Stortingen andere dan in geld		Ontbindingen		Bedrag Kapitaalverminderingen	
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag		waaraan conversieleningen	Inbreng in natura	Bijvoeging van reserves	Liquidaties		Samenstellingen
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde													

1. — Naar hun geografische ligging

JANUARI 1957

België	72	287,2	215,4	213	130,5	128,7	49	409,6	208,5	187,5	—	—	—	—	277,1	55,7	151,6	13,4	31,3
Buitenland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen ...	72	287,2	215,4	213	130,5	128,7	49	409,6	208,5	187,5	—	—	—	—	277,1	55,7	151,6	13,4	31,3

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 milj. en minder ...	50	26,2	23,3	185	49,2	47,6	25	23,8	10,5	10,4	—	—	—	—	39,2	2,1	21,1	0,7	1,0
van 1 tot 5 milj.	11	31,1	20,0	26	61,2	61,0	18	19,9	42,4	37,5	—	—	—	—	73,3	14,0	18,5	6,7	—
van 5 tot 10 milj.	6	54,5	38,5	1	6,0	6,0	1	20,0	10,0	10,0	—	—	—	—	41,6	—	12,0	6,0	—
van 10 tot 20 milj.	2	25,4	25,4	1	14,1	14,1	4	21,3	70,2	54,2	—	—	—	—	49,0	39,6	—	—	—
van 20 tot 50 milj.	2	75,0	33,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,0	—	—	—	30,3
van 50 tot 100 milj.	1	75,0	75,0	—	—	—	1	324,6	75,4	75,4	—	—	—	—	69,0	—	100,0	—	—
meer dan 100 milj. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen ...	72	287,2	215,4	213	130,5	128,7	49	409,6	208,5	187,5	—	—	—	—	277,1	55,7	151,6	13,4	31,3

1. — Naar hun geografische ligging

FEBRUARI 1957

België	63	960,6	947,3	169	89,2	87,2	53	2.443,0	732,0	730,0	3	350,0	—	57,9	1.364,6	41,5	33,1	553,2	5,0
Buitenland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen ...	63	960,6	947,3	169	89,2	87,2	53	2.443,0	732,0	730,0	3	350,0	—	57,9	1.364,6	41,5	33,1	553,2	5,0

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 milj. en minder ...	41	20,0	17,1	145	37,6	35,7	28	17,8	13,3	12,0	—	—	—	—	28,3	3,6	15,8	2,2	1,0
van 1 tot 5 milj.	19	52,1	41,7	23	44,6	44,5	12	69,2	33,5	32,8	—	—	—	—	80,0	5,9	6,8	1,5	4,0
van 5 tot 10 milj.	1	5,1	5,1	1	7,0	7,0	5	22,5	40,7	40,7	—	—	—	—	28,2	7,0	—	7,0	—
van 10 tot 20 milj.	—	—	—	—	—	—	1	3,0	11,0	11,0	—	—	—	—	11,0	—	10,5	—	—
van 20 tot 50 milj.	1	21,0	21,0	—	—	—	3	36,7	73,8	73,8	1	30,0	—	—	69,8	25,0	—	95,0	—
van 50 tot 100 milj.	—	—	—	—	—	—	1	476,4	90,0	90,0	1	70,0	—	—	90,0	—	—	52,5	—
meer dan 100 milj. .	1	862,4	862,4	—	—	—	3	1.817,4	469,7	469,7	1	250,0	—	57,9	1.057,3	—	—	395,0	—
Totalen ...	63	960,6	947,3	169	89,2	87,2	53	2.443,0	732,0	730,0	3	350,0	—	57,9	1.364,6	41,5	33,1	553,2	5,0

VI. — LENINGEN UITGE- 18
 GEVEN DOOR DE OVER-
 HEID EN DOOR INSTELLINGEN
 VAN OPENBAAR NUT ¹

(op lange en half lange termijn)

Tijdvak	Openbare uitgiffen in België	Leningen in het buitenland
	(miljoenen franken)	(miljoenen)
1955	14.765	\$ 50 Guldens 100
1956	24.240	Zw. fr. 60
1956 Augustus .	450	—
September .	600	—
Oktober ...	1.000	—
November ...	5.454	—
December .	—	—
1957 Januari ...	—	—
Februari ...	1.500	—
Maart	—	—
April	7.501	—
Mei	1.500	—
Juni	2.446	—
Juli	—	—
Augustus .	—	—

VII. — BANKOPERATIES 19
 VAN HET GEMEENTEKREDIET

(Voorschotten en terugbetalingen op leningen aan publiekrechtelijke lichamen en instellingen van openbaar nut ter bestrijding der uitgaven.)

Tijdvak	Buitengewone uitgaven		Gewone uitgaven
	Beschikkingen over rekeningen 2	Netto-terugbetaald	Netto-voorschotten
(miljoenen franken)			
1955 Gemiddelde	503	87	217
1956 Gemiddelde	561	109	275
1956 Juli	520	64	392
Augustus .	575	22	400
September .	534	33	187
Oktober ...	685	217	207
November .	604	16	169
December .	644	87	309
1957 Januari ...	647	647	318
Februari ...	583	251	392
Maart	539	74	503
April	517	266	170
Mei	497	35	275
Juni	482	668	253
Juli	578	97	226

VIII. — HYPOTHEEK-
 INSCHRIJVINGEN ³

Tijdvak	Bedrag naar de geinde inschrijvingsrechten
(miljoenen franken)	
1955 Gemiddelde	1.670
1956 Gemiddelde.	1.799
1956 Juli	1.735
Augustus .	2.057
September .	1.666
Oktober ...	1.771
November .	2.204
December .	1.934
1957 Januari ...	1.870
Februari ...	1.722
Maart	1.707
April	2.026
Mei	1.811
Juni	1.864
Juli	1.983

¹ Leningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz. (Excl. de voortdurende uitgiffen en de leningen van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid).

² Incl. de bedragen afgehaald op de door de provincie en de Staat verleende toelagen.

³ Incl. de hernieuwingen aan het einde van het vijftiende jaar deze belopen ongeveer 1 pct. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheeken.

RIJKSFINANCIEN

I. — STAND VAN DE STAATSSCHULD

(miljoenen franken)

25¹

Einde maand	Geconsolideerde schuld				Halflange schuld ³			Kortlopende schuld ⁴			Partic. te goeden op post-chèque-rekening	Gezamenlijke schuld ^{1 5}
	binnenlandse			buitenlandse ^{1 2}	binnenlandse	buitenlandse ²	totale	binnenlandse ⁵	buitenlandse ²	totale		
	directe	indirecte	totale									
1956 Juni	162.577	14.897	177.474	17.189	24.535	1.317	25.852	69.443	5.740	75.183	22.931	318.629
Juli	164.251	14.835	179.086	17.209	24.447	1.318	25.765	65.673	5.007	70.680	22.555	315.295
Augustus	164.127	14.816	178.943	17.258	24.079	1.319	25.398	68.872	5.515	74.387	21.931	317.917
September	164.020	14.800	178.820	17.236	24.007	1.318	25.325	67.784	5.513	73.297	21.567	316.245
Oktober	163.618	14.848	178.466	17.275	24.007	1.317	25.324	69.302	5.511	74.813	21.655	317.533
November	167.636	14.831	182.467	17.412	24.407	1.322	25.729	64.757	6.637	71.394	21.898	318.900
December	167.205	14.894	182.099	17.414	24.407	1.327	25.734	61.769	6.592	68.361	23.894	317.502
1957 Januari	165.980	14.860	180.840	17.417	24.107	1.326	25.433	67.769	6.041	73.810	22.625	320.125
Februari	166.048	14.839	180.887	17.438	23.951	1.327	25.278	69.544	5.778	75.322	21.851	320.776
Maart	165.736	14.814	180.550	17.397	23.951	1.328	25.279	68.891	5.800	74.691	22.462	320.379
April	172.773	14.794	187.567	17.399	22.671	1.329	24.000	67.870	5.715	73.585	22.722	325.273
Mei	172.647	14.777	187.424	17.389	22.671	1.331	24.002	67.682	5.506	73.188	22.378	324.381
Juni	172.110	15.533	187.643	17.192	22.435	1.329	23.764	65.763	5.221	70.984	23.344	322.927
Juli	171.783	16.790	188.573	17.115	22.163	1.327	23.489	65.104	5.855	70.959	22.601	322.736
Augustus	171.640	16.779	188.419	17.143	22.162	1.330	23.492	66.072	6.181	72.253	21.621	322.928

¹ Excl. de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementale schulden. — ² Het bedrag der buitenlandse schulden is berekend naar de wisselkoers op de aangegeven datum. — ³ Schatkistcertificaten met meer dan één jaar looptijd. — ⁴ Certificaten met ten hoogste één jaar looptijd. — ⁵ Excl. de Dotatie der Oudstrijders.

II. — BEZIT AAN OVERHEIDSFONDSEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË

(miljoenen franken)

25²

Einde maand	Ten hoogste 120 dagen looptijd		Met meer dan vijf jaar looptijd		Totaal
	Schatkistcertificaten ¹		Geconsolideerde vordering op de Staat ²	Nationale overheidsfondsen ³	
1953 December	8.040		34.660	1.678	44.378
1954 Maart	5.449		34.660	1.781	41.890
Juni	7.983		34.660	1.790	44.433
September	8.681		34.660	1.792	45.133
December	7.989		34.660	1.792	44.391
1955 Maart	7.882		34.660	1.902	44.444
Juni	7.664		34.660	1.901	44.225
September	8.047		34.660	1.913	44.620
December	8.918		34.660	1.914	45.492
1956 Maart	7.517		34.660	2.069	44.246
Juni	7.283		34.660	2.066	44.009
September	7.973		34.660	2.071	44.704
December	5.989		34.660	2.072	42.721
1957 Maart	7.132		34.456	2.232	43.820
Juni	7.588		34.456	2.230	44.274

¹ Overeenkomst van 14 september 1948 afgesloten krachtens art. 18 van de organieke wet der Nationale Bank van België. — ² Art. 8, § b), van de wet van 28 juli 1948 betreffende de sanering van de balans der Nationale Bank van België. — ³ Art. 14 van de organieke wet der Nationale Bank van België.

III. — OVERZICHT VAN DE UITVOERING DER BEGROTINGEN (miljoenen franken)

25³

Bron : Belgisch Staatsblad.

Ontvangsten	Van 1/I tot 31/VII/1957		Uitgaven	Van 1/I tot 31/VII/1957	
	Voor dienstjaar 1956	Voor dienstjaar 1957		Voor dienstjaar 1956	Voor dienstjaar 1957
<i>Rijksmiddelen :</i>			<i>Gevone uitgaven :</i>		
Belastingen	6.129	48.968	Rijksschuld	2.851	6.942
Taksen, tolgeden en cijzen	63	1.575	Pensioenen	424	8.263
Patrimoniuminkomsten	529	353	Dotatiën	4	202
Terugbetalingen	267	339	Kwade posten en terugbetalingen	100	186
Diverse opbrengsten	200	316	Algemeen bestuur { bezoldigingen ...	358	12.172
Muntsaneringsbelastingen	136	134	{ materieel	1.236	2.919
Ontvangsten voortvloeiende uit de oorlog	289	310	Toelagen	4.929	14.741
			Werken	234	337
			Andere uitgaven	450	1.916
Totaal ...	7.613	51.995	Totaal ...	10.586	47.678
<i>Buitengewone ontvangsten :</i>			<i>Buitengewone uitgaven :</i>		
Opbrengsten van gevestigde leningen .	163	7.728	Dienst van de Rijksschuld	—	1
Diversen	30	253	Kredieten betreffende voorschotten	—1.521	2.340
			Kredieten betreffende participaties	—	148
			Kred. betreff. { nieuwe beleggingen .	— 108	8.505
			de beleggingen } herst. v. openb. dom.	8	364
			Andere uitgaven	—	—
			Opslorping van de werkloosheid	53	48
			Tegenwaardefondsen van E.R.P-hulp	—	—
			1950/1951	—	10
Totaal ...	193	7.981	Totaal ...	—1.568	11.416
EINDTOTAAL ...	7.806	59.976	EINDTOTAAL ...	9.018	59.094
Mali ...	1.212		Boni ...		882

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar

(gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(miljoenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

Tijdvak	Directe belastingen 1	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Totale ontvangsten 1	Gecumuleerde ontvangsten sedert januari 1
1955 Maandgemiddelde	2.678	1.301	2.335	6.314	—
1956 Maandgemiddelde	2.862	1.379	2.617	6.858	—
1956 Mei	2.985	1.437	2.577	6.999	33.631
Juni	3.306	1.419	2.713	7.438	41.069
Juli	5.946	1.389	2.736	10.071	51.140
Augustus	1.910	1.404	2.575	5.889	57.029
September	2.431	1.361	2.553	6.345	63.374
Oktober	2.074	1.477	2.680	6.231	69.605
November	2.066	1.436	2.811	6.313	75.918
December	2.050	1.510	2.822	6.382	82.300
1957 Januari	5.455	1.408	2.753	9.616	9.616
Februari	2.241	1.385	2.685	6.311	15.927
Maart	2.459	1.416	2.810	6.685	22.612
April	2.411	1.421	2.718	6.550	29.162
Mei	3.104	1.500	2.755	7.359	36.521
Juni	3.927	1.410	2.816	8.153	44.674
Juli	6.168	1.528	2.718	10.414	55.088

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1956 en 1957 tot 31 juli geïnd

(gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(miljoenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

	Begrotingsjaar 1956 2		Begrotingsjaar 1957		Juli 1957
	Opbrengsten	Budgettaire ramingen	Opbrengsten	Budgettaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van het begrotingsjaar 1957
I. Directe belastingen 1	34.956	32.175	20.006	18.808	6.168
II. Douanen en accijnzen	16.609	15.600	9.710	9.138	1.527
waarvan douanen	5.536	4.900	3.516	3.224	491
accijnzen	10.163	10.421	5.636	5.764	969
bijzondere verbruikstaksen	677		371		41
III. Registratie	31.408	29.706	19.251	17.926	2.718
waarvan registratie	3.044	2.600	2.067	1.669	300
erfenissen	1.487	1.250	927	776	222
zegel en gelijkgest. taksen	26.564	25.490	16.046	15.276	2.170
Totaal 1 ...	82.973	77.481	48.968	45.873	10.414
Verschl t.o.v. de budgettaire ramingen	+ 5.492		+ 3.095		+ 318

1 Met inbegrip van de opbrengst der vooruitbetalingen aan te rekenen op de bedrijfsbelasting.

2 Het op 1 januari 1956 aangevangen dienstjaar 1956 werd op 31 maart 1957 afgesloten.

NOTA. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingen zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

INKOMEN EN SPAREN

30¹

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE EN KONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in 1956

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Bedrijfsklasse	Aantal vennootschappen			Gestort kapitaal	Reserves	Netto-uitslagen		Betaalbaar gesteld bruto dividend	Obligatie-schuld	Bruto obligatiecoupons
	getelde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			
				(miljoenen franken)						
A. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België										
Bankwezen	50	50	—	3.804,2	3.592,9	1.137,5	—	564,4	4.022,2	156,8
Verzekeringen	125	117	8	1.036,3	983,7	615,8	5,5	282,8	—	—
Financiële en immobilaire verrichtingen .	1.360	1.079	281	12.581,9	10.290,2	2.228,2	94,0	1.506,2	25.062,3	1.018,1
Kleinhandel	523	408	115	1.816,2	1.122,1	369,3	14,2	162,9	631,6	25,7
Groothandel en buitenlandse handel	2.664	1.977	687	5.345,2	4.065,5	1.128,4	156,4	265,6	342,1	19,6
Metaalverwerkende nijverheid	1.233	920	313	11.415,9	8.520,2	2.194,0	428,8	1.064,8	1.992,2	101,2
IJzer- en staalvoortbrengende nijverheid .	106	82	24	10.025,7	10.071,8	2.369,4	23,3	1.324,0	2.133,0	119,9
Non-ferro metaalnijverheid	74	56	18	2.881,0	3.465,4	1.563,6	6,0	537,1	43,4	2,1
Textielnijverheid	1.087	691	396	10.752,7	9.364,7	804,3	363,3	285,6	462,5	27,1
Voedingsnijverheid	731	538	193	7.837,0	4.114,6	953,9	98,0	446,2	740,5	47,8
Houtnijverheid	330	248	82	842,1	543,2	122,6	25,6	21,9	70,0	3,9
Scheikundige nijverheid	561	416	145	10.015,2	5.582,4	1.467,8	52,5	750,2	1.030,9	55,6
Glasnijverheid	63	47	16	1.465,8	1.229,0	327,4	19,3	236,4	188,3	11,2
Elektriciteit	51	50	1	15.382,3	2.207,1	1.558,4	—	1.250,9	4.433,8	252,8
Gas	19	19	—	1.795,6	984,4	210,3	—	150,0	325,1	21,1
Water	2	2	—	5,3	—	0,9	—	0,1	—	—
Ledernijverheid	166	104	62	675,8	477,9	38,2	43,9	2,3	61,5	3,8
Papierenijverheid en grafische bedrijven .	299	229	70	2.442,6	1.823,0	380,0	21,4	156,1	399,8	23,4
Verkeer	563	443	120	4.426,8	3.747,0	737,9	37,1	445,0	737,3	34,7
Toerisme	306	196	110	451,5	398,0	60,1	25,8	23,3	22,5	1,2
Tussenhandel	500	377	123	512,2	296,7	120,8	17,6	34,1	48,9	2,0
Oude en afvalgoederen	54	40	14	108,0	105,6	23,2	5,5	2,5	11,2	0,9
Bouwbedrijf	469	371	98	2.414,9	1.167,6	374,5	34,2	137,4	307,0	12,4
Kolennijverheid	54	43	11	8.592,1	4.262,5	1.212,2	153,2	936,7	972,5	56,1
Kleinijverheid	90	83	7	698,0	459,0	86,9	5,5	38,8	35,4	2,3
Cement- en aanverwante bedrijven	109	82	27	2.612,0	1.114,8	511,6	9,9	275,4	518,7	20,7
Groeven	118	92	26	861,4	430,8	123,1	4,8	82,7	6,7	0,4
Kalknijverheid	41	33	8	326,5	182,3	51,2	2,6	19,7	26,5	1,6
Keramische nijverheid	50	33	17	530,5	340,4	53,3	26,2	26,2	23,7	1,1
Tabaksnijverheid	34	27	7	973,3	219,1	44,2	0,5	20,9	69,0	4,2
Diamantnijverheid	23	21	2	18,0	21,9	9,7	0,3	1,0	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	181	134	47	357,1	201,8	82,1	10,0	15,1	25,2	1,4
Film, schouwburgen	216	127	89	226,2	110,3	39,1	14,9	10,8	8,6	0,3
Ambachtswezen	538	379	159	649,7	619,4	124,1	18,9	19,0	44,4	2,4
Landbouw, tuinbouw, veeteelt, visserij ...	64	44	20	122,5	36,7	8,0	3,7	—	4,5	0,3
Diversen (niet genoemd)	572	414	158	994,8	701,9	183,9	26,7	64,4	50,5	2,9
TOTAAL	13.426	9.972	3.454	124.996,3	82.853,9	21.315,9	1.749,6	11.160,5	44.851,8	2.035,0
Dubbel gebruik	26	17	9	274,9	224,4	43,7	1,1	8,2	—	—
Netto totaal	13.400	9.955	3.445	124.721,4	82.629,5	21.272,2	1.748,5	11.152,3	44.851,8	2.035,0
B. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Kongo										
Banken, financiële vennootschappen	69	58	11	3.823,8	1.121,8	482,5	71,6	277,8	92,2	4,4
Handelsvennootschappen	59	42	17	1.650,3	1.596,1	277,1	17,5	69,6	5,2	0,3
Nijverheidsvennootschappen	141	111	30	8.840,8	2.265,5	1.460,2	75,2	936,2	976,9	40,8
Landbouwvennootschappen	88	72	16	2.668,8	1.858,9	653,2	15,5	403,9	142,1	8,3
Mijnen	52	31	21	8.696,9	7.593,1	5.933,6	94,8	3.700,0	162,0	7,3
Bouwnijverheid	27	20	7	572,0	230,1	82,2	79,1	40,2	—	—
Vervoerwezen	10	10	—	2.829,6	1.125,7	471,4	—	392,5	665,3	32,4
Diverse vennootschappen	26	21	5	864,1	304,4	282,4	8,5	212,3	—	—
TOTAAL	472	365	107	29.946,3	16.095,6	9.642,6	362,2	6.032,5	2.043,7	93,5
C. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland										
Elektriciteit	4	3	1	370,9	918,0	73,5	2,0	24,4	—	—
Spoorwegen	4	2	2	18,5	—	1,7	—	—	3,0	—
Tramwegen	4	1	3	95,4	30,8	0,0	4,3	—	—	—
Plantages, koloniale vennootschappen ...	14	11	3	646,4	308,5	73,5	0,6	51,8	—	—
Diverse vennootschappen	54	42	12	3.801,7	3.905,9	1.105,0	51,8	691,6	32,0	1,8
TOTAAL	80	59	21	4.932,9	5.157,4	1.253,7	60,0	767,8	35,0	1,8
Algemeen totaal ..	13.952	10.379	3.573	159.600,6	103.882,5	32.168,5	2.170,7	17.952,6	46.930,5	2.130,3

1 Op 31 december. De getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan die opgegeven in de vorige kolommen.

2 Daarenboven werden er gedurende het jaar 1956 betaalbaar gesteld :

(miljoenen franken)	
Coupons van Staatsleningen	5.850,2
Coupons van leningen van de Kolonie	361,8
Coupons van leningen van Provinciën en Gemeenten	522,3
Coupons van verscheidene leningen	1.930,9
	8.674,2
Coupons van buitenlandse leningen	392,6

INKOMEN EN SPAREN

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE EN KONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN

30²

Retrospectief overzicht

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Aantal vennootschappen			Gestort kapitaal	Reserves	Netto-resultaat		Betaalbaar gesteld bruto- dividend	Obligatie- schuld 1	Bruto- obligatie- coupons	
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies				
(miljoenen franken)											
1955 ²	13.798	10.054	3.744	147.912	98.267	26.831	1.809	15.492	g43.277	1.884	
1956 ²	13.952	10.379	3.573	159.601	103.883	32.169	2.171	17.953	46.931	2.130	
1955	December	376	266	110	7.115	4.074	752	83	337	3.982	190
1956	Januari	113	82	31	2.482	855	291	12	165	4.018	183
	Februari	200	156	44	719	1.728	402	14	198	3.287	142
	Maart	1.529	1.184	345	11.309	9.037	2.343	204	1.262	3.250	142
	April	2.714	2.052	662	24.500	13.012	3.566	434	1.858	3.955	182
	Mei	2.813	2.173	640	40.594	31.002	7.334	298	4.292	3.119	136
	Juni	1.559	1.169	390	23.077	13.733	4.355	240	2.359	3.393	151
	Juli	590	449	141	16.398	13.244	7.057	75	4.584	3.898	178
	Augustus	215	149	66	1.998	1.545	406	21	291	3.009	124
	September	327	232	95	1.652	1.139	246	74	103	3.040	129
	Oktober	553	427	126	11.343	4.625	1.882	207	1.008	3.397	152
	November	334	254	80	9.050	6.203	2.276	111	1.060	3.264	143
	December	351	249	102	7.938	4.044	832	134	388	4.675	224
1957	Januari	119	90	29	2.402	884	298	14	179	4	4
	Februari	212	162	50	1.216	1.958	531	9	381	4	4

¹ Voor de maandelijks resultaten, slaan de in aanmerking genomen leningen op andere vennootschappen dan die waarop de vorige kolommen betrekking hebben.

² Na aftrek van de dubbelstellingen.

³ Op 31 december.

⁴ Cijfers niet beschikbaar.

^r Gecorrigeerd cijfer.

II. — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS

31

a) Inlagen op de spaarboekjes der particulieren bij de Spaarkas¹

(Netto-spaarbedrag)
(miljoenen franken)

Tijdvak	Inlagen	Uitbeta- lingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het einde van het tijdvak
1955 Maandgem.	1.135	1.015	120	52.354 ²
1956 Maandgem.	1.210	1.025	185	56.132 ²
1956 Juni	1.270	1.190	80	53.907
Juli	1.445	1.037	408	54.315
Augustus	1.227	968	259	54.574
September	1.113	983	130	54.704
Oktober	1.263	1.048	215	54.919
November	834	1.177	-343	54.576
December	1.220	1.220	—	56.132 ²
1957 Januari	1.898	936	962	57.094
Februari	1.407	990	417	57.511
Maart	1.263	1.172	91	57.601
April	1.291	1.358	-67	57.534
Mei	1.435	1.242	193	57.727
Juni	1.258	1.227	31	57.758
Juli	1.666	1.208	458	58.216
Augustus	1.430	1.107	323	58.539

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentkas^{*}

(miljoenen franken)

Tijdvak	Wet van 1865	Gecoördineerde wetten van 1946		Bedienden (Wetten van 10-3-1925 en 18-6-1930)	Totaal
		Verplichte stortingen (arbeiders)	Vrijwillige stortingen		
1955 Maandgem.	4,9	1,5	11,0	26,2	43,6
1956 Maandgem.	4,8	0,4	10,1	27,7	43,0
1955 Oktober	4,6	1,3	10,2	27,3	43,4
November	4,5	1,0	9,9	25,9	41,3
December	4,8	0,9	11,1	28,5	45,3
1956 Januari	4,6	0,6	10,5	25,9	41,6
Februari	2,7	0,4	10,5	25,9	39,5
Maart	4,6	0,4	11,0	27,8	43,8
April	3,9	0,4	10,6	27,2	42,1
Mei	3,2	0,4	10,6	27,7	41,9
Juni	6,5	0,3	10,0	27,2	44,0
Juli	5,8	0,4	10,1	27,9	44,2
Augustus	5,5	0,3	9,6	27,9	43,3
September	3,8	0,3	10,1	27,7	41,9
Oktober	6,9	0,2	8,7	29,6	45,4
November	6,4	0,4	9,0	27,5	43,3
December	3,5	0,2	10,9	29,7	44,3

^{*} De stortingen ingeschreven op de rekeningen der « Mijnwerkers » (wetten samengesteld door koninklijk besluit van 25 augustus 1937 en besluit van 25 februari 1947) aangesloten bij het Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers bedroegen respectievelijk fr 221,3 miljoen in 1955 en 238,2 miljoen in 1956. (Bron : Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers.)

Het bedrag der stortingen bij de verzekeringsinstellingen erkend voor de uitvoering van de wet van 18 juni 1930 betreffende de verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood der bedienden, bedroeg voor de jaren 1955 en 1956 met uitsluiting van de stortingen bij de Algemene Spaar- en Lijfrentkas, respectievelijk fr. 1.261 miljoen en fr. 1.409 miljoen.

¹ Incl. de spaarboekjes van de krijgsgevangenen. Aantal spaarboekjes op 31 december 1955 : 6.557.757 en op 31 december 1956 : 6.597.866.

² Incl. de gekapitaliseerde rente van het dienstjaar.

III. — **DRIEMAANDELIJKS LOONINDEXCIJFER (Basistijdvak 1936 tot 1938 = 100)**
 Voor de voorwaarden van gebruik en de wijze van berekening : zie meinummer 1949, blz. 234

Tijdvak	Algemeen indexcijfer *	Indexcijfer per bedrijfsklasse																								
		Cokesovens	Groeven, cementfabrieken, marmerbewerking	Metaalbedrijven					Aardverfbraken, steenbakkerijen	Glasbedrijven	Voedingsbedrijven	Textielbedrijven				Bouwnijverheid en openbare werken	Hout en meubelen	Huiden en leder	Tabak	Papier		Vervoer			Gas en elektriciteit	
				IJzer- en staalnijverheid	Niet-ijzerhoudende metalen	Gietkerijen, machinebouw en metaalbewerking	Samen	Vlas, katoen, hennep en jute				Wol, tapijten, breigoed	Samen	Fabrieken	Drukkerij en verwerking					Kunst- en precisiebedrijven	Havenwerkers, sleepers	Spoorwegen ¹	Samen ¹			
c) Indexcijfer van het gemiddeld uurloon																										
1940 Maart	113	117	110	123	115	114	118	107	114	110	112	113	112	113	112	113	109	118	110	119	106	106	112	104	106	114
1953 Juni	487	505	475	493	491	497	495	440	459	467	513	493	503	459	488	458	414	464	463	496	445	453	452	528		
September	487	499	480	485	497	497	492	444	464	469	512	489	501	458	488	457	414	481	461	491	449	455	454	530		
December	493	507	491	493	522	496	498	447	469	478	525	501	513	459	487	458	413	494	463	484	455	459	458	538		
1954 Maart	494	501	485	494	513	498	498	445	478	479	524	506	515	462	485	466	428	511	495	479	450	458	457	533		
Juni	503	523	495	509	533	499	507	468	486	486	530	513	521	480	494	472	440	514	497	496	459	460	460	556		
September	502	516	505	499	519	507	507	465	477	480	531	508	519	496	487	473	429	516	499	493	461	461	461	554		
December	507	531	507	509	529	510	512	468	497	489	536	516	526	499	485	475	428	516	503	493	472	463	465	558		
1955 Maart	508	518	496	510	522	512	512	468	491	491	532	513	523	504	486	468	432	535	508	487	467	465	465	556		
Juni	514	528	494	518	535	520	521	471	495	499	541	519	530	511	491	469	431	535	505	494	498	461	468	566		
September ²	513																									
December	522																									
b) Indexcijfer der lonen van geschoolde of gespecialiseerde werkliden																										
1940 Maart	115	113	112	126	117	114	119	107	111	110	112	111	111	114	109	120	112	118	107	126	113	—	—	115		
1953 Juni	470	448	448	445	471	472	462	413	449	449	496	499	498	458	446	466	419	472	493	470	410	—	—	529		
September	470	445	448	440	478	472	461	411	457	453	490	506	498	458	442	459	419	472	491	458	410	—	—	531		
December	475	446	454	447	483	472	464	406	458	458	511	518	515	458	446	461	419	489	493	462	410	—	—	531		
1954 Maart	478	458	454	452	481	474	466	408	468	463	507	524	515	462	440	465	431	499	516	459	410	—	—	539		
Juni	483	465	457	462	485	477	472	428	469	467	512	523	518	476	448	472	431	502	520	468	410	—	—	553		
September	484	465	464	455	483	484	473	428	469	467	513	520	516	493	447	473	432	503	510	452	410	—	—	555		
December	488	467	468	464	492	488	479	426	469	474	516	530	523	493	438	472	431	503	519	465	410	—	—	555		
1955 Maart	490	469	464	464	488	488	479	423	469	474	509	546	528	497	441	467	431	527	528	448	410	—	—	560		
Juni	496	470	465	468	489	492	483	424	474	482	516	557	537	505	442	465	432	527	522	458	431	—	—	562		
September ²	496																									
December	504																									
c) Indexcijfer der lonen van niet geschoolde noch gespecialiseerde werkliden																										
1940 Maart	113	112	112	125	117	109	116	106	113	111	112	112	112	113	106	116	113	118	106	119	108	—	—	116		
1953 Juni	470	451	464	465	507	473	474	475	427	432	486	501	494	456	488	423	431	430	444	501	457	—	—	485		
September	469	448	464	457	505	477	473	475	432	435	483	498	490	456	481	418	431	430	443	499	457	—	—	486		
December	475	449	476	466	514	476	477	475	432	442	495	516	506	456	486	424	431	452	444	495	457	—	—	486		
1954 Maart	475	452	473	470	515	479	480	475	444	446	493	513	503	456	485	429	442	462	467	487	457	—	—	495		
Juni	479	457	473	477	524	481	485	495	444	448	492	514	503	475	471	433	442	465	476	495	457	—	—	510		
September	483	457	479	476	512	494	490	495	444	449	491	514	503	496	477	435	442	466	480	509	457	—	—	510		
December	489	460	481	483	523	496	495	500	466	449	515	527	521	497	482	433	442	466	505	520	457	—	—	511		
1955 Maart	493	462	484	483	518	498	495	500	469	452	521	527	524	501	483	436	442	472	508	511	457	—	—	505		
Juni	497	462	487	483	516	501	496	500	471	459	518	540	529	507	478	435	441	472	504	517	479	—	—	505		
September ²	498																									
December	507																									

* Het algemeen indexcijfer houdt rekening met de lonen in de steenkolenmijnen en de scheikundige bedrijven.

¹ Wij beschikken niet over gegevens voor de berekening van de indexcijfers der lonen van de geschoolde en ongeschoolde arbeiders van de spoorwegen. Alleen het gemiddeld loon is ons bekend.

² Aangezien het Nationaal Instituut voor de Statistiek voor sommige sectoren een loonindexcijfer uitwerkt, zal onderhavige publicatie voortaan alleen nog de algemene indexcijfers vermelden.

LOOP DER ZAKEN

I. — BEDRIJVIGHEID DER VERREKENINGSKAMERS

35

Debetverrichtingen

Tijdvak	Aantal kumers einde tijdvak	Hoofdbank										Bijbanken en Agent-schappen		Totaal	
		Callgeld 1		Effecten, overheidspapier en coupons		Overschr., chèq. wisselbr. prom., kwijtschr. enz.		Verrichtingen met het buitenland		Totaal		duizen-den	miljard.	duizen-den	miljard.
		duizen-den	miljard.	duizen-den	miljard.	duizen-den	miljard.	duizen-den	miljard.	duizen-den	miljard.				
1955 Gemiddelde	38	2,4	133,2	1,5	7,6	182,9	83,9	2,9	3,9	189,7	228,6	210,2	56,0	399,9	284,5
1956 Gemiddelde	38	2,3	127,2	1,6	10,0	206,4	94,5	3,2	5,6	213,5	237,3	222,5	63,8	436,0	300,6
1956 Juni	38	2,3	117,7	1,9	11,5	221,0	101,4	3,4	6,3	228,6	236,9	227,5	60,1	456,1	297,0
Juli	38	2,2	115,5	2,0	9,2	211,2	103,4	3,1	6,9	218,5	235,0	219,2	57,7	437,8	292,7
Augustus	38	2,3	112,0	1,6	8,1	200,1	93,7	3,1	5,2	207,1	219,0	215,4	60,3	422,4	279,3
September	38	2,4	119,8	1,5	9,1	190,6	90,4	3,7	9,0	198,2	228,3	207,0	58,0	405,2	286,3
Oktober	38	2,4	148,5	1,6	11,6	231,9	98,3	3,4	5,2	239,3	263,6	249,3	69,3	488,6	332,9
November	38	2,1	150,7	1,6	16,2	211,5	99,2	3,5	6,9	218,7	273,0	231,8	74,5	450,6	347,6
December	38	2,2	146,6	2,0	10,2	220,0	108,0	3,4	5,7	227,6	270,5	241,9	73,2	469,4	343,6
1957 Januari	38	2,3	146,4	1,8	13,3	231,9	115,1	3,6	5,9	239,6	280,7	244,1	70,8	483,7	351,5
Februari	38	2,2	110,3	1,4	8,2	213,6	97,7	2,9	4,7	220,1	220,9	222,8	62,3	442,9	283,1
Maart	38	2,3	132,3	1,6	12,0	227,6	109,4	3,9	5,6	235,4	259,3	234,0	68,6	469,4	328,0
April	38	2,0	124,9	1,8	15,1	230,2	109,8	2,9	4,8	236,9	254,6	247,7	71,3	484,6	325,9
Mei	38	2,1	128,1	1,9	7,7	238,2	118,1	3,2	4,8	245,4	258,7	248,7	69,6	494,1	328,3
Juni	38	2,1	115,6	1,7	8,1	214,5	105,9	2,9	4,8	221,2	234,4	224,6	63,7	445,9	298,1
Juli	38	2,1	121,6	2,2	10,9	238,2	122,5	3,2	5,8	245,7	260,8	253,6	65,1	499,3	325,9
Augustus	38	2,1	101,7	1,6	7,7	213,4	111,8	3,3	6,3	220,4	227,5	229,3	63,2	449,6	290,7

1 Incl. de terugbetaalde kapitalen die de vorige dag als callgeld werden uitgeleend.

II. — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

36

(miljarden franken)

Tijdvak	Duizenden rekeningen einde tijdvak	Totaal tegoed *	Tegoe d van particulieren *	Credit		Debet		Algemene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van chartaal-geld pct.	Omloop-snelheid 2
				Stortingen	Giro's	Chèques en diversen	Giro's			
1955 Gemiddelde ...	703 1	28,3	20,8	30,5	76,2	30,3	76,2	213,3	91	3,84
1956 Gemiddelde ...	742 1	29,8	22,2	32,7	81,9	32,7	81,9	229,3	91	3,91
1956 Juni	725	30,7	22,9	33,4	83,2	32,0	83,2	231,8	91	3,73
Juli	727	32,8	23,1	36,8	89,9	38,2	89,9	254,9	91	4,02
Augustus	730	29,6	22,4	32,5	80,6	33,2	80,6	226,9	91	3,81
September	734	28,8	21,8	30,0	76,2	29,4	76,2	211,8	92	3,77
Oktober	737	29,1	21,9	32,6	84,2	33,9	84,2	234,9	91	3,85
November	740	28,4	21,8	32,9	83,0	32,4	83,0	231,3	92	4,17
December	742	29,5	22,0	35,3	85,2	32,4	85,2	238,2	91	4,09
1957 Januari	744	31,5	22,4	40,2	103,5	42,2	103,5	289,5	91	4,55
Februari	746	29,5	22,3	31,6	80,4	32,2	80,4	224,7	92	4,08
Maart	747	29,2	21,9	33,5	83,8	32,3	83,8	233,5	92	3,92
April	748	30,0	22,7	35,7	87,8	36,3	87,8	247,6	91	4,24
Mei	749	30,4	22,8	35,1	87,2	34,5	87,2	244,0	92	4,10
Juni	751	31,9	23,3	36,0	86,1	33,8	86,1	242,1	90	4,01
Juli	752	33,7	22,9	40,1	99,3	43,1	99,3	281,8	91	3,99
Augustus	754	29,9	22,2	35,2	85,8	36,6	85,8	243,4	91	4,01

1 Op 31 december.

2 Verhouding van type maand van 25 dagen, van de debet-omzet tot het gemiddeld dagelijks tegoed.

* Deze tegoeden omvatten de vrije tegoeden en de effecten van de Muntsaneringlening, waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet.

PRIJZEN

c) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

45¹

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Algemeen indexcijfer	Dierlijke producten	Plant-aardige producten	Vet-stoffen	Minerale producten						Scheikundige producten			Huiden en leder
					Algem. indexcijfer van de groep	Steen-kool	Bijpro-dukten uit steen-kool	Petro-leum-prod-ukten	Ertsen en ruwe metalen	Groeve-prod-ukten	Algem. indexcijfer van de groep	Schei-kundige prod-ukten	Schei-kundige mest-stoffen	
Aantal produkten	135	13	14	2	19	4	4	3	5	3	11	8	3	5
1955 Gemiddelde	419	378	429	343	433	551	458	283	432	446	317	337	270	324
1956 Gemiddelde	430	391	444	385	455	568	486	297	466	454	320	341	270	326
1956 Juni	426	378	447	384	448	556	485	288	455	455	318	340	265	323
Juli	426	400	423	381	450	556	485	292	461	457	316	340	259	322
Augustus	427	403	424	371	451	556	485	288	466	457	316	340	259	323
September	428	393	437	369	451	556	488	288	466	458	316	340	261	322
Oktober	431	390	445	370	469	612	518	292	472	459	318	340	266	322
November	439	396	459	395	480	612	518	324	482	459	321	341	273	325
December	439	394	454	399	482	612	518	335	482	458	321	341	274	325
1957 Januari	440	391	451	390	492	624	518	348	501	458	323	342	278	326
Februari	440	380	442	386	490	624	518	348	496	454	333	353	284	325
Maart	441	393	430	377	489	624	518	348	494	454	334	354	287	328
April	443	403	430	369	496	661	520	340	494	455	337	358	286	329
Mei	443	390	449	357	491	661	520	338	474	464	329	356	266	328
Juni	441	384	459	350	479	661	520	301	466	465	329	356	268	330
Juli	442	407	452	357	479	661	520	307	461	464	327	356	263	324
Augustus	439	404	436	359	478	661	520	301	463	465	327	355	264	329

a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE (vervolg)

45¹

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Rubber	Hout	Papier en karton	Textielprodukten						Bouw-mate-rialen	Metalen en metaalprodukten			
				Algem. indexcijfer van de groep	Wol	Vlas	Katoen	Jute	Kunst-matige vezels		Algem. indexcijfer van de groep	Metaal-nijver-heid	Metaal-fabrik.	Niet-ijzerhou-dende
Aantal produkten	1	6	4	21	5	5	6	2	3	13	26	9	13	4
1955 Gemiddelde	386	677	489	375	405	317	485	421	244	471	460	524	408	505
1956 Gemiddelde	330	675	501	368	416	302	461	437	236	478	489	568	429	533
1956 Juni	300	678	496	366	419	303	452	423	235	478	484	563	428	516
Juli	323	678	496	364	422	294	457	414	236	478	484	564	427	513
Augustus	333	678	496	364	422	298	443	437	236	478	489	564	433	525
September	316	669	496	367	436	295	445	452	235	478	492	572	434	528
Oktober	337	669	496	364	436	284	443	455	237	479	495	583	436	517
November	371	673	496	381	444	323	452	492	235	479	495	583	436	521
December	373	673	496	380	452	310	453	488	236	479	497	586	439	515
1957 Januari	317	673	495	380	453	307	465	462	236	479	505	612	440	513
Februari	301	667	514	379	462	304	472	422	237	484	509	614	451	493
Maart	321	664	514	381	475	304	472	413	238	490	509	613	451	493
April	316	661	517	380	484	299	472	403	236	497	509	612	451	496
Mei	312	658	517	383	489	298	471	438	236	502	505	608	452	477
Juni	320	659	516	381	476	296	471	439	239	505	503	608	452	467
Juli	320	656	514	382	469	307	471	426	238	506	502	608	452	456
Augustus	312	656	514	376	460	296	472	410	238	506	501	608	453	451

**b) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN ⁴⁵₂
IN BELGIE EN IN HET BUITENLAND**

Basistijdvak : 1953 = 100

Tijdvak	België (Ministerie van Economische Zaken)	Verenigde Staten (Department of Labor, Bureau Labor Statistics)	Frankrijk (Statistique générale de la France)	Nederland (Centraal Bureau voor de Statistiek)	Verenigd-Koninkrijk (Board of Trade)		Zweden (Handelsdienst)	Zwitserland (Office fédéral de l'industrie des Arts et Métiers et du Travail)	West-Duitsland (Statistisch Bureau Bundesaamt)
					Basisgrondstoffen 1	Fabrikaten 2			
1955 Gemiddelde	101	101	98	102	105	104	104	101	103
1956 Gemiddelde	103	104	102	104	107	108	109	103	106
1956 Juni	103	104	102	104	106	108	110	104	105
Juli	103	104	101	103	106	108	109	103	104
Augustus ..	103	104	103	104	107	109	109	104	105
September ..	103	105	102	104	108	109	108	104	105
Oktober ...	104	105	102	105	107	109	109	104	106
November ...	106	105	103	107	109	109	109	105	107
December ...	106	106	104	107	111	110	110	106	108
1957 Januari ...	106	106	105	108	110	110	110	105	107
Februari ...	106	106	104	107	109	110	109	105	107
Maart	106	106	104	107	109	110	109	105	106
April	107	106	104	107	110	111	109	105	107
Mei	107	106	106	107	110	111	109	106	106
Juni	106	107	106	107	107	111	109	106	107
Juli	107	107	106	107	106	112	109	105	109
Augustus ..	106	107	108	107	106	112			

1 Basisgrondstoffen (exclusief brandstof) aangewend in de fabrieksnijverheid behalve voedselbedrijven.

2 Alle fabrikaten andere dan brandstoffen, voedsel- en tabakproducten.

**c) INDEXCIJFERS DER KLEIN-⁴⁶
HANDELSPRIJZEN IN BELGIE**

Basistijdvak : 1953 = 100

Bron : Min. van Econ. Zak. (Dienst van het Indexcijfer).

Tijdvak	Algemeen indexcijfer	Voedsel-waren	Producten excl. voedsel-waren	Diensten
Aantal producten	65	35	25	5
1955 Gemiddelde	100,8	101,6	99,2	101,0
1956 Gemiddelde	103,65	104,2	101,5	105,5
1956 Juni	103,58	104,2	101,5	104,6
Juli	103,72	103,9	101,9	105,9
Augustus ..	103,84	104,0	102,0	106,6
September ..	104,13	104,4	102,2	107,1
Oktober ...	104,61	105,0	102,5	107,5
November ...	104,77	105,2	102,4	107,9
December ...	105,45	106,2	102,7	108,5
1957 Januari ...	105,88	106,3	103,5	109,1
Februari ...	106,12	106,2	103,9	110,2
Maart	105,92	105,8	103,9	110,8
April	106,13	105,5	104,6	111,5
Mei	106,28	105,7	104,5	111,5
Juni	106,46	106,3	104,4	111,7
Juli	107,32	107,6	104,4	112,0
Augustus ..	107,04	107,0	104,6	112,2

PRODUKTIE

50

I. — INDEXCIJFERS VAN DE INDUSTRIËLE BEDRIJVGHEID EN PRODUKTIE

Basisjaar : gemiddelde 1953 = 100

Perioden	Indexcijfers van de industriële bedrijvigheid Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek							Indexcijfers van de industriële produktie Bron : Instit. voor Econom. en Sociaal Onderzoek					
	Algemeen indexcijfer	Indexcijfer der extractie-nijverheid	Indexcijfer der fabrieksnijverheid				Algemeen indexcijfer	waarvan :					
			Totaal	Ijzer-en staal-nijverheid	Metaal-verwerkende nijverheid	Spinne-rijen		Weve-rijen	Brandstof en energie	Metal-lurgie	Metaal-verwerkende nijverheid	Spinne-rijen	Weve-rijen
1955 Gemiddelde	108,0	99,7	110,2	130,3	103,3	109,7	112,3	115,8	102,9	126,7	125,5	109,4	107,9
1956 Gemidd. v	113,6	99,2	117,6	140,9	109,4	114,1	121,0	122,4	104,3	136,5	134,7	114,6	115,3
1956 April ...	112,3	102,5	115,0	138,2	110,4	107,7	113,3	127,4	111,1	138,4	145,9	114,0	112,1
Mei	114,7	104,7	117,5	136,2	109,9	110,7	112,5	128,8	111,9	135,4	145,4	117,1	112,2
Juni	118,1	105,4	121,6	148,8	111,9	115,8	123,9	125,1	105,3	141,9	141,4	111,8	114,5
Juli	95,6	84,1	98,8	118,7	91,8	80,0	103,4	109,3	89,0	116,9	125,1	81,5	94,4
Augustus ..	109,5	90,7	114,6	141,6	102,4	112,8	109,7	116,2	92,4	134,8	124,2	110,2	104,4
September ..	113,3	92,5	119,0	142,0	111,7	114,0	124,6	123,4	96,2	138,4	136,2	116,4	121,4
Oktober ...	126,6	108,2	131,7	154,7	121,5	127,1	139,7	127,3	105,8	142,7	138,5	120,4	125,0
November v	120,3	102,3	125,2	142,4	108,6	128,0	139,7	129,3	110,0	141,7	137,8	133,3	138,4
December v	113,8	94,9	119,0	139,9	109,8	118,0	125,7	122,7	105,6	136,4	133,6	120,0	124,5
1957 Januari . v	117,7	96,7	123,5	151,9	115,7	129,7	137,1	123,3	101,7	147,6	133,6	127,2	126,9
Februari . v	113,1	94,9	118,0	140,2	111,2	121,9	130,9	128,9	106,3	146,4	147,9	129,5	132,2
Maart ... v	120,6	102,2	125,6	151,3	115,3	131,3	133,1	127,9	104,8	147,3	143,1	128,3	127,4
April ... v	119,4	100,4	124,6	144,9	116,8	123,7	133,1	130,4	104,9	142,0	147,6	126,2	130,1
Mei	121,1	102,7	126,1	146,0	117,0	132,2	136,2	131,4	107,7	142,3	145,8	135,9	131,9
Juni ... v	110,8	97,1	114,5	118,4	105,7	121,1	119,4	122,6	103,3	119,8	138,0	128,4	122,4

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Algemene Directie der Mijnen).

Tijdvak	Steenkolenmijnen									
	Gemiddeld aantal aanwezige arbeiders (duizenden)		Netto-hoeveelheid opgedolven steenkool per bekken (duizenden tonnen)						Gemiddeld aantal extractie-dagen	Voorraad einde tijdvak (duiz. tonnen)
	onder-grondse	onder- en bovengrondse	Bergen	Centrum	Charleroi	Luik	Kempen	Totaal		
1936-1938 Gemiddelde	87	125	408	353	640	451	541	2.425 ¹	24,0	1.502
1955 Gemiddelde	87	120	344	306	602	401	845	2.498	24,6	371
1956 Gemiddelde	89	121	332	300	581	378	872	2.463	23,5	179
1956 April	92	125	344	324	620	391	864	2.543	23,1	316
Mei	91	124	345	329	636	403	872	2.585	23,7	301
Juni	90	123	380	310	594	404	901	2.589	23,7	275
Juli	84	116	252	224	452	286	828	2.042	20,1	240
Augustus	83	114	265	249	520	314	838	2.186	22,2	228
September	82	114	305	275	527	341	778	2.226	22,7	218
Oktober	85	117	370	328	616	407	924	2.645	26,4	231
November	88	121	363	312	587	372	901	2.535	24,3	236
December	88	120	302	296	565	372	820	2.355	22,7	179
1957 Januari	87	119	325	297	588	377	830	2.417	23,7	210
Februari	90	122	333	296	583	361	820	2.393	22,6	209
Maart	90	124	349	303	606	382	897	2.537	23,9	218
April	89	121	334	303	615	377	840	2.469	23,3	232
Mei	90	122	347	318	599	383	890	2.537	23,7	257
Juni	91	125	342	291	574	344	833	2.384	22,7	334

¹ Inbegrepen 32.000 ton voortkomende van het bekken van Namen. De kolennijnen van dit bekken, werden in 1942 verdeeld tussen de bekkens van Luik en Charleroi.

Bronnen : Minist. van Economische Zaken (Algemene Directie der Mijnen en Nationaal Instituut voor de Statistiek.) — Minist. van Financiën (Accijnzen).

Tijdvak	Cokes		Briketten		Ruwe petroleum	Hoogovens in werking (einde tijdvak)	Voortbrenging der metaalnijverheid (duizenden tonnen)		
	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Verwerking (duizenden kiloliters)		Gietijzer	Ruw staal	Afgewerkt ijzer en staal
1936-1938 Gemiddelde	435	3.831	142	855	—	37	261	253	202
1955 Gemiddelde	550	4.328	129	571	453	51	449	492	366
1956 Gemiddelde	606	4.621	152	589	522	50	480	532	397
1956 Mei	608	4.628	157	595	622	50	476	519	380
Juni	594	4.642	155	580	593	51	493	561	422
Juli	605	4.667	120	584	552	49	451	463	320
Augustus	620	4.635	142	578	562	50	483	542	396
September	609	4.717	147	572	352	51	479	525	405
Oktober	635	4.728	177	603	559	50	511	581	440
November	608	4.732	171	599	425	50	481	536	403
December	631	4.738	159	601	418	50	483	540	389
1957 Januari	628	4.672	173	604	379	51	503	577	463
Februari	577	4.699	173	612	326	51	461	521	430
Maart	638	4.688	172	614	422	51	508	579	459
April	618	4.707	153	588	445	51	498	557	438
Mei	635	4.726	144	569	524	51	507	565	437
Juni	550	4.705	141	563	438	30	v 414	v 459	v 348
Juli					411				

III. — TEXTIELGOEDEREN

56¹

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Spinnerij (tonnen)							Productie van rayon (tonnen)	Productie van ruwe weefsels van getouw gevallen (voor eigen rekening, voor openbare loondiensten en voor orders) (tonnen)				
	vlas-garen	jute-garen	hennep-garen	katoengaren		wollen garen			vlas	jute 1	katoen 2	wol 2	rayon
				fijn-spinnerij	kaard-spinnerij	kumwol	kaardwol						
1955 Gemiddelde	731	6.337	193	7.378	511	1.996	1.474	2.655	592	3.513	6.176	2.371	586
1956 Gemiddelde	763	6.374	171	7.602	476	2.219	1.559	2.731	601	3.221	6.636	2.574	687
1956 Mei	648	6.093	158	7.476	472	2.130	1.517	2.807	548	3.349	5.985	2.454	615
Juni	787	6.102	227	7.632	485	2.184	1.683	2.645	602	3.386	6.496	2.749	693
Juli	585	4.837	121	4.480	363	1.659	1.257	1.927	492	2.634	5.259	2.420	528
Augustus .	655	5.740	113	8.402	389	2.007	1.570	2.722	510	2.618	6.170	2.338	597
September .	784	6.090	142	7.703	472	2.262	1.531	2.756	619	3.252	6.821	2.676	690
Oktober ...	952	6.685	176	8.178	559	2.612	1.746	2.998	661	3.508	7.895	2.922	789
November .	795	6.255	158	8.923	529	2.585	1.692	2.999	691	3.362	8.092	2.811	833
December .	860	6.288	138	7.601	476	2.369	1.671	2.949	625	3.281	7.426	2.419	787
1957 Januari ...	851	6.911	216	8.763	568	2.533	1.717	3.130	681	3.218	7.726	2.841	813
Februari ..	839	6.199	192	8.150	504	2.458	1.693	2.807	656	3.002	7.444	2.660	813
Maart	994	6.485	227	8.647	496	2.629	1.721	3.189	735	3.184	7.687	2.673	832
April	960	5.825	208	7.846	499	2.514	1.766	3.097	669	2.689	7.317	2.783	865
Mei	871	6.094	169	9.082	507	2.635	1.901	3.106	679	2.549	7.573	2.860	862
Juni	902	5.271	182	7.987	455	2.436	1.746	2.973	623	2.467	6.695	2.456	760
Juli		4.750		6.430	379			2.306	582	2.637	6.074	2.144	674

1 Incl. de jutetapijten.

2 Incl. wollen dekens en tapijten.

IV. — DIVERSE PRODUKTEN

56²

Bronnen : Nationaal Instituut voor de Statistiek en Bestuur der Douanen en Accijnzen.

Tijdvak	Cement	Kalk	Kalksteen	Synthetische ammoniak en derivaten				Papier		Baksteen		Suiker				Brouwerijen 4	Distilleerderijen (duizenden hectoliters)	Lucifers (miljoenen stukken)	Visserij Verkoop van vis 5	
				Primaire stikstof	Stikstof in de afgewerkte meststoffen	Samengestelde meststoffen	Papier	Karton	Gewone baksteen	i./d. dag komende steen	Productie				Hoeveelh. (duizenden tonnen)				Waarde (miljoenen franken)	
											Ruwe suiker	Geraffineerde suiker	Voorraad (ruwe en geranf. suiker) 3	In consumptie gebracht						Hoeveelh. (duizenden tonnen)
(duizenden tonnen)											(miljoen. stuks)		(duizenden tonnen)							
1936-1938 Gem. .	250 ¹	117 ²	154 ²				15,5 ¹					17,5	17,2	159	20,7	16,4	35,0	4.421	2,3	7,2
1955 Gemiddelde	391	151	148	17,4	16,3	10,9	22,8	4,0	190	12,7		30,2	15,2	267	21,3	13,2	21,5	4.473	3,8	35,9
1956 Gemiddelde	389	154	184	19,6	18,9	13,3	23,8	4,3	176	10,8		25,8	16,2	182	23,6	13,1	22,0	4.934	3,7	36,0
1956 Mei	442	152	203	20,8	20,0	12,4	22,8	4,0	218	12,1		1,8	12,7	151	20,2	15,0	14,7	4.944	3,7	36,6
Juni	480	162	203	19,7	19,1	4,5	24,6	4,8	217	8,0		0,1	11,2	120	22,1	15,7	29,4	4.977	2,7	32,2
Juli	486	140	229	19,9	19,1	2,2	19,2	2,9	219	9,1		—	12,0	90	23,2	13,9	23,5	4.127	3,3	30,4
Augustus .	479	151	225	19,9	18,3	9,7	22,5	4,1	216	9,1		—	13,2	57	23,8	14,6	13,2	4.343	3,3	29,1
September .	458	161	242	19,5	18,8	14,6	23,7	4,5	207	10,4		0,2	13,9	20	24,9	12,5	29,6	4.093	3,6	32,8
Oktober ...	455	169	276	20,6	20,2	17,3	26,6	4,8	221	13,0		100,3	25,3	82	23,2	11,8	24,6	6.057	4,2	39,9
November .	376	162	229	18,8	17,6	15,3	24,8	4,5	192	14,0		151,8	28,1	48	40,6	13,0	20,4	5.085	3,4	32,7
December .	365	158	147	17,0	15,1	15,7	23,5	4,1	158	13,1		49,0	22,7	182	30,5	12,1	27,1	5.324	3,3	40,7
1957 Januari ...	317	166	155	17,3	13,4	16,8	28,1	4,6	128	13,1		2,9	16,5	160	23,9	11,4	17,3	5.552	3,7	42,4
Februari ...	347	153	125	15,6	13,6	15,5	27,2	4,3	90	10,7		—	14,2	142	17,5	12,6	16,1	5.157	3,8	36,5
Maart	441	171	172	19,2	15,8	20,2	30,1	4,8	91	11,3		1,0	14,0	129	20,6	16,1	25,7	5.196	4,9	42,8
April	438	166	195	20,5	18,3	15,2	30,0	4,8	165	13,7		0,9	13,7	124	14,6	14,0	22,6	5.522	4,3	43,7
Mei	478	158	188	21,1	18,8	8,0	29,6	4,5	243	15,9		—	11,6	106	16,2	15,8	14,4	5.389		
Juni	427	140	249	18,2	16,3	8,1	27,7	4,4	229	14,7		—	10,0	78	21,3	15,8	13,5	4.749		
Juli	393						27,0	4,1				—	11,6	50	24,6	16,9	16,9	4.537		

1 Gemiddelde 1938.

2 Gemiddelde 1937-1938-1939.

3 Einde tijdvak.

4 Aangegeven grondstoffen (hoeveelheid meel en suiker). Incl. het Groothertogdom Luxemburg.

5 In de vismijnen te Oostende, Nieuwpoort, Zeebrugge en Blankenberge; in 1936-1937-1938 : enkel verkoop op de vismijn te Oostende. Excl. haring, sprot en garnalen.

V. — ELEKTRISCHE ENERGIE *
(miljoenen kWh)

58

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Bestuur van Energie.

Tijdvak	Voortbrenging 1				Invoer (5)	Uitvoer (6)	Totale stroomhoeveelheid opgenomen door het net (7) = (4) + (5) - (6)
	Centralen van de voortbrengers-verdelers		Centralen van de industriële zelfvoortbrengers 2 (3)	Totaal voor België (4) = (1) + (2) + (3)			
	Gemeentebedrijven (1)	Particuliere maatschappijen (2)					
1936-1938 Gemiddelde	20,4	190	228	438	5,5	2,2	441
1955 Gemiddelde	33,1	464	436	933	21,7	10,7	944
1956 Gemiddelde	36,1	508	443	987	28,9	22,3	994
1956 Mei	29,6	467	425	922	29,3	9,8	941
Juni	33,2	462	417	912	41,4	5,2	948
Juli	23,0	423	387	833	32,5	6,1	859
Augustus	30,3	470	421	921	33,5	8,6	946
September	32,9	487	414	934	37,9	6,0	966
Oktober	40,8	566	484	1.091	30,8	38,6	1.083
November	40,7	567	477	1.085	29,5	44,2	1.070
December	44,2	583	480	1.107	26,1	44,4	1.088
1957 Januari	45,5	617	485	1.148	27,0	50,8	1.124
Februari	39,9	543	445	1.028	32,5	51,0	1.010
Maart	42,3	554	465	1.061	28,6	16,8	1.073
April	34,6	531	450	1.016	22,7	11,2	1.026
Mei	32,0	538	465	1.035	19,0	16,4	1.038
Juni	27,7	484	395	907	40,7	10,3	937
Juli	23,7	460	339	822	34,7	15,8	841

* Aantal centralen in werking in het begin van het jaar 1955 : 213; in het begin van het jaar 1956 : 196; in het begin van het jaar 1957 : 192.

1 Netto-voortbrenging van de centralen hebbende een totaal opgesteld vermogen van meer dan 100 kW.

2 Tot december 1955 : bruto-voortbrenging.

VI. — GAS
(Productie, Invoer en Uitvoer) 1
(miljoenen kubieke meters)

59

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Administratie van de Nijverheid).

Tijdvak	Productie					Invoer (6)	Uitvoer (7)	Saldo invoer uitvoer (8) = (6) - (7)	Totaal in België beschikbaar gas (9) = (5) + (8)
	der gasfabrieken (1)	der cokesfabrieken		der steenkoolmijnen (4)	totaal (5) = (1) + (2) + (4)				
		totaal (2)	waarvan productie voor rechtstreekse industriële leveringen (3)						
1955 Gemiddelde	0,62	158,71	91,74	12,77	172	0,31	3,94	-3,63	168
1956 Gemiddelde	0,38	171,18	98,73	15,33	187	0,40	5,76	-5,36	182
1956 April	0,27	165,79	97,96	16,69	183	0,39	5,70	-5,31	177
Mei	0,31	169,66	99,78	14,38	184	0,41	5,85	-5,44	179
Juni	0,30	168,10	99,45	13,16	182	0,39	5,79	-5,40	176
Juli	0,32	157,11	92,09	13,25	171	0,19	5,59	-5,40	165
Augustus	0,32	168,25	98,25	11,59	180	0,40	3,09	-2,69	177
September	0,30	168,80	97,06	11,74	181	0,42	5,59	-5,17	176
Oktober	0,28	175,38	102,75	14,83	190	0,38	5,92	-5,54	185
November	0,25	173,52	100,74	17,75	192	0,37	6,20	-5,83	186
December	0,25	175,51	99,46	15,96	192	0,38	6,68	-6,30	185
1957 Januari	0,25	183,75	101,81	18,28	202	0,44	7,46	-7,02	195
Februari	0,22	162,87	92,70	16,55	180	0,35	6,52	-6,17	173
Maart	0,25	176,19	101,81	16,74	193	0,40	6,75	-6,35	187
April	0,23	172,81	103,46	17,89	191	0,38	6,16	-5,77	185
Mei	0,29	178,03	105,23	16,30	195	0,37	6,04	-5,67	189
Juni	0,28	148,86	85,16	15,73	165	0,45	5,62	-5,17	160

1 Deze statistiek betreft de gasproductie verkregen door droge distillatie van de steenkolen in de gas- en cokesfabrieken, gas waarbij gebeurlijk watergas, luchtgas, restgas uit de scheikundige binding, gas uit de hoogovens en metaan worden gevoegd. Zij omvat eveneens de produktie van metaan dat rechtstreeks uit de steenkolenmijnen komt, alsook het vloeibaar gemaakte petroleumgas dat in pijpleidingen wordt vervoerd; al die gassen dienen voor de openbare gasverdeling.

Onderhavige statistiek omvat niet de hoeveelheden watergas, luchtgas, restgas, gas uit de hoogovens, metaangas of vloeibaar gemaakt gas, die buiten de producerende fabriek worden vermengd met gas voortkomend uit de droge distillatie van steenkolen met uitzondering van het gas dat rechtstreeks aan de openbare distributie wordt geleverd. Zij omvat niet het gas dat door de cokesfabrieken wordt geproduceerd of ontvangen, noch het kolengas of het andere gas, die voor de dekking van de eigen behoeften, voor het stoken der ovens, enz. worden gebruikt.

N. B. — a) De gasproductie vermeld in de kolommen (1) (2) (3) (4) is voor de openbare voorziening bestemd.

b) De gasproductie vermeld in de kolom (3) is bestemd voor de rechtstreekse leveringen aan andere afdelingen van de vennootschappen waartoe de betrokken cokesfabrieken behoren of aan andere juridisch onafhankelijke nijverheidsvennootschappen.

c) De gasproductie vermeld in kolom (4) omvat het steenkolengas als dusdanig geleverd en het verbeterd steenkolengas, waarmee eventueel al dan niet verwerkt vloeibaar gemaakt petroleumgas aan gemengd werd.

d) Het gasvolume voortgebracht door de cokesfabrieken en steenkolenmijnen wordt herleid tot 4.250 kcal., 0° C., 760 mm Hg.

e) Het totale aantal cokesfabrieken (particuliere maatschappijen die gas produceerden) bedraagt 18 voor 1955 en 19 voor 1956.

I. — Maandelijkse indexcijfers van de verkoop van verbruiksartikelen : basisgemiddelde 1953 = 100

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maand	Grootwarenhuizen																					
	Algemeen indexcijfer	Voeding				Kleding				Meubilering			Huishouden		Tabak	Boek-papierhandel			Parf.	Spelen, speelgoed, sport, reis		
		Bederfelijk	Niet bederfelijk	Restaurant	Totaal	Stoffen per meter	Bovenkleding heren	Bovenkleding dames	Linnen, ondergoed, hemden en hoeden	Totaal 1	Textiel	Meubelen, luchters	Totaal	Huishoud-artikelen	Huishoudtoestellen, elektriciteit	Totaal	Rookgerief	Boekhandel	Papierhandel		Totaal	Toilet
1956 Juli	121	103	104	129	106	101	160	130	172	135	115	120	117	119	160	126	121	111	88	92	129	122
Augustus	111	115	118	125	117	73	102	88	109	95	106	110	108	124	149	128	121	106	180	169	121	77
September	113	121	126	115	122	92	104	99	102	98	117	126	121	117	196	131	116	96	190	176	107	49
Oktober	128	134	128	138	132	110	173	145	135	136	112	128	115	121	223	139	123	109	109	109	110	75
November	163	152	223	141	175	117	167	115	176	151	125	99	113	121	194	133	154	260	147	163	150	367
December	166	162	186	165	170	96	145	119	179	154	115	116	116	149	246	166	271	285	222	231	172	252
1957 Januari	117	131	114	138	126	104	103	91	144	115	144	107	127	112	207	128	120	113	115	114	104	40
Februari	105	128	116	124	124	93	67	68	96	84	109	122	115	117	184	129	107	95	96	96	99	45
Maart	122	137	125	143	134	132	134	109	119	114	127	139	132	126	181	135	118	105	102	102	112	67
April	130	136	135	145	136	120	133	135	139	133	128	138	132	125	174	133	121	120	105	107	118	97
Mei	127	131	123	140	129	113	150	127	136	127	117	144	130	129	188	139	115	108	105	106	119	92
Juni	124	117	108	121	114	117	167	137	174	141	100	133	115	113	163	122	128	91	89	89	120	117
Juli	134	111	109	146	114	124	181	142	192	150	122	140	130	130	233	148	136	121	98	101	141	146

¹ Dit totaal omvat daarenboven : mercerie, linten, patronen; schoenen, pantoffels; allerlei opschikartikelen.
* Voor het verbruik van suiker, zie tabel nr 562.

Maand	Grote ondernemingen gespecialiseerd in kleding			Coöperaties												Winkels met bijhuizen	Groot-handel
	Heren	Dames	Ondergoed en bijkom. kleding-stukken	Algemeen indexcijfer	Bakkerij	Voeding behalve bakkerij	Kleding	Meubilering	Huishouden	Tabak	Boekhandel, papierhandel	Parfumerie, weelde-artikelen	Restaurant tea-room	Verschillende	Onderg., bijkom. kledingstukken, opschikartikelen	Schoenen	Algemene voedingswaren
1956 Juli	120	94	126	113	99	118	88	198	97	105	153	139	122	112	134	119	117
Augustus	80	58	58	120	106	127	91	117	103	105	146	119	109	144	77	76	136
September	100	83	77	123	103	128	106	196	101	99	230	101	114	132	87	103	128
Oktober	150	146	103	130	110	133	137	159	111	108	115	122	112	135	107	102	133
November	144	101	109	153	103	167	156	135	107	113	137	171	108	162	125	113	202
December	132	97	141	140	112	150	136	105	107	135	116	164	129	131	138	124	164
1957 Januari	113	96	134	128	102	136	123	163	98	96	61	102	98	138	103	86	126
Februari	73	49	60	112	97	116	117	119	104	103	69	104	96	109	95	89	106
Maart	138	106	85	121	109	125	120	156	105	94	80	107	121	114	100	92	115
April	133	145	124	119	107	123	116	176	100	109	92	120	120	112	112	134	127
Mei	157	125	106	123	107	126	119	135	101	93	111	127	119	143	115	142	128
Juni	138	104	130	123	104	124	107	113	94	117	130	118	122	180	146	131	
Juli	119	95	157														

II. — TABAKSVERBRUIK
(Productie en invoer)

66

Bron : Administratie der Douanen en Accijnzen.

Tijdvak	Sigaren	Sigarillo's	Sigaretten	Roek-, snuif- en pruim-tabak
	(miljoenen stuks)			(tonnen)
1936-1938 Gemid.	16,2	49,4	430	1.097
1955 Gemiddelde	13,1	44,7	720	788
1956 Gemiddelde	14,4	47,9	740	770
1956 Augustus	15,3	50,2	773	756
September	17,1	56,1	772	766
Oktober	22,1	55,7	769	798
November	17,3	47,5	865	757
December	16,8	57,5	624	860
1957 Januari	15,6	42,0	773	787
Februari	14,2	41,8	741	652
Maart	12,3	85,1	724	698
April	13,7	43,9	833	710
Mei	15,2	44,7	904	803
Juni	16,0	56,8	968	826
Juli	15,1	43,6	856	715
Augustus	15,8	55,3	827	718

III. — SLACHTINGEN IN DE 12 VOOR-
NAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND

67

Tijdvak	Grootvee (Ossen, stieren, koeien, varzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schape, lammeren, geiten
	(duizenden)				
1936-1938 Gemid.	16,5	0,7	12,2	26,7	6,5
1955 Gemiddelde	21,0	3,7	10,9	31,3	5,6
1956 Gemiddelde	19,1	3,5	9,5	33,9	5,1
1956 Juli	16,6	3,4	8,6	31,0	1,5
Augustus	20,1	3,6	10,1	35,2	1,9
September	17,7	3,4	8,1	31,0	2,8
Oktober	22,1	3,8	9,8	41,1	8,5
November	18,1	2,6	7,4	33,7	10,5
December	19,0	2,9	8,0	34,8	8,2
1957 Januari	18,0	2,2	8,1	32,3	8,3
Februari	18,3	2,8	7,7	32,2	5,4
Maart	17,5	2,8	10,2	30,7	5,0
April	18,9	2,7	9,0	35,3	3,5
Mei	20,0	2,7	10,5	36,7	3,0
Juni	16,4	2,2	9,5	33,3	1,8
Juli	19,5	2,1	10,5	37,1	1,7

VERVOER

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN 70¹

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(miljoenen franken)

Tijdvak	Ontvangsten				Uitgaven	Overschot der totale ontvangsten op de uitgaven	Bedrijfs-coëfficiënt
	Reizigers en bagage	Goederen	Diversen ²	Totaal			
1938 Gemiddelde ¹	74	147	5	226	239	— 13	106
1955 Gemiddelde	319	604	111	1.034	996	38	96
1956 Gemiddelde	334	628	135	1.097	1.053	44	96
1956 April	328	624	129	1.081	1.010	71	93
Mei	326	624	128	1.078	1.045	33	97
Juni	320	650	153	1.123	1.063	60	95
Juli	406	571	135	1.112	1.042	70	94
Augustus	385	603	132	1.120	1.076	44	96
September	345	613	130	1.088	1.028	60	94
Oktober	326	703	136	1.165	1.081	84	93
November	302	684	131	1.117	1.056	61	95
December	359	610	144	1.113	1.079	34	97
1957 Januari	330	657	104	1.091	1.071	20	99
Februari	288	619	91	998	1.021	— 23	102
Maart	334	662	95	1.091	1.061	30	97
April	337	637	91	1.065	1.044	21	98
Mei	331	646	91	1.068	1.057	11	99
Juni	240	594	113	1.047	1.021	26	97

¹ Nord-Belge inbegrepen.

² Incl. de toelagen van de Staat als vergoeding voor de ontoereikende tarieven en de verhoging van de prijs der brandstoffen.

b) Aantal wagens aan de nijverheid gelverd ¹

c) Transportstatistiek 1° Algemeen spoorverkeer

70²

Tijdvak	A	B	C	A+C	Reizigers		Wagenladingen ²				
					Aantal	Reizigers-km.	Vervoerde tonnen	Ton-km.			Totaal
								Belgisch binnenl. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	
(duizenden)					(miljoenen)	duizenden	(miljoenen)				
1938 Gemiddelde ³	389	115	91	480	16,8	535	6.169	186	154	88	428
1955 Gemiddelde	279	100	67	346	19,4	654	5.745	175	261	111	547
1956 Gemiddelde	279	93	68	347	20,4	694	5.874	184	264	129	577
1956 Mei	284	96	63	347	20,6	721	5.772	186	244	117	547
Juni	301	96	71	372	19,5	697	6.267	203	277	127	607
Juli	258	80	63	321	18,8	747	5.331	169	260	117	546
Augustus	272	84	63	335	18,9	718	5.773	177	264	124	565
September	274	83	65	339	20,0	671	5.647	180	254	115	549
Oktober	316	102	72	388	21,2	700	6.655	220	282	138	640
November	295	100	73	368	21,6	713	6.316	202	266	138	606
December	272	96	78	350	21,9	733	6.028	179	274	151	604
1957 Januari	266	96	75	341	v22,2	v725	5.908	168	272	166	606
Februari	254	95	70	324	v20,5	v664	5.530	168	257	137	562
Maart	277	98	77	354	v21,2	v697	6.026	183	275	141	599
April	273	95	69	342	v21,0	v713	5.813	177	259	132	568
Mei	277	95	74	351	v21,7	v737	5.975	184	275	127	586
Juni	254	86	67	321	v20,0	v694	5.340	164	241	126	531
Juli	208	68	62	270			4.169				424

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, hetzij voor stations van het net van de Maatschappij, hetzij voor stations van andere netten.

¹ Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

² Vanaf januari 1956, militair vervoer inbegrepen.

³ Nord-Belge inbegrepen, behalve wat de ton-km. betreft.

c) Transportstatistiek

70³

2° Vervoer der voornaamste zware goederen

A. — Gezamenlijk verkeer ¹

Tijdvak	Tonnen-km.	Totaal	Landbouw- en voedings- produkten	Brand- stoffen	Nijver- heids- oliën	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materiaal, produkten der groef- bedrijven	Textiel	Schei- kundige produkten	Diversen
	(miljoenen)										
1955 Gemiddelde ...	547	5.745	185	2.425	79	946	792	1.011	27	259	21
1956 Gemiddelde ...	577	5.874	181	2.306	83	980	918	1.016	25	298	67
1956 April	551	5.851	122	2.335	83	1.007	878	1.092	24	242	68
Mei	547	5.772	114	2.326	76	898	880	1.131	26	256	65
Juni	607	6.267	92	2.371	74	1.036	1.012	1.247	22	342	71
Juli	546	5.331	81	2.006	68	919	768	1.133	16	272	68
Augustus ...	565	5.773	97	2.130	78	1.037	879	1.188	20	281	63
September ...	549	5.647	97	2.076	74	994	888	1.137	55	265	61
Oktober	640	6.655	391	2.510	87	1.084	1.030	1.136	30	318	69
November	606	6.316	503	2.538	92	932	894	974	17	301	65
December	604	6.028	269	2.371	98	1.037	992	864	24	308	65
1957 Januari	606	5.908	123	2.461	98	1.006	996	793	25	341	65
Februari	562	5.530	107	2.355	78	919	951	738	22	296	64
Maart	599	6.026	130	2.494	76	999	1.011	917	27	298	74
April	568	5.813	106	2.392	71	969	1.013	931	25	231	75
Mei	586	5.975	89	2.418	69	1.052	953	1.016	27	264	80
Juni	531	5.340	75	2.159	63	940	837	902	23	271	70

¹ Vanaf januari 1956. militair vervoer inbegrepen.B. — Belgisch binnenlands verkeer ¹70⁴

Tijdvak	Totaal	Landbouw- en voedings- produkten	Brand- stoffen	Nijver- heids- oliën	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materiaal, produkten der groef- bedrijven	Textiel	Schei- kundige produkten	Diversen	Nationale Maatsch. van Buurt- spoorweg. Vervoerde T.-km. (duizend.)
1955 Gemiddelde ...	3.028	95	1.596	29	180	307	688	8	122	3	1.201
1956 Gemiddelde ...	3.055	86	1.591	30	175	334	682	4	138	15	965
1956 April	3.140	30	1.636	35	193	324	771	1	131	19	818
Mei	3.142	24	1.625	31	181	322	807	1	134	17	790
Juni	3.319	28	1.645	26	186	383	872	1	162	16	906
Juli	2.690	29	1.331	21	169	272	715	1	135	17	778
Augustus ...	2.979	30	1.465	23	183	312	810	5	137	14	792
September ...	2.971	33	1.426	26	186	336	788	30	133	13	768
Oktober	3.595	272	1.753	31	206	383	772	7	156	15	1.734
November	3.408	360	1.720	34	173	328	639	1	136	17	2.000
December	3.024	126	1.650	33	183	341	549	2	128	12	1.135
1957 Januari	2.874	26	1.665	36	148	360	494	1	129	15	556
Februari	2.809	25	1.648	29	146	348	471	1	129	12	551
Maart	3.070	28	1.709	31	159	372	605	1	143	22	708
April	3.013	21	1.674	30	172	348	627	1	119	21	627
Mei	3.107	20	1.712	28	172	334	678	1	135	27	726
Juni	2.786	25	1.558	24	160	259	599	1	135	25	625

¹ Vanaf januari 1956, militair vervoer inbegrepen.

III. — HAVENVERKEER

71¹

a) Haven van Antwerpen

Bronnen : Havendienst der stad Antwerpen en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Zeevaart						Binnenvaart					
	Aangekomen			Vertrokken			Aangekomen			Vertrokken		
	Aantal schepen	Belgische netto-tonne-maat (duizend. register-tonnen)	Goederen (duizend. metrieke tonnen) 1	Aantal schepen		Goederen (duizend. metrieke tonnen) 1	Aantal schepen	Land-vermogen (duizend. m ³)	Goederen (duizend. metrieke tonnen) 2	Aantal schepen	Land-vermogen (duizend. m ³)	Goederen (duizend. metrieke tonnen) 2
				geladen	op balast							
1955 Gemiddelde ...	1.144	2.830	1.439	979	163	1.234	3.632	1.636	697	3.640	1.643	934
1956 Gemiddelde ...	1.299	3.172	1.865	1.087	206	1.279	4.032	1.850	719	3.957	1.821	1.194
1956 Augustus	1.308	3.402	2.205	1.076	231	1.468	4.371	2.044	744	4.384	2.076	1.424
September ...	1.259	3.013	1.690	1.025	216	1.192	4.292	1.966	765	4.298	1.977	1.348
Oktober	1.327	3.342	2.202	1.120	223	1.205	4.621	2.097	840	4.377	1.996	1.344
November	1.261	3.097	2.002	1.050	204	1.189	4.286	1.960	746	4.239	1.948	1.321
December	1.330	3.240	1.971	1.069	234	1.129	4.342	1.993	744	4.147	1.926	1.257
1957 Januari	1.378	3.287	2.074	1.155	251	1.242	4.368	1.957	750	4.196	1.936	1.222
Februari	1.295	2.900	1.535	1.081	172	1.400	3.733	1.779	742	3.723	1.748	1.054
Maart	1.408	3.231	1.673	1.193	211	1.253	4.145	1.937	833	4.012	1.839	1.106
April	1.296	3.193		1.108	185		4.121	1.918	807	4.036	1.911	1.135
Mei	1.321	3.306		1.134	191		4.159	1.929	751	4.023	1.897	1.178
Juni	1.213	3.158		1.032	192		3.819	1.756	670	3.709	1.715	1.087
Juli	1.311	3.240		1.100	212		3.960	1.840	724	4.079	1.899	1.169
Augustus	1.321	3.425		1.114	206							

1 Internationaal verkeer. — 2 Internationaal en binnenlands verkeer.

b) Haven van Gent

71²

Bronnen : Havendienst van Gent en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Zeevaart						Binnenvaart	
	Aangekomen			Vertrokken			Goederen 1	
	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden registerton.)	Goederen (duizenden metrieke tonnen) 1	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden registerton.)	Goederen (duizenden metrieke tonnen) 1	Gelost	Geladen
1955 Gemiddelde	184	154	155	182	152	118	144	155
1956 Gemiddelde	196	178	216	195	177	82	143	92
1956 Augustus	197	193	262	191	178	59	178	91
September	199	189	278	201	203	77	165	109
Oktober	209	211	240	217	209	77	173	98
November	185	176	263	185	179	70	140	103
December	197	164	216	191	148	66	156	76
1957 Januari	207	162	222	210	180	103	164	85
Februari	233	162	198	224	157	70	154	86
Maart	238	169	224	238	172	72	153	86
April	209	149		218	149			
Mei	207	194		205	192			
Juni	239	194		233	189			
Juli	217	189		214	186			
Augustus	228	183		237	195			

1 Internationaal verkeer.

IV. — ALGEMENE BEWEGING DER BINNENSCHIEPVAART

72

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Geladen schepen																				
	Binnen verkeer		Invoer		Uitvoer		Door-voer		Gehele verkeer		Binnen-verkeer		Invoer		Uitvoer		Door-voer		Gehele verkeer		
	(aantal)										(duizenden metrieke tonnen)								(miljoenen ton-km.)		
1955 Gemiddelde	7.161	3.845	3.379	698	15.083	1.881	1.370	1.319	167	4.737	184,8	92,1	84,8	23,1	384,8						
1956 Gemiddelde	7.348	3.713	3.230	578	14.869	1.930	1.372	1.218	139	4.659	186,0	89,5	79,2	19,7	374,4						
1956 Februari ...	2.701	1.140	1.069	217	5.127	716	457	442	51	1.666	51,8	22,0	24,8	7,7	106,3						
Maart	7.186	3.448	3.055	702	14.391	1.978	1.251	1.191	167	4.587	197,5	77,4	76,3	23,1	374,3						
April	7.585	3.934	3.628	728	15.875	1.976	1.389	1.371	171	4.907	196,2	98,7	90,7	24,0	409,6						
Mei	7.955	4.297	3.589	727	16.568	2.107	1.573	1.345	170	5.195	201,3	105,4	92,0	23,8	422,5						
Juni	8.152	4.181	3.824	652	16.809	2.054	1.581	1.414	158	5.207	195,5	103,1	94,5	21,9	415,0						
Juli	7.879	3.967	3.538	634	16.018	2.005	1.483	1.323	155	4.966	204,0	95,8	86,6	22,4	408,8						
Augustus	7.730	4.401	3.710	582	16.423	2.023	1.591	1.362	147	5.123	194,6	104,8	89,0	22,2	410,6						
September	8.240	4.216	3.379	483	16.318	2.125	1.544	1.273	115	5.057	206,3	101,6	79,1	17,3	404,3						
Oktober ...	8.434	4.368	3.725	516	17.043	2.185	1.605	1.391	126	5.307	210,7	107,8	87,9	17,6	424,0						
November	7.835	3.739	3.115	498	15.187	2.075	1.388	1.177	121	4.761	192,9	91,3	80,5	16,3	381,0						
December	7.635	3.748	3.070	572	15.025	2.026	1.454	1.172	136	4.788	194,5	93,9	74,7	18,1	381,2						
1957 Januari ...	5.867	3.149	2.647	470	12.133	1.897	1.393	1.097	117	4.504	184,3	87,5	70,6	17,2	359,6						
Februari ...	5.909	3.445	2.458	464	12.276	1.627	1.406	926	108	4.067	154,7	86,0	54,3	13,8	308,8						

BUITENLANDSE HANDEL
VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE
NOMENCLATUUR DER AFDELINGEN VAN DE BIJZONDERE HANDEL
VOLGENS DE TYPE-CLASSIFICATIE VAN DE INTERNATIONALE HANDEL (T.C.I.H.)

75

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	(0) Voe- dings- waren	(1) Dran- ken en tabak	(2) Niet eetbare grond- stoffen behalve brand- stoffen	(3) Mine- rale brand- stoffen, smeer- middel, en der- gelijke prod.	(4) Oliën en vetten van dierlijke of plant- aardige oor- sprong	(5) Schei- kundige produk- ten	(6) Fabri- katen hoofdza- kelijk gerang- schikt volgens grond- stof	(7) Ma- chines en vervoer- materiaal	(8) Diverse fabri- katen	(9) Niet elders genoem- de goe- deren	Totaal	Gemid- delde prijs per ton (fran- ken)	Uitvoer-(+) of invoersaldo (-) van de han- delsbalans (miljoenen franken)	Verhou- ding van uitvoer tot invoer in pct.
Invoer.														
Waarde (miljoenen franken)														
1955 Gemiddelde ...	1.589	177	2.725	1.208	164	645	2.796	1.918	529	99	11.850	2.879		
1956 Gemiddelde ...	1.807	191	3.046	1.519	143	732	3.203	2.376	579	39	13.635	2.982		
1956 Juni	1.672	216	3.275	1.346	97	702	2.905	2.869	572	33	13.687	2.934		
Juli	1.618	171	2.866	1.511	118	671	3.176	2.453	533	39	13.156	2.751		
Augustus	1.704	170	2.993	1.687	121	666	3.329	1.948	564	31	13.213	2.654		
September ...	1.826	195	3.005	1.298	130	759	2.824	2.214	671	34	12.956	2.826		
Oktober	2.043	221	3.355	1.868	141	807	3.577	2.435	694	33	15.174	2.876		
November	2.115	203	3.070	1.700	164	802	3.131	2.587	602	32	14.411	3.000		
December	2.450	248	3.591	1.813	171	859	3.364	2.524	528	32	15.580	3.240		
1957 Januari	2.261	207	3.553	1.976	241	914	3.407	2.275	529	34	15.397	3.275		
Februari	1.721	185	3.083	1.805	218	848	3.320	2.478	599	28	14.285	3.265		
Maart	1.775	200	3.410	1.918	170	897	3.198	2.476	728	31	14.803	3.131		
April	v										14.924	3.172		
Mei	v										14.476	3.069		
Juni	v										13.619	3.071		
Uitvoer.														
1955 Gemiddelde ...	415	20	870	778	92	781	6.730	1.291	458	145	11.580	4.547	- 270	97,7
1956 Gemiddelde ...	518	26	907	807	90	854	7.744	1.511	560	160	13.177	5.169	- 458	96,6
1956 Juli	399	29	793	786	71	802	7.059	1.558	516	135	12.148	4.773	-1.008	92,3
Augustus	452	29	697	888	68	851	6.864	1.537	571	174	12.131	4.511	-1.082	91,8
September	498	25	861	781	101	794	7.830	1.350	607	144	12.991	4.979	+ 35	100,3
Oktober	528	26	1.109	753	57	836	8.417	1.641	690	177	14.234	5.676	- 940	93,8
November	562	29	942	761	102	836	7.558	1.305	581	170	12.846	5.038	-1.565	89,1
December	566	27	1.026	732	60	866	7.980	1.433	592	148	13.430	5.624	-2.150	86,2
1957 Januari	537	31	988	665	103	1.003	8.810	1.539	562	170	14.408	5.965	- 989	93,6
Februari	480	25	932	754	108	850	7.542	1.358	548	136	12.733	5.892	-1.552	89,1
Maart	407	35	1.039	843	132	1.002	8.654	1.908	620	142	14.782	6.003	- 21	99,9
April	424	34	1.018	793	92	905	7.766	1.655	598	142	13.427	5.700	v-1.495	v 90,0
Mei	v										13.903	5.167	- 573	96,0
Juni	v										13.321	5.406	- 298	97,8
Juli	v										12.328	5.203		
Invoer.														
Gewicht (duizenden tonnen)														
1955 Gemiddelde ...	256	9,8	2.273	1.245	13,4	123	153	35,4	5,2	1,9	4.116			
1956 Gemiddelde ...	285	17,4	2.444	1.459	11,2	145	160	42,1	5,8	2,0	4.572			
1956 Juni	249	12,2	2.708	1.333	7,2	139	159	50,0	6,2	1,6	4.665			
Juli	245	62,1	2.644	1.483	9,2	124	160	47,4	5,8	1,9	4.783			
Augustus	269	9,5	2.785	1.582	9,3	123	159	33,8	5,9	1,6	4.978			
September ...	299	9,7	2.695	1.246	10,6	132	147	36,6	6,7	1,7	4.585			
Oktober	363	42,1	2.707	1.771	10,7	135	185	54,5	7,0	1,5	5.276			
November	372	11,2	2.442	1.615	11,9	150	160	34,7	6,2	1,4	4.804			
December	373	12,4	2.387	1.631	13,2	181	168	35,7	5,5	1,3	4.808			
1957 Januari	320	36,6	2.248	1.680	16,8	195	167	29,8	5,6	1,7	4.701			
Februari	247	9,8	2.292	1.430	14,9	166	164	44,1	5,7	1,3	4.375			
Maart	264	10,7	2.449	1.579	11,4	191	168	47,4	6,5	1,4	4.728			
April	v										4.705			
Mei	v										4.718			
Juni	v										4.435			
Uitvoer.														
1955 Gemiddelde ...	71	1,8	408	853	6,6	306	811	29,6	5,0	54,6	2.547			
1956 Gemiddelde ...	70	2,2	490	704	6,0	332	839	30,4	5,7	69,8	2.549			
1956 Juli	45	2,2	572	666	4,7	334	829	35,8	4,7	51,9	2.545			
Augustus	51	4,6	538	758	4,5	353	853	39,2	5,6	82,0	2.689			
September ...	63	2,0	604	647	7,1	332	865	23,7	5,6	59,8	2.609			
Oktober	71	1,7	520	617	3,9	298	882	30,8	5,9	76,5	2.508			
November	82	1,9	535	631	7,1	336	847	21,5	6,2	81,6	2.550			
December	73	1,7	495	637	4,0	298	802	22,0	5,6	50,5	2.388			
1957 Januari	60	1,8	451	497	6,5	368	942	23,8	6,0	58,4	2.415			
Februari	56	1,3	407	565	6,6	302	748	23,5	5,7	46,3	2.161			
Maart	44	1,9	435	600	8,6	371	924	30,7	6,8	40,1	2.462			
April	42	2,4	477	587	6,2	311	853	27,5	6,1	43,9	2.356			
Mei	v										2.691			
Juni	v										2.464			
Juli	v										2.369			

WERKLOOSHEID

I. — GEHELE EN GEDEELTELIJKE WERKLOOSHEID

81¹

Bron : Rijkdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Aantal gecontroleerde werklozen						Verloren werkdagen		
	Ingeschreven tijdens de maand			Daggemiddelden			geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal
	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal			
(duizenden)						(duizenden)			
1956 Augustus	85	204	289	67	33	100	1.539	755	2.294
September	93	85	178	66	21	87	1.983	639	2.622
Oktober	85	86	171	66	23	89	1.526	533	2.059
November	93	146	239	74	35	109	1.706	814	2.520
December	118	214	332	89	53	142	2.505	1.489	3.994
1957 Januari	122	194	316	102	77	179	2.439	1.853	4.292
Februari	116	162	278	98	51	149	2.339	1.229	3.568
Maart	112	92	204	86	26	112	2.594	770	3.364
April	96	80	176	78	24	102	1.723	521	2.244
Mei	89	83	172	71	23	94	1.632	536	2.168
Juni	89	109	198	66	27	93	1.926	794	2.720
Juli	80	110	190	64	30	94	1.480	681	2.161
Augustus				62	22	84			

II. — INDELING DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN PER PROVINCIE

81²

Bron : Rijkdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Week		Aantal werkdagen	Het Rijk	Antwerpen	Brabant	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Hene-gouwen	Luik	Limburg	Luxemburg	Namen
	van	tot											
(duizenden)													

Daggemiddelde der maand

1956 Augustus ...	—	—	23	99,7	16,3	16,4	13,2	24,0	15,9	7,7	4,4	0,2	1,6
September ...	—	—	30	87,3	17,3	15,6	13,7	22,3	7,8	6,0	2,7	0,3	1,6
Oktober	—	—	23	89,5	18,6	15,5	15,1	21,6	7,5	6,3	2,9	0,4	1,6
November	—	—	23	109,1	22,9	19,2	18,6	24,8	8,7	7,1	4,5	1,1	2,2
December ...	—	—	28	142,1	29,1	23,7	26,2	32,0	11,3	9,0	6,0	2,1	2,7
1957 Januari	—	—	24	178,7	36,1	29,6	30,3	38,1	14,8	12,1	9,5	3,9	4,2
Februari	—	—	24	148,7	31,0	24,5	26,6	31,7	11,7	9,4	7,1	3,2	3,5
Maart	—	—	30	112,4	25,8	19,2	19,1	24,2	8,7	7,3	5,0	0,9	2,2
April	—	—	22	102,0	23,6	17,4	16,6	22,9	8,4	6,6	4,2	0,4	1,9
Mei	—	—	23	94,3	21,1	16,3	15,1	21,4	8,3	6,3	3,7	0,3	1,8
Juni	—	—	29	93,6	19,0	17,0	13,8	20,8	8,9	7,9	3,8	0,5	1,9
Juli	—	—	23	94,0	18,8	17,3	12,3	21,1	9,7	8,2	3,8	0,7	2,1
Augustus	—	—	23	83,6	16,5	15,5	11,2	20,5	7,7	6,4	3,7	0,3	1,8

Daggemiddelde der week

1957 Augustus	4	10	6	84,1	16,1	16,1	11,4	20,6	7,9	6,2	3,7	0,3	1,8
	11	17	5	85,6	16,5	15,6	11,7	21,2	8,0	6,7	3,8	0,3	1,8
	18	24	6	82,5	16,0	15,4	11,1	20,2	7,6	6,4	3,7	0,3	1,8
	25	31	6	82,5	17,4	14,8	10,7	19,9	7,4	6,6	3,6	0,3	1,8
September ...	1	7	6	82,6	17,3	14,7	11,5	19,5	7,7	6,3	3,5	0,3	1,8
	8	14	6	88,8	19,9	15,2	12,4	20,8	7,8	6,8	3,7	0,4	1,8

1 Cijfers niet beschikbaar wegens het betaald verlof.

III. — DAGGEMIDDELDE DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN

81³

Bron : Rijkdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Totaal			Volledig werklozen			Gedeeltelijk werklozen		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
	(duizenden)								
1955 Gemiddelde	114,2	58,2	172,4	75,1	41,4	116,5	39,1	16,8	55,9
1956 Gemiddelde	101,4	43,4	144,8	61,4	29,7	91,1	40,0	13,7	53,7
1956 Augustus	66,1	33,6	99,7	43,2	23,7	66,9	22,9	9,9	32,8
September	55,2	32,1	87,3	42,6	23,4	66,0	12,6	8,7	21,3
Oktober	56,9	32,6	89,5	42,6	23,7	66,3	14,3	8,9	23,2
November	74,6	34,5	109,1	48,9	24,9	73,8	25,7	9,6	35,3
December	101,1	41,0	142,1	62,8	26,4	89,2	38,3	14,6	52,9
1957 Januari	138,9	39,8	178,7	73,6	27,9	101,5	65,3	11,9	77,2
Februari	111,7	37,0	148,7	70,5	27,0	97,5	41,2	10,0	51,2
Maart	78,6	33,8	112,4	61,4	25,1	86,5	17,2	8,7	25,9
April	70,4	31,6	102,0	55,7	22,6	78,3	14,7	9,0	23,7
Mei	63,9	30,4	94,3	49,2	21,6	70,8	14,7	8,8	23,5
Juni	64,6	29,0	93,6	46,9	19,4	66,3	17,7	9,6	27,3
Juli	66,1	27,9	94,0	46,5	17,9	64,4	19,6	10,0	29,6
Augustus	57,4	26,2	83,6	44,1	17,9	62,0	13,3	8,3	21,6

IV. — INDELING DER INGESCHREVEN WERKLOZEN NAAR BEDRIJFSGROEP

81⁴

(Daggemiddelde van het aantal gecontroleerde werklozen) (duizenden)

Bron : Rijkdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Landbouw	Bouww., jacht, visvangst	Mijnen	Steen	Aardwerk, glas	Diamant	Bouw-nijverheid	Hout, ameublement	Metaal	Chemie	Papier	Boek	Textiel	Kleding	Leder, huiden, schoenen, nijverheid	Voeding, tabak	Verkeer	Havenarbeiders	Scheepsherstellers	Hotelspijshuizen	Huispersoneel	Verzorging	Bedienden	Kunstenaars	Totaal
Volledig werklozen																									
1956 Juni	4,7	0,4	0,7	0,6	1,4	1,2	11,3	2,9	8,0	1,1	0,7	0,5	12,4	4,9	1,9	4,4	6,5	—	—	3,0	2,9	0,2	7,1	1,0	77,8
Juli	5,5	0,4	0,7	0,5	1,2	1,2	10,6	2,6	7,3	1,0	0,6	0,5	11,5	5,1	1,8	3,5	6,0	—	—	1,9	2,8	0,2	6,7	0,8	72,4
Augustus	3,9	0,4	0,7	0,5	1,2	0,9	9,9	2,4	7,0	1,0	0,5	0,5	10,4	5,0	1,7	3,2	5,7	—	—	1,8	2,7	0,2	6,5	0,8	66,9
September	3,4	0,4	0,7	0,5	1,4	1,1	9,7	2,3	6,7	1,0	0,6	0,5	9,5	4,4	1,6	3,1	5,5	—	—	3,2	2,6	0,2	6,8	0,8	66,0
Oktober	2,4	0,4	0,7	0,5	2,5	1,1	10,1	2,4	7,0	0,9	0,5	0,5	8,9	4,0	1,5	3,0	5,5	—	—	4,1	2,6	0,2	6,8	0,7	66,3
November	4,8	0,4	0,7	0,6	3,0	1,2	12,4	2,7	7,4	0,9	0,5	0,5	8,9	4,5	1,6	3,2	5,6	—	—	4,5	2,6	0,2	6,8	0,7	73,9
December	8,3	0,4	0,8	0,7	3,9	1,3	17,4	3,9	8,5	1,0	0,5	0,6	9,5	5,5	1,7	4,0	6,4	—	—	4,3	2,7	0,2	6,9	0,7	89,2
1957 Januari	9,2	0,5	0,9	0,8	4,7	1,4	22,8	4,3	9,1	1,0	0,6	0,6	10,0	6,2	1,9	4,8	7,2	—	—	4,6	2,7	0,2	7,3	0,7	101,5
Februari	9,0	0,5	0,9	0,8	4,5	1,4	21,6	3,9	8,8	1,1	0,6	0,6	9,5	5,3	1,8	5,1	7,0	—	—	4,4	2,7	0,2	7,1	0,7	97,5
Maart	7,6	0,4	0,8	0,6	3,1	1,4	17,7	3,4	8,3	1,0	0,6	0,6	8,8	4,1	1,7	5,3	6,7	—	—	4,1	2,6	0,2	6,8	0,7	86,5
April	6,9	0,5	0,8	0,6	1,7	1,4	15,5	3,0	8,4	1,0	0,6	0,5	8,1	3,6	1,6	5,1	6,0	—	—	3,1	2,5	0,2	6,4	0,8	78,3
Mei	4,2	0,5	1,1	0,6	1,4	1,2	13,1	2,9	7,9	1,0	0,5	0,5	7,6	3,5	1,5	4,5	5,9	—	—	3,1	2,5	0,2	6,2	0,9	70,8
Juni	4,7	0,5	0,8	0,6	1,4	1,2	12,6	2,6	7,1	0,9	0,5	0,5	7,4	3,6	1,4	3,5	5,4	—	—	2,3	2,4	0,2	5,8	0,9	66,3
Gedeeltelijk en toevallig werklozen																									
1956 Juni	1,7	0,2	3,9	0,0	0,4	0,4	1,5	0,6	1,4	0,3	0,1	0,1	8,2	4,4	3,9	1,7	1,7	4,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,0	35,4
Juli	0,8	0,2	0,0	0,0	0,4	0,5	1,3	0,6	1,3	0,2	0,2	0,1	7,0	4,3	2,5	1,1	1,4	2,7	0,0	0,2	0,3	0,0	0,2	0,0	25,3
Augustus	0,9	0,2	1,2	0,0	0,3	0,2	1,2	0,6	1,3	0,3	0,2	0,1	5,9	3,7	1,3	1,1	1,3	2,3	0,0	0,2	0,3	0,0	0,2	0,0	32,8
September	0,8	0,3	10,3	0,0	0,4	0,3	1,2	0,6	1,3	0,2	0,1	0,1	5,2	3,1	1,3	1,1	1,2	3,1	0,0	0,2	0,2	0,0	0,3	0,0	21,3
Oktober	0,8	0,5	0,0	0,1	0,3	0,4	2,5	0,7	1,4	0,2	0,1	0,1	4,7	3,3	1,7	1,2	1,3	3,1	0,0	0,3	0,2	0,0	0,3	0,0	23,2
November	1,0	0,7	0,1	0,3	0,3	0,3	11,2	1,4	2,1	0,2	0,1	0,1	4,8	4,2	1,7	1,1	1,6	3,2	0,0	0,3	0,2	0,0	0,3	0,0	35,2
December	1,4	1,0	0,2	0,5	0,5	0,4	16,6	3,2	4,2	0,5	0,2	0,1	6,3	7,5	2,7	1,5	2,3	2,9	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,0	52,9
1957 Januari	1,7	1,5	0,3	1,0	0,8	0,3	41,4	4,0	3,5	0,4	0,1	0,2	5,2	6,2	1,4	1,7	3,3	3,2	0,0	0,4	0,3	0,0	0,3	0,0	77,2
Februari	1,6	1,4	0,1	0,6	0,7	0,3	21,4	2,2	2,2	0,4	0,1	0,2	5,0	4,4	1,1	1,8	3,0	3,7	0,0	0,4	0,3	0,0	0,3	0,0	51,2
Maart	0,5	0,4	0,1	0,1	0,4	0,4	3,5	0,8	1,4	0,3	0,1	0,2	4,0	3,1	1,0	1,8	2,0	4,8	0,0	0,4	0,3	0,0	0,3	0,0	25,9
April	0,5	0,4	0,1	0,1	0,2	0,4	2,0	0,7	1,7	0,4	0,1	0,1	4,3	3,1	1,3	1,4	1,8	4,2	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,0	23,7
Mei	0,8	0,3	0,1	0,1	0,2	0,3	1,7	0,6	1,6	0,3	0,1	0,1	4,7	3,1	1,5	1,3	1,5	4,5	0,0	0,3	0,2	0,0	0,2	0,0	23,5
Juni	1,1	0,3	0,3	0,1	0,2	0,3	2,0	0,7	4,2	0,3	0,1	0,1	4,7	3,4	2,3	1,1	1,5	4,0	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2	0,0	27,3
Totaal gecontroleerde werklozen																									
1956 Juni	6,4	0,6	4,6	0,6	1,7	1,6	12,7	3,6	9,4	1,4	0,8	0,7	20,6	9,3	5,7	6,1	8,2	4,0	0,0	3,3	3,2	0,2	7,4	1,0	113,1
Juli	6,2	0,6	0,7	0,6	1,6	1,7	11,9	3,2	8,6	1,3	0,7	0,6	18,4	9,3	4,3	4,6	7,5	2,7	0,0	2,1	3,1	0,2	6,9	0,9	97,7
Augustus	4,8	0,6	11,9	0,5	1,5	1,1	11,1	3,0	8,3	1,3	0,7	0,6	16,3	8,8	3,0	4,3	7,0	2,3	0,0	2,0	2,9	0,2	6,7	0,8	99,7
September	4,2	0,7	1,0	0,6	1,7	1,5	11,0	2,8	8,0	1,2	0,7	0,6	14,6	7,4	2,9	4,2	6,7	3,1	0,0	3,5	2,8	0,2	7,1	0,8	87,3
Oktober	3,2	0,9	0,7	0,6	2,9	1,4	12,6	3,1	8,4	1,1	0,6	0,6	13,6	7,3	3,2	4,2	6,8	3,1	0,0	4,4	2,8	0,2	7,1	0,7	89,5
November	5,8	1,1	0,9	0,8	3,3	1,5	23,6	4,1	9,4	1,1	0,6	0,6	13,7	8,7	3,3	4,3	7,4	3,2	0,0	4,8	2,9	0,2	7,1	0,7	109,1
December	9,7	1,4	0,9	1,1	4,5	1,7	34,1	7,1	12,7	1,4	0,7	0,7	15,8	12,9	4,4	5,5	8,8	2,9	0,0	4,7	3,0	0,2	7,2	0,7	142,1
1957 Januari	10,9	2,0	1,3	1,8	5,4	1,7	64,2	8,3	12,6	1,4	0,7	0,8	15,2	12,4	3,3	6,5	10,5	3,2	0,0	4,9	3,0	0,3	7,6	0,7	178,7
Februari	10,7	1,9	1,0	1,4	5,3	1,7	43,0	6,0	11,0	1,4	0,8	0,8	14,5	9,6	2,9	6,9	10,0	3,7	0,0	4,8	2,9	0,3	7,4	0,7	148,7
Maart	8,2	0,8	0,9	0,7	3,4	1,8	21,2	4,2	9,7	1,3	0,7	0,8	12,8	7,2	2,7	7,1	8,7	4,8	0,0	4,5	2,9	0,3	7,0	0,7	112,4
April	7,4	0,8	0,9	0,7	1,9	1,9	17,4	3,7	10,1	1,4	0,7	0,7	12,5	6,6	2,9	6,6	7,3	4,2	0,0	3,4	2,6	0,2	6,6	0,8	102,0
Mei	4,9	0,8	1,3	0,7	1,6	1,6	14,8	3,5	9,5	1,2	0,6	0,6	12,2	6,6	3,0	5,8	7,4	4,5	0,0	3,5	2,7	0,2	6,4	0,9	94,3
Juni	5,8	0,8	1,1	0,7	1,5	1,4	14,5	3,3	11,4	1,2	0,6	0,6	12,1	7,1	3,7	4,6	6,9	4,0	0,0	2,6	2,6	0,2	6,0	0,9	93,6

BANK- EN GELDSTATISTIEKEN

I. — BELGIE EN BELGISCH-KONGO ALGEMENE STATEN DER BANKEN ¹

85¹

(miljoenen franken)

Posten	1956 31 december	1957 31 januari	1957 28 februari	1957 31 maart	1957 30 april	1957 31 mei	1957 30 juni	1957 31 juli
ACTIVA								
A. <i>Spaargelden</i> (art. 15, koninkl. besl. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. <i>Beschikbare en vlottende middelen</i> :								
Kas, Nationale Bank, Postrekening ...	5.647	3.015	3.005	4.626	3.016	3.135	3.320	3.229
Daggeld	1.957	1.596	1.760	1.727	1.706	1.831	2.372	1.649
Bankiers	4.602	4.521	4.789	4.224	5.083	4.943	4.905	4.858
Moedermaatsch., filialen en dochterm.	826	890	1.048	954	1.026	898	1.181	978
Andere te innen waard. op korte term.	4.655	4.289	4.254	4.343	4.394	4.721	5.116	4.546
Wissels	44.983	46.332	45.833	47.834	46.635	45.790	45.220	43.403
a) Handelswissels ²	14.436	14.577	14.098	16.313	15.161	13.823	13.398	12.416
b) Overheidsf. herdicont. bij N.B.B.	9.962	10.460	10.906	9.598	9.707	10.126	9.678	9.431
c) Overheidsf. mob. bij N.B.B. tot beloop van 95 pct.	20.585	21.294	20.829	21.923	21.767	21.841	22.144	21.556
Prolongaties en voorschot. op effecten	1.216	1.225	1.265	1.261	1.413	1.342	1.316	1.316
Debiteuren wegens verstrekte accept.	11.071	11.252	11.243	11.517	11.112	10.900	10.902	10.482
Diverse debiteuren	21.051	20.856	21.253	20.291	22.035	22.091	21.650	22.827
Effecten	25.580	26.980	27.153	27.527	26.911	26.512	26.751	25.624
a) Belegde wettelijke reserve	289	289	289	290	293	294	298	298
b) Belgische overheidsfondsen	22.384	23.816	23.846	24.268	23.817	23.728	23.720	22.826
c) Buitenlandse overheidsfondsen ...	79	46	78	78	78	78	78	78
d) Bankaandelen	1.120	1.120	1.121	1.121	1.125	1.125	1.139	1.139
e) Andere fondsen	1.708	1.709	1.819	1.770	1.598	1.287	1.516	1.283
Diversen	909	919	878	724	898	927	1.027	925
Niet gestort kapitaal	5	5	5	5	5	8	6	5
Totaal beschikbare en vlottende middelen	122.502	121.880	122.486	125.033	124.234	123.098	123.766	119.842
C. <i>Vastgelegde middelen</i> :								
Oprichtings- en eerste inrichtingskost.	6	6	6	19	19	20	20	20
Gebouwen	973	973	972	986	986	986	989	991
Part. in dochtermaatsch. voor immobil.	267	267	267	267	267	267	267	267
Vord. op dochtermaatsch. voor immob.	324	319	322	324	320	322	323	325
Materieel en meubilair	116	117	117	119	120	123	122	125
Totaal vastgelegde middelen ...	1.686	1.682	1.684	1.715	1.712	1.718	1.721	1.728
Totaal der activa ...	124.188	123.562	124.170	126.748	125.946	124.816	125.487	121.570
PASSIVA								
A. <i>Spaargelden</i> (art. 15, koninkl. besl. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. <i>Opvraagbaar</i> :								
Bevoorr. of gewaarborgde schuldeisers	325	546	537	1.298	1.270	1.887	1.559	1.013
Daggeld	10	36	29	17	34	68	63	100
Bankiers	9.323	9.096	9.648	10.008	10.185	8.977	8.425	8.104
Moedermaatsch., filialen en dochterm.	2.269	1.771	1.630	1.643	1.829	1.677	1.765	1.601
Geaccepteerde wissels	11.071	11.252	11.243	11.517	11.112	10.900	10.902	10.482
Andere te bet. waarden op korte term.	2.265	2.712	3.038	2.324	2.603	2.774	2.669	2.665
Crediteuren wegens wissels ter incasso	873	860	853	828	817	788	792	715
Deposito's en crediteuren	82.138	81.124	81.014	83.381	81.654	81.366	82.912	80.310
a) Dad. oprv. en op ten h. 30 d. ³	71.575	70.030	70.042	72.066	70.261	70.929	72.908	70.693
b) Op meer dan 30 dagen	10.563	11.094	10.972	11.315	11.393	10.437	10.004	9.617
Obligaties en kasbons	4.310	4.303	4.335	4.381	4.327	4.347	4.394	4.369
Nog te storten bedr. op fonds. en part.	620	620	658	619	620	664	627	627
Diversen	3.425	3.677	3.608	3.125	3.681	3.547	3.338	3.529
Totaal opvraagbaar ...	116.629	115.997	116.592	119.141	118.132	116.995	117.446	113.515
C. <i>Niet opvraagbaar</i> :								
Kapitaal	4.331	4.331	4.336	4.336	4.560	4.572	4.692	4.707
Niet beschikb. res. wegens uitgiftpr. .	175	175	175	175	154	144	144	144
Wettelijke res. (art. 13, kon. besl. 185)	293	293	293	294	297	298	302	302
Beschikbare reserve	2.687	2.689	2.696	2.725	2.724	2.728	2.823	2.823
Reservefonds	73	77	78	77	79	79	80	79
Totaal niet opvraagbaar ...	7.559	7.565	7.578	7.607	7.814	7.821	8.041	8.055
Totaal der passiva ...	124.188	123.562	124.170	126.748	125.946	124.816	125.487	121.570

¹ De globale staat bevat, wat betreft de banken, welke hun bedrijvigheid gedeeltelijk in het buitenland of in de kolonie uitoefenen, slechts de bestanddelen der activa en passiva van de Belgische zetels. De saldi van de rekeningen geopend door deze laatste op naam van de in het buitenland of in de kolonie gevestigde zetels zijn opgenomen onder de rubriek « Moedermaatschappij, Filialen en Dochtermaatschappijen ».

² De portefeuille van de Nationale Bank van België en de parastatale instellingen aan wissels door de banken herdisconteerd, beliep op 31 december 1956, 31 januari, 28 februari, 31 maart, 30 april, 31 mei, 30 juni en 31 juli 1957 respectievelijk fr 9.809, 8.991, 10.013, 10.795, 10.937, 11.367, 12.342 en 12.448 miljoen die niet bevat zijn in de handelswissels.

³ Incl. de deposito's ingeschreven in boekjes waarover slechts kan beschikt worden ten belope van 5.000 frank per periode van veertien dagen en ten belope van ten hoogste 50.000 frank per periode van veertien dagen, mits een vooropzeg van ten minste veertien dagen. Voor de maanden december 1956, januari, februari, maart, april, mei, juni en juli 1957 beliepen deze deposito's respectievelijk fr 10.668, 10.922, 11.004, 10.965, 10.778, 10.742, 10.711 en 10.721 miljoen.

WEEKSTATEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

85²

(miljoenen franken)

Posten	1957 25 juli	1957 1 augustus	1957 8 augustus	1957 14 augustus	1957 22 augustus	1957 29 augustus	1957 5 september	1957 12 september
ACTIVA								
Goudvoorraad	42.298	43.572	44.023	43.855	43.862	44.112	44.165	44.054
Tegoed op het buitenland	2.577	2.102	1.580	1.109	906	500	656	559
Te ontvangen deviezen en goud	314	314	268	268	442	617	571	571
Vorderingen op het buitenland in het kader van betalingsakkoorden :								
a) E.B.U.	7.712	7.664	7.664	7.331	7.331	7.331	7.284	7.284
b) landen, leden van de E.B.U.	424	443	969	1.020	1.048	1.184	1.031	1.076
c) andere landen	789	815	816	826	837	821	827	824
Deb. weg. termijnverk. v. dev. en goud	—	—	—	—	—	—	285	386
Handelspapier op België	14.124	14.342	14.131	12.829	12.185	12.494	13.675	12.889
Voorschotten op onderpand	1.017	2.507	1.957	1.600	1.358	2.159	2.016	1.770
Overheidseffecten (art. 20 der statuten. Overeenkomsten van 14 september 1948 en 15 april 1952) :								
a) schatkistcertificaten	7.290	7.765	8.415	8.665	8.565	9.115	8.690	9.390
b) papier uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn	1.875	837	120	604	721	516	869	198
c) andere Belgische overheidseffecten.	360	382	271	153	156	147	181	181
Deel- en pasmunt	678	681	678	699	739	748	739	755
Tegoed bij de Dienst der Postchecks ...	2	2	1	1	1	2	1	2
Geconsolideerde vordering op de Staat (art. 3, § b van de wet v. 28 juli 1948)	34.456	34.456	34.456	34.456	34.456	34.456	34.456	34.456
Overheidsfondsen (art. 18 en 21 der stat.)	2.235	2.235	2.235	2.235	2.235	2.235	2.235	2.235
Gebouwen, materieel en meubelen	1.318	1.318	1.318	1.318	1.318	1.318	1.318	1.318
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	923	927	922	922	922	922	921	921
Diversen	645	672	766	804	870	904	792	867
	119.037	121.034	120.590	118.695	117.952	119.545	120.712	119.736

PASSIVA

Bankbiljetten in omloop	110.801	112.769	112.229	111.267	110.269	110.321	111.722	110.689
Rekeningen-courant :								
gewone rekening	12	23	22	22	25	14	4	7
rekeningen Akkoord voor Econ. Samenwerking.	20	20	20	20	20	20	20	20
Schatkist { Buitengewone conjunctuurtaks (Wet van 12-3-1957)	—	—	2	2	2	2	24	24
Banken in het buitenl. : gew. rekening.	215	208	200	251	240	243	226	199
Diverse rekeningen-courant	1.142	1.202	1.095	1.039	1.107	2.014	1.099	1.012
Verbintenissen tegenover het buitenland in het kader van betalingsakkoorden :								
Landen, leden van de E.B.U.	1.509	1.538	1.736	766	772	1.130	1.568	1.641
Andere landen	474	470	454	466	469	548	539	512
Totaal der verbintenissen op zicht	114.173	116.230	115.758	113.833	112.904	114.292	115.202	114.104
Speciale provisieles :								
Overeenkomst van 14-9-54 : N.M.K.N.	450	375	375	375	375	375	375	375
Overeenkomst van 11-5-55 : N.M.K.N.	—	—	—	—	—	—	—	—
Te leveren deviezen en goud	343	334	288	297	472	646	883	981
Pensioenkas van het Personeel	923	927	922	922	922	922	921	921
Diversen	908	928	1.007	1.028	1.039	1.070	1.091	1.115
Kapitaal	400	400	400	400	400	400	400	400
Reserves en afschrijvingsrekeningen	1.840	1.840	1.840	1.840	1.840	1.840	1.840	1.840
	119.037	121.034	120.590	118.695	117.592	119.545	120.712	119.736

VAN DE CENTRALE BANK VAN BELGISCH-CONGO EN RUANDA-URUNDI

(miljoenen franken)

Posten	1956 31 december	1957 31 januari	1957 28 februari	1957 31 maart	1957 30 april	1957 31 mei	1957 30 juni	1957 31 juli
ACTIVA								
Goudvoorraad	6.110	6.111	6.118	6.135	6.139	6.032	5.784	5.621
Tegoed in deviezen omzetbaar in goud ...	3.405	3.228	3.109	2.858	2.728	2.501	2.396	2.542
Tegoed in Belgische franken :								
Banken en diverse organismen	225	27	1	—	1	1	1	1
Certificaten der Belgische Schatkist ...	1.355	1.327	1.453	1.407	1.307	1.268	1.276	927
Andere tegoeden	2.375	2.541	1.880	2.021	1.253	950	580	591
Tegoed in andere deviezen	92	35	36	33	36	31	31	40
Te ontvangen buitenlandse deviezen en goud	1	1	—	—	2	—	—	—
Handelspapier op Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi	108	55	29	27	64	104	263	385
Voorsch. op overheidsf. en edele stoffen	28	2	22	61	29	7	469	563
Tegoed bij de diensten der Postchecks ...	9	10	4	7	8	12	6	6
Overheidseffecten (stat. : art. 6, § 1 n ^o 3) Uitgegeven door Belgisch-Congo	—	—	—	—	—	—	195	90
Voorschotten (Stat. : art. 6, § 1, n ^o 4, litt. a en c) aan organ. opger. of be- heerd door bijz. wett. bep. of waarv. de verbintenissen gewaarb. zijn door Belgisch-Congo	—	—	—	—	56	113	127	213
Belgische overheidseff. uitgeg. in Kong. fr.	3.993	3.993	3.993	3.993	3.902	3.700	3.590	3.390
Overheidsfondsen :								
Stat. : art. 6, § 1, n ^o s 12 en 13	1.011	1.010	1.009	1.012	1.015	979	978	1.055
Stat. : art. 6, § 2, n ^o 4, al. 2	—	—	—	—	154	166	176	186
Gebouwen, materieel, meubelen	228	230	235	242	244	245	249	253
Diversen	120	118	127	135	143	146	188	173
	19.000	18.688	18.016	17.931	17.081	16.255	16.309	16.036

PASSIVA

Biljetten en metalen munten in omloop ...	5.495	5.438	5.448	5.390	5.317	5.370	5.753	5.913
Rekeningen-courant en div. crediteuren :								
Belgisch-Kongo	5.343	5.278	5.277	5.068	4.837	4.713	5.486	5.465
Ruanda-Urundi	511	543	516	701	765	729	208	187
Diverse rekeningen-courant	2.067	2.103	1.754	1.683	1.815	2.047	1.400	1.309
Te betalen waarden	442	222	250	226	217	178	280	198
Totaal der verbintenissen op zicht	13.858	13.584	13.245	13.068	12.951	13.037	13.127	13.072
Crediteuren wegens termijnaankopen van deviezen en goud	2	2	—	—	2	—	—	—
Verbintenissen in Belgische franken :								
Op zicht	1.192	795	928	1.037	794	724	1.276	1.127
Op termijn	2.543	3.092	2.777	2.423	2.149	1.538	1.044	961
Verbintenissen in buitenlandse deviezen :								
In omzetbare deviezen	17	17	18	1	1	2	2	5
In andere deviezen	8	7	7	9	7	7	11	12
Te leveren buitenlandse deviezen en goud	617	413	243	572	345	150	—	—
Diversen	423	438	458	481	492	391	443	453
Kapitaal	150	150	150	150	150	150	150	150
Reserve- en afschrijvingsfonds	190	190	190	190	190	256	256	256
	19.000	18.688	18.016	17.931	17.081	16.255	16.309	16.036

Maand	Postrekeningen ¹	Maand	Dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken ^{2 3}
1956 Juni	3,73	1956 Mei	2,20
Juli	4,02	Juni	2,09
Augustus	3,81	Juli	2,09
September	3,77	Augustus	1,83
Oktober	3,85	September	1,79
November	4,17	Oktober	1,92
December	4,09	November	2,14
1957 Januari	4,55	December	2,26
Februari	4,08	1957 Januari	2,06
Maart	3,92	Februari	2,05
April	4,24	Maart	2,03
Mei	4,10	April	2,28
Juni	4,01	Mei	2,25
Juli	3,99	Juni	2,11
Augustus	4,01	Juli	2,10

¹ Zie tabel nr 36.

² Voor de samenstelling : zie *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting* oktobernummer 1950, blz. 222.

³ Nieuwe reeks : cijfers herleid tot type-maand van 25 dagen.

N. B. — De coëfficiënten van omloopsnelheid en postrekeningen en der dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken kunnen niet met elkaar vergeleken worden daar zij niet op dezelfde grondslagen berekend worden. De coëfficiënten betreffende de bankrekeningen zijn nauwkeuriger.

BINNENLANDSE GELDHOEVEELHEID

(in miljarden franken)

Data	Chartaal geld			Giraal geld in handen van						Totale geldhoeveelheid	Procent chartaal geld	Veranderingen van de totale geldhoeveelheid
	Biljetten en munten van de Schatkist	Biljetten van de Nationale Bank van België	Chartale geldhoeveelheid	de Schatkist en de lagere publiekrechtelijke lichamen	de bedrijven en particulieren **			Girale geldhoeveelheid				
					Rekeningen-courant bij de Nationale Bank van België	Tegoeden op postrekening	Direct opeisbare deposito's en op ten hoogste 30 dagen bij de banken en parastatale instellingen		Totaal			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9) = (4) + (8)	10 = (3) + (9)	(11) = (8) / (10)	(12)	
1954 31-3	5,9	98,8	102,9	7,5	0,5	19,6	46,4	66,5	74,0	176,9	58,2	- 3,4 ¹
30-6	5,9	100,2	104,3	8,1	0,7	20,2	49,0	69,9	78,0	182,3	57,2	+ 5,4
30-9	5,9	101,2	105,2	7,9	0,5	19,1	47,5	67,1	75,0	180,2	58,4	- 2,1
31-12	5,9	102,7	106,7	7,4	0,5	20,6	48,4	69,5	76,9	183,6	58,1	+ 3,4
1955 31-3	5,9	104,0	107,5	7,1	0,4	19,0	50,7	70,1	77,2	184,7	58,2	+ 1,1
30-6	5,8	105,3	108,6	7,3	0,6	20,4	50,7	71,7	79,0	187,6	57,9	+ 2,9
30-9	5,7	106,4	109,7	7,4	0,3	20,0	50,0	70,3	77,7	187,4	58,5	- 0,2
31-12	5,6	107,6	110,7	7,9	0,6	21,0	52,5	74,1	82,0	192,7	57,5	+ 4,1
1956 31-1	5,6	104,7	107,8	7,3	0,4	21,3	50,1	71,8	79,1	186,9	57,7	- 5,8
29-2	5,5	106,1	109,2	6,4	0,4	21,0	51,4	72,8	79,2	188,4	58,0	+ 1,5
31-3	5,4	106,4	109,5	7,5	0,4	21,0	52,6	74,0	81,5	191,0	57,3	+ 2,6
30-4	5,4	107,0	110,0	6,9	0,4	21,7	52,8	74,9	81,8	191,8	57,4	+ 0,8
31-5	5,4	107,2	110,1	6,9	0,4	22,0	53,5	75,9	82,8	192,9	57,1	+ 1,1
30-6	5,4	108,4	111,4	6,7	0,3	22,6	54,1	77,0	83,7	195,1	57,1	+ 2,2
31-7	5,4	110,1	113,1	6,0	0,4	22,3	52,6	75,3	81,3	194,4	58,2	- 0,7
31-8	5,4	109,9	113,0	6,5	0,3	21,6	53,5	75,4	81,9	194,9	58,0	+ 0,5
30-9	5,4	109,8	112,8	7,7	0,4	21,2	53,9	75,5	83,2	196,0	57,6	+ 1,1
31-10	5,4	110,7	113,6	5,8	0,3	21,3	54,7	76,3	82,1	195,7	58,1	- 0,3
30-11	5,4	110,0	112,9	5,7	0,3	21,6	54,2	76,1	81,8	194,7	58,0	- 1,0
31-12	5,4	111,5	114,4	6,4	0,6	21,9	55,6	78,1	84,5	198,9	57,5	+ 4,2
1957 31-1	5,4	109,8	112,6	6,4	0,4	22,3	53,9	76,6	83,0	195,6	57,6	- 3,3
28-2	5,4	110,4	113,2	6,2	0,5	21,6	53,6	75,7	81,9	195,1	58,0	- 0,5
31-3	5,2	110,9	113,6	7,2	0,4	21,5	55,5	77,4	84,6	198,2	57,3	+ 3,1
30-4	5,2	110,5	113,3	7,1	0,4	22,4	54,2	77,0	84,1	197,4	57,4	- 0,7
30-5	5,3	110,7	113,6	6,7	0,3	22,1	54,8	77,2	83,9	197,5	57,5	+ 0,1
30-6	5,3	111,2	113,9	7,9	0,4	23,0	56,7	80,1	88,0	201,9	56,4	+ 4,4
31-7	5,4	112,3	115,1	6,4	0,4	22,3	54,2	76,9	83,3	198,4	58,0	- 3,5

* Onder aftrek van de kasvoorraden der geldscheppende instellingen.

** Incl. administratieve parastatale instellingen.

¹ Verandering t.o.v. 31 december 1958.

GEZAMENLIJKE BALANSEN DER GELDSCHEPPENDE INSTELLINGEN

(in miljarden franken)

Data	Geldhoeveelheid				Netto goud- en deviezenvoorraad				Vorderingen op de Schatkist en op andere openbare ontleners				Discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten aan bedrijven en particulieren in België		Diversen				Salderingsposten	Totaal	Onder aftrek van					Verschil (20) — (21) tot (25)
	Char- taal geld	Giraal geld			Totaal	Direct opeisbare activa en verplichtingen (netto bedragen)		Andere netto tegoe- den en ver- plich- tingen (netto bedra- gen)	Totaal	Staats- schul- den	Schuld van de anders openbare ontleners 1	Voor- schot- ten aan het Ren- ten fonds	Totaal 1	bij de geldschep- pendende instellingen	pro memore bij en buiten de geld- scheppende instellingen	Saldo der niet kortlopende verrichtingen van het Gemeentekrediet, de Nationale Kas voor Beroepskrediet en het Muntfonds 1	Specifieke leningen en oantelingen der niet geldschep- pendende financiële instellingen	Saldo der niet elders vermelde vorderingen tegenover Belgische ingezetenen			Quasi-monetaire verplichtingen der geldscheppende instellingen tegenover de binnen- landse economie			Obliga- tie- ningen (depo- sito- banken)		
		in handen van de bedrijven en particulieren	in handen van de overheid	Totaal		N.B.B.	Particu- liere banken														in handen van de bedrij- ven en parti- culieren	depo- sito's in buitenlandse geld- soorten in handen van de bedrij- ven en parti- culieren	in handen van de Schat- kist		Verschil tussen de eigen middelen en de vastgelegde middelen van de voestegte instellingen (Nationale Bank, Her- en disconteringsinsti- tuut en deposi- tobanken)	
1951 31 december	99,1	62,0	7,4	69,4	168,5	+50,2	- 5,8	+1,4	45,8	105,1	1,3	1,6	108,0	36,2	42,1	+1,1	+0,7	-2,0	+2,1	191,9	-14,1	-2,4	-1,1	-5,2	-0,6	168,5
In pct. v. (20)	51,6	32,3	3,9	36,2	87,8	26,2	- 3,0	0,7	23,9	54,8	0,7	0,8	56,3	18,9	23,9	0,5	0,4	-1,1	1,1	100,0	- 7,3	-1,5	-0,6	-2,7	-0,3	87,8
1952 31 december	102,0	65,1	7,4	72,5	174,5	+51,0	- 4,3	+3,7	50,4	115,2	1,4	0,3	116,9	36,5	43,3	-	-0,1	-1,6	+0,2	202,3	-18,6	-1,6	-1,4	-5,2	-1,0	174,5
In pct. v. (20)	50,4	32,2	3,7	35,9	86,3	25,2	- 2,1	1,8	24,9	56,9	0,7	0,2	57,8	18,0	24,9	-	-	-0,8	0,1	100,0	- 9,2	-0,8	-0,7	-2,5	-0,5	86,3
1953 31 december	105,9	67,3	7,1	74,4	180,3	+52,4	- 4,8	+2,7	50,3	120,4	1,6	-	122,0	38,7	45,4	-0,4	+0,1	-1,9	+1,0	209,8	-20,6	-1,5	-0,2	-5,3	-1,9	180,3
In pct. v. (20)	50,5	32,0	3,4	35,4	85,9	25,0	- 2,3	1,3	24,0	57,4	0,8	-	58,2	18,4	24,0	-0,2	-	-0,9	0,5	100,0	- 9,8	-0,7	-0,1	-2,6	-0,9	85,9
1954 31 december	106,7	69,5	7,4	76,9	183,6	+50,5	- 3,7	+1,5	48,3	119,9	1,9	1,2	123,0	41,7	49,8	+1,5	+1,0	-1,2	+1,6	215,9	-21,3	-2,0	-0,1	-6,0	-2,9	183,6
In pct. v. (20)	49,4	32,2	3,4	35,6	85,0	23,4	- 1,7	0,7	22,4	55,5	0,9	0,6	57,0	19,3	22,4	0,6	0,5	-0,5	0,7	100,0	- 9,9	-0,9	-	-2,8	-1,4	85,0
1955 30 juni	108,6	71,7	7,3	79,0	187,6	+52,9	- 4,8	+2,7	50,8	121,1	2,6	0,9	124,6	43,0	50,1	+1,4	+1,3	-2,0	+2,2	221,3	-22,4	-1,7	-0,1	-6,1	-3,4	187,6
In pct. v. (20)	49,0	32,4	3,3	35,7	84,7	23,9	- 2,1	1,2	23,0	54,7	1,2	0,4	56,3	19,4	23,0	0,6	0,6	-0,9	1,0	100,0	-10,2	-0,8	-	-2,8	-1,5	84,7
31 december	110,7	74,1	7,9	82,0	192,7	+56,1	- 4,8	+3,4	54,7	122,4	2,9	0,7	126,0	44,4	52,0	+2,9	+1,3	-1,8	+0,9	228,4	-23,4	-2,4	-0,1	-6,0	-3,8	192,7
In pct. v. (20)	48,5	32,4	3,5	35,9	84,4	24,6	- 2,1	1,4	23,9	53,6	1,3	0,3	55,2	19,4	23,9	1,2	0,6	-0,8	0,5	100,0	-10,2	-1,1	-	-2,6	-1,7	84,4
1956 31 maart	109,5	74,0	7,5	81,5	191,0	+58,8	- 4,9	+3,6	57,5	121,8	2,9	0,7	125,4	43,4	52,0	+2,0	+1,1	-1,6	+0,5	228,2	-24,5	-2,4	-0,1	-6,2	-4,0	191,0
In pct. v. (20)	48,0	32,4	3,3	35,7	83,7	25,8	- 2,1	1,5	25,2	53,4	1,3	0,3	55,0	19,0	25,2	0,9	0,4	-0,7	0,2	100,0	-10,7	-1,1	-	-2,7	-1,8	83,7
30 juni	111,4	77,0	6,7	83,7	195,1	+59,2	- 3,8	+3,1	58,5	124,2	3,5	1,4	129,1	42,1	52,6	+1,6	+1,4	-1,4	+1,9	233,2	-24,5	-2,8	-0,1	-6,6	-4,1	195,1
In pct. v. (20)	47,8	33,0	2,9	35,9	83,7	25,4	- 1,6	1,3	25,1	53,3	1,5	0,6	55,4	18,1	25,1	0,6	0,6	-0,6	0,8	100,0	-10,5	-1,2	-	-2,8	-1,8	83,7
30 september	112,8	75,5	7,7	83,2	196,0	+59,2	- 5,1	+2,3	56,4	123,4	3,6	1,3	128,3	45,1	55,3	+2,2	+1,4	-1,9	+1,8	233,3	-23,6	-2,6	-	-6,9	-4,2	196,0
In pct. v. (20)	48,3	32,4	3,3	35,7	84,0	25,4	- 2,2	1,0	24,2	52,9	1,5	0,5	54,9	19,3	24,2	1,0	0,6	-0,8	0,8	100,0	-10,1	-1,1	-	-3,0	-1,8	84,0
31 december ...	114,4	78,1	6,4	84,5	198,9	+56,9	- 6,1	+3,2	54,0	123,4	4,1	2,0	129,5	49,0	58,4	+2,7	+1,2	-1,6	+0,6	235,4	-22,3	-3,2	-	-6,7	-4,3	198,9
In pct. v. (20)	48,6	33,2	2,7	35,9	84,5	24,2	- 2,6	1,3	22,9	52,4	1,7	0,8	54,9	20,8	22,9	1,2	0,5	-0,6	0,3	100,0	- 9,5	-1,4	-	-2,8	-1,8	84,5
1957 31 maart	113,6	77,4	7,2	84,6	198,2	+53,2	- 6,2	+3,4	50,4	129,2	4,0	0,7	133,9	50,1	60,3	+0,2	+1,2	-1,5	+1,5	235,8	-23,3	-3,3	-	-6,6	-4,4	198,2
In pct. v. (20)	48,2	32,8	3,1	35,9	84,1	22,6	- 2,6	1,4	21,4	54,8	1,7	0,3	56,8	21,2	21,4	0,1	0,5	-0,6	0,6	100,0	- 9,9	-1,4	-	-2,8	-1,8	84,1
30 juni	113,9	80,1	7,9	88,0	201,9	+53,3	- 4,8	+3,0	51,5	127,5	4,1	1,8	133,4	50,9	61,0	+1,0	+1,0	-1,9	+2,7	238,6	-21,9	-3,3	-	-7,1	-4,4	201,9
In pct. v. (20)	47,7	33,6	3,3	36,9	84,6	22,3	- 2,0	1,3	21,6	53,4	1,7	0,8	55,9	21,3	21,6	0,4	0,4	-0,7	1,1	100,0	- 9,2	-1,4	-	-3,0	-1,8	84,6

* Incl. de rekeningen van de administratieve parastatale instellingen.
 1 Gerectificeerde cijfers.

OORZAKEN VAN DE VERANDERINGEN IN DE GELDHOEVEELHEID
(Bewegingen in miljarden franken)

85⁴

Tijdvak	Veranderingen in de geldhoeveelheid	Veranderingen in de quasi-monetaire liquiditeiten				Totaal van de geldhoeveelheid en van de quasi-monetaire liquiditeiten (6) = (1) + (5)	Saldo der transacties met het buitenland (excl. de kapitaaltransacties van de overheid en de officiële schenkingen)	Monetaire financiering van de overheid ¹	Tegelde-making van de Staatsschuld en van andere overheidsfondsen	Bewegingen der discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten aan binnenlandse bedrijven en participaties bij de geldschepende instellingen	Veranderingen in het verschil tussen eigen middelen en vastgelegde middelen + participaties der geldschepende instellingen	Obligatieleningen der depositobanken	Saldi der niet kortlopende verrichtingen van het Muntfonds, het Gemeentekrediet en de Nationale Kas voor Beroepskrediet ¹	Diversen		Salderingsposten	Totaal (17) = van (7) tot (16)
		Termijn-deposito's en speciale rekeningen der uitvoerders naar de E.B.U.	Deposito's in buitenlandse geldsoorten van Belgische ingezetenen	Tegoeden van de Schatkist	Totaal									Specifieke leningen en ontleningen der niet geldschepende financiële instellingen	Saldi der niet elders vermelde vorderingen op en verplichtingen tegenover Belgische ingezetenen		
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
1951 Jaar	+ 12,5	+ 1,5	+ 0,5	+ 1,0	+ 3,0	+ 15,5	+ 11,0	+ 4,3	- 1,6	+ 3,0	- 0,6	- 0,3	+ 0,3	- 0,2	+ 0,2	- 0,6	+ 15,5
1952 Jaar	+ 6,0	+ 4,4	- 0,8	+ 0,3	+ 3,9	+ 9,9	+ 7,1	+ 5,3	+ 0,3	+ 0,3	—	- 0,4	- 1,0	- 0,8	+ 0,4	- 1,3	+ 9,9
1953 Jaar	+ 5,8	+ 2,0	- 0,1	- 1,2	+ 0,7	+ 6,5	- 1,0	+ 5,8	+ 1,1	+ 2,2	- 0,1	- 0,9	- 0,3	+ 0,1	- 0,3	- 0,1	+ 6,5
1954 1 ^o halfjaar	+ 2,0	- 1,0	+ 0,1	- 0,1	- 1,0	+ 1,0	- 3,8	+ 1,7	+ 1,2	- 0,5	- 0,2	- 0,6	+ 0,4	+ 0,9	—	+ 1,9	+ 1,0
2 ^o halfjaar	+ 1,3	+ 1,7	+ 0,4	—	+ 2,1	+ 3,4	- 0,9	- 1,3	+ 2,0	+ 3,5	- 0,5	- 0,4	+ 1,5	—	+ 0,7	- 1,2	+ 3,4
Totaal ...	+ 3,3	+ 0,7	+ 0,5	- 0,1	+ 1,1	+ 4,4	- 4,7	+ 0,4	+ 3,2	+ 3,0	- 0,7	- 1,0	+ 1,9	+ 0,9	+ 0,7	+ 0,7	+ 4,4
1955 1 ^o halfjaar	+ 4,0	+ 1,1	- 0,2	—	+ 0,9	+ 4,9	+ 1,9	+ 1,4	+ 1,0	+ 1,3	- 0,1	- 0,5	- 0,1	+ 0,3	- 0,7	+ 0,4	+ 4,9
2 ^o halfjaar	+ 5,1	+ 1,0	+ 0,6	—	+ 1,6	+ 6,7	+ 2,2	+ 2,1	+ 1,0	+ 1,4	+ 0,1	- 0,4	+ 1,5	- 0,1	+ 0,2	- 1,3	+ 6,7
Totaal ...	+ 9,1	+ 2,1	+ 0,4	—	+ 2,5	+ 11,6	+ 4,1	+ 3,5	+ 2,0	+ 2,7	—	- 0,9	+ 1,4	+ 0,2	- 0,5	- 0,9	+ 11,6
1956 1 ^o kwartaal	- 1,7	+ 1,1	—	—	+ 1,1	- 0,6	+ 3,2	- 1,4	+ 0,2	- 1,0	- 0,2	- 0,2	- 1,0	- 0,2	+ 0,2	- 0,2	- 0,6
2 ^o kwartaal	+ 4,1	—	+ 0,4	—	+ 0,4	+ 4,5	+ 1,9	+ 1,4	+ 1,3	- 1,3	- 0,4	- 0,1	- 0,4	+ 0,4	+ 0,2	+ 1,5	+ 4,5
3 ^o kwartaal	+ 0,8	- 0,9	- 0,2	—	- 1,1	- 0,3	- 1,0	- 2,1	+ 0,3	+ 3,0	- 0,3	- 0,1	+ 0,7	—	- 0,5	- 0,3	- 0,3
4 ^o kwartaal	+ 2,9	- 1,2	+ 0,5	—	- 0,7	+ 2,2	- 1,3	- 0,7	+ 1,0	+ 3,9	+ 0,2	- 0,1	+ 0,5	- 0,3	+ 0,3	- 1,3	+ 2,2
Totaal ...	+ 6,1	- 1,0	+ 0,7	—	- 0,3	+ 5,8	+ 2,8	- 2,8	+ 2,8	+ 4,6	- 0,7	- 0,5	- 0,2	- 0,1	+ 0,2	- 0,3	+ 5,8
1957 1 ^o kwartaal	- 0,7	+ 1,0	+ 0,1	—	+ 1,1	+ 0,4	- 1,2	+ 3,5	- 1,3	+ 1,1	—	- 0,1	- 2,5	—	+ 0,1	+ 0,8	+ 0,4
2 ^o kwartaal	+ 3,7	- 1,5	—	—	- 1,5	+ 2,2	- 0,1	- 0,4	+ 1,0	+ 0,8	- 0,5	—	+ 0,8	- 0,2	- 0,3	+ 1,1	+ 2,2

* Beweging der directe kredieten aan de overheid + saldo der kapitaaltransacties van de overheid met het buitenland. (Overheid : Schatkist + lagere overheid).
¹ Gerectificeerde cijfers.

II. — BUITENLANDSE EMISSIEBANKEN

 BANQUE DE FRANCE
 (miljarden Franse franken)

 86¹

Posten	1957 7 februari	1957 7 maart	1957 4 april	1957 9 mei	1957 6 juni	1957 4 juli	1957 8 augustus	1957 5 september
ACTIVA								
Goudvoorraad	301	301	301	301	301	201	201	201
Gouldening van het Stabilisatiefonds voor de Wisselkoersen ¹	—	—	—	—	—	100	100	100
Dadelijk opeisbare tegoeden in het buitenl. Deelmunten	33	33	23	12	12	12	12	12
Postrekeningen	14	14	14	13	13	12	13	13
Voorsch. a/h Fonds v. stab. der Wisselk. ²	39	48	44	38	40	42	47	38
Voorsch. a/h Fonds v. stab. der Wisselk. ²	34	26	22	—	—	—	—	—
Verhandelbare Schatkistbon : Verplichting v.d. Staat betreffende het gouddeposito van de Nationale Bank van België ...	4	4	4	4	4	4	4	4
Renteloze leningen aan de Staat ³	50	50	50	50	50	50	50	50
Voorlopige buitengewone voorschotten a.d. Staat van 25-8-1940 tot 20-7-1944 ⁴ ...	426	426	426	426	426	426	426	426
Voorlopige voorschotten aan de Staat ⁵ .	175	175	172	175	175	175	175	175
Bijzondere voorschotten aan de Staat ¹ .	—	—	—	—	—	197	292	300
Gekochte schatkistcertificaten	—	—	—	—	68 ⁶	—	—	40 ¹
Discontoportefeuille	1.818	1.807	1.917	1.964	1.976	2.018	2.063	1.943
Gedisconteerde binnenlandse wissels ...	713	724	725	773	767	799	803	663
Gedisconteerde buitenlandse wissels ...	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1
Wissels door het « Office des Céréales » gewaARBORGd ⁷	27	28	31	24	19	13	6	7
Wissels ter mobilis. van halflange kred.	1.078	1.055	1.161	1.167	1.190	1.206	1.254	1.273
In het binnenl. aangek. verhandelb. pap. ⁸	279	316	304	307	297	276	301	292
Voorsch. met 30 d. loopt. op overheidsf ^{aan}	15	25	19	24	20	16	16	21
Voorschotten op effecten	11	11	13	11	12	12	12	11
Voorschotten op goud	—	—	—	—	—	—	—	—
Bankgebouwen en -meubelen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renten met bijzondere bestemming ⁹	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Wissels welke worden geïncasseerd	19	19	29	25	23	35	22	28
Diversen	61	69	67	68	68	63	63	66
Totaal	3.279	3.324	3.405	3.418	3.485	3.639	3.797	3.720
PASSIVA								
Dadelijk opeisbare verbintenissen :								
Bankbiljetten in omloop	3.032	3.066	3.112	3.120	3.125	3.201	3.257	3.257
Rekeningen-courant	153	166	204	223	264	339	400	355
Rekening-courant van de Schatkist .	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
Rekeningen-courant akkoorden voor economische samenwerking	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Rekeningen-courant der Franse en buitenlandse banken en financiële instellingen	76	99	131	150	188	259	321	277
Andere rekeningen-courant en geldde- posito's; andere dadelijk opeisbare verplichtingen	77	67	73	73	76	80	79	78
Kapitaal	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Bij het kapitaal gevoegde winsten ¹⁰ ...	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Wettel. reserves van roerende goederen ⁹	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reserve van onroerende goederen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	93	92	89	74	96	99	140	108
Totaal	3.279	3.324	3.405	3.418	3.485	3.639	3.797	3.720

1 Overeenkomst van 26 juni 1957, goedgekeurd bij de wet van 26 juni 1957.

2 Overeenkomst van 27 juni 1949.

3 Wet van 9 juni 1857, overeenkomst van 29 maart 1878, wet van 18 juni 1878 verlengd, wetten van 17 november 1897, 20 december 1911, 20 december 1918 en 25 juni 1928, overeenkomst van 12 november 1938, decreet van 12 november 1938, overeenkomst van 27 maart 1947, wet van 29 maart 1947.

4 Overeenkomsten van 25 augustus, 29 oktober, 12 december, 30 december 1940, 20 februari, 30 april, 10 mei, 11 juni, 11 september, 27 november, 28 december 1941, 5 maart, 30 april, 11 juni, 17 september, 19 november 1942, 21 januari, 31 maart, 8 juli, 30 september, 16 december 1948, 23 maart, 17 mei en 20 juli 1944.

5 Overeenkomst van 29 september 1938 goedgekeurd bij decreet van 1 september 1939, overeenkomst van 29 februari 1940 goedgekeurd bij decreet van 29 februari 1940, overeenkomst van 9 juni 1940 goedgekeurd bij decreet van 9 juni 1940, overeenkomst van 8 juni 1944 goedgekeurd bij de wet van 15 juli 1944, overeenkomst van 24 juni 1947 goedgekeurd bij de wet van 26 juni 1947, overeenkomst van 25 september 1947 goedgekeurd bij decreet van 1 oktober 1947.

6 Overeenkomst van 29 mei 1957 goedgekeurd bij de wet van 29 mei 1957.

7 Wet van 15 augustus 1936, decreet van 29 juli 1939, wet van 19 mei 1941.

8 Decreet van 17 juni 1938.

9 Wet van 17 mei 1834, decreten van 27 april en 2 mei 1848, wet van 9 juni 1857.

10 Wetten van 9 juni 1857 en 17 november 1897.

BANK OF ENGLAND
(miljoenen £)

86²

Posten	1957 6 februari	1957 6 maart	1957 10 april	1957 8 mei	1957 5 juni	1957 10 juli	1957 7 augustus	1957 4 september
--------	--------------------	-----------------	------------------	---------------	----------------	-----------------	--------------------	---------------------

Issue department

ACTIVA

Rijksschuld	11	11	11	11	11	11	11	11
Andere overheidsfondsen	1.910	1.910	1.960	1.960	1.985	2.035	2.060	2.010
Andere effecten	1	1	1	1	1	1	1	1
Munten andere dan goudmunten	3	3	3	3	3	3	3	3
Bedrag der uitgifte van chartaalgeld	1.925	1.925	1.975	1.975	2.000	2.050	2.075	2.025
Gouden munten en baren	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
	1.925	1.925	1.975	1.975	2.000	2.050	2.075	2.025

PASSIVA

Uitgegeven bankbiljetten :								
in omloop	1.863	1.886	1.927	1.948	1.966	2.013	2.055	1.989
bij het Banking department	62	39	48	27	34	37	20	36
	1.925	1.925	1.975	1.975	2.000	2.050	2.075	2.025

Banking department

ACTIVA

Overheidsfondsen	229	224	199	202	213	238	233	230
Andere effecten :								
Disconto en voorschotten	23	34	52	65	45	18	26	22
Effecten	18	20	19	19	19	19	18	19
Bankbiljetten	62	39	48	27	34	37	20	36
Munten	2	2	2	2	3	2	3	2
	334	319	320	315	314	314	300	309

PASSIVA

Kapitaal	15	15	15	15	15	15	15	15
Reserves	4	4	3	3	3	3	3	4
Overheidsdeposito's	14	11	20	9	14	18	13	13
Incl. Schatkist, Spaarbanken, Commissarissen van de Rijkschuld en de Dividendrekeningen								
Andere deposito's :								
Banken	228	218	210	211	211	204	195	205
Andere rekeningen	73	71	72	77	71	74	74	72
	334	319	320	315	314	314	300	309

FEDERAL RESERVE BANKS ¹

86³

(miljoenen \$)

Posten	1957 6 februari	1957 6 maart	1957 10 april	1957 8 mei	1957 5 juni	1957 10 juli	1957 7 augustus	1957 4 september
ACTIVA								
Goudcertificaten	20.695	20.764	20.774	20.789	21.089	21.097	21.105	21.100
Fonds tot terugbetaling van F.R.-biljetten	867	859	848	852	841	848	839	838
Totaal reserves goudcertificaten	21.562	21.623	21.622	21.641	21.930	21.945	21.944	21.938
F.R.-biljetten van andere banken	520	447	366	373	305	308	371	360
Andere kasmiddelen	478	465	403	364	326	330	380	382
Disconto en voorschotten	839	797	1.227	804	538	908	808	433
Leningen aan het bedrijfsleven	1	1	1	1	1	1	1	1
Accepten rechtstreeks aangekocht	29	23	25	23	20	23	20	25
Accepten aangehouden krachtens een wederaankoopovereenkomst	—	—	3	—	—	—	—	—
Overheidsfondsen :								
Rechtstreeks aangekocht								
Wissels	474	166	305	386	215	554	341	688
Certificaten	10.933	11.362	11.362	11.362	11.362	11.362	19.933	19.933
Biljetten	9.154	8.571	8.571	8.571	8.571	8.572	—	—
Obligaties	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802
Totaal rechtstreeks aangekocht ...	23.363	22.901	23.040	23.121	22.950	23.290	23.076	23.423
Aangehouden krachtens een wederaankoopovereenkomst	84	—	182	59	158	40	—	—
Totaal der nationale overheidsfondsen ...	24.447	22.901	23.222	23.180	23.108	23.330	23.076	23.423
Totaal der leningen en overheidsfondsen .	24.316	23.722	24.478	24.008	23.667	24.262	23.905	23.882
Tegoeden op buitenlandse banken	—	—	—	—	—	—	—	—
Niet-geïnde kasmiddelen	4.431	4.577	4.333	4.500	4.479	4.653	4.386	4.356
Onroerende goederen	74	75	76	77	78	79	81	81
Andere tegoeden	198	120	103	153	204	248	128	97
Totaal activa	51.579	51.029	51.381	51.116	50.989	51.825	51.195	51.096

OPEISBAAR

F.-R.-bankbiljetten in omloop	26.652	26.540	26.447	26.359	26.481	26.852	26.745	26.932
Deposito's :								
Aangesloten banken — reservereken. .	19.189	18.545	18.922	18.779	18.536	18.868	18.531	18.162
U.S.-Schatkist — algemene rekening ...	314	406	377	365	380	408	341	501
Buitenlandse	386	320	334	353	360	344	367	344
Andere	239	210	308	234	269	279	270	272
Totaal deposito's	20.128	19.481	19.941	19.731	19.545	19.899	19.509	19.279
Niet onmiddellijk beschikbare kasmiddelen	3.518	3.682	3.610	3.719	3.610	3.672	3.618	3.514
Andere verplichtingen en dividenden	15	17	19	19	22	15	14	18
Totaal opeisbaar ...	50.313	49.720	50.017	49.828	49.658	50.438	49.886	49.743

KAPITAALREKENINGEN

Volstort kapitaal	328	330	331	332	332	333	338	338
Overschot (sectie 7)	748	748	748	748	748	748	748	748
Overschot (sectie 13b)	28	28	27	27	27	28	27	27
Andere kapitaalrekeningen	162	203	258	181	224	278	196	240
Totaal passiva	51.579	51.029	51.381	51.116	50.989	51.825	51.195	51.096
Eventuele verplichtingen wegens accepten voor buitenl. correspondent. aangekocht	62	58	64	63	63	65	74	65
Verpl. wegens len. a/h. part. bedrijfsleven	2	2	2	2	2	2	2	1
Verhouding der reserves goudcertificaten tot de deposito's en de F.-R.-bankbilj.	46,1 %	47,0 %	46,6 %	47,0 %	47,6 %	46,9 %	47,4 %	47,5 %

¹ Algemene staat van de twaalf federal-reservebanken.

(miljoenen guldens)

Posten	1957 4 februari	1957 4 maart	1957 8 april	1957 6 mei	1957 11 juni	1957 8 juli	1957 5 augustus	1957 9 september
ACTIVA								
Wissels, promessen en schuldbr. in disc. ¹	82	58	60	33	23	28	55	198
Wissels, schatkistpapier en schuldbrieven, door de Bank gekocht (art. 15, onder 4 ^o , van de Bankwet 1948)	—	65	—	—	—	—	—	—
Schatkistpapier, door de Bank overgen. v. de Staat ingev. overeenk. v. 26-2-1947	460	460	460	460	460	460	460	460
Voorschotten in rekening-courant op onderpand (incl. beleningen) ²	41	181	161	48	48	123	110	241
op effecten, enz. ²	39	179	160	42	47	122	109	240
op goederen en celen	2	2	1	1	1	1	1	1
Voorschotten aan het Rijk (art. 20 van de Bankwet 1948)	36	—	—	23	52	62	—	—
Boekvordering op de Staat ingevolge overeenkomst van 26-2-1947	200	200	200	200	200	200	200	200
Munt en muntmateriaal	3.160	3.103	3.084	3.056	3.058	3.058	3.007	2.838
Gouden munt en gouden muntmateriaal	3.154	3.097	3.078	3.050	3.050	3.050	2.997	2.826
Zilveren munt, enz.	6	6	6	6	8	8	10	12
Vorderingen en geldswaardige papieren luidende in buitenlandse geldsoorten ³ ⁴	721	699	716	722	728	667	660	618
Buitenlandse betaalmiddelen ³	0,3	0,5	1,0	0,6	1,0	1,0	1,0	1,0
Vorderingen in guldens voortvloeiende uit betalingsaccorden ⁴	185	207	233	235	229	229	185	176
Belegging van kapitaal, reserves, en voorzieningsfonds personeel in tijdelijke dienst	154	153	153	137	142	143	143	144
Gebouwen en inventaris	1	1	1	1	1	1	1	1
Diverse rekeningen	51	57	59	38	37	36	37	39
	5.091	5.185	5.128	4.948	4.979	5.008	4.859	4.916

PASSIVA								
Kapitaal	20	20	20	20	20	20	20	20
Reservefonds	25	25	25	20	20	20	20	20
Bijzondere reserves	108	108	108	105	105	105	105	105
Voorzieningsfonds personeel in tijdelijke dienst	2	2	2	1	1	1	1	1
Bankbiljetten in omloop	3.916	3.960	3.945	3.988	4.006	4.069	4.109	4.027
Bankassignaties in omloop	—	—	—	—	—	—	—	—
Rekening-courant saldo's	914	973	947	756	769	742	520	665
's Rijks Schatkist	—	121	121	—	—	—	37	84
's Rijks Schatkist, bijzondere rekening	368	368	368	218	230	230	17	17
Saldo's van banken in Nederland	382	341	316	359	338	290	257	339
Saldo's voortvloeiende uit betalingsacc.	100	85	95	79	100	131	112	134
Andere saldo's van niet-ingezetenen ...	24	22	25	21	17	15	15	15
Andere saldo's	40	36	22	79	84	76	82	76
Saldo's luidende in buitenl. geldsoorten ...	18	9	9	8	7	9	16	19
Diverse rekeningen	88	88	72	50	51	52	68	59
	5.091	5.185	5.128	4.948	4.979	5.008	4.859	4.916

¹ Waarvan schatkistpapier (rechtstreeks door de Bank in disconto genomen)

² Waarvan aan Indonesië (Wet van 15 Maart 1933, Staatsblad nr 99)

³ Van deze twee posten tezamen is convertibel overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 onder (e) juncto artikel 3 onder (b) van het Koninklijk besluit van 27 juni 1956 (Stb. 357) een bedrag van

⁴ In deze posten zijn begrepen geconsolideerde vorderingen tot een totaal van

N. B. — Totaal aan Nederlands schatkistpapier, waarin gulden saldo's voortvloeiende uit betalingsaccorden zijn belegd

— Circulatie der door de Bank namens de Staat in het verkeer gebrachte muntbilj.

SVERIGES RIKSBANK

(miljoenen Kr.)

86⁵

Posten	1957 31 januari	1957 28 februari	1957 30 maart	1957 30 april	1957 31 mei	1957 29 juni	1957 31 juli	1957 31 augustus
ACTIVA								
Gouden munten en baren	564	564	556	550	509	509	513	531
Meerwaarde van het goud	760	760	749	740	686	686	691	715
Buitenlandse overheidsfondsen *	861	845	945	870	925	973	978	959
Buitenlandse wissels *	67	64	69	67	70	71	70	79
Netto-vorderingen op buitenlandse banken en bankiers *	152	116	143	175	218	228	251	163
Andere buitenlandse tegoeden	1	1	1	—	1	1	1	1
Zweedse schatkistwissels en -obligaties *	4.140	4.103	4.322	4.326	4.411	4.493	4.616	4.491
Binnenlandse wissels *	13	13	12	10	10	9	9	7
Leningen op onderpand *	7	7	7	8	114	7	6	62
Voorschotten in rekening-courant *	—	—	—	—	—	—	—	—
Leningen op afbetaling	54	54	54	54	54	53	53	53
Pensioenfonds gedeponoord bij het Bestuur der Overheidsschuld	7	7	7	7	7	7	7	7
Munten (andere dan gouden)	29	31	33	31	32	30	31	31
Binnenlandse cheques en bankwissels ...	3	5	15	8	4	3	1	2
Andere binnenlandse activa	63	61	46	42	47	49	46	54
Aandeel van Zweden in het I.M.F.	517	517	517	517	517	517	517	517
Aandeel van Zweden in het kapitaal van de I.B.H.O. volstort gedeelte	103	103	103	103	103	103	103	103
Totaal ...	7.341	7.251	7.579	7.508	7.708	7.739	7.893	7.775

PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop ¹	5.334	5.337	5.271	5.359	5.299	5.461	5.246	5.319
Bankwissels	1	1	2	2	2	6	2	2
Rekening-courantsaldi	470	372	462	286	356	230	520	392
<i>Staatsinstellingen</i>	291	269	316	199	213	103	241	261
<i>Handelsbanken</i>	175	93	143	143	137	123	276	68
<i>Andere depositohouders</i>	4	10	3	4	6	4	3	3
Deposito's	518	522	826	838	1.012	1.011	1.008	1.007
Koersverschilrekening	356	356	357	357	357	373	373	373
Andere verplichtingen	27	28	28	37	54	61	148	147
Kapitaal	50	50	50	50	50	50	50	50
Fonds voor leningen op afbetaling	65	65	65	65	65	65	65	65
Reservefonds	20	20	20	20	20	20	20	20
Pensioenfonds	7	7	7	7	7	7	7	7
Overgedragen winsten	1	1	1	1	1	1	1	1
Winst voor 1956	31	31	31	31	31	—	—	—
Internationaal Monetair Fonds	388	388	388	388	388	388	388	388
Internationale Bank voor Herstel en Ont- wikkeling	73	73	71	67	66	66	65	64
Totaal	7.341	7.251	7.579	7.508	7.708	7.739	7.893	7.775

N. B. De bijkomende dekking der bankbiljetten, (artikel 10 van de wet op de Riksbank) omvat de met een * aangeduide activa-rubrieken.

¹ Het maximum-bedrag der uitgifte van chartaalgeld krachtens de wet no 249 van 31 mei 1957 bedraagt 8.300 miljoenen Kr.

BANCA D'ITALIA
(miljarden lires)

86⁶

Posten	1956 31 december	1957 31 januari	1957 28 februari	1957 31 maart	1957 30 april	1957 31 mei	1957 30 juni	1957 31 juli
ACTIVA								
Goudvoorraad	4	4	4	4	4	4	4	4
Goud in het buitenland, door de Staat verschuldigd	2	2	2	2	2	2	2	2
Kas ¹	10	9	8	7	6	6	8	8
Discontoportefeuille	427	404	393	357	350	354	356	353
Wissels ter incasso	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Voorschotten op effecten en op goederen en rekening-courantsaldi	107	71	114	101	119	93	115	87
Deviezen in het buitenland	74	71	71	72	77	71	74	71
Effecten uitgegeven of gewaarborgd door de Staat	61	61	61	73	73	73	73	68
Onroerende goederen	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse debiteuren	856	820	834	857	855	861	882	932
Diverse vorderingen	3	3	3	3	4	3	3	3
Voorlopige voorschotten aan de Staat	77	77	77	77	77	77	77	77
Buitengewone voorschotten aan de Staat	343	343	343	343	343	343	343	343
Uitgiften door de geallieerde militaire overheid of voor haar rekening	145	145	145	145	145	145	145	145
Rekening-courant der Schatkist ²	131	154	52	77	70	82	54	115
Beleggingen in effecten voor rekening van de Schatkist	345	345	340	350	350	350	350	350
Diverse diensten voor rekening van de Staat	17	13	16	15	20	17	24	31
Diverse uitgaven	32	1	3	5	6	7	20	22
Totaal activa	2.634	2.523	2.466	2.488	2.501	2.488	2.530	2.611
PASSIVA								
Biljettenomloop ³	1.818	1.654	1.633	1.647	1.653	1.644	1.667	1.712
Cheques en andere schulden op zicht ⁴ ...	21	13	11	13	15	12	14	16
Rekeningen-courant op zicht	102	89	88	105	109	110	135	131
Rekeningen-courant op termijn en ver- plichte reserves der banken	503	600	564	557	555	554	543	576
Diverse crediteuren	146	151	151	146	152	153	144	147
Rekeningen-courant der akkoorden voor economische samenwerking	8	11	13	12	8	5	3	4
Kapitaal	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Gewoon reservefonds	2	2	2	2	2	2	2	2
Buitengewoon reservefonds	1	1	1	1	1	1	1	1
Winsten van het lopende dienstjaar	33	2	3	5	6	7	21	22
Totaal passiva en eigen middelen ...	2.634	2.523	2.466	2.488	2.501	2.488	2.530	2.611
Deponenten van effecten en waarden (orderekening)	3.723	3.589	3.466	3.394	3.378	2.815	2.927	3.853
Schatkistgeld (netto)	41	40	39	37	37	37	37	37
Bank- en schatkistgeld (netto)	1.858	1.693	1.670	1.683	1.688	1.680	1.748	1.748
Betaalmiddelen	4.976	4.732	4.656	4.707	4.719	4.700	4.803	4.803
Gedane disconteringen	225	52	46	119	174	57	43	122
Gedane voorschotten	598	340	407	328	405	333	420	404
Contantverrichtingen door de Verreke- ningskamers vereffend	6.166	6.206	5.658	5.088	5.691	5.483	5.578	6.044
¹ Omvat de biljetten en munten voor rekening van de Schatkist	8	8	8	6	5	5	5	5
² Saldo van het speciaal fonds	2	2	2	2	2	2	2	2
³ Omvat de biljetten bij de Schatkist	1	1	1	1	2	1	1	1
⁴ Omvat waarden en assignaties	15	11	10	11	11	10	10	13

(miljoenen D.M.)

Posten	1957 7 augustus (1)	1957 7 september					
--------	---------------------------	---------------------	--	--	--	--	--

ACTIVA

Goud	8.964	9.450					
Tegoeden bij buitenlandse banken en geldmarktbeleggingen in het buitenland ...	7.485	8.398					
Buitenlandse munten, wissels en cheques	204	213					
Andere vorderingen op het buitenland waarvan tegoeden bij de E.B.U.	5.036	5.437					
Duitse pasmunten	76	79					
Postchequetegoeden	114	74					
Binnenlandse wissels	1.924	1.284					
Schatkistwissels en renteloze schatkistbons	51	49					
Vorderingen tegen onderpand van effecten	34	34					
Kaskredieten	93	122					
Effecten	156	167					
Compensatievorderingen en renteloze schuldbrief	4.360	3.460					
Krediet aan de Bund wegens deelneming aan Monetair Fonds en Wereldbank ...	391	391					
Andere activa	197	208					
	29.085	29.366					

PASSIVA

Bankbiljetten in omloop	14.664	14.957					
Deposito's :	11.927	11.782					
a) kredietinstellingen (incl. Postchequediensten en Postspaarkassen) ...	6.067	6.392					
b) Centrale Bank te Berlijn	109	129					
c) officiële depositohouders	5.112	4.586					
d) andere binnenlandse depositohouders	169	174					
e) buitenlandse depositohouders	470	501					
Verplichtingen uit transacties met het buitenland	885	1.064					
Voorzieningsfonds	593	593					
Maatschappelijk Kapitaal	285	285					
Reserves	435	435					
Andere passiva	296	250					
	29.085	29.366					

1 Eerste balans der Deutsche Bundesbank dewelke de Bank deutscher Länder vervangt.

BANQUE NATIONALE SUISSE
(miljoenen Zwitserse franken)
86⁸

Posten	1957 7 februari	1957 7 maart	1957 6 april	1957 7 mei	1957 7 juni	1957 6 juli	1957 7 augustus	1957 7 september
ACTIVA								
Goudvoorraad	7.062	6.999	6.931	6.866	6.837	7.080	7.116	7.216
Deviezen	553	543	478	463	615	524	506	506
<i>kunnende dienen tot dekking</i>	553	543	478	463	615	524	506	506
<i>andere</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Binnenlandse wissels	171	125	119	125	126	144	132	132
<i>Wissels</i>	171	125	119	125	126	144	132	132
<i>Schatkistb. v. het Zwits. Eedgenootsch.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschotten op onderpand	38	27	29	37	39	30	26	26
Effecten	45	46	45	45	45	45	45	45
<i>kunnende dienen tot dekking</i>	—	1	—	—	—	—	—	—
<i>andere</i>	45	45	45	45	45	45	45	45
Binnenlandse correspondenten	9	11	9	12	11	15	12	7
Andere actiefposten	34	28	30	28	27	28	32	31
Totaal	7.912	7.779	7.641	7.576	7.700	7.866	7.869	7.963

PASSIVA								
Eigen middelen	48	48	49	49	49	49	49	49
Bankbiljetten in omloop	5.272	5.340	5.409	5.431	5.455	5.514	5.446	5.482
Andere dadelijk opvraagbare verbintenissen	2.420	2.217	2.012	1.924	2.019	2.122	2.195	2.249
<i>Girorekeningen van handels- en industriële banken</i>	1.907	1.832	1.661	1.478	1.550	1.747	1.779	1.881
<i>Andere dadelijk opvraagbare verbintenissen</i>	513	385	351	446	469	375	416	368
Andere passiefposten	172	174	171	172	177	181	179	183
Totaal	7.912	7.779	7.641	7.576	7.700	7.866	7.869	7.963

DISCONTOVOET DER VOORNAAMSTE CIRCULATIEBANKEN (*)
 (op 31 augustus 1957)

86⁹
(in pct. vanaf de aangeduide datum)

België	25 juli 1957	4,50 ¹	Nederland	16 august. 1957	5,—
Belg. Kongo en Ruanda-Urundi	31 juli 1957	4,— ²	Noorwegen	14 februari 1955	3,50
Denemarken	25 mei 1955	5,50	Oostenrijk	17 novemb. 1955	5,—
Duitsland	11 januari 1957	4,50 ³	Portugal	12 januari 1944	2,50
Finland	19 april 1956	6,50	Spanje	22 juli 1957	5,—
Frankrijk	12 august. 1957	5,—	Turkije	6 juni 1956	6,—
Griekenland	1 mei 1956	10,—	Verenigde Staten (Federal Reserve Bank of New-York) ...	23 august. 1957	3,50
Groot-Brittannië	7 februari 1957	5,— ⁴	Zweden	11 juli 1957	5,—
Ierland	26 mei 1956	5,—	Zwitserland	15 mei 1957	2,50
Italië	6 april 1950	4,—			

(*) Canada : sedert 1 november 1956 discontovoet bepaald elke donderdag van de week.

1 Discontovoet der bij een bank gedomicilieerde accepten en warrants. Voor de andere discontovoeten, zie tabel 2.

2 Discontovoet der bij een bank gedomicilieerde accepten.

3 Sedert 19 september 1957 : 4 pct.

4 Sedert 19 september 1957 : 7 pct.

III. — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BAZEL

Staten in duizenden Zwitserse goudfranken
[eenheden van 0,29032258... g. fijn goud (art. 5 der statuten)]

ACTIVA	30 juni 1957		31 juli 1957		31 augustus 1957		PASSIVA	30 juni 1957		31 juli 1957		31 augustus 1957	
		psc.		pct.		pct.			pct.		pct.		pct.
I. Gouden baren en munten	626.602	27,3	503.684	23,0	563.623	26,2	I. Kapitaal :						
II. Kasmiddelen en banktegoeden op zicht	53.723	2,3	48.227	2,2	43.169	2,0	Aandelen waarvan 25 pct. gestort	125.000	5,4	125.000	5,7	125.000	5,8
III. Herdiscontopapier :	610.715		507.681		399.259		II. Reserves :	21.663	0,9	21.663	1,0	21.663	1,0
1. Handelswissels en bankaccepten	67.394	2,9	69.924	3,2	95.861	4,4	1. Wettelijke Reserve	8.320		8.320		8.320	
2. Schatkistpapier	543.321	23,6	437.757	20,0	303.398	14,1	2. Algemeen Reservefonds	13.343		13.343		13.343	
IV. Diverse wissels mobiliseerbaar op aanvraag	26.252	1,1	22.926	1,0	25.858	1,2	III. Deposito's (goud) :	703.413		779.956		655.740	
V. Deposito's op termijn en voorschotten	184.679		409.590		215.554		1. Circulatiebanken :						
1. Goud :							a) van 3 tot 6 maanden	65.533	2,8	94.850	4,3	123.518	5,7
a) op ten hoogste 3 maanden ...	—	—	—	—	—	—	b) op ten hoogste 3 maanden ...	474.858	20,7	482.754	22,1	334.915	15,5
b) van 3 tot 6 maanden	12.879	0,6	19.754	0,9	19.773	0,9	c) dadelijk opvraagbaar	37.637	1,6	72.935	3,3	83.182	3,8
c) van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	—	—	2. Andere depositanten :						
d) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	—	—	a) van 3 tot 6 maanden	65.568	2,9	35.639	1,6	5.040	0,2
e) op meer dan één jaar	—	—	—	—	—	—	b) op ten hoogste 3 maanden ...	56.310	2,4	87.688	4,0	103.006	4,8
2. Munt :							c) dadelijk opvraagbaar	3.507	0,2	6.090	0,3	6.079	0,3
a) op ten hoogste 3 maanden ...	111.646	4,9	329.486	15,1	149.665	6,9	IV. Deposito's (munt) :	1.286.192		1.099.422		1.192.059	
b) van 3 tot 6 maanden	60.154	2,6	60.350	2,8	46.116	2,1	1. Circulatiebanken :						
c) op meer dan één jaar	—	—	—	—	—	—	a) op meer dan één jaar	35.775	1,6	35.849	1,6	35.939	1,7
VI. Andere effecten en titels :	727.660		626.339		835.428		b) van 9 tot 12 maanden	21.334	0,9	21.424	1,0	21.473	1,0
1. Goud :							c) van 6 tot 9 maanden	1.437	0,1	1.440	0,1	1.443	0,1
a) op ten hoogste 3 maanden ...	86.460	3,8	109.715	5,0	99.662	4,6	d) van 3 tot 6 maanden	44.943	2,0	47.955	2,2	44.934	2,1
b) van 3 tot 6 maanden	60.323	2,6	60.495	2,8	64.173	3,0	e) op ten hoogste 3 maanden ...	965.995	42,0	764.324	34,9	842.863	39,1
c) van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	—	—	f) dadelijk opvraagbaar	37.290	1,6	49.764	2,3	35.078	1,6
d) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	—	—	2. Andere depositanten :						
2. Munt :							a) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	—	—
a) op ten hoogste 3 maanden ...	490.693	21,3	368.622	16,9	592.872	27,5	b) van 6 tot 9 maanden	154.261	6,7	—	—	—	—
b) van 3 tot 6 maanden	39.626	1,7	36.793	1,7	27.887	1,3	c) van 3 tot 6 maanden	—	—	152.828	7,0	153.210	7,1
c) van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	5.854	0,3	d) op ten hoogste 3 maanden ...	7.267	0,3	22.972	1,1	40.352	1,9
d) van 9 tot 12 maanden	5.826	0,3	5.846	0,3	—	—	e) dadelijk opvraagbaar	17.840	0,8	2.866	0,1	16.767	0,8
e) op meer dan één jaar	44.727	1,9	44.868	2,0	44.980	2,1	V. Diversen	16.868	0,7	21.507	1,0	21.247	1,0
VII. Diverse activa	1.480	0,1	665	0,0	4.382	0,2	VI. Betaalbaar dividend op 1 juli 1957	6.411	0,3	—	—	—	—
VIII. Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenk. v. Den Haag van 1930 voor belegg. in Duitsland	68.291	3,0	68.291	3,1	68.291	3,2	VII. Verlies en Winstrekening :	6.355	0,3	6.355	0,3	6.355	0,3
							Overdracht	6.355		6.355		6.355	
Totaal activa ...	2.299.402	100,0	2.187.403	100,0	2.155.564	100,0	VIII. Fonds voor eventuele lasten	133.500	5,8	133.500	6,1	133.500	6,2
							Totaal passiva ...	2.299.402	100,0	2.187.403	100,0	2.155.564	100,0

Uitvoering van de accoorden van Den Haag van 1930 :

In Duitsland belegde gelden : (zie noot 2)					Deposito's op lange termijn :			
1. Vord. op de Reichsbank en de Golddiskontbank; wissels v. de Golddiskontbank en v. het best. der Spoorw.; bons van het best. van het Postwezen (vervallen) .	221.019		221.019		228.909		228.909	
2. Schatkistwissels en -bons van de Duitse Regering (vervallen) ...	76.181		76.181		152.606		152.606	
Totaal ...	297.200		297.200		76.303		76.303	
					Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenk. (zie hierboven)	68.291		68.291
					Totaal ...	297.200		297.200

Note 1. — Zijn in deze staat niet begrepen het « earmarked » goud, de effecten en andere titels die voor rekening der circulatiebanken en andere depositanten worden bewaard. Zijn hierin ook niet begrepen het « earmarked » goud, de tegoeden in banken, de effecten en andere titels gehouden door de Bank in hoedanigheid van Agent van de Europese Organisatie voor Economische Samenwerking (Europese Betalingsunie), van Overeengekomen Derde luidens het contract van inpandgeving afgesloten met het Hoge Gezagsorgaan van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, alsook van lasthebber-trustee of financieel Agent voor internationale leningen.

Noot 2. — Luidens een Overeenkomst van 9 januari 1953, afgesloten tussen de regering van de Duitse Bondsrepubliek en de Bank, en die deel uitmaakt van het Akkoord over de Duitse buitenlandse schulden van 27 februari 1953, werd overeengekomen dat de Bank, niet vóór 1 april 1966 de terugbetaling zou eisen van de hoofdsom harer beleggingen in Duitsland, die hierboven aangegeven zijn, met inbegrip van de desbetreffende achterstallige interesten per 31 december 1952.

Noot 3. — De Bank ontving van de Regeringen wier deposito's gelijk zijn aan de tegenwaarde van 149.920.380,— Zwitserse goudfranken, bevestiging dat zij haar niet uit hoofde van deze deposito's de transfers mogen vragen van hogere bedragen dan die waarvan zij zelf de terugbetaling en de overmaking door Duitsland in de door de Bank erkende munten zal kunnen verkrijgen.

IV. — EUROPESE BETALINGSUNIE

 88¹

Samenvattende tabel van de stand bij het begin der verrichtingen en bij het einde van elke verrekeningsperiode
in miljoenen rekeneenheden — iedere eenheid is gelijk aan 0,88867088 gram fijn goud

ACTIVA	Begin der verricht. 1-7-1950	Na de verrichtingen voor elke verrekeningsperiode								
		Juni 1953	Dec. 1953	Juni 1954	Dec. 1954	Juni 1955	Dec. 1955	Juni 1956	Dec. 1956	Juni 1957
I. Beschikbare middelen.										
a) Bedrag verschuld. door de reg. der V.S.A. (\$)	350,0	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5
b) Goud in staven	—	153,0	153,0	153,0	153,0	153,0	248,3	290,6	264,3	209,4
c) Saldo in rekening-courant (dollars)	—	17,1	20,1	174,7	46,2	50,6	-4,0	17,9	0,5	53,3
d) Schatkistpapier V.S.A. aan kostende prijs ..	—	142,6	177,9	92,4	100,2	72,3	—	5,9	1,5	—
II. Nog uitstaande aanvangsdebetsaldi toegekend voor het boekjaar eindigende 30-6-51.	350,0	436,2	474,5	543,6	422,9	399,4	375,8	437,9	389,8	386,2
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	44,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zweden	21,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verenigd-Koninkrijk	150,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	215,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Aan verdragsl. part. verstrekte len. (19-9-1950)										
Oostenrijk	—	—	—	—	—	—	—	0,7	—	—
Denemarken	—	40,4	62,5	97,6	97,4	122,7 ^a	106,0	100,4	93,2	93,3
Frankrijk	—	312,0	312,0	312,0	241,4	148,9	86,6	74,6	217,1	356,8 ^b
IJsland	—	1,8	3,4	5,6	4,5	4,6	5,2	5,2	5,4	5,3
Italië	—	12,0	83,9	122,3	116,9	182,7	179,0	162,0	156,2	157,7
Noorwegen	—	49,7	79,8	89,2	98,6	107,3	114,2	100,7	88,2	77,8
Verenigd-Koninkrijk	—	530,3	559,4	485,4	343,4	275,9	344,3	323,6	352,4	324,3
Turkije	—	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
Portugal	—	—	—	—	—	0,2	0,2	—	—	—
	—	976,2	1131,0	1142,1	932,2	872,3	865,5	797,2	942,5	1045,2
IV. Leningen verstrekt aan de lidstaten als aanvangscreditsaldi, toegekend bij wijze van lening *										
Noorwegen	—	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Turkije	—	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
	—	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0
V. Diversen										
	565,3	1447,4	1640,5	1720,7	1390,1	1306,7	1276,3	1270,1	1367,3	1466,4
PASSIVA										
I. Werkkapitaal										
	286,3	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6
II. Nog uitstaande aanvangscreditsaldi toegekend als schenkingen voor het boekj. eindigend 30-6-1951.										
Oostenrijk	30,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Griekenland	115,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IJsland	4,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nederland	30,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Noorwegen	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	279,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Van verdragsl. part. verkregen len. (19-9-50).										
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	—	201,3	201,3	201,3	148,3	162,3	165,3	181,9	183,4	154,2
Duitsland	—	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0
Oostenrijk	—	19,3	42,0	42,0	42,0	1,0	1,0	—	2,4	5,0
Griekenland	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—
Nederland	—	213,0	213,0	206,7	181,2	182,8	171,4	125,2	110,0	93,5
Portugal	—	38,5	33,5	29,6	6,5	—	—	—	—	—
Zweden	—	121,3	136,6	104,7	40,3	9,0	13,3	2,4	11,3	20,5
Zwitserland	—	150,0	150,0	150,0	150,0	123,8	100,9	78,5	69,8	40,9
	—	1043,4	1076,4	1034,3	868,3	778,9	751,9	688,0	677,0	614,1
IV. Van verdragsl. part. verkregen len. (19-9-50) *										
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	—	34,7	34,8	15,7	—	—	—	—	—	—
Duitsland	—	38,7	160,6	303,8	197,9	233,5	230,2	298,4	407,4	579,2
Oostenrijk	—	—	13,6	30,8	2,0	—	—	—	—	—
Nederland	—	—	7,6	—	—	—	—	—	—	—
Portugal	—	11,5	—	—	—	—	—	—	—	—
Zwitserland	—	4,1	32,5	31,3	17,6	—	—	—	—	—
	—	89,0	249,1	381,6	217,5	233,5	230,2	298,4	407,4	579,2
V. Bijz. krediet toegest. door B.L.E.U. (19-9-50).										
	—	40,0	40,0	30,0	30,0	20,0	20,0	10,0	10,0	—
VI. Diversen										
	—	3,4	3,4	3,2	2,7	2,7	2,6	2,1	1,3	1,5
	565,3	1447,4	1640,5	1720,7	1390,1	1306,7	1276,3	1270,1	1367,3	1466,4

*N.B. — De rente der verstrekte of ontvangen leningen komt in bovenstaande staten voor. — 1 Inbegrepen een krediet van 59,7 miljoen rekeneenheden (juni 1955), 56,0 miljoen rekeneenheden (december 1955), 39,0 miljoen rekeneenheden (juni 1956), 33,2 miljoen rekeneenheden (december 1956) en 34,7 miljoen rekeneenheden (juni 1957), aan Italië toegestaan, ingevolge artikel 18(a) van 19 september 1950. — 2 De regering van de Verenigde Staten van Amerika heeft aan Noorwegen een aanvangscreditsaldo van 10 miljoen rekeneenheden en aan Turkije een aanvangscreditsaldo van 25 miljoen rekeneenheden toegekend, als lening vanwege de Unie, krachtens artikel 10 van de overeenkomst van 19 september 1950. — 3 Inbegrepen een krediet van 5,7 miljoen rekeneenheden, aan Denemarken toegestaan ingevolge artikel 18(a) van 19 september 1950. — 4 Buiten quotum. — 5 Inbegrepen een krediet van 44,8 miljoen rekeneenheden aan Frankrijk toegestaan ingevolge art. 18(a) van 19 september 1950.

EUROPESE BETALINGSUNIE — VERRICHTINGEN IN DE MAAND JULI 1957

 88²

(in miljoenen rekeneenheden)

Lidstaten (en hun muntzones) *	Netto-overschot (+) of -tekort (-) voor de maand	Vereffend door 1				Kredieten tijdens de maand door de lidstaat (+) of aan de lidstaat (-) terugbetaald uit hoofde van bilaterale delingsakkoorden	Positie op 31 juli 1957 Vordering van de lidstaat (+) of schuld (-) van de lidstaat t.o.v. de Unie
		Storting (of terugbetaling) van goud		Verlening (of terugbetaling) van krediet			
		door de lidstaat	aan de lidstaat	aan de lidstaat	door de lidstaat		
Oostenrijk	+ 16,5	—	12,4	—	4,1	—	+ 9,2
België-Luxemburg	- 21,7	16,3	—	5,4	—	- 2,2	+ 146,6
Denemarken	+ 4,7	—	3,5	—	1,2	+ 1,1	- 91,0
Frankrijk	- 132,6	{ 13,0 (a) 89,6	—	29,9	—	+ 2,0	- 384,8
Duitsland	+ 180,3	—	135,2	—	45,1	{ - 7,5 ² - 22,8	+ 894,0
Griekenland	- 0,2	0,2	—	0,1	—	—	- 0,1
IJsland	- 0,1	0,1	—	0,0	—	+ 0,0	- 5,3
Italië	+ 36,5	—	27,4	—	9,1	+ 7,5 ²	- 141,1
Nederland	- 8,0	6,0	—	2,0	—	- 1,6	+ 89,8
Noorwegen	- 21,1	15,9	—	5,3	—	+ 1,1	- 81,9 ³
Portugal	- 3,3	3,3 (b)	—	—	—	—	nihil ⁴
Zweden	+ 10,7	—	8,0	—	2,7	- 0,7	+ 22,4
Zwitserland	- 7,9	5,9	—	2,0	—	- 1,1	+ 37,8
Turkije	- 2,8	2,8 (c)	—	—	—	—	- 30,0 ³
Verenigd-Koninkrijk	- 51,0	38,3	—	12,8	—	+ 24,2	- 312,8
Totalen ...	+ 248,7 - 248,7	191,3	186,5	57,4	62,2	+ 35,9 - 35,9	+ 1.199,8 - 1.046,9

* Ierland is begrepen in de muntzone van het Verenigd-Koninkrijk, die eveneens de overzeese gebiedsdelen van het Verenigd-Koninkrijk en de niet deelnemende sterlinglanden omvat.

1 De vereffeningen gebeuren voor 75 pct. in goud (of in dollars) en voor 25 pct. in krediet met uitzondering van de volgende gevallen :

(a) Frankrijk — vereffend door een storting van goud (of van dollars) aan de Unie overeenkomstig artikel 10 (bis).

(b) Portugal — het vierde van dit bedrag komt overeen met het gedeelte van zijn tekort waarvoor Portugal het recht had kredieten te bekomen, maar dat het verkoos tijdelijk in goud (of in dollars) te regelen, overeenkomstig artikel 11(d).

(c) Turkije — volledig vereffend door een storting van goud (of van dollars) door de Unie overeenkomstig artikel 13(a).

2 Aanvankelijke terugbetaling.

3 De hierboven aangeduide schulden tegenover de Unie omvatten de aanvankelijke saldi niet die uit hoofde van lening aan Noorwegen en aan Turkije werden toegekend voor respectievelijk 10 en 25 miljoen rekeneenheden.

4 Dit cijfer omvat het bedrag niet dat overeenstemt met het gedeelte van zijn tekorten waarvoor Portugal de vereffening in krediet had kunnen bekomen doch dat het tijdelijk verkoos te vereffenen in goud (of in dollars) overeenkomstig artikel 11(d) en (e). Na uitvoering van de verrichting voor juli belooft dit bedrag 31,8 miljoen rekeneenheden.

Ten gevolge van de verrichtingen betreffende de maand juli 1957 werd de goud- en inwisselbare deviezenvoorraad van de Unie, die na de verrichtingen voor juni 1957 886,2 miljoen rekeneenheden bedroeg, op 390,8 miljoen rekeneenheden gebracht.

INHOUDSTAFEL

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(De gegevens vergezeld van het letterteken « v » zijn als voorlopig te beschouwen)

<p>GELDMARKT.</p> <p>Ia. — Officieel rentetarief voor disconto en beleningen ... 2</p> <p>Ib. — Rentevoet van het callgeld en de Schatkistcertificaten op zeer korte termijn 2</p> <p>II. — Rentetarief voor bankdeposito's en tegoeden bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas 4</p> <p>III. — Daggeld 8</p> <p>IV. — Discontovoet der voornaamste circulatiebanken ... 86^a</p> <p>EDELE METALEN.</p> <p>Notering der edele metalen 9</p> <p>VALUTAMARKT.</p> <p>I. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers 10¹</p> <p>II. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de Nationale Bank van België 10²</p> <p>KAPITAALMARKT.</p> <p>I. — Noteringen van enkele overheidsfondsen 14</p> <p>II. — Maandindexcijfers der aandelennoteringen op de Beurs te Brussel en Antwerpen 15¹</p> <p>III. — Omzet op de Beurs te Brussel 15²</p> <p>IV. — Rendement van vast renderende waarden op de Beurs te Brussel 16</p> <p>V. — Emissies van de Nijverheids- en Handelsvennootschappen :</p> <p style="padding-left: 20px;">Retrospectief overzicht 17¹</p> <p style="padding-left: 20px;">Emissies van Belgische vennootschappen in januari en februari 1957 :</p> <p style="padding-left: 40px;">Groepering naar de grootte van het kapitaal ... 17⁴</p> <p>VI. — Leningen uitgegeven door de Overheid 18</p> <p>VII. — Bankoperaties van het Gemeentekrediet 19</p> <p>VIII. — Hypotheekinschrijvingen 20</p> <p>RIJKSFINANCIEN.</p> <p>I. — Stand van de Staatsschuld 25¹</p> <p>II. — Stand van het bezit aan overheidsfondsen van de Nationale Bank van België 25²</p> <p>III. — Overzicht van de uitvoering der begroting 25³</p> <p>IV. — Opbrengst van de belastingen 26</p> <p>INKOMEN EN SPAREN.</p> <p>I. — Rendement der Belgische en Kongolese vennootschappen op aandelen :</p> <p style="padding-left: 20px;">Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons gedurende het jaar 1956 30²</p> <p style="padding-left: 20px;">Retrospectief overzicht 31</p> <p>II. — Algemene Spaar- en Lijfrentekas 31</p> <p style="padding-left: 20px;">a) Inlagen op de spaarboekjes der particulieren;</p> <p style="padding-left: 20px;">b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas</p> <p>III. — Kwartaalindexcijfers der lonen 32</p> <p>LOOP DER ZAKEN.</p> <p>I. — Bedrijvigheid der Verrekeningskamers 35</p> <p style="padding-left: 20px;">Debetverrichtingen</p> <p>II. — Postcheque- en giroverkeer 36</p> <p>PRIJZEN.</p> <p>a) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België 45¹</p> <p>b) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België en in het buitenland 45²</p> <p>c) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België 46</p>	<p style="text-align: center;">PRODUKTIE.</p> <p>I. — Indexcijfers der bedrijvigheid en der industriële productie 50</p> <p>II. — Brandstoffen en metallurgische produkten ... 55¹ en 55²</p> <p>III. — Textielgoederen 56¹</p> <p>IV. — Diverse produkten 56²</p> <p>V. — Elektrische energie 58</p> <p>VI. — Gas 59</p> <p style="text-align: center;">VERBRUIK.</p> <p>I. — Maandelijke indexcijfers van de verkoop van verbruiksartikelen : basisgemiddelde 1953 = 100 65² en 65³</p> <p>II. — Tabaksverbruik 66</p> <p>III. — Slachtingen in de 12 voornaamste slachthuizen van het land 67</p> <p style="text-align: center;">VERVOER.</p> <p>I. — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Belgische spoorwegen :</p> <p style="padding-left: 20px;">a) bedrijfsontvangsten en -uitgaven 70¹</p> <p style="padding-left: 20px;">b) wagens aan de nijverheid geleverd 70²</p> <p style="padding-left: 20px;">c) verkeer :</p> <p style="padding-left: 40px;">1° algemeen spoorverkeer 70³</p> <p style="padding-left: 40px;">2° zware goederen 70³</p> <p style="padding-left: 60px;">A) gezamenlijk verkeer</p> <p style="padding-left: 60px;">B) binnenlands verkeer</p> <p>II. — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen 70⁴</p> <p>III. — Havenverkeer :</p> <p style="padding-left: 20px;">a) Haven van Antwerpen 71¹</p> <p style="padding-left: 20px;">b) Haven van Gent 71²</p> <p>IV. — Algemene beweging der binnenscheepvaart 72</p> <p style="text-align: center;">BUITENLANDSE HANDEL.</p> <p style="padding-left: 20px;">Nomenclatuur der afdelingen volgens de typeclassificatie van de internationale handel (T.C.I.H.) 75</p> <p style="text-align: center;">WERKLOOSHEID.</p> <p>I. — Gehele en gedeeltelijke werkloosheid 81¹</p> <p>II. — Indeling der gecontroleerde werklozen per provincie 81²</p> <p>III. — Daggemiddelde der gecontroleerde werklozen 81³</p> <p>IV. — Indeling der gecontroleerde werklozen naar bedrijfsgroep 81⁴</p> <p style="text-align: center;">BANK- EN GELDSTATISTIEKEN.</p> <p>I. — België en Belgisch-Kongo :</p> <p style="padding-left: 20px;">Algemene Staten der banken 85¹</p> <p style="padding-left: 20px;">Nationale Bank van België :</p> <p style="padding-left: 40px;">Weekstaten 85²</p> <p style="padding-left: 20px;">Centrale Bank van Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi :</p> <p style="padding-left: 40px;">Maandstaten 85³</p> <p style="padding-left: 40px;">Snelheid van de girale geldomloop in België 85⁴</p> <p style="padding-left: 40px;">Binnenlandse geldhoeveelheid 85⁴</p> <p style="padding-left: 40px;">Gezamenlijke balansen der geldscheppende instellingen 85⁴</p> <p style="padding-left: 40px;">Oorzaken van de veranderingen in de geldhoeveelheid 85⁴</p> <p>II. — Buitenlandse emissiebanken.</p> <p style="padding-left: 20px;">Staten :</p> <p style="padding-left: 40px;">Banque de France 86¹</p> <p style="padding-left: 40px;">Bank of England 86²</p> <p style="padding-left: 40px;">Federal Reserve Banks 86³</p> <p style="padding-left: 40px;">Nederlandsche Bank 86⁴</p> <p style="padding-left: 40px;">Sveriges Riksbank 86⁵</p> <p style="padding-left: 40px;">Banca d'Italia 86⁶</p> <p style="padding-left: 40px;">Bank Deutscher Länder 86⁷</p> <p style="padding-left: 40px;">Banque Nationale Suisse 86⁸</p> <p style="padding-left: 40px;">Discontovoet der voornaamste circulatiebanken ... 86⁹</p> <p>III. — Bank voor Internationale Betalingen, te Bazel ... 87</p> <p>IV. — Europese Betalingsunie :</p> <p style="padding-left: 20px;">Samenvattende tabel van de stand 88¹</p> <p style="padding-left: 20px;">Afrekening van de positie der deelnemende landen 88²</p>
--	---